

Stockholms
universitet

Universitetsstyrelsen

Protokoll fört vid sammanträde
2025-02-19 (nr 1 2025)
kl 09.00-12.00

- Närvarande: Justitierådet Helena Jäderblom (ordförande), rektor Hans Adolfsson, stadsdirektören Fredrik Jurdell, senior ekonom Robert Bergqvist (pp 1-11, 13-15), styresman Sanne Houby-Nielsen, civilingenjör Anna Rathsmann, universitetsrektor Tiit Land, professor Martin Jakobsson, professor Yvonne Svanström, professor Jane Reichel (tjänstgörande ersättare), kårordförande Hermela Embaye (pp. 1-10, 12-15), vice kårordförande Victor Nygren (pp. 1-10, 12-15) och doktorand Karl Sigfrid (pp. 1-10, 12-15)
- Huvudföredragande: Universitetsdirektör Åsa Borin
- Föredragande: Internrevisionschef Tobias Bjöörn (p. 4), controller Jesper Bergqvist (p. 5), dataskyddsombud Cristina Pérez (p. 6), universitetsdirektör Åsa Borin (pp. 7, 9, 10), planeringschef Karin Fürstenbach (p. 7-8), ekonomichef Agneta Pantzare (p. 7), utredare Malin Cederth Wahlström (p. 11), stiftelseansvarig Bertil George (p. 12), utredare Anna Riddarström (p. 14)
- Övriga närvarande: Professor Joakim Edsjö (ersättare), prorektor Clas Hättestrand, universitetsdirektör Åsa Borin, avdelningschef Lena Ousbäck, internrevisionschef Tobias Bjöörn, planeringschef Karin Fürstenbach, kommunikationschef Johan Brandt, chefsjurist Markos Stavroulakis, controller Jesper Bergqvist (p. 5), dataskyddsombud Cristina Pérez (p. 6), ekonomichef Agneta Pantzare (p. 7), redovisningschef Aldona Stowik (p. 7), controller Clara Ersson (pp. 7-8), controller Marie Eriksson (pp. 7-8), utredare Malin Cederth Wahlström (p. 11), stiftelseansvarig Bertil George (p. 12), Camilla Gamrell (ST), Rebecca Adami (SACO) samt utredare Anna Riddarström
- Protokollförelse: Utredare Anna Riddarström

1. Utseende av justeringsperson Yvonne Svanström utses till justeringsperson.
2. Fastställande av dagordning Dagordningen fastställs.
3. Information från rektor Rektor presenterar sig för styrelsen, informerar om forsknings- och innovationspropositionen samt om sök- och antagningsstatistik. Vidare informerar rektor om protesterna på campus, universitetets säkerhetsarbete och om rapporter från SUHF:s analysgrupp.

4.	Avrapportering av internrevisionens årsrapport 2024 (dnr SU FV-0495-24)	Rapporten läggs till handlingarna (bilaga 1).
5.	Avrapportering av årsrapport om intern styrning och kontroll 2024 (dnr SU FV-3106-24)	Rapporten läggs till handlingarna (bilaga 2).
6.	Avrapportering av årsrapport om dataskydd 2024 (dnr SU FV-0006-25)	Rapporten läggs till handlingarna (bilaga 3).
7.	Beslut om årsredovisning 2024 (dnr SU FV-3877-24)	Universitetsstyrelsen beslutar att fastställa årsredovisning för 2024 i enlighet med bilaga (4). Punkten förklaras omedelbart justerad.
8.	Beslut om budgetunderlag 2026-2028 (dnr SU FV-3464-24)	Universitetsstyrelsen beslutar att fastställa budgetunderlaget i enlighet med bilaga (5). Punkten förklaras omedelbart justerad.
9.	Beslut om utseende av ägarombud vid bolagsstämma i Stockholms universitet Holding AB (SU Holding AB) (dnr SU FV-0016-25)	Universitetsstyrelsen beslutar att utse avdelningschef Maryam Hansson Edalat, Avdelningen för forsknings- och samverkansstöd, till Stockholms universitets ombud vid SU Holdings årsstämma samt vid eventuella extra bolagsstämor för perioden fr.o.m. 2025-03-01 t.o.m. 2026-02-28.
10.	Beslut om förslag till styrelseledamöter i Stockholms universitet Holding AB (SU Holding AB) (dnr SU FV-0017-25)	Universitetsstyrelsen beslutar föreslå att följande personer utses till ledamöter i styrelsen för Stockholms universitet Holding AB för kommande mandatperiod: styrelseordförande Hans Börsvik, tillika ordförande, generaldirektör Gunilla Nordlöf, verkställande direktör Krusbeth Kristensson, CFO Fredrik Gejjer, professor Mats Danielson och professor Neus Visa.
11.	Beslut om ställning som studentkår för perioden 2025-2028 (dnr SU FV-2732-24)	Universitetsstyrelsen beslutar enligt bilaga 6. Det antecknas att ledamöter utsedda av studenterna varken närvarat under diskussionen eller deltagit i beslutet.

12. Beslut om revidering av Placeringspolicy för stiftelser anknutna till Stockholms universitet (dnr SU FV-0360-25)
- Universitetsstyrelsen beslutar att fastställa Placeringspolicy för stiftelser anknutna till Stockholms universitet enligt bilaga 7.
- Detta beslut ersätter tidigare beslutad Placeringspolicy för stiftelser anknutna till Stockholms universitet, fastställd av universitetsstyrelsen 2024-09-20.
- Det antecknas att senior ekonom Robert Bergqvist inte har deltagit i beslutet.
13. Beslut om ändring av sammanträdestid våren 2025 och om styrelseseminarium
- Universitetsstyrelsen beslutar att det sista styrelsemötet under vårterminen 2025 kommer att hållas måndagen 16 juni, istället för tidigare beslutade 13 juni.
- Vidare beslutar universitetsstyrelsen att sammanträdet den 22 september kommer att följas av ett styrelseseminarium.
14. Information om rekrytering av ny prorektor (dnr SU FV-2996-24)
- Information
15. Övriga frågor
- Inga övriga frågor anmälades.

Stockholms
universitet

Tobias Bjöörn
Internrevisionschef

Rapport
2025-02-03

Dnr: SU FV-0495-24

Internrevisionens årsrapport 2024

Internrevisionen

Sammanfattning

Denna årsrapport är en sammanställning över Internrevisionens aktiviteter under 2024 och syftar till att bidra till styrelsens bedömning av Stockholms universitets interna styrning och kontroll.

Internrevisionen har under året arbetat i enlighet med Stockholms universitets beslutade internrevisionsplan 2024. Iakttagelser och föreslagna rekommendationer från genomförda revisioner har under året löpande rapporterats till Revisionsutskottet och Universitetsstyrelsen. Internrevisionen har även haft regelbundna avstämningar med rektor och universitetsdirektör.

Under året genomförda granskningar och uppföljning av tidigare beslutade åtgärder visar att det pågår ett kontinuerligt förbättringsarbete avseende intern styrning och kontroll inom Stockholms universitet. Internrevisionen bedömer att de rekommendationer som lämnats under granskningsarbetet 2024 har beaktats av ledningen, även om vissa åtgärder ännu återstår att genomföra.

Tobias Björn

Internrevisionschef

Innehåll

Inledning.....	4
Risikanalys och framtagande av internrevisionsplan	4
Revisionsinsatser enligt plan 2024	5
Uppföljning av tidigare beslutade åtgärdsplaner	6
Kvalitetsarbete.....	7
Kompetensutveckling.....	8
Övrigt arbete under 2024	8
Internrevisionens resurser.....	9
Internrevisionens oberoende.....	9

- Bilaga 1**   Översikt internrevisionsrapporter avrapporterade under 2024
Bilaga 2   2024 års uppföljning av tidigare internrevisionsgranskningar

Inledning

Internrevision vid Stockholms universitet bedrivs enligt internrevisionsförordningen (2006:1228), internationella standards för internrevision (IPPF) samt Riktlinjer för Internrevisionen (dnr SU FV-0495-24). Internrevision inom Stockholms universitet är en fristående funktion, direkt underställd universitetets styrelse, och rapporterar sitt granskningsarbete till styrelsen löpande under året. Denna årsrapport innehåller en sammanfattning av Internrevisionens arbete under det gångna året, tillsammans med en uppföljning av granskningar från tidigare år.

Risakanalys och framtagande av internrevisionsplan

Internrevisionen har genomfört sin årliga riskanalys, som ligger till grund för förslag på revisionsplan, i enlighet med internrevisionsförordningen. Riskanalysen utgår från såväl universitetets egen riskanalys som från Internrevisionens egen riskidentifiering. I analysen bedöms även risken för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter. Internrevisionen utvecklade under föregående år metodiken för framtagande av riskanalysen. Analysen har skett i tre huvudsakliga steg.

Det första steget består av *inventering av risker*. I detta steg har Internrevisionen gjort omvärldsbevakning och research med fokus på såväl sektorsspecifika risker som allmänna utvecklingstendenser och händelser som kan tänkas spela roll för universitetets uppdrag och måluppfyllelse. I denna del har Internrevisionen utgått från bland annat regleringsbrev till lärosäten, centrala dokument från Stockholms universitet såsom strategier, årsredovisning, verksamhetsplan och universitetets riskanalys 2023-2024, ny lagstiftning, jämförelser med andra lärosäten, erfarenheter från Internrevisionens tidigare granskningar, samt omvärldsförändringar och aktuella frågor. Utöver ovan nämnda underlag har Internrevisionen även genomfört intervjuer med utvalda representanter från ledningen i syfte att inhämta information att beakta i processen för riskanalysen. Såväl studentrepresentanter som doktorandrepresentant för Stockholms universitets studentkår har även intervjuats inom ramen för riskarbetet. Inventeringen har utmynnat i en sammanställd bruttolista av identifierade risker.

I det andra steget har Internrevisionen *värderat de identifierade riskerna*. I detta steg har riskerna kategoriserats. Vidare har Internrevisionen gått igenom huruvida området eller angränsande riskområde har granskats tidigare. Utifrån en bedömning av väsentlighet och risk har Internrevisionen sedan bedömt om granskning bör ske 2025, efterföljande år eller om granskning bör avvaktas. Det tredje steget har bestått av *framtagande av granskningsförslag*.

Internrevisionens förslag till Internrevisionsplan 2025 diskuterades vid styrelsens sammanträde 28 oktober och beslutades sedan av styrelsen vid sammanträdet 25 november.

Revisionsinsatser enligt plan 2024

I detta avsnitt beskrivs Internrevisionens operativa arbete under revisionsåret 2024.

Granskningsuppdrag

Internrevisionen har under året genomfört granskningar i enlighet med revisionsplan 2024 som beslutades av styrelsen i december 2023. Efter varje genomförd granskning har Internrevisionen överlämnat en rapport med iakttagelser och rekommendationer till universitetsledningen. I rapporterna lämnas bland annat en sammanfattande bedömning av den interna styrningen och kontrollen utifrån följande nivåer: tillfredsställande, förbättringsmöjligheter, bristfällig samt otillfredsställande.

Under 2024 har Internrevisionen avrapporterat följande granskningar till Universitetsstyrelsen:

- Sammanfattningsrapport av 2023 års institutionsgranskningar med institutionsrapporter som bilagor
- Granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen
- Granskning av kompetensförsörjningsarbetet (T/A-personal)
- Granskning av universitetets hantering av hot och trakasserier
- Granskning av implementering av Visselblåsarlagen
- (Granskning av IT-säkerhet avrapporteras vid styrelsens möte i april 2025)

En sammanfattning av respektive gransknings syfte, övergripande slutsats, rekommendationer samt universitetsstyrelsens beslutade åtgärder med anledning av respektive granskning redovisas i Bilaga 1.

Sammanfattningsrapport av 2024 års institutionsgranskningar avrapporteras vid styrelsemötet i april 2025.

Rådgivningsuppdrag

Internrevisionen har under året haft en kontinuerlig dialog med Revisionsutskott, Rektor, förvaltningsavdelningar och institutioner med anledning av genomförda granskningar. Några formella rådgivningsuppdrag har dock inte erhållits under året.

I enlighet med tidigare år har Internrevisionen även reviderat SUHF:s ekonomiska verksamhet på uppdrag av Rektor. Avrapportering från denna granskning sker till SUHF:s kansli.

Uppföljning av tidigare beslutade åtgärdsplaner

Internrevisionen ska enligt internrevisionsstandards och internrevisionsplan 2024 följa upp att verksamhetens åtgärder genomförts effektivt eller att ledningen har accepterat risken genom att åtgärder inte vidtas. Internrevisionen etablerade under 2021, i överenskommelse med Revisionsutskottet, en ny rutin för den årliga uppföljningen. Rutinen innebär att Internrevisionens uppföljning av tidigare rapporter genomförs först efter att Rektors kansli har genomfört uppföljning i enlighet med den tidplan som anges i Rektors yttrande. Kansliets uppföljning kan därmed ingå som en del av det material Internrevisionen tar del av i samband med den årliga uppföljningen. En detaljerad beskrivning av 2024 års uppföljning återfinns i Bilaga 2.

Internrevisionen (IR) har i enlighet med internrevisionsplanen följt upp tidigare internrevisionsrapporter. Under 2024 har IR följt upp två rapporter som inte tidigare varit föremål för uppföljning och åter följt upp kvarstående rekommendationer från föregående rapportuppföljningar. Av de sex rapporter som följts upp har IR sammantaget lämnat 33 rekommendationer. Av dessa bedöms 14 rekommendationer som åtgärdade utifrån tidigare genomförda uppföljningar. Resultatet av årets uppföljning av de 19 återstående rekommendationerna återfinns i tabellen nedan:

Översikt - statusbedömning av uppföljningar 2024	Antal
Åtgärdsplaner/internrevisionsrapporter som följts upp	6
Ingen åtgärd beslutad, risken accepteras (rekommendationen stängs)	3
Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)	12
Åtgärd pågår (rekommendationen kvarstår)	3
Åtgärd ej påbörjad (rekommendationen kvarstår)	1
Totalt antal uppföljda åtgärder	19

IR bedömer sammanfattningsvis att universitetet i stort har arbetat enligt de åtgärdsplaner som beslutats med anledning av IR:s internrevisionsrapporter. Merparten av de uppföljda åtgärderna är genomförda. Det har dock noterats vissa förseningar i åtgärdsarbetet, vilket framgår i denna bilaga. Av de 19 åtgärder som följts upp är 4 åtgärder ej genomförda och rekommendationen kvarstår därmed.

Kvalitetsarbete

Internrevisionen utvecklade sitt interna kvalitetsarbete under 2023 och undersöker årligen hur funktionen uppfattas i syfte att använda resultatet och arbeta med kvalitetsutveckling. Det interna kvalitetsarbetet under 2024 har framförallt bestått av följande delar:

- Internrevisionschefen har haft regelbundna möten med Rektor och Universitetsdirektör och för samtal om bland annat Internrevisionens roll, arbetssätt och samarbete med ledning och verksamhet.
- I syfte att erhålla synpunkter från universitetets ledning har ett utvärderande samtal skett med Rektor och Universitetsdirektör om Internrevisionens arbete under året.
- Internrevisionschefen har haft regelbundna möten med styrelsens ordförande och Revisionsutskottet, utöver närvaron vid Universitetsstyrelsens sammanträden. Löpande dialog förs med ordförande och Revisionsutskott om Internrevisionens arbete.
- En enkätundersökning har genomförts till Revisionsutskottets ledamöter för att fånga synpunkter på funktionens arbete.
- En enkätundersökning riktad till granskade verksamheter har genomförts i syfte att fånga hur de granskade har upplevt kontakten med Internrevisionen.
- Internrevisionen har genomfört en självutvärdering utifrån IPPF, (internationella standarder för internrevision).
- Internrevisionen har i samarbete med Planeringssekretariatet besvarat ESV:s årliga enkät om myndighetens internrevision och interna styrning och kontroll.

Frågorna som ställdes i enkäten till verksamheten om genomförda granskningar avsåg bland annat bemötande, information om syfte med granskningen, om frågor som ställdes var relevanta, och huruvida iakttagelser och rekommendationer i rapporterna var relevanta. Genomgången av erhållna enkätsvar visar sammantaget att respondenterna är mycket positiva till hur internrevisionen förbereder, genomför, analyserar och rapporterar granskningar. Snittvärdet per fråga är generellt något lägre än föregående år (förutom bemötandet som bedöms något högre) men med fortsatt mycket goda omdömen. I samtliga frågor har den absoluta merparten av respondenterna svarat att de instämmer till stor del eller instämmer helt.

Identifierade utvecklingsområden utifrån genomförda utvärderingar är bland annat processen och dialog kring framtagandet av yttrandena från rektor samt att arbeta för konkreta rekommendationer.

Genomförda granskningar under 2024 har kvalitetssäkrats genom att revisionen utförs i enlighet med internrevisionens metodik, innehållande bland annat intern kvalitetssäkring inom Internrevisionen, faktakontroll av berörda parter inom organisationen, samt att utkast till revisionsrapport delas med Revisionsutskottet för kommentarer inför styrelse- rapportering.

En extern kvalitetsgranskning av Internrevisionens arbete ska enligt standards genomföras minst var femte år. Den senaste externa kvalitetsutvärdering upphandlades under slutet av 2023 och blev färdig i mars 2024. Utfallet blev godkänt och de utvecklingsområden som identifierades har tagits omhand.

Under 2025 planerar Internrevisionen att ytterligare vidareutveckla sin arbetsmetodik för att på så sätt säkra hög kvalitet i utfört arbete. Internrevisionen kommer att använda resultatet från genomförda utvärderingar för att vidta åtgärder inom identifierade utvecklingsområden. Fortsatt utbildning och kompetensutveckling är viktigt, särskilt då ny standard för internrevision träder i kraft i början av 2025 och metodik i delar behöver anpassas.

Kompetensutveckling

Alla internrevisorer är medlemmar på IIA, vars standarder förutsätter kontinuerlig kompetensutveckling av sina medlemmar. Kompetensutveckling av Internrevisionens medarbetare har under 2024 skett genom seminarier, kurser och konferenser anordnade av bland annat Internrevisorernas förening (IIA), Ekonomistyrningsverket och Stockholms universitet.

Internrevisionen har även deltagit i nätverksträffar för kompetensutveckling. Nätverk där SU:s Internrevision ingår är följande:

- Nordiska internrevisorer på universitet och högskolor (NIRUH)
- Nätverk för statliga internrevisorer inom IIA
- Mälardalsnätverket (internrevisorerna vid SU, KI, KTH, MdU, UU, SLU och ÖRU)

Internrevisionen har även deltagit i övriga forum, exempelvis deltagande på Ekonomernas dag 20 november 2024 på Stockholms universitet tillsammans med internrevisionsföreningen, IIA. Internrevisionen har även deltagit i den årliga konferensen GRC-dagarna (Governance, Risk & Compliance) som anordnas av bland annat Internrevisionsföreningen, IIA.

Övrigt arbete under 2024

Internrevisionen har regelbundna avstämningsmöten med Revisionsutskottet och löpande avstämningar med Rektor och Universitetsdirektör. I övrigt sker kontakter med olika chefer och verksamheter inom universitetet vid behov och när internrevisionen önskar informera sig i aktuella frågor.

Internrevisionen tar regelbundet del av information från exempelvis universitetets styrelsemöten, anteckningar från förvaltningens avdelningschefer möten och informationsmöten från universitetsförvaltningen.

Internrevisionen har löpande haft arbetsmöten och intern planering, samt arbetat med bland annat budgetering, resultatuppföljning, tertialrapporter av resultat och månadsvisa lönekontroller.

Internrevisionen har under juni 2024 slutfört informationsklassning med stöd av IT-avdelningens medarbetare. Avseende behandling av personuppgifter utifrån GDPR har internrevisionens registerförteckning uppdaterats under 2024.

Internrevisionens resurser

Under 2024 har Internrevisionen bestått av en internrevisionschef samt två internrevisorer, samtliga tjänster har uppgått till 100 procent. Vid årsskiftet gick en av internrevisorerna i pension. En ny internrevisor rekryterades i slutet av 2024 och påbörjade sin anställning 13 januari 2025.

Internrevisionen har anlitat och samarbetat med externa konsulter för två granskningar under 2024: granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen, samt granskning av IT-säkerhet. Den senare rapporten är klar men presenteras vid styrelsens sammanträde i april 2025.

Internrevisionens oberoende

Internrevisionens oberoende har säkrats genom att funktionen rapporterar till och är organisatoriskt underställd Universitetsstyrelsen samt att internrevisionschefen har lönesamtal och utvecklingssamtal direkt med styrelseordförande.

Sammantaget bedömer internrevisionen det inte har förekommit några avvikelser mot yrkesetisk kod i internrevisionens arbete under 2024 och att internrevisionen i allt väsentligt har utfört revisionen i överensstämmelse med standards, internrevisionsförordning och universitetets riktlinjer för internrevision. Vidare har Internrevisionen har kunnat verka oberoende, har inte varit utsatt för otilbörliga påtryckningar eller varit operativt delaktig i verksamheten.

Bilaga 1

Översikt internrevisionsrapporter avrapporterade under 2024

Under året har Internrevisionen avrapporterat följande granskningar till universitetsstyrelsen:

- Sammanfattningsrapport av 2023 års institutionsgranskningar med institutionsrapporter som bilagor
- Granskning av kompetensförsörjningsarbetet (T/A-personal)
- Granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen
- Granskning av implementering av Visselblåsarlagen
- Granskning av universitetets hantering av hot och trakasserier

Rapporterna presenteras översiktligt nedan, med fokus på syfte, övergripande revisionell bedömning och rekommendationer, samt de åtgärder som beslutats, med tillhörande ansvar och tidplan för uppföljning.

Rapport: Internrevisionens institutions- och avdelningsgranskningar

– styrelsesammanfattning (US 19 april 2024)

Internrevisionen har i enlighet med internrevisionsplanen för 2023 granskat den interna styrningen och kontrollen vid två institutioner. Syftet med granskningarna var att besvara följande revisionsfråga: Har institutionen ändamålsenliga och effektiva rutiner som säkerställer god intern styrning och kontroll inom väsentliga riskområden?

Följande institutioner/avdelningar granskades inom ramen för 2023 års revisionsplan:

- Revisionsrapport Meteorologiska institutionen (404)
- Revisionsrapport Socialantropologiska institutionen (309)

Sammanfattningsvis visade granskningen att ett antal av bristerna i den interna styrningen och kontrollen återkommer hos institutionerna. Mot bakgrund av detta bedömde IR att universitetsövergripande åtgärder behövs för att komplettera lokala åtgärder som vidtas på institutionsnivå.

Rekommendationer	Åtgärder ¹	Ansvar	SU:s tidplan för uppföljning
1. Vidta åtgärder för att säkra att institutionernas inköp, där det är möjligt, genomförs via avrop från ramavtal, och stärk uppföljningen av ramavtalstrohet.	Utifrån rekommendationen har beslut fattats om en tillfällig förstärkning vid Inköps- och upphandlingssektionen i syfte att arbeta bort köerna. Ytterligare förstärkning kan komma att behövas för att öka anslutningstakten till e-tjänsten och möjliggöra uppföljning i enlighet med sektionens uppdrag. Behov av och möjlighet till en permanent förstärkning	Inköps- och upphandlingssektionen har tilldelats permanent förstärkning av anslagsmedel om 3500 tkr respektive 600 tkr i tillfälliga medel. ²	

¹ Rektor, 2024-04-19, ”Yttrande över internrevisionens institutionsgranskningar 2023” (Dnr SU FV-0807-24)

² Universitetsstyrelsen, 2024-10-28, ”Styrelsens beslut om fördelning av anslagsmedel 2025” (Dnr SU FV-2544-24)

	ses över inför beslut om fördelning av anslagsmedel för 2025.		
<p>2. Vidta åtgärder för att stärka ett aktivt och systematiskt arbete i den nivå som stipuleras i universitetets styrande dokument och MSB:s föreskrifter om IT- och informationssäkerhet för statliga myndigheter, samt stärk uppföljningen av dessa interna och externa krav.</p>	<p>Rektors yttrande innehåller en redogörelse över redan pågående aktiviteter som adresserar området. I yttrandet redovisas följande pågående aktiviteter för att stärka och säkerställa ett strukturerat arbete med informations- och IT-säkerhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetet med ESIR-projektet fortskrider enligt plan, och modellen och arbetssättet som togs fram inom projektet väntas vara fullt implementerat på samtliga institutioner vid halvårsskiftet 2024. • Under våren pågår en universitetsövergripande informationsinventering och informationsklassning. När detta arbete är klart ska en GAP-analys genomföras av IT-avdelningen i dialog med dataskyddsombudet i syfte att bedöma om säkerhetskraven har uppfyllts. Analysen väntas vara klar vid årsskiftet. • En samordningsgrupp för säkerhetsfrågor inom universitetsförvaltningen inrättas inom kort i syfte att ytterligare förbättra samordningen och överblicken av universitetets säkerhetsarbete. Samordningsgruppen kommer arbeta med komplexa säkerhetsfrågor av olika natur, vilket inkluderar verksamhetsskydd, dataskydd och informationssäkerhet. • Arbeta pågår med att utarbeta kompletterande styrdokument till informationssäkerhetspolicyn i form av en 	<p>Inget ytterligare beslut har fattats för de universitetsövergripande rekommendationerna utöver de pågående aktiviteterna.</p> <p>De centrala åtgärderna som redovisats i rektors yttrande ovan syftar sammantaget till att stärka arbetet med intern styrning och kontroll för universitetet som helhet (Separata åtgärder sker även på institutionsnivå utifrån lämnade rekommendationer).</p>	

	<p>handläggningsordning för IT-säkerhet. Handläggningsordningen planeras även inkludera regler för hantering av behörigheter i IT-system.</p> <ul style="list-style-type: none"> • En föränderlig omvärld ställer krav på nya arbetsätt och kompetensutveckling av lärosätets IT-personal. Bl.a. har en metodik för att arbeta med cybersäkerhetsrisker nyligen utvecklats och implementering har initierats. En föreläsningsserie för medarbetare vid IT-avdelningen har genomförts och planeras att erbjudas till övrig IT-personal vid lärosätet. • I syfte att förbättra medvetenheten rörande informationssäkerhet hos samtliga medarbetare fortgår webbutbildning i informationssäkerhet genom de obligatoriska kurserna via Nimblr, och hittills har över 23 000 kursmoduler genomförts av lärosätets medarbetare.		
--	--	--	--

Rapport: Granskning av kompetensförsörjningsarbetet (T/A-personal) (US 14 juni 2024)

Syftet med granskningen var att bedöma om det finns en tillräcklig styrning och intern kontroll i hanteringen av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet avseende T/A-personal vid universitetet. Granskningen utgick från följande revisionsfrågor:

- Finns det ändamålsenliga styr- och stöddokument som säkerställer att universitetet arbetar strategiskt med kompetensförsörjning?
- Finns det en tydlig och fastställd roll- och ansvarsfördelning avseende universitetets kompetensförsörjningsarbete?
- Bedrivs det ett aktivt arbete för att säkra universitetets kompetensförsörjning på kort och lång sikt?
- Genomförs det någon uppföljning av universitetets kompetensförsörjning och vidtas det åtgärder baserat på uppföljningen?

När det gäller frågan huruvida det finns ändamålsenliga styr- och stöddokument som säkerställer att universitetet arbetar strategiskt med kompetensförsörjning var IR:s bedömning att det finns *förbättringsmöjligheter*. IR bedömde att roll- och ansvarsfördelningen avseende kompetensförsörjningsarbetet är *tillfredställande*. IR bedömde att det aktiva arbetet som genomförs för att säkra universitetets kompetensförsörjning av T/A-personal på kort och lång sikt är *bristfälligt*. När det gäller frågan om det genomförs någon uppföljning av universitetets kompetensförsörjning och om det vidtas åtgärder baserat på uppföljningen var IR:s bedömning att arbetet är *bristfälligt*.

Rekommendationer	Åtgärder ³	Ansvar	SU:s tidplan för uppföljning
1. Universitetet bör förtydliga vad som avses och förväntas rörande strategiskt kompetensförsörjningsarbete av T/A-personal.	Formuleringarna i riskanalysen avseende kompetensförsörjning behöver ses över och förtydligas. Detta kommer att göras i samband med den översyn av riskanalysen som ska genomföras under hösten inom ramen för ordinarie arbetsrutiner, och som universitetsstyrelsen väntas fatta beslut om i november 2024.	Inget rektorsbeslut om uppdrag då åtgärden ska hanteras inom ramen för ordinarie rutiner.	
2. Universitetet bör ta fram ett universitetsgemensamt stöd för	Inga åtgärder planeras.		

³ Rektor, 2024-06-14, "Yttrande över Internrevisionens granskning av kompetensförsörjningsarbetet (T/A-personal)" (Dnr SU FV-1741-24)

strategisk kompetensförsörjning av T/A-personal.			
3. Universitetet bör utveckla uppföljningen och framtagandet av nyckeltal och analyser för att möjliggöra ett mer strategiskt kompetensförsörjningsarbete.	Inga åtgärder planeras.		

Rapport: Granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen (US 14 juni 2024)

Granskningen har genomförts i samverkan mellan IR och konsulter från Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (PwC). Det övergripande syftet med granskningen var att utvärdera om tillräckliga åtgärder vidtagits för att säkerställa och skydda den fysiska IT-miljön samt att bedöma om detta har gjorts med en betryggande intern styrning och kontroll. De övergripande revisionsfrågorna som granskningen ämnade att besvara var:

- Finns det en tillfredsställande styrning, uppföljning och kontroll för att säkerställa en tillräcklig fysisk säkerhet i IT-utrymmen?
- Finns det processer och rutiner för att förhindra incidenter och vidtas åtgärder för att förbättra säkerheten efter incidenter?

Bedömningen var att styrningen, uppföljningen och kontrollen för att säkerställa en tillräcklig fysisk säkerhet i IT-utrymmen är *otillfredsställande*. Gällande processer och rutiner för att förhindra incidenter i IT-utrymmen och att åtgärder vidtas för att förbättra säkerheten efter incidenter bedömdes arbetet som *bristfälligt*.

Rekommendationer	Åtgärder ⁴	Ansvar ^{5,6}	SU:s tidplan för uppföljning
1. Universitet rekommenderas att införa rutiner för att säkerställa ett systematiskt arbete med riskanalyser samt implementera arbetet med informationsklassningar.	Rektor bedömer att rekommendationen i viss utsträckning hanteras inom ramen för det pågående och planerade universitetsövergripande arbetet med informationsinventering och informationsklassning. Rektor avser därutöver att uppdra till universitetsdirektören att ta fram förslag på anvisningar för riskanalyser för alla IT-utrymmen tillhörande Stockholms universitet.	Universitetsdirektör, givit uppdrag till IT-avdelningen och Fastighetsavdelningen	Samtliga uppdrag ska återrapporteras till rektor den 30 juni 2025. En delrapportering med lägesbeskrivning av arbetets framåtskridande ska ske till rektor senast den 30 december 2024.

⁴ Rektor, 2024-06-14, "Yttrande över Internrevisionens granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen" (Dnr SU FV-1742-24)

⁵ Rektor, 2024-06-20, "Uppdrag till universitetsdirektören med anledning av internrevisionens granskning av fysisk säkerhet i universitetets IT-utrymmen" (Dnr SU FV-1742-24)

⁶ Universitetsdirektör, 2024-06-27, "Uppdrag till IT-avdelningen och Fastighetsavdelningen med anledning av Internrevisionens granskning av fysisk säkerhet i universitetets IT-utrymmen" (Dnr SU FV-1742-24)

<p>2. Universitet rekommenderas att ta fram ändamålsenliga vägledningar och kravställningar avseende hur IT-utrymmen bör vara utformade samt säkerställa att uppföljning sker av att kraven efterlevs.</p>	<p>Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att ta fram förslag på styrdokument avseende hur IT-utrymmen ska vara utformade inklusive former för uppföljning.</p>		
<p>3. Universitet rekommenderas att tydliggöra och förankra ansvarsområden och samverkansformer i styrdokument. När externa leverantörer är involverade rekommenderas universitetet att tillse att säkerhetskrav gentemot externa leverantörer finns dokumenterade i avtal. Dessa bör sedan systematiskt följas upp för att säkerställa att de externa leverantörerna lever upp till avtalade krav.</p>	<p>Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att ta fram förslag på styrdokument avseende ansvar för säkerhetskrav vilket även innefattar externa leverantörer samt former för uppföljning.</p>		
<p>4. Universitetet rekommenderas att inventera IT-utrymmen samt detaljera benämningarna och kategoriseringarna av IT-utrymmena som finns i Fastighetsavdelningens fastighetssystem. Inledningsvis bör IT-utrymmena kategoriseras i enlighet med MSB:s Vägledning för fysisk informations-säkerhet i IT-utrymmen: Datorhall, Datorrum eller Kommunikationsrum/Korskopplingsrum (KK-rum).</p>	<p>Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att genomföra en inventering av IT-utrymmen samt kategorisera IT-utrymmena i enlighet med MSB:s Vägledning för fysisk informations-säkerhet i IT-utrymmen.</p>		
<p>5. Universitetet rekommenderas överväga att planera åtgärder för att säkerställa att personer som tilldelats fysisk åtkomst i Stockholms universitets</p>	<p>Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att utreda förutsättningarna för att tilldela behöriga personer åtkomst till</p>		

<p>två centrala datorhallar endast har tillträde till den zon och de rack som de bör ha åtkomst till.</p>	<p>begränsade delar av de två primära datorhallarna.</p>		
<p>6. Universitetet rekommenderas att överväga införandet av direkta kommunikationskanaler för rapportering av incidenter och säkerhetsavvikelser från IT-ansvariga på institutionerna till centrala IT-avdelningen. Vidare rekommenderas att rutiner avseende IT- och informationssäkerhetsincidenter tas fram för TiB-funktionen.</p>	<p>Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att se över möjligheten att ytterligare stärka förutsättningarna för skyndsam hantering av allvarliga incidenter eller säkerhetsavvikelser.</p>		
<p>7. Universitetet rekommenderas att ta fram en plan för att säkerställa efterlevnad av vägledning inom området och att risker hanteras och åtgärdas. Det rör till exempel säkerställande av att rutiner/regler som gäller för kritiska IT-utrymmen tydligt ska skyltas inne i utrymmen. Vidare rekommenderas universitetet tillse att brandfarligt material inte förvaras i närheten, i utrymmet eller i angränsande rum som utgör samma brandcell som IT-utrymmen samt att det finns tillfredsställande vätskeskydd i IT-utrymmen.</p>	<p>Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att ta fram förslag på styrdokument för att säkerställa ett tillfredsställande brand- och vätskeskydd i alla IT-utrymmen tillhörande Stockholms universitet, inklusive former för uppföljning.</p>		
<p>8. Universitetet rekommenderas säkerställa att det finns ett formellt avtal innehållande krav och servicenivåer för förvaringen av backupkopior på den</p>	<p>Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att se över behov av och möjligheter för att arbeta fram ett formellt avtal i syfte att säkerställa att krav</p>		

<p>tredje platsen som är geografiskt åtskild från universitetet. Samma skyddsåtgärder som implementeras i IT-avdelningens primära datorhallar bör implementeras för den tredje lagringsplatsen.</p>	<p>och servicenivåer för förvaringen av backupkopior på den tredje platsen som är geografiskt åtskild från universitetet motsvarar de krav som ställs för de primära datorhallarna.</p>		
---	---	--	--

Rapport: Granskning av implementering av Visselblåsarlagen (US 24 september 2024)

Syftet var att bedöma hur väl SU:s regler och hantering av rapporterade missförhållanden uppfyller kraven i Visselblåsarlagen. Granskningen utgick från följande revisionsfrågor:

- Är information om Visselblåsarlagen och universitetets regler tydlig och lättillgänglig?
- Har informationsinsatser genomförts för att göra personalen medveten om nya Visselblåsarlagen?
- Kan visselblåsning ske muntligt, skriftligt och vid fysiskt möte?
- Är mottagarna av rapportering självständiga och oberoende?
- Hanteras rapporterade ärenden ändamålsenligt och enligt SU:s regler och Visselblåsarlagen?
- Följs det upp att visselblåsarprocessen fungerar, hanteras på avsett sätt och är känd i organisationen?

IR:s bedömning var att SU:s regler och hantering av inrapporterade missförhållanden i delar möter kraven i Visselblåsarlagen men att det finns några områden som uppvisar *förbättringsmöjligheter*.

Rekommendationer	Åtgärder ⁷	Ansvar ^{8,9}	SU:s tidplan för uppföljning
1. Uppdatera SU:s regeldokument gällande visselblåsning (visselblåsningskanaler, om anonymitet, bedömning av ärenden och stegen för hantering av ärenden).	Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att i samband med översynen av regeldokumentet Regler och handläggningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter se över informationen avseende visselblåsning.	Universitetsdirektör, givit uppdrag till Rättssekretariatet i samråd med Fastighetsavdelningen och Personalavdelningen.	Uppdragen ska återrapporteras till rektor den 31 december 2024.
2. Dokumentera skriftligen universitetets visselblåsningskanaler och förfaranden.	Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att se över och samla		

⁷ Rektor, 2024-09-20, "Yttrande över internrevisionens granskning av implementering av visselblåsarlagen" (Dnr SU FV-2315-24)

⁸ Rektor, 2024-09-26, "Uppdrag till universitetsdirektören med anledning av internrevisionens granskning av implementering av visselblåsarlagen" (Dnr SU FV-2315-24)

⁹ Universitetsdirektör, 2024-10-10, "Uppdrag till Rättssekretariatet i samråd med Fastighetsavdelningen och Personalavdelningen med anledning av internrevisionens granskning av implementering av visselblåsarlagen" (Dnr SU FV-2315-24)

	dokumentationen av universitetets visselblåsningskanaler och förfaranden.		
3. Uppdatera webbinformation gällande anonymitet vid visselblåsning.	Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att uppdatera webbinformationen gällande anonymitet vid visselblåsning.		
4. Universitetet behöver säkerställa att bland de ärenden som initialt bedömts som "andra oegentligheter" inte finns visselblåsarärenden.	Rektor avser att uppdra till universitetsdirektören att ta fram en rutin som säkerställer att det inte finns visselblåsarärenden bland de ärenden som initialt bedöms som "andra oegentligheter".		

Rapport: Granskning av universitetets hantering av hot och trakasserier (US 25 november 2024)

Syftet med granskningen var att bedöma om det finns tillräcklig intern styrning och kontroll i universitetets hantering av hot och trakasserier. Granskningen utgick från följande revisionsfrågor:

- Finns det ändamålsenliga styr- och stöddokument avseende hot och trakasserier?
- Är ansvar och befogenheter tydligt definierat vid förekomst av hot och trakasserier?
- Genomför universitetet stödinsatser om medarbetare har utsatts för hot och trakasserier?
- Bedriver universitetet ett förebyggande arbete mot hot och trakasserier?
- Följer universitetet upp incidenter och arbetet mot hot och trakasserier?

IR:s samlade bedömning var att den interna styrningen och kontrollen i hantering av hot och trakasserier har *förbättringsmöjligheter*.

Rekommendationer	Åtgärder ¹⁰	Ansvar ¹¹¹²	SU:s tidplan för uppföljning
1. Universitetet bör stärka och förtydliga informationen inom området. Detta eftersom IR har noterat ett behov avseende vad som gäller då studenter trakasserar lärare och andra studenter i undervisningssammanhang, avseende det stöd som Personalavdelningen kan erbjuda institutioner och medarbetare under pågående utredning, samt	Rektor uppdrar till universitetsdirektören att förtydliga informationen på medarbetarwebben i samband med publicering av den reviderade handlägningsordningen för diskrimineringsärenden avseende studenter.	Universitetsdirektören, givit uppdrag till Personalavdelningen, Studentavdelningen och Planeringssekretariatet.	Uppdrag ska återrapporteras till rektor den 31 mars 2025.

¹⁰ Rektor, 2024-11-25, "Yttrande över internrevisionens granskning av universitetets hantering av hot och trakasserier" (Dnr SU FV-3479-24)

¹¹ Rektor, 2024-12-04, "Uppdrag till universitetsdirektören med anledning av internrevisionens granskning av universitetets hantering av hot och trakasserier" (Dnr SU FV-3479-24)

¹² Rektor, 2024-12-05, "Uppdrag till Personalavdelningen, Studentavdelningen och Planeringssekretariatet med anledning av internrevisionens granskning av universitetets hantering av hot och trakasserier" (Dnr SU FV-3479-24)

avseende vilket stöd som medarbetare kan erbjudas om de utsätts för hot och trakasserier och hur incidenter kan anmälas.			
2. Återstående åtgärder som beslutats inom riskområdet bör slutföras.	Då rekommendationen hanteras inom ramen för universitetsförvaltningens ordinarie processer lämnas den utan ytterligare åtgärd från rektor.		
3. Universitetet bör förtydliga vidtagna åtgärders status i de fall åtgärder pågår samt hur åtgärderna tillsammans påverkar risknivån.	Rektor uppdrar till universitetsdirektören att se över rutinerna för uppföljning av riskåtgärder inklusive dokumentationen av hur genomförda åtgärder påverkar risknivån.		
4. Universitetet bör överväga att genomföra en enkätundersökning om hot och trakasserier även inom N-området (motsvarande den enkät som H-området genomförde hösten 2023).	Rekommendationen har vidareförmedlats till vicerektor för det naturvetenskapliga området, och lämnas utan ytterligare åtgärd från rektor.		

Bilaga 2 – 2024 års uppföljning av tidigare internrevisionsgranskningar

Sammanfattning av årets uppföljning

Internrevisionen (IR) har i enlighet med internrevisionsplanen följt upp tidigare internrevisionsrapporter. Under 2024 har IR följt upp två rapporter som inte tidigare varit föremål för uppföljning och åter följt upp kvarstående rekommendationer från föregående rapportuppföljningar. Av de sex rapporter som följts upp har IR sammantaget lämnat 33 rekommendationer. Av dessa bedöms 14 rekommendationer som åtgärdade utifrån tidigare genomförda uppföljningar. Resultatet av årets uppföljning av de 19 återstående rekommendationerna återfinns i tabellen nedan:

Översikt - statusbedömning av uppföljningar 2024	Antal
Åtgärdsplaner/internrevisionsrapporter som följts upp	6
Ingen åtgärd beslutad, risken accepteras (rekommendationen stängs)	3
Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)	12
Åtgärd pågår (rekommendationen kvarstår)	3
Åtgärd ej påbörjad (rekommendationen kvarstår)	1
Totalt antal uppföljda åtgärder	19

IR bedömer sammanfattningsvis att universitetet i stort har arbetat enligt de åtgärdsplaner som beslutats med anledning av IR:s internrevisionsrapporter. Merparten av de uppföljda åtgärderna är genomförda. Det har dock noterats vissa förseningar i åtgärdsarbetet, vilket framgår i denna bilaga. Av de 19 åtgärder som följts upp är 4 åtgärder ej genomförda och rekommendationen kvarstår därmed.

Rapport: Strategisk lokalförsörjningsprocess (2022)

Rekommendationer	Beslutade åtgärder/Tidplan	Status/kommentar	IR:s bedömning
<p>Utarbeta en universitetsgemensam styrning för lokalförsörjningsprocessen som säkrar god intern styrning och kontroll och en stärkt samsyn kring lokalförsörjningsarbetet.</p>	<p>Se över hur samverkan och kommunikation rörande fastighetsfrågor kan stärkas mellan universitetsförvaltning och kärnverksamhet. I uppdraget ingår att se över arbetsformerna i de olika forum som hanterar dessa frågor och vilka frågor som ska behandlas. Det ingår även att etablera samsyn kring hur universitetet som helhet ska styra och arbeta mot lokalförsörjningsplanens målsättning att lokalutnyttjandet ska optimeras.</p> <p>Tidplan: Uppföljning senast juni 2023 Ansvar: Fastighetsavdelningen</p>	<p>Fastighetsavdelningen genomför löpande husmöten och lokalmöten med institutioner där samtal förs om fastighetsrelaterade frågor. Husmöten (samtliga institutioner i samma fastighet, Fastighetsavdelningen och Akademiska Hus) genomförs 1–2 gånger per år och lokalmöten (Fastighetsavdelningen och enskild institution) genomförs cirka 2 gånger per termin. Vidare förs det återkommande samtal om fastighetsfrågor i referensgruppen för strategiska fastighetsfrågor. I gruppen deltar representanter från kärnverksamheten, studentkåren, Rektors kansli och Fastighetsavdelningen. Universitetsdirektören är ordförande i referensgruppen och gruppen sammanträder cirka 2 – 3 gånger per termin.</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>
<p>Överväg en vidareutveckling av universitetsgemensamma styrstrukturer (ledningsprocess, åtgärdsplaner och uppföljning/rapportering) så att lokalförsörjningsplanen, och arbetet utifrån denna, integreras och systematiseras i så stor utsträckning som möjligt.</p>	<p>Göra en översyn av om mål och åtgärder i lokalförsörjningsplanen i högre grad kan integreras i verksamhetsplaneringen.</p> <p>Tidplan: Uppföljning senast juni 2023 Ansvar: Planeringssekretariatet</p>	<p>Planeringssekretariatet vid Rektors kansli har gjort en bedömning om mål och åtgärder i lokalförsörjningsplanen i högre grad kan integreras i ordinarie verksamhetsplanering eller ej.</p> <p>Sekretariatet har inte identifierat några områden där planens mål och åtgärder i högre grad kan integreras i den centrala verksamhetsplaneringen. Slutsatsen bygger på att det finns ett antal inspelspunkter där</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>

		<p>Fastighetsavdelningen och chefen för Fastighetsavdelning kan lyfta och få in frågor från lokalförsörjningsplanen till ordinarie verksamhetsplanering.</p> <p>Exempel på inspelspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I framtagandet av universitetsförvaltningens åtgärdsplan för 2023–2024 var dåvarande t.f fastighetschef med i en grupp där även chefen för Planeringssekretariatet deltog. Fastighetschefen hade till uppgift att se till att åtgärder avseende fastighetsfrågor kom med och då bland annat utifrån lokalförsörjningsplanen. • Universitets nya lokalförsörjningsplan fastställdes i december 2023 och Planeringssekretariatet har inte haft någon ny verksamhetsplaneringsomgång efter det. En ny åtgärdsplan för 2025–2026 kommer att tas fram under hösten 2024 och då kommer Fastighetschefen att vara med. Fastighetschefen kommer även att vara med som en av cheferna när inspel till universitets riskanalys för 2025–2026 tas fram. • Lokalförsörjningsplanen är även grund för löpande planeringen i universitetsövergripande grupperingar på områdesnivå och inom universitetsförvaltningen som diskuterar lokalförsörjningsfrågor samt lokaloptimeringsprojektet	
--	--	---	--

<p>Överväg att genomföra en fördjupad uppföljning, analys och återrapportering till styrelsen avseende lokalförsörjningsplanens åtgärder och målsättningar inför framtagande och beslut av en ny lokalförsörjningsplan 2023.</p>	<p>Göra en utvärdering av nuvarande lokalförsörjningsplan, både vad avser form och innehåll, inför framtagandet av den kommande planen. Uppdraget genomförs i samverkan med berörda inom organisationen.</p> <p>Tidplan: Uppföljning senast juni 2023 Ansvar: Fastighetsavdelningen</p>	<p>Fastighetsavdelningen har genomfört en utvärdering av universitetets tidigare lokalförsörjningsplan. Avdelningens slutsats är att planen för 2023 – 2026 inte ska ha mål och detaljerade åtgärdslistor utan innehålla övergripande strategier och inriktningar. Mål och konkreta åtgärder tas i stället fram genom årliga verksamhetsplaner och relevanta projektlistor etc. Det reviderade upplägget har varit föremål för diskussion i referensgruppen för strategiska fastighetsfrågor och på rådsmöten. Lokalförsörjningsplanen för 2023 – 2026 beslutades av universitetsstyrelsen den 1 december 2023.</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>
<p>Fastställ, och etablera samsyn kring, hur universitetet som helhet ska styra och arbeta mot lokalförsörjningsplanens övergripande målsättning ”En optimering av lokalnyttjandet”.</p>	<p>Se åtgärd till rekommendation 1.</p> <p>Tidplan: Uppföljning senast juni 2023 Ansvar: Fastighetsavdelningen</p>	<p>Se kommentar under rekommendation 1.</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>
<p>Utvärdera ändamålsenlighet i nuvarande risk, riskformulering, riskåtgärder och riskvärdering på universitetsövergripande nivå. I det fall en risk kopplat till höga lokalkostnader/lokal-försörjningsprocessen bedöms kvarstå – säkerställ en ändamålsenlig och rättvisande riskdefinition och utforma riskåtgärder med utgångspunkt i denna.</p>	<p>Inom ramen för arbetet med att ta fram en ny riskanalys se över formuleringen av risken som rör höga lokalkostnader, om risken bedöms kvarstå.</p> <p>Tidplan: Uppföljning senast juni 2023 Ansvar: Planeringssektariatet</p>	<p>Universitetet har tagit fram en ny riskanalys för 2023–2024 som fastställdes av universitetsstyrelsen 2022-12-02. Vid framtagandet av den nya riskanalysen sågs den tidigare identifierade risken ”Höga lokalkostnader” över. I nuvarande riskanalys sorterar risker med ökade lokalkostnader under ”Risken att universitetet inte kan vidareutveckla kvalitén i utbildning och forskning med anledning av höga kostnadsökningar”. Vidare har universitetet i budgetunderlaget för 2024–2026 uppmanat regeringen att acceptera en lägre utdelning från Akademiska hus för att möjliggöra en lägre nivå på kommande hyreshöjningar och att regeringen bör kompensera universitetet för</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>

		de högre lokalkostnaderna som det geografiska läget medför.	
Säkerställ att uppföljning och rapportering av riskhanteringen iakttar ett helhetsperspektiv, där resultat av utfört åtgärdsarbete analyseras tillsammans med ekonomiskt utfall, prognosticerad lokalkostnadsutveckling etc.	Inga åtgärder planeras. Tidplan: Ej tillämbart Ansvar: Ej tillämbart	Universitetsstyrelsen har beslutat att inte adressera någon åtgärd till rekommendationen. Genom att inte adressera några åtgärder accepteras iakttagelserna gällande helhetsperspektiv.	Ingen åtgärd beslutad, risken accepteras (rekommendationen stängs)

Rapport: Ekonomi i balans (2021)

Rekommendationer	Beslutade åtgärder/Tidplan	Status/kommentar	IR:s bedömning
<p>Etablera tydliga definitioner av övergripande mål, förankra dessa inom hela verksamheten och säkerställ att de används på ett korrekt och enhetligt sätt i månads- och tertialrapportering.</p>	<p>Definitionen av de övergripande målen kommer att förtydligas och förankras med områdena. Det handlar framför allt om att tydligare definiera kapitalmålet.</p> <p>Tidplan: Ej tillämplbart Ansvar: Rektor</p>	<p>Enligt Planeringssekretariatet följer inte sekretariatet upp åtgärder gällande projektet Ekonomi i balans. Styrelsen får dock information om universitetets ekonomiska tillstånd löpande via tertialredovisningar som sammanställs av controller vid sekretariatet. Vidare har rektor i ett tilläggsbeslut 2022-04-21 förtydligat kapitalmålet.</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>
<p>Säkerställ att det finns tydliga åtgärdsplaner för de institutioner som har en önskad obalans i sin ekonomi.</p>	<p>Uppdrag till vicerektorer och universitetsdirektör att säkerställa att det finns konkreta åtgärdsplaner för samtliga institutioner och förvaltningsavdelningar vars ekonomi inte är i balans och där bedömning görs att balans eftersträvas.</p> <p>Tidplan: 15 juni 2022 Ansvar: Vicerektorer och universitetsdirektören</p>	<p>Enligt Planeringsekretariatet har de institutioner och förvaltningsavdelningar vars ekonomi inte är i balans tagit fram åtgärdsplaner. I juni 2022 erhöll sekretariatet åtgärdsplaner innehållande konsekvensbeskrivningar från vetenskapsområdena och universitetsförvaltningen. Efter det att sekretariatet mottagit åtgärdsplanerna upprättade sekretariatet en sammanställning av åtgärderna. I sammanställning framgår det bland annat att områdesledningarna för samtliga institutioner har förbättrat budget- och prognosarbetet samt att institutionerna arbetar aktivt för att öka intäkterna. Vidare framgår det att universitetsförvaltningen omfördelar anslagsmedel och drar ner på anslagsramar där det är möjligt samt att universitetsdirektören för samtliga institutioner har förbättrat budget- och prognosarbetet samt att institutionerna arbetar aktivt för att öka intäkterna. Vidare framgår det att universitetsförvaltningen omfördelar anslagsmedel och drar ner på anslagsramar där det är möjligt samt att universitetsdirektören för samtliga institutioner har förbättrat budget- och prognosarbetet samt att institutionerna arbetar aktivt för att öka intäkterna.</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>
<p>Överväg en fördjupad återrapportering av åtgärdsarbetet, med utgångspunkt i beslutet EiB, i</p>	<p>Vid helårsuppföljningen efter 2021 planeras en fördjupad uppföljning och analys av de åtgärder som vidtagits. I denna analys ingår också</p>	<p>Planeringssekretariatet har gjort en fördjupad uppskötning av universitetets ekonomiska resultat 2021 i samband med tertial 3.</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>

<p>samband med styrelserapporten för T3 2021.</p>	<p>att, för de åtgärder där så är möjligt, visa effekter på institutionens ekonomi.</p> <p>Tidplan: Ej tillämbart Ansvar: Rektor</p>	<p>Ekonomiavdelningen och Planeringssekretariatet har presenterat uppföljningen till styrelsen.</p>	
<p>Fortsätt vidareutveckling av styrelserapporten i syfte att ge styrelsen en tydlig överblick av åtgärdsarbetets status, effekter, risker och universitetets lednings bedömningar kring måluppfyllelse.</p>	<p>Utformningen av åiterrapporteringen kommer också att ses över för att ge en tydlig överblick av status på och effekter av åtgärder samt bedömning av måluppfyllelse.</p> <p>Tidplan: Ej tillämbart Ansvar: Rektor</p>	<p>Universitetets tertialrapporter har fördjupats och kommentarer kring ekonomi i balans lämnas i ett eget avsnitt. I avsnittet lämnas en övergripande redogörelse för de åtgärder som utförts per fakultet och förvaltning. Det lämnas dock ingen beskrivning av åtgärdernas effekt. Enligt Planeringssekretariatet har styrelsen varit nöjda med rapporteringen.</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>
<p>Undersök möjligheter till stärkt samarbete och benchmark mellan institutioner avseende arbetet med EiB.</p>	<p>Uppdrag till vicerektorer och universitetsdirektör att se över möjligheterna att ytterligare stärka informationsutbytet mellan institutioner och mellan förvaltningsavdelningar i syfte att sprida goda exempel.</p> <p>Tidplan: Ej tillämbart Ansvar: Rektor</p>	<p>Enligt Planeringssekretariatet har nätverket för ekonomicontrollers inom universitetsförvaltningen stärkts och budgetstugor har inrättats inom förvaltningen samt vetenskapsområdena. Vidare har ett administrativt chefsnätverk startats under ledning av förvaltningen, där bland annat ekonomifrågor är föremål för diskussion (nätverket har dock påbörjats efter projektperioden). Sedan flera år tillbaka finns det administrativa chefsmöten inom fakulteterna på universitetet. Planeringschefen har besökt den humanistiska fakultetens chefsmöte och den samhällsvetenskapliga fakultetens chefsmöten för att prata om och diskutera kring ekonomi i balans under projektperioden. Det förekommer även samarbete och kontakter mellan olika institutioner i frågor om ekonom i balans.</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>

<p>Undersök möjligheter till stärkt stöd och/eller kvalitetssäkring från fakultets- och områdescontrollers till institutionerna i deras arbetet med EiB.</p>	<p>Uppdrag till vicerektorer och universitetsdirektör att se över hur stödet till institutionerna och förvaltningsavdelningarna i arbetet med ekonomi i balans kan stärkas.</p> <p>Tidplan: Ej tillämbart Ansvar: Rektor</p>	<p>Enligt Planeringssekretariatet har nedanstående stödinsatser genomförts för att stärka arbetet med ekonomi i balans.</p> <p><i>Humanistiska fakulteten:</i> Fakulteten gjorde under första halvåret 2024 en satsning på extra controllerstöd, bland annat som stöd för de institutioner som har störst ekonomiska utmaningar och behöver mest hjälp med sitt ekonomiarbete. Fakultetsledningen delgav alla institutioner olika förslag och rekommendationer för att komma i balans.</p> <p><i>Samhällsvetenskapliga fakulteten:</i> Ledningen vid fakulteten har återkommande haft uppföljning med två institutioner när det gäller ekonomi i balans.</p> <p><i>Naturvetenskapliga fakulteten:</i> Områdesledningen har haft en löpande dialog med framförallt en institution som haft störst ekonomiska utmaningar. Området har initierat särskilda stödresurser till institutionen i form av ekonomisk expertis och senior rådgivning till institutionsledningen. I samråd med områdesledningen har man utarbetat ett åtgärdsprogram för att nå en ekonomi i balans inom några år.</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>
--	--	---	---

Rapport: Upphandlingsverksamheten (2020)

Rekommendationer	Beslutade åtgärder/Tidplan	Status/kommentar	IR:s bedömning
<p>Utbildning och fortbildning bör genomföras i alla delar av universitetets verksamhet för att öka förståelsen för universitetets riktlinjer och policys och efterlevnaden av reglerna kring inköp.</p>	<p>Ta fram en webbaserad basutbildning om inköp och upphandling som riktas till samtliga medarbetare.</p> <p>Tidplan: Uppdragen delrapporteras senast 15 maj 2021 och slutrapporterad senast 15 maj 2022 Ansvar: Ekonomichefen</p>	<p>En videoguide (webbaserad basutbildning) som är lätt att nå kan vara ett bra komplement till befintliga stöd- och styrdokument. Till följd av resursbrist har Inköps- och upphandlingssektionen inte haft möjlighet att ta fram en videoguide.</p> <p>Enligt uppgift arbetar Inköps- och upphandlingssektionen med att ta fram en generell introduktionsutbildning om inköp och upphandling. Avsikten är att utbildningsmaterialet ska ha samma grund som videoguiden.</p> <p>Vid IR:s uppföljning i december 2024 har Inköps- och upphandlingssektionen meddelat att arbetet med videoguiden inte är slutfört.</p>	<p>Åtgärd pågår (rekommendationen kvarstår)</p>
<p>I reglerna för upphandling bör ansvarsfördelningen vid upphandling förtydligas och verktyg för att underlätta direktupphandlingar utvecklas, till exempel bör handledning kopplas till mallarna för upphandling.</p>	<p>Tydliggöra inköpskoordinatorernas uppdrag och roll för att säkerställa att direktupphandlingar genomförs korrekt. Detta planeras att göras inför nästkommande inköpskoordinatorsträff då även informationsmaterial för utskick till prefekterna kommer att tas fram.</p> <p>Tidplan: Uppdragen delrapporteras senast 15 maj 2021 och slutrapporterad senast 15 maj 2022 Ansvar: Ekonomichefen</p>	<p>En tydlig ansvarsfördelning är en förutsättning för att upphandling ska utföras enligt gällande upphandlingsregler.</p> <p>Inköps- och upphandlingssektionen har tagit fram en rollbeskrivning där universitetet tydliggör inköpskoordinatorns roll. I rollbeskrivningen finns det information om arbetsuppgifter, ansvar och befogenheter.</p> <p>Vid IR:s uppföljning i december 2024 har Inköps- och upphandlingssektionen meddelat</p>	<p>Åtgärd pågår (rekommendationen kvarstår)</p>

		att rollbeskrivningen inte har publicerats på medarbetarwebben och således inte slutfört åtgärdsarbetet.	
--	--	--	--

Rapport: Resilience centrum (2019)

Rekommendationer	Beslutade åtgärder/Tidplan	Status/kommentar	IR:s bedömning
<p>Slutför kartläggningsarbetet avseende GDPR i samarbete med informations-säkerhetsfunktionen.</p>	<p>Kartläggning av vilka personuppgifter som lagras i SCR:s olika IT-system.</p> <p>Tidplan: Uppföljning september 2020</p> <p>Ansvar: Institutionen</p>	<p>När det gäller informationsklassning har IR tagit del av Excelfil med genomförd informationsklassning, daterad 2024-10-03. SRC inväntar ny kontakt från informationssäkerhetsfunktionen inom IT-avdelningen för att slutföra arbetet samt hantera efterföljande åtgärdsarbete. Vid tidpunkten för uppföljningen var det således oklart vad som händer efter genomförd informationsklassning. Rekommendationen gällde dock kartläggningsarbete avseende GDPR och upprättande av register över personuppgiftsbehandling utifrån kraven i GDPR (artikel 30). Institutionen hade i december 2024 inte upprättat ett sådant register. Det var oklart för institutionen hur detta ska göras/hanteras långsiktigt och man uppfattar att institutionen skulle få hjälp och instruktioner från centralt håll innan sommaren men så har inte skett.</p> <p>Status i december 2024 är ej påbörjat och IR konstaterar att rekommendationen från 2019 ännu kvarstår. Information om befintlig information på medarbetarwebben om personuppgifter och dataskydd har förmedlats till SRC i samband med uppföljningen.</p>	<p>Åtgärd ej påbörjad (rekommendationen kvarstår)</p>

Rapport: Införande av GDPR (2018)

Rekommendationer	Beslutade åtgärder/Tidplan	Status/kommentar	IR:s bedömning
<p>SU bör säkerställa att samtliga styrande dokument avseende behandling av personuppgifter upprättas, beslutas och kommuniceras inom organisationen för att säkerställa att personuppgifter behandlas på ett tillfredsställande sätt.</p>	<p>Rapportens skrivningar om vikten av att universitetet säkerställer löpande utbildningsinsatser, och att regler och anvisningar finns tillgängliga och kommuniceras, är därför viktiga att betona.</p> <p>Tidplan: Maj 2019 Ansvar: Saknas</p>	<p>Ett omtag med SU:s personuppgifts-behandling skedde under 2023 då universitetsförvaltningen uppdaterade sina registerförteckningar. Vid uppföljningen 2023 konstaterades att områdena och dess fakulteter och institutioner i stora delar kvarstod.</p> <p>Vid årets uppföljning (december 2024) kan konstateras att det är en utmaning att få ett systematiskt arbetssätt på plats i hela organisationen. Hur efterlevnaden ser ut på institutionerna följs inte upp och någon sammantagen bild av efterlevnad finns således inte.</p> <p>Fokus vid tidpunkten för IR:s uppföljning i december 2024 var nya styrdokument som beslutades av rektor 19 december:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dataskyddspolicy • Regler för organisation och genomförande av dataskydd vid Stockholms universitet • Handläggningsordning för de registrerade rättigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen <p>IR konstaterar att styrdokumentet tydliggör vad det åligger institutionerna att göra. Med styrdokumentet på plats ska fokus, enligt erhållen uppgift, framöver vara information till alla institutioner om att de behöver se över och uppdatera sina</p>	<p>Åtgärd pågår (rekommendationen kvarstår)</p>

		<p>register. Utbildning kommer att erbjudas i samband med detta.</p> <p>Vidare visar IR:s pågående arbete med institutionsgranskningar att det finns institutioner som behöver utveckla arbetet med personuppgifter och efterlevnad av GDPR. Det är en brist att arbetet med personuppgifter ännu kvarstår. Frågan om ansvar och styrning för att säkerställa att personuppgifter behandlas på ett tillfredsställande sätt i SU som helhet är per december 2024 – januari 2025 därmed att betrakta som ett fortsatt arbete.</p>	
--	--	---	--

Rapport: Granskning av kompetensförsörjningsarbetet (T/A-personal) (2024)

Rekommendationer	Beslutade åtgärder/Tidplan	Status/kommentar	IR:s bedömning
<p>Universitetet bör förtydliga vad som avses och förväntas rörande strategiskt kompetensförsörjningsarbete av T/A-personal.</p>	<p>Formuleringarna i riskanalysen avseende kompetensförsörjning behöver ses över och förtydligas. Detta kommer att göras i samband med den översyn av riskanalysen som ska genomföras under hösten inom ramen för ordinarie arbetsrutiner, och som universitetsstyrelsen väntas fatta beslut om i november 2024.</p> <p>Tidplan: Klart till universitetsstyrelsens sammanträde den 25 november 2024 Ansvar: Planeringssekreteriatet</p>	<p>I universitetets riskanalys 2023–2024 värderades brister/svårigheter i kompetensförsörjningen som en hög risk, vilket medför att universitetet ska åtgärda risken samt dokumentera uppföljningen. Vid framtagandet av riskanalys 2025–2026 har universitetet reviderat bedömningen och tagit bort risken. Ny riskanalys antogs av universitetsstyrelsen den 25 november 2024.</p> <p>Universitetet har inte utlovat några åtgärder gällande vad som avses och förväntas rörande det strategiska kompetensförsörjningsarbetet av T/A-personal. Såvitt rektor känner till har tydligare styr- och stöddokument avseende kompetensförsörjning av T/A-personal inte efterfrågats av verksamheten.</p>	<p>Åtgärd genomförd (rekommendationen stängs)</p>
<p>Universitetet bör ta fram ett universitetsgemensamt stöd för strategisk kompetensförsörjning av T/A-personal.</p>	<p>Inga åtgärder planeras.</p> <p>Tidplan: Ej tillämbart Ansvar: Ej tillämbart</p>	<p>Universitetsstyrelsen har beslutat att inte adressera någon åtgärd till rekommendationen.</p> <p>Genom att inte adressera några åtgärder accepteras iakttagelserna gällande stöd för strategisk kompetensförsörjning av T/A-personal.</p>	<p>Ingen åtgärd beslutad, risken accepteras (rekommendationen stängs)</p>
<p>Universitetet bör utveckla uppföljningen och framtagandet av nyckeltal och analyser för att möjliggöra ett mer strategiskt kompetensförsörjningsarbete.</p>	<p>Inga åtgärder planeras.</p> <p>Tidplan: Ej tillämbart Ansvar: Ej tillämbart</p>	<p>Universitetsstyrelsen har beslutat att inte adressera någon åtgärd till rekommendationen.</p> <p>Genom att inte adressera några åtgärder accepteras iakttagelserna gällande uppföljning och framtagande av nyckeltal och analyser för ett mer strategiskt kompetensförsörjningsarbete.</p>	<p>Ingen åtgärd beslutad, risken accepteras (rekommendationen stängs)</p>

Stockholms
universitet

1(20)

PM
2025-02-19

Dnr SU FV-3106-24

Jesper Bergqvist
controller
Rektors kansli

Årsrapport om intern styrning och kontroll 2024

Rektors kansli

Stockholms universitet

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Gällande regelverk.....	3
3 Intern styrning och kontroll vid Stockholms universitet	4
3.1 Riskanalys och riskhantering	4
3.1.1 Upprätta riskanalys och utarbeta riskåtgärder	4
3.1.2 Uppföljning av riskanalys och riskåtgärder	5
3.1.3 Dokumentation.....	5
3.2 Intern miljö	6
3.2.1 Ledning av akademisk verksamhet	6
3.2.2 Arbetsordning och besluts- och delegationsordning	7
3.2.3 Organisationsförändringar.....	7
3.2.4 Verksamhetsstyrning.....	8
3.2.5 Arbetsmiljö.....	8
3.2.6 Kommunikation och informationsspridning	9
3.2.7 Förebygga oegentligheter	9
3.3 Internrevision	10
3.3.1 Institutionsgranskningar	10
3.3.2 Granskning av kompetensförsörjningsarbetet av teknisk och administrativ personal	11
3.3.3 Granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen.....	11
3.3.4 Implementering av visseblåsarlagen	12
3.3.5 Universitetets hantering av hot och trakasserier	12
3.4 Utvärderingar och extern revision	13
3.4.1 Utvärderingar	13
3.4.2 Extern revision	14
4 Sammanfattning inför uttalande om intern styrning och kontroll	14
5 Bilaga 1: Stockholms universitets riskanalys 2023–2024	16

1 Inledning

I anslutning till att årsredovisningen undertecknas ska enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag en bedömning göras om den interna styrningen och kontrollen vid universitetet varit betryggande under året. Syftet med denna årsrapport är att ge universitetsstyrelsen en sammanfattande bild av universitetets arbete med intern styrning och kontroll under 2024 som underlag till detta ställningstagande.

I avsnitt 2 redogörs för regelverket för arbetet med intern styrning och kontroll, i avsnitt 3 beskrivs processen för intern styrning och kontroll vid Stockholms universitet och i avsnitt 4 ges en samlad bild inför bedömningen om intern styrning och kontroll. I bilagan beskrivs riskerna och de åtgärder som vidtagits under året.

2 Gällande regelverk

Arbetet med intern styrning och kontroll regleras i ett antal olika förordningar vilka översiktligt presenteras nedan.

Stockholms universitet är en av de myndigheter som omfattas av internrevisionsförordningen (2006:1228) och har därmed också skyldighet att följa förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Det innebär att universitetet ska ha en systematisk process för arbetet med intern styrning och kontroll som ska säkerställa att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen (se nedan). Enligt förordningen ska även en riskanalys upprättas där väsentliga risker identifieras. Det ska vidtas åtgärder för att minimera att identifierade risker ska inträffa. Riskerna ska kontinuerligt följas upp och värderas och om nya risker identifieras ska de noteras i riskanalysen. Åtgärderna ska också följas upp och kontinuerligt värderas. Processen ska dokumenteras i den utsträckning som är nödvändig för myndighetens uppföljning och bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

Förordningen anger även att det inom myndigheten ska finnas en god intern miljö som skapar förutsättningar för en fungerande process, och ett systematiskt arbete för att förebygga korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter.

I 3 § myndighetsförordningen (2007:515) ställs krav att verksamheten ska bedrivas effektivt, enligt gällande rätt och enligt de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen samt att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt. Vidare ställs krav att myndigheten hushållar väl med statens medel.

I 2 kap. 2 § högskoleförordningen (1993:100) framgår att universitetsstyrelsen ska säkerställa att det finns en intern styrning och kontroll vid universitetet som fungerar på ett betryggande sätt.

3 Intern styrning och kontroll vid Stockholms universitet

Arbetet med intern styrning och kontroll vid Stockholms universitet syftar, i likhet med vad som framgår av förordningen, till att säkerställa att universitetet med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3 § myndighetsförordningen.

Processen för intern styrning och kontroll vid Stockholms universitet är till stora delar integrerad i universitetets ordinarie styrdokument och processer. Det handlar bland annat om arbetsordning, områdenas och förvaltningens åtgärdsplaner, behörighetsregler samt handläggnings- och attestordningar.¹

Det är myndighetens ledning som ansvarar för att det finns en betryggande intern styrning och kontroll inom universitetet.

3.1 Riskanalys och riskhantering

Processen för riskanalys och riskhantering handlar om att universitetet ska upprätta en riskanalys samt utarbeta åtgärder som minskar sannolikheten och konsekvensen av att en risk inträffar. Risker och åtgärder ska följas upp och utvärderas och riskanalysen ska uppdateras vid behov. Detta arbete ska dokumenteras.

3.1.1 Upprätta riskanalys och utarbeta riskåtgärder

Universitetets riskanalys är tvåårig och under året har arbete med två riskanalyser pågått parallellt, dels arbetet med riskanalysen som gällt under perioden 2023–2024 och som avslutades vid årsskiftet och dels arbetet med att utarbeta en riskanalys som gäller under perioden 2025–2026.

Utgångspunkten för båda riskanalyserna är universitetets strategier för perioden 2023–2026. Av strategierna framgår den övergripande inriktningen och prioriteringarna för lärosätet.

Den universitetsövergripande riskanalysen som gällt under 2023–2024 beslutades av universitetsstyrelsen i december 2022 och reviderades vid styrelsens möte i september 2023, medan den nya riskanalys som gäller för 2025–2026 beslutades av universitetsstyrelsen i november 2024. Båda efter interna beredningsprocesser. Riskerna i den nya riskanalysen är i vissa fall samma som i den föregående, medan några risker har formulerats om och en ny risk har tillkommit.

Den interna processen att utarbeta riskanalysen skedde i flera steg. I ett första steg inhämtades information från respektive vetenskapsområde och från universitetsförvaltningen. Utifrån denna information utarbetades ett förslag till en universitetsövergripande riskanalys inklusive

---

¹ Processen beskrivs utförligare i universitetets handläggningsordning för intern styrning och kontroll, dnr SU FV-3412-24

riskvärdering² där en bedömning av sannolikheten för, respektive konsekvensen av, att de risker som identifieras ska inträffa. Förslaget behandlades i Områdesövergripande rådet inför universitetsstyrelsens beslut.

Under det första kvartalet 2025 har områdena och universitetsförvaltningen fått i uppdrag att utarbeta åtgärder för att minska sannolikheten och konsekvensen av att riskerna i den upprättade riskanalysen inträffar. Riskåtgärderna är integrerade i områdenas och förvaltningens ordinarie verksamhetsplanering.

3.1.2 Uppföljning av riskanalys och riskåtgärder

Riskanalys och riskåtgärder följs systematiskt upp och bedöms. På universitetet sker uppföljningen av riskanalysen tertiälvis integrerat med övrig uppföljning av verksamheten. Vid dessa tillfällen säkerställs att riskanalysen är aktuell, innehåller väsentliga risker, att arbetet med riskåtgärder för att minska sannolikheten och konsekvensen av att riskerna inträffar fortlöper och att inga nya risker tillkommit. I tertiäl 2 genomförs även en fördjupad uppföljning av de riskåtgärder som vidtagits. Inrapporteringen från tertiäl 2 följs upp i tertiäl 3 för att säkerställa att inga väsentliga förändringar inträffat avseende riskåtgärderna inför styrelsens bedömning i årsredovisningen av om den intern styrning och kontrollen varit betryggande. I och med att åtgärdsplanerna avseende 2023–2024 avslutas vid årsskiftet gjordes i år även en fördjupad uppföljning tertiäl 3 av de åtgärder som inte rapporterats in som genomförda.

Vid första tertiällets uppföljning inkom, och redovisades för styrelsen, förslag om att ändra riskvärderingen för fem risker. Efter fördjupad diskussion i ledningen bestämdes dock att inte föreslå ändring av riskvärderingen till kommande styrelsemöte varför inga förändringar av riskanalysen gjordes efter tertiälet. Vid andra tertiällets uppföljning noterades att riskanalysen fortfarande var aktuell och att inga nya risker tillkommit. Förslag till ändring av riskvärdering inkom för några av riskerna. Då förslagen till ändring av riskvärdering var förhållandevis små och det samtidigt pågick ett arbete med att utarbeta en riskanalys för perioden 2025–2026, som hanterade riskvärderingen av dessa risker, beslutades att någon ändring av riskanalysen inte skulle ske. Vidtagna åtgärder återrapporterades också och fortlöpte i stort enligt plan.

Efter det tredje tertiällets uppföljning, som genomfördes under januari 2025, har riskanalysen för 2023–2024 avslutats. Kvarstående riskåtgärder överförts till riskanalysen och åtgärdsplanerna som gäller för perioden 2025–2026, se fullständig redovisning i bilaga 1.

3.1.3 Dokumentation

Enligt förordningen om intern styrning och kontroll ska riskanalysen och de åtgärder som vidtas med anledning av analysen dokumenteras i den utsträckning som bedöms nödvändigt för att kunna följa upp och göra en bedömning av den interna styrningen och kontrollen.

Dokumentationen avser att göra det lätt att följa de olika stegen, från upprättandet av riskanalys till beslut om riskåtgärder till uppföljning och bedömning av riskåtgärderna. Dokumentationen är del av underlaget inför universitetsstyrelsens bedömning av den interna styrningen och kontrollen som görs i samband med upprättandet av årsredovisningen.

Dokumentationen på universitetet sker enligt ordinarie rutiner där huvudregeln är att operativt arbete, som sker inom olika delar inom universitetet, dokumenteras och förvaras vid berörd enhet. På central nivå sammanställs genomförda riskåtgärder för respektive risk och detta utgör underlag för eventuell revidering av risker.

Under året har en handläggningsordning för intern styrning och kontroll utarbetats och beslutats som beskriver processen för intern styrning och kontroll vid Stockholms universitet. Dessutom har även en rutin³ för uppföljning av risker och riskåtgärder på övergripande nivå, rutinen beslutades i januari 2025.

3.2 Intern miljö

Den interna miljön är utgångspunkten för en betryggande intern styrning och kontroll och innefattar de interna förutsättningar som påverkar möjligheten att fullgöra universitetets uppgifter och nå målen för verksamheten. Exempelvis kan den interna miljön vara hur verksamheten organiseras, fördelningen av ansvar och befogenheter samt annat som ger uttryck för organisationens värdegrund.

Universitetets ledning har ansvar att säkerställa att det finns en god intern miljö som skapar förutsättningar för en fungerande process för intern styrning och kontroll.

3.2.1 Ledning av akademisk verksamhet

Som organisation skiljer sig ett universitet delvis från andra myndigheter. Universitetets verksamhet präglas av det fria kunskaps sökandet, som är en förutsättning för att bedriva verksamhet på vetenskaplig grund. Utmärkande är även den nära kopplingen mellan utbildning och forskning. I detta ligger att en grundläggande uppgift för ett lärosäte är att utgöra en självständig och kritiskt reflekterande kraft i samhällsutvecklingen. I högskolelagen (1992:1434) fastställs både forskningens frihet och att lärosätena ska främja och värna den akademiska friheten (1 kap. 6 § högskolelagen). Detta gäller som allmän princip i universitetets verksamhet.

Inom Stockholms universitet finns en tradition av kollegiala berednings- och beslutsprocesser som utgår från att kollegialt inflytande är centralt för att upprätthålla akademisk integritet och kvalitet. Detta innebär att beslut fattas av akademiska ledare (vicerektor, dekan, prefekt/motsvarande) eller kollegiala organ (områdesnämnd, fakultetsnämnd och

---

³ Rutin för uppföljning av riskanalys och riskåtgärder, Dnr SU FV-0144-25

institutionsstyrelse) när det gäller upplägg, genomförande och kvalitet i utbildningen eller organisation av och kvalitet i forskning. Dessa funktioner utses i regel i en process där både överordnad funktion och kollegiet varit involverade. Denna princip skapar förutsättningar för en ledning som har tydlig verksamhetsanknytning och en hög grad av legitimitet såväl i relation till överordnade organ, som till kollegiet. Som kunskapsorganisation är denna ledningsprincip en naturlig del av en kvalitetsdrivande intern kultur och den är central vid förståelsen av hur universitetet som organisation fungerar.

3.2.2 Arbetsordning och besluts- och delegationsordning

Universitetets övergripande organisation beslutas av universitetsstyrelsen i den arbetsordning som fastställs i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 2 § punkt 9 högskoleförordningen. Av arbetsordningen framgår vilka övergripande uppdrag de beslutande organen har och den ligger till grund för rektors delegationer.

Beslutsstrukturen inom universitetet utgår från principen att beslut fattas på lämplig nivå i organisationen. Det innebär att delegering av beslutanderätt i många frågor sker till områdes-, fakultets- och institutionsnivå samt till cheferna inom universitetsförvaltningen. Förankringsprocessen och beslutsvägarna är korta trots den stora organisationen då vicerektorerna, som även är dekaner, ingår i universitetets ledning. Det innebär att frågor som lyfts på lägre nivåer inom organisationen snabbt kan behandlas i ledningen. Det sker en översyn av besluts- och delegationsordningen årligen för att säkerställa att dokumentet är aktuellt och relevant. Strukturen för beslutsfattande och delegering är en väsentlig del av universitetets styrning.

3.2.3 Organisationsförändringar

Under året har beslut fattats om bildandet av Kemikum vilket är ett samgående av Institutionen för material- och miljökemi (MMK) och Institutionen för organisk kemi. Samgåendet kommer att ske från 1 januari 2025 och under året har ett förberedande arbete skett.

Beslut har även fattats om att Juridiska fakulteten och Juridiska institutionen från 1 januari 2025 ska ha ett gemensamt beslutande organ, en fakultetsnämnd tillika institutionsstyrelse. Samgångendet har förberetts under året genom bland annat förändringar i besluts- och delegationsordningen.

Avtal har under året också ingåtts om övertag av samtlig verksamhet i Edvard Anderssons växthus från Kungliga vetenskapsakademien. I och med det är universitetet från 1 januari 2025 ensam huvudman för Bergianska trädgården.

Under året har processen, som påbörjades 2023, att rekrytera ny rektor fortsatt och avslutats. Den 5 december 2024 beslutade regeringen om ny rektor för Stockholms universitet, den nya rektorn tillträdde 1 februari 2025. Under året har även processen att utse ny prorektor påbörjats, processen beräknas vara klar under våren 2025.

Vidare har under året ett genomförandebeslut fattats avseende lokaloptimeringsprojektet som har till syfte att minska de totala förhyrda ytorna, och därmed även kostnaderna, genom att använda lokalerna mer ändamålsenligt och effektivt. Projektet är universitetsövergripande och startade hösten 2023 med framtagande av behovsanalys och en förstudie. Projektet innebär förändringar och anpassningar av universitetets lokaler under en tioårsperiod. En del av arbetet innebär att samlokalisera vissa verksamheter som idag finns lokaliserade utanför Frescati och Albano.

3.2.4 Verksamhetsstyrning

En del av styrningen vid universitetet är processen att utarbeta åtgärdsplaner som avser planering, genomförande och uppföljning. Åtgärdsplaner upprättas utifrån beslutade strategier och universitets riskanalys och är tvååriga.

Åtgärdsplaner och riskåtgärder tillhörande den riskanalys som gällde för perioden 2023–2024 har som tidigare redovisats avslutats i och med årsskiftet 2024/2025 och slutuppföljning har gjorts för dessa. Redovisning återfinns i bilaga 1.

Under senare delen av hösten, efter att inriktningen på den nya riskanalysen blivit känd, har arbetet med åtgärdsplaner för perioden 2025–2026 påbörjats av de två områdena samt universitetsförvaltningen. Dessa förväntas fastställas första kvartalet 2025. Anledningen till att åtgärdsplanerna tas fram efter att perioden påbörjats är att det vid upprättandet av dem även utarbetas riskåtgärder som är kopplade till den i november beslutade riskanalysen.

Uppföljning av åtgärdsplanerna genomförs av respektive område samt förvaltningen och uppföljning av riskåtgärder sker centralt.

3.2.5 Arbetsmiljö

En central del i arbetet med den interna miljön är att skapa en bra arbetsmiljö som är säker, utvecklande och hållbar för universitetets medarbetare och studenter. Alla anställda och studenter ska behandlas likvärdigt och på ett respektfullt sätt. Rektor är ytterst ansvarig för att reglerna i arbetsmiljölagen och diskrimineringslagen följs. På universitetet finns Rådet för arbetsmiljö och lika villkor (RALV) som arbetar systematiskt med dessa frågor. RALV är ett rådgivande organ till rektor och är ett forum för samverkan mellan arbetsgivar-, medarbetar- samt studentrepresentanter och är även universitetets skyddskommitté. RALV leds av universitetsdirektören.

Vid varje institution/motsvarande finns lokala råd för samverkan som rör arbetsmiljö och likavillkorsfrågor.

Under 2022 utarbetades en utbildning om systematiskt arbetsmiljö- och lika villkorsarbete som riktar sig till lokala råd inom universitetet. Under 2023 genomförde merparten av de lokala råden utbildningen och under året har ytterligare ett antal lokala råd genomfört utbildningen. Fortsatt återstår ett fåtal lokala råd som ännu inte genomfört utbildningen.

Precis som tidigare gäller att om arbetsgivaren bedömer att verksamheten och arbetsuppgifterna medger är det möjligt för teknisk/administrativ personal att teckna överenskommelse om att utföra sina arbetsuppgifter i hemmet upp till två dagar per vecka.

Under hösten 2023 genomfördes en medarbetarundersökning med fokus på trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling. Resultatet av medarbetarundersökningen har analyserats och resulterat i ett antal åtgärder under 2024. Det konstaterades bland annat att resultatet i vissa delar är bättre än när motsvarande medarbetarundersökning genomfördes tidigare, men marginellt sämre i andra delar.

Under året har ett flertal seminarium genomförts med koppling till arbetsmiljön. Det har exempelvis genomförts seminarium om "Återhämtning i arbetet", "Stress och tidiga signaler" samt "NPF i arbetslivet". Dessa har, med lite olika inriktning, erbjudits till såväl medarbetare som chefer.

Kompetensutveckling och kompetensförsörjning av medarbetare och chefer är också en del av den interna miljön. På universitetet finns internutbildningar i exempelvis upphandling, personalhandläggning, att kommunicera i social media och brandskydd. Det finns också möjlighet att delta i livs- och karriärprogram och ett chefsprogram.

3.2.6 Kommunikation och informationsspridning

Grundläggande för en stor organisation med omfattande delegationer är information och kommunikation kring förvaltning samt framtagande och förankring av styrdokument. Centrala besluts- och styrdokument finns samlade i "Regelboken" på universitetets interna webbsida. Under året har en ny intern webbsida publicerats där det är tydligare och lättare än tidigare att hitta styrdokument. Styrdokumenterna aktualitetsgranskas årligen.

Områdes- och fakultetsnämndernas regelverk finns på respektive organisatoriska enhets webbplats. Spridning av kunskap om innehållet i styrdokumenterna sker huvudsakligen från ansvarig förvaltningsavdelning.

Regelefterlevnaden av styrdokument diskuteras löpande i organisationen och frågor om styrdokument är ofta förekommande i olika chefsforum.

3.2.7 Förebygga oegentligheter

Universitetet ska förebygga oegentligheter som att exempelvis utsättas för korruption, otillbörlig påverkan och bedrägeri. Samtliga dessa begrepp handlar om oönskade beteenden eller handlingssätt som riskerar att få konsekvenser för universitetets anseende eller verksamhet. Begreppen överlappar delvis varandra och ett samlingsnamn för detta är oegentligheter.

För att förebygga korruption och andra oönskade beteenden arbetar universitetet systematiskt med att minska risken för oegentligheter. Det finns särskilda regler för att medarbetare ska

upprätthålla kraven på saklighet, opartiskhet och agera objektivt och opartiskt i sin tjänsteutövning exempelvis regler om jäv och förhindrande av mutor. Det finns vid universitetet en visselblåsarfunktion där det är möjligt för medarbetare att anmäla misstänkta missförhållanden. Det förebyggande arbetet sker även genom att exempelvis nya medarbetare, i sin introduktion, informeras om statstjänstemannarollen och vikten av att följa lagar och regler. Utbildnings- och informationsinsatser sker även inom områden som bedöms som särskilt exponerade för oegentligheter som exempelvis inköp och upphandling.

Med anledning av universitetets arbete med Europeiska unionens återhämtningsplan, Faciliteten för återhämtning och resiliens, har en uppdatering gjorts av styrdokumentet Regler och handläggningsordning för hantering av misstänkta oegentligheter för att bättre passa EU-lagstiftningen. Därutöver har dokumentet under året även setts över i sin helhet, men med särskilt fokus på uppdaterad information om visselblåsarfunktionen.

3.3 Internrevision

Universitetets internrevision arbetar på uppdrag av universitetsstyrelsen. För att säkra kraven på objektivitet, oberoende och integritet är internrevisionen fristående från den operativa verksamheten. Internrevisionen granskar, bedömer och ger förslag till förbättringar avseende universitetets interna styrning och kontroll.

Internrevisionen ska, utifrån 4§ internrevisionsförordningen, göra en analys av de risker som finns i verksamheten och självständigt granska om ledningens interna styrning och kontroll är utformad så att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, när verksamhetens mål och uppfyller kraven i 3§ myndighetsförordningen.

Internrevisionens granskning omfattar all verksamhet som universitet bedriver och utgår från en revisionsplan som universitetsstyrelsen fastställt. Revisionsplanen utgår från universitetets riskanalys och internrevisionens egen riskbedömning.

Internrevisionen rapporterar löpande sina granskningar till universitetsstyrelsen och dess beredande organ revisionsutskottet. Under året sker löpande dialog med representanter för universitetets ledning och enskilda förvaltningsavdelningar och institutioner. En sammantagen redovisning av internrevisionens rekommendationer och styrelsens beslutade åtgärder under året finns i *Årsrapport från internrevisionen 2024* (SU FV-1.1.6-0495-24).

Nedan sammanfattas kortfattat de genomförda granskningar som redovisas i rapporten och vilka åtgärder som universitetet vidtagit, alternativt planerar att genomföra. Utöver de granskningar som redovisas nedan har internrevisionen följt upp tidigare genomförda granskningar, vilka redovisas i *Årsrapport från internrevisionen 2024*.

3.3.1 Institutionsgranskningar

Internrevisionen genomförde under 2023 två institutionsgranskningar som redovisades under 2024. Syftet var att besvara frågan om institutionerna har ändamålsenliga och effektiva rutiner

som säkerställer intern styrning och kontroll inom väsentliga riskområden. Den sammanfattande bedömningen visade på brister inom institutionerna avseende arbetet med inköp och upphandling samt inom IT – och informationssäkerhet.

Granskningarna medförde rekommendationer för institutionerna, att vidta åtgärder för att säkra att inköpen genomförs via avrop från ramavtal samt att stärka uppföljningen av ramavtalstrohet. Institutionerna rekommenderades även vidta åtgärder för att stärka ett aktivt och systematiskt arbete i den nivå som stipuleras i universitetets styrande dokument och MSB:s föreskrifter om IT- och informationssäkerhet för statliga myndigheter samt även stärka uppföljningen av dessa interna och externa krav. Rektor beslutade enligt internrevisionens rekommendationer och institutionerna återrapporterade arbetet under hösten 2024.

3.3.2 Granskning av kompetensförsörjningsarbetet av teknisk och administrativ personal

Internrevisionen har granskat kompetensförsörjningsarbetet av teknisk och administrativ personal där syftet med granskningen varit att bedöma om det finns en tillräcklig styrning och intern kontroll i hanteringen av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet.

I granskningen noterades att förbättringsmöjligheter fanns avseende ändamålsenliga styr- och stöddokument som säkerställer att universitetet arbetar strategiskt med kompetensförsörjning. Internrevisionen bedömde även att det arbete som genomförs för att säkra universitetets kompetensförsörjning av teknisk och administrativ personal på kort och lång sikt var bristfälligt och noterade att någon uppföljning av kompetensförsörjning inte sker. Internrevisionen rekommenderade ett antal åtgärder med anledning av granskningsresultatet. Rektor instämde i stort med det som övergripande framgick av granskningen men är tydlig med att det redan idag finns en tydlighet avseende det strategiska kompetensförsörjningsarbetet av teknisk och administrativ personal. Det som dock åtgärdas är den formulering som fanns i universitetets riskanalys; den ändras så det inte kan tolkas som att det är en universitetsövergripande risk att inte kunna kompetensförsörja teknisk och administrativ personal.

3.3.3 Granskning av fysisk säkerhet i IT-utrymmen

Internrevisionen har granskat fysisk säkerhet i IT-utrymmen. Syftet har varit att utvärdera om tillräckliga åtgärder vidtas för att säkerställa och skydda den fysiska IT-miljön och bedöma om det gjorts med en betryggande intern styrning och kontroll.

Bedömningen var att styrningen, uppföljningen och kontrollen för att säkerställa en tillräcklig fysisk säkerhet var otillfredsställande. Processer och rutiner för att förhindra incidenter och att åtgärder vidtas för att förbättra säkerheten efter incidenter bedöms bristfälligt. Ett flertal rekommendationer lämnades av internrevisionen.

Rektor såg mycket allvarligt på de påtalade bristerna och konstaterade att ambitionsnivån behövde höjas. Rektor bedömde att flera av rekommendationerna, till viss del, redan hanterats inom ramen för redan pågående eller redan planerade arbeten med informationsinventering

och informationsklassning. Rektor har uppdragit åt universitetsdirektören att vidta ett antal åtgärder, bland annat att utarbeta förslag till anvisningar för riskanalyser för alla IT-utrymmen tillhörande universitetet, ta fram förslag på styrdokument avseende hur IT-utrymmen ska vara utformade och genomföra en inventering av IT-utrymmen samt kategorisera dessa i enlighet med MSB:s Vägledning för fysisk informationssäkerhet i IT-utrymmen. Uppdragen delredovisades i december 2024 och slutredovisades i juni 2025.

3.3.4 Implementering av visselblåsarlagen

Den 17 december 2021 trädde *Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden*, kallad *Visselblåsarlagen*, i kraft. Lagen ska skydda personer som rapporterar missförhållanden i ett arbetsrelaterat sammanhang där det kan finnas ett allmänintresse att missförhållanden som rapporteras kommer fram eller rapportering om överträdelse av EU-rätten eller svenska lag. Internrevisionen har granskat implementeringen av Visselblåsarlagen vid universitetet där syftet varit att bedöma hur regler och hantering av rapporterade missförhållanden uppfyller lagkraven.

Internrevisionens bedömning var att universitetets regler och hantering av inrapporterade missförhållanden i delar möter kraven i Visselblåsarlagen men att det finns områden som kan förbättras. Det noterades att det inte går att bedöma om hanteringskedjan av visselblåsarärenden följer universitetets regler då det ännu inte finns några ärenden som bedömts vara visselblåsarärenden. Internrevisionen lämnade ett antal rekommendationer, bland annat att uppdatera universitetets regeldokument gällande visselblåsning och att uppdatera webbinformationen gällande anonymitet vid visselblåsning. Rektor beslutade att ge universitetsdirektören i uppdrag att vidta åtgärder i enlighet med internrevisionens rekommendationer. Uppdragen återrapporterades till rektor i december 2024.

3.3.5 Universitetets hantering av hot och trakasserier

Internrevisionen har under året granskat universitetets hantering av hot och trakasserier. Syftet med granskningen var att bedöma om det finns tillräcklig intern styrning och kontroll i universitetets hantering av hot och trakasserier. En bristande intern styrning och kontroll kan leda till allvarliga konsekvenser för enskilda medarbetare. Bedömningen var att det finns förbättringsmöjligheter som bland annat handlade om att förtydliga informationen om vad som gäller då studenter trakasserar lärare och andra studenter i undervisningssammanhang. Vidare bedömde internrevisionen att det stöd som personalavdelningen kan erbjuda institutioner och medarbetare då studenter beskyller medarbetare för trakasserier och sexuella trakasserier kan förtydligas. Detta resulterade i ett antal rekommendationer från internrevisionen.

Rektor instämde i stort med internrevisionens slutsatser och noterade att det redan pågår åtgärder som kan kopplas till rekommendationerna. Rektor beslutade dock att uppdra till universitetsdirektören att förtydliga informationen på medarbetarwebben i samband med publiceringen av den reviderade handläggningsordningen för diskrimineringsärenden avseende studenter. Att även se över rutiner för uppföljning av riskåtgärder inklusive

dokumentation av hur genomförda åtgärder påverkar risknivån. Uppdragen återrapporteras till rektor mars 2025.

3.4 Utvärderingar och extern revision

Utvärdering och bedömning av universitetets verksamhet sker såväl genom interna kvalitetssystem som av externa aktörer, exempelvis Universitetskanslersämbetets (UKÄ) kvalitetsutvärderingar och riksrevisionens granskningar. Riksrevisionen genomför regelbundet revisioner av olika processer och delar av universitetets verksamhet, däribland granskas årsredovisningen.

3.4.1 Utvärderingar

Inom ramen för Stockholms universitets egna kvalitetssäkringssystem för forskning har under 2024 indikatorrapporter för samtliga institutioner tagits fram. En central rapport med forskningsindikatorer har presenterats för universitetsstyrelsen. Under 2024 har även en extern fokusutvärdering av forskningsmiljön vid en institution redovisats. Fokusutvärderingarna genomförs i syfte att identifiera styrke- respektive utvecklingsområden samt för att få konkreta förslag på utvecklande åtgärder för utvärderade verksamheter.

Även inom ramen för Stockholms universitets egna kvalitetssäkringssystem för utbildning har under 2024 en indikatorrapport tagits fram och redovisats för styrelse och verksamhet. Under 2024 fattade UKÄ beslutet att universitetets kvalitetssystem för utbildning nu är helt godkänt. Detta skedde efter en uppföljning av de åtgärder universitetet vidtagit vad det gäller kritiken inom de två bedömningsområdena, student- och doktorandperspektiv samt arbetsliv och samverkan. Förbättringsarbetet inom dessa båda områden har skett i Rektors beredning för universitetsgemensamma utbildningsfrågor och system för kvalitetssäkring, Rebus, och i olika arbetsgrupper som skapats för ändamålet. Nästa gång UKÄ planerar att granska universitetets kvalitetssystem för utbildning blir 2027. Under 2025 och 2026 kommer Rebus arbeta med att utveckla det interna systemet ytterligare i dialog bland annat med universitetets nya rektor.

Den enda tematisk utvärdering som inte är helt avslutad för universitets del är den som rör samverkan med det omgivande samhället. Formellt är Stockholm universitetet och alla andra lärosäten godkända vad det gäller denna utvärdering, enligt beslut som UKÄ fattade under hösten 2024. Dock har UKÄ valt att följa upp de bör-rekommendationer som varje lärosäte fått. Lärosätena ska därför senast den 2 november 2026 inkomma med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits med anledning av bör-rekommendationerna.

3.4.2 Extern revision

Riksrevisionen har under 2024 granskat universitetets årsredovisning för 2023 samt även genomfört tidigarelagd granskning⁴ för 2024, inför bokslutet. Ingen av granskningarna har genererat några synpunkter.

Riksrevisionen har under året ställt frågor till rektor och universitetsstyrelse avseende intern styrning och kontroll och hur universitetet följer upp den interna styrningen och kontrollen, hur styrelsen är involverad i arbetet med riskanalys, vilken kommunikation styrelsen har med rektor om processen för att identifiera och hantera risker för oegentligheter, om styrelsen känner till faktiska, misstänkta eller påstådda fall av oegentligheter samt om styrelsen ser risker för brister i regelefterlevnad. Frågorna var desamma som ställdes av riksrevisionen i september 2022 och svaren har uppdaterats efter aktuell situation vid universitetet.

Under året har riksrevisionen granskat Statens främjande av de nationella minoritetsspråken vid lärosätet, resultatet av granskningen planeras att publiceras i maj 2025.

En enkät från riksrevisionen som handlade om system för urval till högskoleutbildningar har besvarats under året. Enkätresultatet planeras publiceras i maj 2025.

Riksrevisionen granskar årligen processen som genererar HST och HPR till lärosätet. Riksrevisionen granskar genom stickprov i Ladok hur rutiner och beslut ser ut för klassificering av kurs med avseende på utbildningsområde för nyinrättade kurser. Samma granskning sker av processen för inrapportering av studieresultat.

Universitetet har även besvarat riksrevisionens frågor avseende universitetets strategiska digitaliseringsprojekt under året.

4 Sammanfattning inför uttalande om intern styrning och kontroll

Sammantaget har det som framgår av avsnitten ovan inte framkommit några brister i processen för den interna styrningen och kontrollen. Arbetet med risker och riskåtgärder fungerar i allt väsentligt och har genomförts enligt plan. Riskerna och riskåtgärderna har följts upp på ett systematiskt sätt och riskerna och riskåtgärderna har kontinuerligt bedömts. Det finns en intern miljö som borgar för en god intern styrning och kontroll och ett förebyggande arbete mot oegentligheter.

Som beskrivits finns utöver uppföljning av risker och riskåtgärder även interna och externa granskningar av universitetets verksamhet som del av uppföljningen och bedömningen av den interna styrningen och kontrollen. De revisioner som internrevisionen och andra granskare

---

⁴ En stor del av riksrevisionens granskning sker löpande under året innan myndigheterna har upprättat sina årsredovisningar, genom så kallad tidigarelagd granskning.

genomfört visar inte på sakförhållande som innebär att den interna styrning och kontrollen, som helhet, inte är betryggande.

I anslutning till underskriften av årsredovisningen ska ledningen vid de förvaltningsmyndigheter som omfattas av förordningen om intern styrning och kontroll även redovisa en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen varit betryggande. Det finns ingen generell norm för att bedöma nivån på den interna styrningen och kontrollen, ytterst är det styrelsens samlade kunskap om universitetets interna miljö och styrelsens egna uppfattning om vad som är en betryggande intern styrning och kontroll som bedömningen görs utifrån.

Bedömningen om att den interna styrningen och kontrollen är betryggande utgår från universitetet som helhet. Det innebär att det i ovanstående genomgångar kan ha framkommit sakförhållande som behöver åtgärdas men det är inte så väsentliga att de påverkar bedömningen som helhet. Oavsett hur den interna styrningen och kontrollen är utformad kan den inte ge styrelsen en absolut försäkran om att verksamhetens mål nås, den kan inte heller garantera att fel eller oegentligheter inte uppkommer. En god intern styrning och kontroll kan endast ge en betryggande säkerhet.

Med ovan som underlaget är följande formulering införd i förslaget till årsredovisning för 2024:

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

5 Bilaga 1: Stockholms universitets riskanalys 2023–2024

Nedan beskrivs risker och riskåtgärder som gällt vid Stockholms universitet under åren 2023–2024.

Högrisker

Risk att universitetet inte kan vidareutveckla kvaliteten i utbildning och forskning med anledning av höga kostnadsökningar

Sannolikhet=3, Konsekvens=4, Riskvärde=12 (Hög risk)

Universitetens kostnader ökar, bland annat ökade lokalkostnader och driftskostnader. Kostnadsökningarna beror främst på stigande inflation och tillträde till nya lokaler i Albano vilket inneburit såväl ökade investeringar som högre hyresnivåer för de nya lokalerna. Utifrån produktivitetsavdraget och fördröjning i pris- och löneomräkningssystemet möts inte kostnadsökningarna upp av motsvarande anslagsökningar kommande år, vilket påverkar verksamheten.

Av de tolv planerade riskåtgärder som svarar mot risken har nio avslutats och tre åtgärder överförs till nästkommande riskanalysperiod och fortlöper under 2025. Exempel på genomförda riskåtgärder är att bevaka institutionernas intressen vad gäller såväl kostnadsökningar som dessas förhållanden till den övergripande kvaliteten i undervisning och forskning, agera för att den statliga ersättningen för utbildning i de naturvetenskapliga ämnena och matematiken höjs samt arbeta för lokaloptimering och minskade lokalytor. Exempelvis har Bloms Paviljong avvecklats.

Ett antal riskåtgärder bedöms ha påverkat riskens riskvärdering men som helhet bedöms riskvärderingen för risken inte ha påverkats.

Risk att bristande informationssäkerhet leder till att viktig information går förlorad.

Sannolikhet=3, Konsekvens=4, Riskvärde=12 (Hög risk)

Risken kan leda till att viktig information går förlorad eller hamnar i orätta händer. Risken kan också leda till att universitetet inte följer gällande lagar och regler.

Totalt fanns sex riskåtgärder som svarar mot risken och samtliga dessa är avslutade. Exempel på riskåtgärder är att ge digital utbildning i informationssäkerhet för samtliga medarbetare på universitetet och informera om informationssäkerhet på områdes- och fakultetsnämnder. Projektet ”Etablering av ett systematiskt informationssäkerhetsarbete och resultatstyrning” (ESIR) har resulterat i en informationsklassningprocess som under en tvåårscykel stöttat institutioner och grupperingar i informationsklassningar. Informationsklassningarna planeras att genomföras regelbundet framöver.

Riskåtgärderna bedöms ha ökat kunskapen om informationssäkerhet inom universitetet men riskvärderingen som helhet bedöms inte ha påverkats.

Risk att hot och trakasserier leder till att utbildning och forskning inte kan bedrivas inom vissa områden.

Sannolikhet=3, Konsekvens=4, Riskvärde=12 (Hög risk)

Om lärare och forskare utsätts för hot och trakasserier kan det leda till att de undviker att bedriva verksamhet inom vissa områden. Det påverkar både individen, utbildningen och forskningen negativt och är på sikt ett hot mot universitetets verksamhet.

Ursprungligen fanns sex riskåtgärder som svarade mot risken, av dessa har en åtgärd omformulerats och kommer att genomföras under 2025–2026 och en åtgärd kommer att överföras till nästa riskanalysperiod och fortlöpa under nästa år. Övriga åtgärder är avslutade. Exempel på genomförda åtgärder är en genomförd enkätundersökning om hot och trakasserier inom det humanvetenskapliga området, och att informera/utbilda vid prefektmöten samt områdes- och fakultetsnämnder.

Riskvärderingen bedöms ej ha påverkats av åtgärderna, men i den nya riskanalysen för perioden 2025 – 2026 har riskvärdet sänkts och risken bedöms där som en medelhögrisk (nytt riskvärde 8).

Risk att brister/svårigheter i kompetensförsörjningen påverkar kvalitet i verksamheten.

Sannolikhet=3, Konsekvens=4, Riskvärde=12 (Hög risk)

Kompetensförsörjning är en utmaning inom olika delar av universitetets verksamhet, i vissa fall är det svårt att rekrytera lärare med rätt kompetens. Ekonomiska förutsättningar påverkar också möjligheten att rekrytera forskare och doktorander.

Initialt fanns tio riskåtgärder som svarade mot risken. För en riskåtgärd har en omvärdering gjorts och åtgärden kommer inte att genomföras. Exempel på åtgärder som genomförts är att se över löneläget inom kompetensområden där det är svårt att rekrytera, rekrytera lärare på biträdande lektoratsnivå samt att implementera de krav som ställs i den europeiska stadgan för forskare, Human Resources Strategy for Reserchers (HRS4R). Två av riskåtgärderna kommer att fortsätta även under 2025, övriga riskåtgärder är avslutade.

Riskåtgärderna bedöms i vissa fall ha påverkat riskvärderingen. I beredningsarbetet för riskanalysen som gäller 2025 – 2026 bedöms detta inte längre utgöra någon risk för universitetet som helhet.

Medelrisker

Risk att de administrativa processerna inte är effektivt organiserade.

Sannolikhet=3, Konsekvens=3, Riskvärde=9 (Medel risk)

Då det ställs högre krav på uppföljning, utvärdering och återrapportering såväl på central förvaltning som det verksamhetsnära stödet på institutionerna har de administrativa uppgifterna ökat. För att möta dessa krav krävs att de administrativa processerna är effektiva och ändamålsenliga för att motsvara utbildningens och forskningens behov samt för att hushålla väl med universitetets resurser.

Totalt fanns sju riskåtgärder som svarade mot risken och av dessa har fyra avslutats och tre åtgärder är delvis av karaktären av löpande arbete som flyttas till 2025. Exempel på riskåtgärder är att se över och revidera administrativa processer på områdes- och fakultetsnivå med koppling till både utbildning och forskning, inventera vilka större processer som finns inom förvaltningen och identifiera om det behövs en ökad samordning samt att se över besluts- och delegationsordning på områdesnivå.

Riskåtgärderna bedöms inte ha påverkat riskvärderingen. Samtliga avdelningar inom förvaltningen har sett över sina processer utan att större förenklingar kunnat göras. Mindre saker har ändrats och på sikt finns förhoppning att exempelvis automatisering av interndebiteringar ska minska den administrativa hanteringen. Även i den nya riskanalysen finns en risk avseende att administrativa krav riskerar påverka verksamheten negativt, vilken har samma riskvärdering som denna risk.

Risk att digitaliseringen inte sker i den hastighet och med den kvalitet som verksamhetsutvecklingen kräver.

Sannolikhet=3, Konsekvens=3, Riskvärde=9 (Medel risk)

Av universitetets strategier framgår att universitetet ska erbjuda studenter och forskare goda förutsättningar vad gäller digitalisering. Motsvarar inte digitaliseringen verksamhetens behov, kan det leda till att universitetet inte kan bedriva verksamheten som universitetet önskar och att universitetet tappar trovärdighet hos studenter och avnämare.

Totalt fanns sex riskåtgärder som svarar mot risken och av dessa är fem avslutade. Exempel på åtgärder är att en digitaliseringsplan har utarbetats och att en ny medarbetarwebb har införts. Initialt var planen att införa Microsoft 365 innan årsskiftet 2024/2025, men åtgärden är flyttad till 2025 och är ännu inte avslutad.

Riskåtgärderna bedöms i vissa delar ha påverkat riskvärderingen, dock inte den utsträckning att riskvärderingen som helhet påverkats. I riskanalysen för perioden 2025 – 2026 finns en liknande risk med, men riskvärdet har där sänkts och risken bedöms där som en lågrisk (nytt riskvärde 6).

Risk att inte nå uppsatta miljö- och hållbarhetsmål.

Sannolikhet=3, Konsekvens=3, Riskvärde=9 (Medel risk)

Externa och egna uppsatta miljö- och hållbarhetsmål, bland annat målen om koldioxidneutralitet år 2040, riskerar att inte nås om inte tillräckliga åtgärder vidtas. Universitetet ska arbeta för att minska negativ miljöpåverkan och främja hållbar utveckling enligt miljöledningsförordningen (2009:907), Högskolelagen (1992:1434) samt regleringsbrev avseende universitet och högskolor. Om dessa krav, liksom universitetets egna uppsatta mål i Klimatfärdplanen samt Climate Emergency Letter, inte uppfylls riskerar universitetet att förlora trovärdighet och anseende hos viktiga intressentgrupper så som studenter, medarbetare och samarbetspartners.

Totalt fanns nio riskåtgärder som svarar mot risken och av dessa är sex avslutade. Exempel på åtgärder är att säkerställa att samtliga institutioner och avdelningar har olika typer av centralt stöd för att genomföra digitala möten, identifiera energibesparande åtgärder i de lokaler som universitetet hyr samt att stärka inslagen av hållbar utveckling inom utbildningsutbudet. Tre åtgärder är påbörjade men ännu ej avslutade och överförs till nästa riskanalysperiod.

Riskåtgärderna bedöms ha påverkat universitetets koldioxidutsläpp, som under perioden har sjunkit, men som helhet har åtgärderna inte påverkat riskvärderingen. I riskanalysen för perioden 2025 – 2026 finns en liknande risk med, men riskvärdet har där sänkts och risken bedöms där som en lågrisk (nytt riskvärde 6).

Risk att inte fullgöra utbildningsuppdraget.

Sannolikhet=3, Konsekvens=3, Riskvärde=9 (Medel risk)

Om universitetet inte rekryterar tillräckligt antal studenter och har en god genomströmning fullgörs inte utbildningsuppdraget. Det leder till lägre intäkter och därmed mindre resurser.

Totalt fanns sex riskåtgärder som svarar mot risken, varav fyra är avslutade. Exempel på åtgärder är att analysera hur utbildningar svarar mot samhällets och arbetsmarknadens behov, stärka internationaliseringen av utbildning genom utbyten och rekrytering av internationella studenter och att stärka kommunikationsinsatser. Två åtgärder överförs till nästa riskanalysperiod.

Riskåtgärderna bedöms inte ha påverkat riskvärderingen. Noterbart är dock att universitetet efter ett par års underproduktion 2024 överproducerar mot utbildningsuppdraget och att antagningen till vårterminen 2025 ökar. Åtgärderna under perioden kan därmed anses ha effekt och i riskanalysen som gäller för perioden 2025 – 2026 bedöms att inte fullgöra utbildningsuppdraget vara en låg-risk.

Risk att större störningar i elförsörjningen påverkar verksamheten.

Sannolikhet=2, Konsekvens=4, Riskvärde=8 (Medel risk)

Vid större störningar i elförsörjningen riskerar verksamheten att påverkas, det kan exempelvis handla om att frysar och servrar stängts av utan förvarning vilket kan leda till att forskningsmaterial går förlorat.

Utifrån det läge som var under 2022 vidtogs åtgärder för denna risk redan då och riskåtgärder återfinns därför inte i åtgärdsplanerna. Bland annat gjordes ett arbete med kontinuitetsplanering vid samtliga institutioner och förvaltningsavdelningar våren 2022 som bland annat hanterade scenarios som inkluderade längre strömbrott. Fastighetsavdelningen har även utarbetat en prioriteringsplan för hur universitet ska hantera energibesparingsåtgärder om universitetet blir omedda av Svenska kraftnät att kraftigt minska förbrukningen.

Utifrån de åtgärder som vidtagits bedöms sannolikheten för att större störningar i elförsörjningen påverkar verksamheten minskat.

Stockholms
universitet

PM

2025-01-23

Dnr SU FV-0006-25

Cristina Pérez
Dataskyddsbud
Rektors kansli, Rättssekretariatet

Dataskyddsbudets årsrapport för verksamhetsåret 2024

Bakgrund

Dataskyddsbudet vid Stockholms universitet har i uppdrag att oberoende granska och ge råd till universitetet i frågor rörande personuppgiftsskydd och integritet. Ombudet ska¹ årligen rapportera till styrelsen genom en årsrapport som minst ska innehålla

- a. Ett uttalande om styrningen av verksamhetens regulatoriska ansvar i dataskydds- och integritetsfrågor.
- b. Ett utpekande av de väsentligaste riskerna för verksamheten
- c. Ett utpekande av de väsentligaste bristerna i verksamheten och
- d. Om möjligt, rekommendationer till åtgärder såvitt avser a-c.

Syfte och metod

Denna rapport syftar till att återrapportera till universitetsstyrelsen i enlighet med det uppdrag som dataskyddsbudet har givits genom universitetsstyrelsens beslut den 18 februari 2022 (SU FV-4100-21) enligt ovan.

Dataskyddsbudets arbete har under 2024 till största del handlat om att fullgöra det uppdrag som universitetsdirektören beslutade om den 21 mars 2024 med anledning av ombudets rapport till styrelsen för verksamhetsåret 2023. Uppdraget som ställdes till Rättssekretariatet, Rektors kansli, avsåg att utarbeta förslag på åtgärder som säkerställde att dataskyddsarbetet vid universitetet bedrevs

---

¹ Jfr universitetsstyrelsens beslut dnr SU FV-4100-21

Rektors kansli, Rättssekretariatet

systematiskt samt att ta fram förslag till regelverk i enlighet med universitetets personuppgiftspolicy, avseende det systematiska dataskyddsarbetet, inklusive en organisationsstruktur, där ansvar och roller för det systematiska dataskyddsarbetet, från ledning till operativ nivå var definierat och utpekat. Inom ramen för uppdragets fullgörande har bl.a. tre styrdokument tagits fram, jfr nedan. Denna rapport grundar sig på en analys av de remissvar som inkommit från verksamheten gällande dessa styrdokument, samt en analys utifrån det löpande, såväl strategiska som operativa arbete avseende dataskydd som dataskyddsombudet utfört tillsammans med verksamheten under 2024.

Dataskyddsombudets uttalande om styrningen av verksamhetens regulatoriska ansvar i dataskydds- och integritetsfrågor.

Rektor beslutade den 19e december 2024 om följande styrdokument för universitetet: Dataskyddspolicy, Regler för organisation och genomförande av dataskydd vid Stockholms universitet och Handläggningsordning för registrerades rättigheter. Rektors beslut innebär att det genom styrdokumenten nu finns en struktur för hur arbetet med dataskydd ska bedrivas vid universitetet inklusive en tydlig fördelning av ansvar i organisationen för genomförande av ett systematiskt dataskyddsarbete.

Av det nya styrdokumentet *Regler för organisation och genomförande av dataskydd vid Stockholms universitet* framgår att det vid varje institution eller motsvarande samt vid varje förvaltningsavdelning ska utses en eller flera verksamhetsnära dataskyddssamordnare som ska stötta den egna verksamheten i dataskyddsarbetet. Rollen är viktig för att de beslutade styrdokumenten ska kunna implementeras på universitetet och för uppfyllnad av den allmänna dataskyddsförordningens grundläggande princip om ansvarsskyldighet, d.v.s. för regelefterlevnad. Genom styrdokumenten blir det också tydligt att dataskydd är en fråga som behöver integreras i verksamhetens processer för att uppnå systematik.

Rekommendation

Styrdokumenten har nyligen beslutats och en utvärdering av den initiala efterlevnaden kommer att genomföras efter verksamhetsåret 2025. Någon särskild rekommendation om åtgärd avseende styrningen av verksamhetens regulatoriska ansvar i dataskydds- och integritetsfrågor ges därför inte i nuvarande rapport.

Ett utpekande av de väsentligaste riskerna för verksamheten

I min årsrapport för verksamhetsåret 2023 lyfte jag informationssäkerhet som ett av flera verktyg för att uppnå dataskyddslagstiftningens krav på korrekt hantering av personuppgifter.

I det löpande arbetet är frågan gällande säkerhet i olika centrala system återkommande från framförallt forskare, men även från medarbetare inom den centrala förvaltningen som behöver hantera och dela känslig information. (Det senare kan till exempel röra känsliga personuppgifter i samband med personalärenden.) Huruvida centrala system är tillräckligt säkra för viss informationshantering ska inom offentlig förvaltning och i enlighet med föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ske genom så kallad informationsklassning och riskanalyser (MSBFS 2020:6). Om universitetet inte har dokumenterat och säkerställt att centrala system kan användas för viss typ av information, är beslutet om systemet kan och får användas lämnat till den enskilde medarbetaren. Det innebär risk för att känslig information hanteras i system som inte når upp till gällande krav för säkerhet, vilket i sin tur innebär risk för att information inklusive personuppgifter kan komma obehöriga tillhanda eller på annat sätt förvanskas eller förloras. På samhällsnivå innebär det risk för att aktörer med tveksamma intressen kan komma åt informationen, för universitetet risk för sanktionsavgifter och renomméförlust och slutligen för individer bl.a. risk för förlorad kontroll över de egna uppgifterna. Dokumenterade analyser enligt ovan är grunden för att säkerställa att systemen uppfyller krav gällande säkerhet och för att medarbetare vid universitetet ska få tydlig vägledning om systemen kan användas för deras informationshantering.

Rekommendation

Det pågår ett arbete för att stärka informationssäkerheten vid universitetet. Klassning och riskanalys av centrala system utifrån information som typiskt sett behandlas och kommer att behandlas i dem bör prioriteras inom ramen för detta arbete. Detta bör även inkludera vägledning till universitetets medarbetare avseende vilken information som kan behandlas i universitetets centrala system utifrån gällande lagkrav.

Ett utpekande av de väsentligaste bristerna i verksamheten

De nyligen beslutade styrdokumenterna inom dataskydd har remitterats brett inom universitetet under hösten 2024. Av de synpunkter som inkommit framkom framförallt synpunkter avseende komplexiteten i dataskyddsarbetet, och att

verksamheten saknar kompetens och befintliga resurser för arbetet och till rollen som verksamhetsnära dataskyddssamordnare.

Rättssekretariatet kommer under 2025 och med stöd av kommunikationsavdelningen arbeta för att nå ut med utbildningar och stödmaterial för det systematiska dataskyddsarbetet. Förhoppningen är att verksamheten med hjälp av detta självständigt ska kunna genomföra de åtgärder som behövs för att följa lagens krav, såsom att hålla ett register över den egna verksamhetens personuppgiftsbehandlingar eller att genomföra konsekvensbedömningar gällande sådana personuppgiftsbehandlingar som innebär hög risk för de registrerades personliga integritet. Samtidigt kan inte bortses från att området är juridiskt komplicerat. Individuella bedömningar behöver genomföras utifrån den faktiska personuppgiftsbehandling som sker, ofta i digitala system till eller från annan part där avtal behöver ingås.

När verksamhetens uppdrag att arbeta systematiskt med dataskydd nu tydliggjorts genom beslutade styrdokument kan detta komma att innebära ökad förfrågan om stöd från rättssekretariatet i juridiska överväganden gällande dataskydd i enskilda ärenden. Universitetsjuristerna hanterar en mängd olika juridiska spørsmål. Specialistkompetensen avseende dataskydd ligger främst hos dataskyddsombudet, som också har uppdraget att granska verksamheten och därför inte får misstas för den som beslutar om hur dataskydd ska bedrivas vid universitetet. I nuläget är avsaknaden av kompetens att självständigt hantera frågor rörande dataskydd den brist i verksamheten som behöver synliggöras och omhändertas. Det återstår dock att se om de utbildningsinsatser och det stöd som rättssekretariatet löpande ger avseende dataskydd är tillräckligt för att verksamheten framöver självständigt ska kunna bedriva ett systematiskt dataskyddsarbete.

Rekommendation

Universitetet bör utifrån ovan fortsätta det arbete som påbörjats avseende implementeringen av beslutade styrdokument gällande dataskydd. Vid nästa verksamhetsårs slut kan det bli aktuellt att utvärdera utfallet av detta arbete. Detta innebär konkret att

- a) Rättssekretariatet tillhandahåller utbildningar, stödmaterial samt fortsatt löpande stöd till verksamheten vid universitetet gällande genomförande av dataskydd

Stockholms
universitet

- b) Dataskyddet bedrivs och genomförs i verksamheten i enlighet med beslutade styrdokument

Stockholms
universitet

ÅRSREDOVISNING 2024

Dnr: SU FV-3877-24

Innehållsförteckning

VÄSENTLIGA UPPGIFTER	4
INLEDNING	5
OM STOCKHOLMS UNIVERSITET	5
ORGANISATION	5
ÅRET SOM GÅTT – ETT URVAL AV HÄNDELSER	7
OM ÅRSREDOVISNINGEN	8
UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	10
UTBILDNINGSPROJEKT OCH STUDENTREKRYTERING	10
UTBILDNINGSPROJEKTET	13
LÄRAR- OCH FÖRSKOLLÄRARUTBILDNING	16
STUDIEAVGIFTSBELAGD VERKSAMHET	19
UTBILDNING SOM KOMPLETTERAR AVSLUTAD UTLÄNDSK UTBILDNING	21
SÄRSKILDA UPPDRAG	24
SÄRSKILDA ÅTAGANDEN	28
FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	31
UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	31
FORSKNING	33
SAMVERKAN MED DET OMGIVANDE SAMHÄLLET	39
SAMVERKANSPROJEKT	39
SAMHÄLSEENGAGEMANG OCH KUNSKAPSSPRIDNING	39
SAMVERKAN INOM UTBILDNING OCH FORSKNING	40
UNIVERSITETSÖVERGRIPANDE STRATEGISKA PARTNERSKAP	41
INNOVATIONER BIDRAR TILL ATT NYTTIGGÖRA FORSKNING TILL OMGIVANDE SAMHÄLLE	42
GEMENSAMT FÖR VERKSAMHETSGRENARNA	45
KVALITETSARBETE	45
PERSONAL OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING	47
ARBETSMILJÖ, LIKA VILLKOR, JÄMSTÄLLDHET OCH JÄMSTÄLLDHETSINTEGRERING	50
STUDENTINFLYTANDE	53
INTERNATIONALISERING	53
HÅLLBAR UTVECKLING OCH MILJÖARBETE	56
SYSTEMATISKT SÄKERHETSARBETE	57
INFORMATIONSSÄKERHETSARBETE	57
INTERN STYRNING OCH KONTROLL	59
INTERN MILJÖ	59
ÖPPENHET	60
RISKANALYS OCH RISKÅTGÄRDER	60
REVISIONSGRANSKNINGAR	61
SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	61
EKONOMISK UTVECKLING OCH FINANSIELL REDOVISNING	62
ÖVERGRIPANDE	62
UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	66
FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	68
SAMFINANSIERING AV BIDRAGSFINANSIERAD VERKSAMHET	71

AVKASTNING FÖR DONATIONSMEDEL I FÖRHÅLLANDE TILL MARKNADSINDEX	71
FINANSIELL REDOVISNING	72
RESULTATRÄKNING.....	72
BALANSRÄKNING	73
ANSLAGSREDOVISNING	75
REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER	76
NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING	80
REDOVISNING AV AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET 2024.....	91
REDOVISNING AV TAKBELOPP FÖR UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ 2024.....	92
ERSÄTTNINGAR, FÖRMÅNER OCH ÖVRIGA UPPDRAG FÖR UNIVERSITETSSTYRELSENS LEDAMÖTER	93
TABELLBILAGA	95
STYRELSEBESLUT	99

Väsentliga uppgifter

	2024	2023	2022	2021	2020
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter (hst) ¹	30 393	29 440	29 179	30 485	29 351
varav kvinnor/män (%)	63/37	64/36	64/36	64/36	63/37
Kostnad per helårsstudent (kr)	79 140	77 464	74 384	69 536	67 618
Totalt antal helårsprestationer ¹	23 408	22 261	22 113	23 567	22 684
varav kvinnor/män (%)	66/34	66/34	67/33	66/34	66/34
Kostnad per helårsprestation (kr)	102 751	102 445	98 152	89 950	87 491
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (hst)	694	525	427	370	337
varav kvinnor/män (%)	63/37	63/37	59/41	58/42	57/43
Totalt antal nyantagna doktorander	201	223	173	201	219
varav kvinnor/män (%)	52/48	59/41	53/47	52/48	53/47
Totalt antal doktorander med någon aktivitet ²	1 258	1 344	1 408	1 477	1 511
varav kvinnor/män (%)	55/45	54/46	52/48	52/48	51/49
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarbetskrafter)	852	866	916	955	955
varav kvinnor/män (%)	56/44	55/45	54/46	52/48	51/49
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag	0	0	0	0	0
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen (år) ^{2,3}	3,4	3,3	3,3	3,3	3,1
kvinnor/män (år)	3,6/3,3	3,4/3,2	3,4/3,2	3,5/3,2	3,0/3,2
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen (år) ^{2,3}	4,6	4,5	4,5	4,3	4,7
kvinnor/män (år)	4,6/4,7	4,4/4,5	4,4/4,5	4,3/4,3	4,8/4,7
Totalt antal doktorsexamina	213	227	224	179	220
varav kvinnor/män (%)	48/52	48/52	47/53	49/51	50/50
Totalt antal licentiatexamen	30	31	32	28	33
varav kvinnor/män (%)	33/67	58/42	47/53	43/57	45/55
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer ^{2,4}	2 864	3 545	3 670	3 733	3 546
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation (tkr) ^{2,4}	1 345	1 044	981	944	945
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	4 747	4 744	4 868	4 940	4 929
varav kvinnor/män (%)	55/45	54/46	54/46	54/46	53/47
Medelantal anställda	5 418	5 459	5 599	5 668	5 716
varav kvinnor/män (%)	55/45	54/46	54/46	54/46	54/46
Totalt antal lärare (årsarbetskrafter)	1 453	1 476	1 488	1 507	1 504
varav kvinnor/män (%)	48/52	47/53	47/53	47/53	47/53
Antal disputerade lärare (årsarbetskrafter)	1 314	1 319	1 322	1 320	1 316
varav kvinnor/män (%)	46/54	45/55	45/55	45/55	44/56
Antal professorer (årsarbetskrafter)	546	532	521	515	506
varav kvinnor/män (%)	36/64	35/65	34/66	35/65	34/66
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	6 502	6 129	5 973	5 836	5 471
– Utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2 572	2 387	2 333	2 342	2 220
○ andel anslag (%)	83	83	85	87	85
○ andel externa intäkter (%)	17	17	15	13	15
- Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	3 930	3 742	3 640	3 493	3 252
○ andel anslag (%)	47	48	48	50	52
○ andel externa intäkter (%)	53	52	52	50	48
Kostnader totalt (mnkr), varav	6 467	6 189	5 985	5 840	5 557
– andel personalkostnader (%)	68	67	68	70	71
– andel lokalkostnader (%)	16	16	15	15	14
Lokalkostnader per kvm (kr)	3 457	3 356	2 911	2 958	2 606
- andel av justerade totala kostnader (%)	15	16	15	15	14
Balansomslutning (mnkr), varav	3 934	4 038	3 958	3 724	3 483
– oförbrukade bidrag	1 800	1 866	1 722	1 635	1 476
– årets kapitalförändring	35	-60	-11	-4	-86
– myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	760	725	783	793	794
○ inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå	438	480	582	635	608
○ inom forskning och utbildning på forskarnivå	215	138	96	55	85

¹ Inkluderar anslags- och studieavgiftsfinansierad utbildning.

² Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts då efterrapportering förekommer.

³ Avser nettostudietid.

⁴ Avser refereegranskade vetenskapliga tidskriftsartiklar. Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts på grund av förändrad utsökning.

Inledning

Om Stockholms universitet

Med ett brett utbildningsutbud och en stark grundforskningsprofil verkar Stockholms universitet för internationellt konkurrenskraftig forskning och utbildning. År 2024 hade Stockholms universitet totalt, oavsett finansieringsform, cirka 31 300 helårsstudenter (hst), 1 300 aktiva doktorander och 5 400 medarbetare. Inom de båda vetenskapsområdena naturvetenskap och humanvetenskap erbjöds cirka 300 utbildningsprogram och 1 700 kurser.

Stockholms universitet är Sveriges största lärosäte sett till antal helårsstudenter¹. Antalet förstahandssökande ökade under året och fler studenter har antagits än under föregående år. Både till vårterminen och höstterminen var juristprogrammet landets mest sökta program. Kärnan i utbildningsutbudet utgörs av programutbildningar, men universitetet har också ett mycket brett utbud av fristående kurser som erbjuder studenter möjligheter att utforma en egen examen. Genom sitt breda flexibla utbildningsutbud kan universitetet även bidra till livslångt lärande och en förbättrad matchning mot de behov som finns på arbetsmarknaden för att möta framtidens utmaningar. Stockholms universitet har landets största lärarutbildning, och lärosätet har med råge uppnått det mål som regeringen har satt för antal yrkesexamina inom lärar- och förskollärarutbildningar under perioden 2021–2024.

Universitetets forskning omfattar såväl grundforskning som tillämpad forskning som bidrar till att utveckla ny kunskap, öka det mänskliga vetandet och lägga grunden för innovationer och tillämpningar. Lärosätet har en stark och stabil position bland de största forskningsutförarna inom humanvetenskap och naturvetenskap.

Universitetet var år 2024 den mest frekventa mottagaren av Vetenskapsrådets projektbidrag inom samhällsvetenskap och humaniora, och den fjärde mest frekventa mottagaren inom naturvetenskap och teknik. Stockholms universitet har under året även varit framgångsrika vid konkurrens om prestigefyllda forskningsmedel från exempelvis Knut och Alice Wallenbergs stiftelse och Europeiska forskningsrådet (ERC).

Antalet anställda har minskat kontinuerligt sedan 2021. Under året anställdes 58 nya professorer, varav 52 procent kvinnor, och 201 nya doktorander antogs.

Universitetet hade en total omsättning på cirka 6,5 mdkr, och det ekonomiska utfallet uppgick 2024 till +35 mnkr, vilket innebär att universitetet efter flera års arbete med ekonomiska åtgärningar har en ekonomi i balans.

Organisation

Organisatoriskt är universitetet indelat i två vetenskapsområden, det humanvetenskapliga och det naturvetenskapliga, inom vilka det finns totalt fyra fakulteter; de humanistiska, juridiska, naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga. Samtliga fakulteter är de största i sitt slag i landet, både när det gäller utbildning och forskning.

Det humanvetenskapliga området består av tre fakulteter och totalt 30 institutioner och två centrumbildningar som sorterar direkt under en av fakulteterna. Området bedriver utbildning, forskning och samverkan om människan och hennes situation: språk, samhälle, ekonomi, kultur, organisation, historia, normer och samspelet dem emellan.

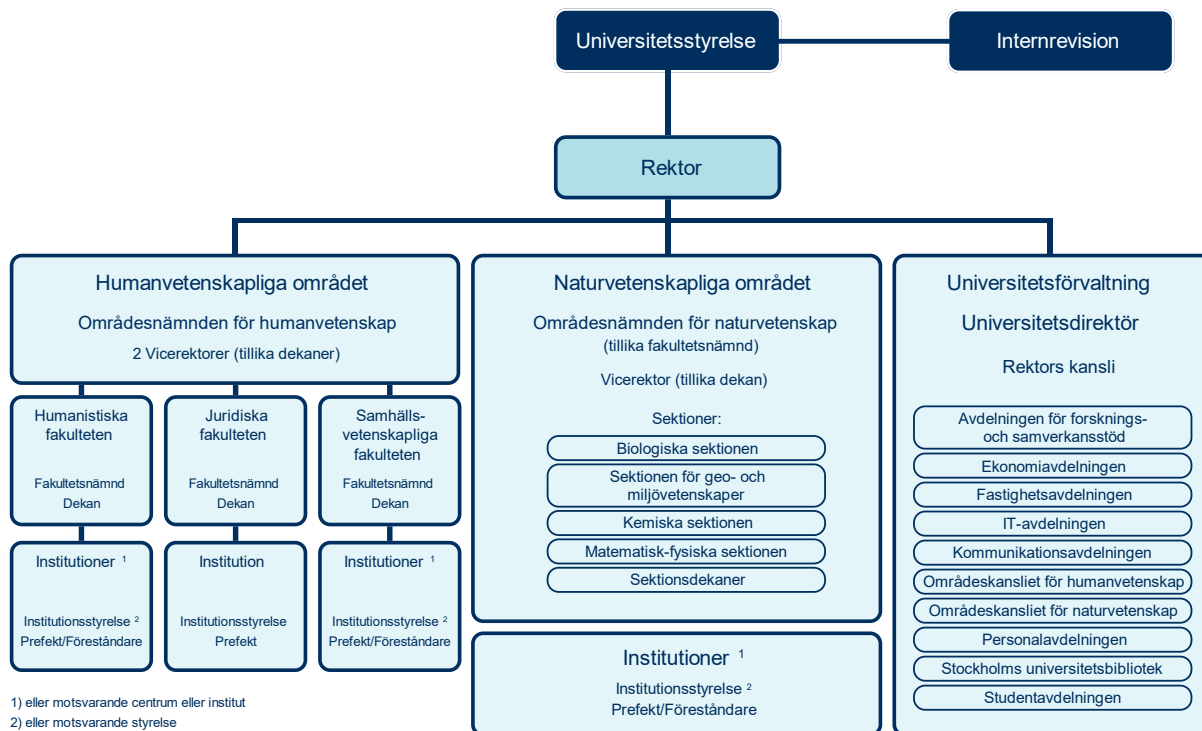
---

¹ Universitetskanslersämbetets statistikdatabas, läsåret 2023/24

Det naturvetenskapliga området består av en fakultet med 14 institutioner och fyra centrum-bildningar som sorterar direkt under fakulteten. Fakulteten bedriver forskning och utbildning inom matematik, fysik, kemi, biologi, geovetenskap, miljövetenskap och angränsande områden.

Därutöver finns ett verksamhetsstöd inom universitetet som arbetar för att säkerställa långsiktigt goda förutsättningar, såväl för forskning, utbildning och samverkan som för ledarskap på olika nivåer. I detta prioriteras ett effektivt resursutnyttjande och utvecklingen av gemensamma processer.

Översiktlig bild av Stockholms universitets organisation

Fakulteterna i siffror

Tabell 1. Antal helårsstudenter, doktorsexamina, årsarbetskrafter och intäkter vid de fyra fakulteterna vid Stockholms universitet.

	Humanistiska fakulteten	Juridiska fakulteten	Samhällsvetenskapliga fakulteten	Naturvetenskapliga fakulteten
Helårsstudenter*	9 487	2 771	14 952	3 170
Doktorsexamina	55	8	37	113
Årsarbetskrafter	896	142	1 399	1 633
Intäkter** (mnr)	1 260	220	2 068	2 508
-varav utbildning	51%	67%	55%	13%
-varav forskning	49%	33%	45%	87%

*Inkluderar anslags- och studieavgiftsfinansierad utbildning.

**Beräkningen av intäkter av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå per fakultet utgår från anslagsfördelningen med justering för avräkning vid årets slut. Uppgifter om bidrags- och avgiftsintäkter är hämtade ur ekonomisystemet Raindance.

För uppgift om könsfördelning av helårsstudenter och doktorsexamina per fakultet, se tabell 29, 30 och 33 i tabellbilagan.

Året som gått – ett urval av händelser

Under året har en process för att rekrytera en ny rektor genomförts och nya styrelseledamöter har tillträtt. Professor Astrid Söderbergh Widding har varit rektor för universitetet sedan första februari 2013 och hennes förordnande, som inte kan förlängas, går ut den sista januari 2025. Efter en gedigen rekryteringsprocess och på förslag av universitetsstyrelsen utsåg regeringen i december professor Hans Adolfsson till ny rektor för Stockholms universitet från första februari 2025. I september beslutade regeringen om förordnande för de externa ledamöterna i styrelsen och universitetet fick från oktober även en ny ordförande i justitierådet Helena Jäderblom, ordförande i högsta förvaltningsdomstolen. Helena Jäderblom efterträder Mats Melin som varit ordförande sedan maj 2020.

Under året har beslut fattats om flera organisationsförändringar som gäller från 1 januari 2025. Institutionen för material- och miljökemi och Institutionen för organisk kemi går samman och bildar en ny institution, Kemikum. Efter sammanslagningen blir den nya institutionen en av Sveriges största och mest konkurrenskraftiga kemiinstitutioner. Den nyinrättade fakultetsnämnden för Juridiska fakulteten ska även vara institutionsstyrelse. Fakultet och institution fortsätter som egna organisatoriska enheter, men med ett nära samarbete under gemensam övergripande kollektiv styrning och med gemensam budget. Fakulteten och institutionen benämns med ett gemensamt namn Juridicum. Vidare tar Stockholms universitet över ansvaret som huvudman för hela Bergianska trädgården genom att överta Edvard Anderssons växthus vilket innebär att trädgården får en starkare koppling till universitetet och aktuell forskning.

Kvalitetsarbetet vid universitetet fortsätter såväl inom utbildning som forskning. Under året har Universitetskanslersämbetet fattat flera beslut som rör olika delar av universitetets verksamhet. Efter en uppföljning av Stockholms universitets kvalitetssäkringsarbete har lärosätets kvalitetssäkringssystem för utbildning under våren fått godkänt utan anmärkning. Universitetskanslersämbetet konstaterade även under hösten att Stockholms universitet har tagit tillvara tidigare rekommendationer i sitt arbete med breddad rekrytering. I ämbetets samverkansutvärdering som lämnades över till regeringen under hösten konstaterades att Stockholms universitet skapar goda förutsättningar för samverkan med det omgivande samhället men att det finns flera områden med utvecklingspotential.

En uppföljning och analys av indikatorer inom utbildning respektive forskning görs varje år inom ramen för universitetets systematiska kvalitetsarbete. Indikatorerna är nationellt jämförbara och följs över tid. I årets centrala indikatorrapport för utbildning gjordes bland annat en fördjupad analys av prestationsgraden som visade att universitetets relativt lägre prestationsgrad jämfört med vissa andra lärosäten och riket kan knytas till sammansättningen av utbildningsutbudet. Exempelvis har universitetet fler helårsstudenter inom fristående kurser och färre inom yrkesexamensprogram jämfört med snittet i riket. Stockholms universitets centrala indikatorrapport 2024 för forskning, som sammanställer data för 2023, visar att universitetet har en stark position inom forskningsämnesområdena samhällsvetenskap, humaniora och naturvetenskap, vilket bland annat visas genom att universitetet konkurrerar framgångsrikt om Vetenskapsrådets fria projektbidrag, och prestigefyllda anslag från Wallenbergstiftelserna och ERC inom dessa forskningsämnesområden.

I december anordnade Kungliga vetenskapsakademien föreläsningar med Nobelpristagarna i fysik, kemi och ekonomi i Aula Magna på Stockholms universitet. En av nobelpristagarna i kemi, John Jumper, besökte även universitetet för att hålla en föreläsning och träffa doktorander och forskare inom molekylärbiologi och biokemi på inbjudan av doktorandrådet vid en av lärosätets institutioner.

Akademisk frihet är en central fråga vid Stockholms universitet som har aktualiserats och diskuterats i olika sammanhang under året. Begreppet har inte minst lyfts fram i relation till kriget mellan Israel och Hamas, och krav från demonstranter på att lärosätet ska bryta alla

samarbetsavtal med israeliska lärosäten. Frågan har väckt starkt engagemang bland många studenter och medarbetare vid lärosätet. I september beslutade Stockholms universitets studentkår (SUS) att ta ställning för att Stockholms universitet ska häva alla samarbetsavtal med israeliska lärosäten. Samtidigt finns också medarbetare och studenter som oroas över störningar, krav på ställningstaganden, antisemitiska tendenser samt allmänna säkerhetsaspekter. Universitetet har under året värnat såväl rätten till att uttrycka sig och protestera fredligt som alla studenters och medarbetares säkerhet och trygghet på campus.

Arbetet med säkerhetsfrågor, inklusive informationssäkerhet och dataskydd, har fortsatt under året. Stor vikt har lagts vid förebyggande arbete, men universitetet har emellertid drabbats av en incident där en server blev angripen under påsken 2024, samt ytterligare en incident där ett intrång hos Tietoevry ledde till att universitetets personalsystem låg nere under några veckor i januari 2024. Incidenterna testade universitetets beredskap, och kunde hanteras utan större konsekvenser för universitetets kärnverksamhet.

Internationellt samarbete är avgörande för att säkerställa hög kvalitet inom högre utbildning och forskning, men behöver ske på ett ansvarsfullt sätt. Ansvarsfull internationalisering stod i fokus för universitetsledningens prefektmöten under våren 2024. Under året har diskussioner fortsatt om hur universitetet kan stärka arbetet med ansvarsfull internationalisering. Det har konstaterats att insatser på framför allt tre områden bör prioriteras – insatser för ökad medvetenhet och kompetens inom universitetet, förtydliganden gällande regelverk och framtagande av interna riktlinjer.

Mot bakgrund av universitetets ekonomiska situation och de höga lokalhyrorna har lärosätet startat ett omfattande arbete med att se över sitt lokalbestånd. Projektet inleddes hösten 2023 med en universitetsövergripande behovsanalys och under våren 2024 gjordes en förstudie. I september gick projektet in i en genomförandefas efter beslut av rektor. Projektet innebär flytt- och verksamhetsanpassningar under en tioårsperiod där lokalisering av verksamhet fokuseras till befintliga lokaler i Frescati och Albano.

Om årsredovisningen

Årsredovisningen är Stockholms universitets rapportering till regeringen enligt högskolelag, förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605), förordning om intern styrning och kontroll (2007:603), regleringsbrev samt tillämpliga regeringsbeslut. Innehållet i årsredovisningen fokuserar på uppgifter som universitetet enligt lag och regleringsuppdrag har krav på sig att återrapportera samt övriga förhållanden av väsentlig betydelse. Årsredovisningen ska ge universitetsstyrelsen och andra intressenter en översiktlig bild av universitetets verksamhet och en rättvisande bild av verksamhetens resultat.

Eftersom återrapporteringskraven är särskilt omfattande inom utbildning och ekonomi är dessa kapitel också mest omfattande. Stockholms universitet redovisar verksamhetens prestationer och kostnad per prestation enligt kraven på väsentliga uppgifter i regleringsbrevet för universitet och högskolor. Dessa och andra kvantitativa uppgifter inom ramen för resultatredovisningen utgör väsentlig information, och kan ses som indikatorer för att beskriva vad universitetet presterat i förhållande till verksamhetens uppgifter och mål.

I samtliga tabeller i resultatredovisningen avrundas utfallet enligt vedertagna avrundningsprinciper, vilket innebär att avrundningar av enskilda poster kan ge mindre differenser vid summering. Individbaserad statistik redovisas enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag uppdelat på kön om det inte finns särskilda skäl som talar emot det.

En nyhet inför myndigheternas årsredovisningar 2024 är att Ekonomistyrningsverket beslutat om nya allmänna råd som innebär att myndigheters analyser av verksamhetens resultat och utveckling bör innehålla förklaringar, medan myndighetens bedömning av verksamhetens resultat

och utveckling bör innehålla värdeomdömen. I sammanhanget är det relevant att nämna att fördjupade analyser av indikatorer för forskning och utbildning ofta inte är möjliga att göra under den korta tidsperioden mellan årsbokslut och att årsredovisningen ska lämnas in. Fördjupade analyser görs dock inom ramen för universitetets systematiska kvalitetsarbete, och bygger i stor utsträckning på dialoger med verksamheten och analyser av jämförande data som kommer senare under året. Verksamheten granskas också av lärosätenas tillsynsmyndighet, Universitetskanslersämbetet.

Läs mer om tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper i den finansiella redovisningen i kapitlet Ekonomisk utveckling och finansiell redovisning.

Underlag och källor

Underlaget till årsredovisningen består av information från fakulteter, universitetsförvaltningen och i vissa fall från institutioner och centrumbildningar, samt material som under året publicerats på universitetets webbplats eller i rapporter. Kvantitativa uppgifter om volym och utveckling hämtas främst ur universitetets verksamhetssystem. Uppgifter har hämtats ur följande system:

- DiVA, publikationsdatabas
- Ladok, studiedokumentationssystem
- NyA, antagningsdatabas
- Primula, personal- och lönesystem
- Raindance, ekonomisystem
- VFU-portalen, verktyg för hantering av VFU-placeringar
- Qlik Sense, beslutsstödsystem (som för samman information från olika datakällor och presenterar informationen på ett överskådligt sätt)

Parametrar för ett antal kvantitativa uppgifter har definierats, till exempel uttagsdatum och vilka uppgifter som ska inkluderas. I de fall definitioner ändrats, söks uppgifter för samtliga redovisade år ut på nytt för att säkerställa att uppgifter är jämförbara. I flertalet fall redovisas uppgifter för de tre senaste åren men i trenddiagram redovisas uppgifter för fem år.

Alla siffror avser kalenderåret 2024 om inget annat anges. Till skillnad från den finansiella rapporteringen ändras uppgifter för tidigare år i vissa system om rapportering sker i efterhand. I årsredovisningen redovisas samma uppgifter som i föregående årsredovisning om inte annat anges, även om uppdatering gjorts retroaktivt i systemen. För doktoranders aktivitet och vetenskapliga publikationer förekommer efterregistreringar i högre grad vilket gör att universitetet valt att uppdatera uppgifter som beror på dessa parametrar bakåt i tiden för att ge en mer rättvisande bild av verksamheten.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Stockholms universitet har ett brett utbildningsutbud inom humaniora, juridik, naturvetenskap och samhällsvetenskap. Universitetet erbjuder såväl programutbildningar som leder till relevant yrkeskunskap som vidareutbildning för redan yrkesverksamma och ett stort utbud av fristående kurser.

Utbildningsutbud och studentrekrytering

Utbildningsutbud

Stockholms universitet är läsåret 2023/24 Sveriges största lärosäte sett till antal helårsstudenter.² Kärnan i utbildningsutbudet utgörs av programutbildningar på grundnivå och avancerad nivå, vilka kan leda till generell examen eller yrkesexamen. Universitetet har också ett mycket brett utbud av fristående kurser, och i särklass flest helårsstudenter på fristående kurser i riket, vilket erbjuder universitetets studenter möjligheter att utforma en egen examen.

Vid dimensionering av utbildningsutbudet utgår universitetet från studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Studenternas efterfrågan bedöms utifrån söktryck och arbetsmarknadens behov genom arbetsmarknadsprognoser från exempelvis arbetsförmedlingen, regioner och fackföreningar. Arbetsmarknadsprognoser är dock ofta osäkra vilket innebär utmaningar vid dimensioneringen. Vidare tar de enbart i begränsad utsträckning hänsyn till regionala variationer. Universitetet behöver vid dimensioneringen även ta hänsyn till samhällsbehov, till exempel behov av utbildningar som är angelägna ur ett samhällsperspektiv men som har lågt söktryck eller låg genomströmning och därför är mer resurskrävande att ge. Bedömningar och prioriteringar görs huvudsakligen på institutionsnivå vilket gör det svårt att ge en samlad bild av de behovsanalyser som ligger till grund för dimensioneringen. Med anledning av den snabba utvecklingen kring artificiell intelligens, AI, arbetar Stockholms universitet kontinuerligt med att anpassa utbildningsutbudet beaktat den nya tekniken. Det tvärvetenskapliga masterprogrammet i AI och språk som startade hösten 2024 är ett exempel på hur lärosätet har anpassat sitt utbildningsutbud utifrån detta behov.

Eftersom behovet av utbildade lärare är fortsatt stort på arbetsmarknaden, har lärarutbildning även 2024 varit prioriterad inom utbudet. Vidare bedömer universitetet att efterfrågan på naturvetenskaplig kompetens generellt är relativt hög. För att möta det omgivande samhällets behov startades bland annat ett masterprogram i biostatistik och datavetenskap hösten 2024 inom samarbetet Stockholm trio (läs mer om universitetsalliansen Stockholm trio i kapitlet Samverkan med det omgivande samhället) där studenter med bakgrund inom matematik, statistik, datavetenskap eller angränsande områden läser kurser vid de tre universiteten i alliansen och tränas med färdigheter som krävs för att lösa problem inom biologi, medicin och folkhälsa.

Andelen studenter på avancerad nivå var lägre vid Stockholms universitet än snittet i riket läsåret 2023/24. År 2024 gavs 19 procent av universitetets utbildning på avancerad nivå, se tabell 2. Både antalet helårsstudenter på grundnivå och på avancerad nivå har ökat 2024 jämfört med 2023, men den procentuella ökningen är störst på avancerad nivå. En förklaring till ökningen av antalet helårsstudenter på avancerad nivå är att antalet studieavgiftsskyldiga studenter ökat. Många kurser på avancerad nivå har få studenter och universitetet har, av såväl ekonomiska som pedagogiska skäl, strävat efter att öka antalet studenter på avancerad nivå, vilket har gett resultat.

² Universitetskanslersämbetets statistikdatabas, läsåret 2023/24

Tabell 2. Fördelning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom ramen för takbeloppet och studieavgiftsbelagd verksamhet 2022–2024

	2022		2023		2024	
	Antal hst	Andel (%)	Antal hst	Andel (%)	Antal hst	Andel (%)
Grundnivå	23 134	79	23 466	80	24 121	79
Avancerad nivå	5 583	19	5 510	19	5 760	19
Ej klassificerat*	461	2	464	2	512	2
Totalt	29 179	100	29 440	100	30 393	100

Källa: Ladok.

* Ej klassificerat avser utresande utbytesstudenter och naturvetenskapligt basår som är en högskoleförberedande utbildning.

För uppgift om könsfördelning av helårsstudenter på grundnivå respektive avancerad nivå, se figur 7 i kapitel Gemensamt för verksamhetsgrenarna.

Trenden med ett ökat antal helårsstudenter inom distansutbildning har fortsatt; antalet helårsstudenter inom distansutbildning har ökat med nio procent sedan 2023, och med 25 procent jämfört med 2022. Antalet helårsstudenter som läser program/kurspaket på distans är i princip oförändrat jämfört med 2022. Ökningen beror således på att fristående kurser i större utsträckning ges på distans. Distansutbildning utgör emellertid fortsatt en relativt liten andel av det totala antalet helårsstudenter vid lärosätet, 21 procent 2024. Utbudet av distansutbildning väntas öka ytterligare framöver för att svara mot studenternas efterfrågan på flexibla undervisningsformer och samhällets behov av kompetens.

I syfte att säkerställa utbildningarnas arbetslivsanknytning och inhämta underlag rörande utexaminerade studenters syn på utbildningen efter en tid i arbetslivet har universitetet utarbetat en förnyad universitetsgemensam alumnenkät som planeras genomföras var tredje år med start 2025.

Livslångt lärande

För att möta efterfrågan från studenter och det omgivande samhället inom ramen för livslångt lärande och omställning erbjuder Stockholms universitet inte enbart ett brett utbildningsutbud utan även flexibla studieformer. Vid universitet erbjuds fristående kurser och utbildningsprogram både som campusförlagd utbildning och distansutbildning på såväl del- som heltid och såväl dag- som kvällstid.

Universitetet erhöll 24,4 mnkr avseende kurser inom livslångt lärande under året. De erhållna medlen motsvarar 331 helårsstudenter och helårsprestationer och har avräknats i särskild ordning enligt anvisning i regleringsbrev. Inom ramen för satsningen på livslångt lärande och omställning, som gör det möjligt för fler personer med tidigare arbetslivserfarenhet att kunna läsa kurser eller vidareutbildningar, har Stockholms universitet erbjudit kurser i en rad ämnen inom humaniora, juridik, naturvetenskap och samhällsvetenskap. Det totala utbudet av kurser som är relevanta för livslångt lärande och omställning är betydligt större än vad som täcks av dessa öronmärkta medel.

För att tydligt kommunicera kurser och utbildningar inom livslångt lärande och informera om omställningsstudiestödet finns en särskild ingång på universitets webbplats som bland annat lyfter fram utbildning som kan läsas på kvällstid och/eller på distans.

Sommarkurser

Universitetet har från och med 2018 haft i uppdrag att bygga ut sommarkurser som i första hand är relevanta för obehöriga lärare och andra studenter som vill ta ut en lärarexamen. År 2020 fick universitetet ett motsvarande uppdrag som ersatte det tidigare uppdraget.

År 2017 erbjöd Stockholms universitet inga sommarkurser med målgrupp lärare och lärarstudenter, men inom ramen för denna utbyggnad har flertalet nya kurser startats med denna

målgrupp (läs mer om sommarkurser inom lärarutbildningen under avsnitt Lärar- och förskollärarutbildning).

Vid lärosätet erbjuds även andra sommarkurser, både inom program och som fristående kurser i syfte att stärka det livslånga lärandet. Söktrycket till sommarkurserna vid lärosätet har varierat över åren men är generellt sett högt. Sommaren 2024 sökte 19 730 behöriga sökande till universitetets sommarkurser, vilket är en ökning med åtta procent jämfört med 2023. År 2024 antogs 10 298 studenter, vilket är en ökning med 124 procent jämfört med år 2017.

Söktryck

Både antalet sökande och antagna till program och kurser har ökat under 2024. Antalet behöriga förstahandsansökningar har ökat med åtta procent till kurser och fyra procent till program jämfört med 2023. Både till vårterminen och höstterminen var juristprogrammet vid universitetet landets mest sökta program. Sammantaget varierar dock söktrycket, som här definieras som antal behöriga förstahandsansökningar per antagen student, relativt lite mellan åren oavsett utbildningstyp och nivå, se tabell 3. Liksom tidigare år var det ett högre söktryck till program än till kurser, och program på grundnivå har fortsatt det högsta söktrycket.

Tabell 3. Antal behöriga förstahandsansökningar per antagen till kurser och program 2022–2024

	2022	2023	2024
Program, grundnivå	2,3	2,2	2,3
Program, avancerad nivå	2,0	2,1	2,0
Kurser, grundnivå	0,8	0,7	0,7
Kurser, avancerad nivå	0,7	0,6	0,7

Källa: NyA.

Sökande bedöms i detta fall inte vara individbaserad statistik eftersom en person kan ha sökt till flera utbildningar. Könsuppdelad statistik redovisas därför inte.

Psykologprogrammet och kandidatprogrammet i kriminologi hade fortsatt det absolut högsta söktrycket bland program som vänder sig till nybörjare, med ett söktryck på 14,7 respektive 10,2 behöriga förstahandsansökningar per antagen. Bland program på avancerad nivå hade det internationella masterprogrammet i curating och masterprogrammet i internationella relationer högst söktryck (12,0 respektive 7,1 behöriga förstahandsansökningar per antagen).

Breddad rekrytering

Stockholms universitet arbetar med såväl breddad rekrytering som breddat deltagande. En del i arbetet med breddad rekrytering handlar om bedömning av reell kompetens för behörighet, som är ett sätt för sökande att styrka behörighet till högskolestudier genom annat än formell gymnasieutbildning. Under 2024 ansökte 424 personer om bedömning av reell kompetens, varav 66 procent kvinnor. Nittioåtta sökande bedömdes vara behöriga, varav 62 procent kvinnor, och 50 antogs, varav 54 procent kvinnor. Sedan höstterminen 2020 tillämpas så kallat alternativt urval vid antagning till några av universitetets program. Det innebär att sökande som har minst fyra års arbetslivserfarenhet kan konkurrera i särskilda urvalsgrupper, förutsatt att de har ett meritvärde baserat på högskoleprov eller betyg. Syftet är att personer som inte har tillräckliga meritpoäng men som har andra värdefulla erfarenheter ska ges ökad möjlighet att konkurrera om utbildningsplatser.

Universitetet har under året deltagit vid Järvaveckan med representanter från 10 institutioner. Järvaveckan är ett årligt evenemang med syftet att vara en mötesplats för samhällsengagerade

företag, föreningar, myndigheter, politiker och medborgare. Universitetet har även medverkat vid utbildningsmässor i Rinkeby Folkets Hus och Husby Folkets Hus. Järvaområdet ligger inom universitetets upptagningsområde och insatser här bedöms vara en bra grund för breddad rekrytering.

I samarbetet med intresseorganisationen Mitt Livs Val är studenter från universitetet sedan flera år tillbaka delaktiga som inspiratörer för att motivera nyanlända ungdomar till fortsatta studier. Mitt Livs Val har i en nytgiven rapport visat på långsiktigt positiva effekter hos deras programdeltagare vad gäller ökad studiemotivation och vilja att studera vidare.

Stockholms universitet fortsätter även samarbetet med Vallentuna kommun och Vallentuna gymnasium för att utveckla aktiviteter för gymnasieelever i syfte att låta dem bekanta sig med universitetsmiljön och inspirera till vidare studier. Samarbetet påbörjades 2022 och från en rapport som kommunen tagit fram framgår att elevernas kontakt med studentambassadörer har varit särskilt uppskattat. Studiebesök och lektioner på campus har också upplevts positivt och motiverande.

Väl antagna till universitetet stöttas studenter i akademiskt läsande och skrivande, studieplanering och muntlig framställning på svenska och engelska i studie- och språkverkstaden. Målsättningen med verksamheten är att bidra till breddat deltagande och genomströmning med bibehållen kvalitet. Studie- och språkverkstaden erbjuder studenter individuell handledning, drop-in, workshoppar, skrivgrupper och föreläsningar i egen regi. Verksamheten når också många studenter genom webbaserat material. Vidare kan språkverkstaden anlitas av institutionerna för föreläsningar i anslutning till kurser och för samarbeten i fördjupande workshoppar. Studie- och språkverkstaden fortbildar också universitetslärare i samverkan med Centrum för universitetslärarutbildning eller på begäran från institutionerna.

Stockholms universitet är även fortsatt medlem i det nationella nätverket Include som arbetar för breddad rekrytering och breddat deltagande inom högre utbildning.

Utbildningsuppdraget

Helårsstudenter och helårsprestationer

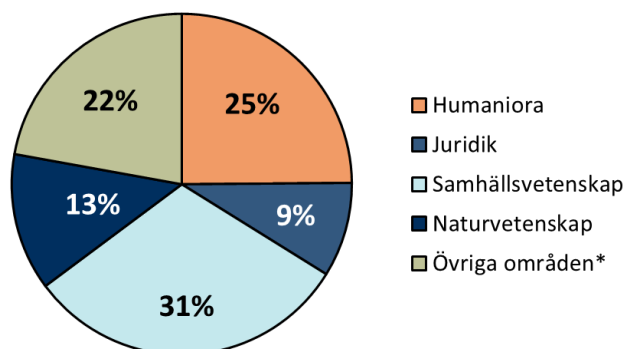
Antalet helårsstudenter inom ramen för takbeloppet och den studieavgiftsbelagda verksamheten uppgick 2024 till 30 393 (varav 29 699 inom takbeloppet), vilket är en ökning med tre procent jämfört med 2023.

Studentpopulationen utgjordes 2024, som andel av helårsstudenterna inom ramen för takbeloppet, till 64 procent av kvinnor, vilket är samma andel som 2023. Att kvinnor utgör en majoritet av studenterna är ett mönster man ser vid många lärosäten, men andelen kvinnor vid Stockholms universitet är något högre än snittet i riket som var 61 procent läsåret 2023/24.³

I figur 1 redovisas andelen helårsstudenter per utbildningsområde. Fördelningen mellan utbildningsområdena brukar vara relativt konstant mellan åren. Jämfört med 2023 har dock andelen helårsstudenter inom utbildningsområde samhällsvetenskap ökat med en procentenhet, medan andelen helårsstudenter inom utbildningsområde naturvetenskap minskat med en procentenhet.

³ Universitetskanslersämbetets statistikdatabas, läsåret 2023/24

Figur 1. Andel helårsstudenter per utbildningsområde inom ramen för takbeloppet och studieavgiftsbelagd utbildning 2024 (totalt 30 393 hst)

Källa: Ladok.

* Övriga områden inkluderar Teknik (7 %), Vård (2 %), Medicin (2 %), Undervisning (4 %), Verksamhetsförlagd utbildning (2 %) och Övrigt (5 %).

Antalet helårsprestationer uppgick 2024 till 23 408 inom ramen för takbeloppet och studieavgiftsbelagd verksamhet. Det innebär att prestationsgraden var 77,0 procent vilket är en höjning med 1,4 procentenheter jämfört med 2023 då motsvarande siffra var 75,6 procent. Sannolikt förklaras den höjda prestationsgraden både av lärarnas arbete för att höja genomströmningen och av förändringar i sammansättningen av utbildningsutbudet. Såväl en något högre andel helårsstudenter på avancerad nivå, som har högre prestationsgrad än grundnivå, som fler helårsstudenter inom samhällsvetenskap, som generellt har högre prestationsgrad än naturvetenskap, påverkar den övergripande prestationsgraden positivt. Samtidigt har andelen helårsstudenter som läser kurser på distans fortsatt att öka, vilket påverkar prestationsgraden negativt.

Prestationsgraden på utbildningsprogram och kurspaket är liksom tidigare betydligt högre än på fristående kurser, 87,6 procent jämfört med 56,8 procent, vilket bland annat förklaras av att programstudenter i högre utsträckning studerar på heltid med målsättningen att erhålla en examen. Prestationsgraden har ökat mer för fristående kurser (2,6 procentenheter) än för utbildningsprogram och kurspaket (1,1 procentenheter) jämfört med 2023. Trenden med en sjunkande prestationsgrad på fristående kurser är därmed bruten trots ett ökat antal distanskurser. Vidare har kurser på avancerad nivå högre prestationsgrad än kurser på grundnivå, 86,2 procent jämfört med 76,1 procent. En förklaring kan vara att studenter som valt att fortsätta sin utbildning efter kandidatexamen är mer studievana och har bättre kunskap om vad studievalet innebär. Liksom tidigare har distansutbildning lägre prestationsgrad än campusutbildning, 51,6 procent jämfört med 84,9 procent, vilket bland annat förklaras av att distansstudenter i högre utsträckning yrkesarbetar vid sidan av sina studier. Prestationsgraden inom distansutbildning har ökat mer än prestationsgraden inom campusutbildning.

Det är liksom tidigare år även skillnader i prestationsgrad mellan anslagsfinansierad och studieavgiftsbelagd utbildning. Inom den studieavgiftsbelagda utbildningen var prestationsgraden 85,2 procent medan den inom den anslagsfinansierade utbildningen var 76,8 procent. En förklaring till den högre prestationsgraden inom studieavgiftsbelagd utbildning är att en majoritet av de avgiftsbetalande studenterna, 83 procent, läser utbildning på avancerad nivå där prestationsgraden generellt är högre. En annan trolig förklaring är att studenter som betalar för sin utbildning är mer benägna att slutföra den.

Prestationsgraden för kvinnor är tydligt högre än för män, 79,7 procent jämfört med 72,3 procent. Att kvinnor har högre prestationsgrad än män är ett mönster som även syns på nationell nivå. Differensen mellan könen är dock större på Stockholms universitet än snittet i riket. En förklaring

är att yrkesexamensprogram generellt har en hög prestationsgrad och att universitetets största yrkesexamensprogram, lärarutbildningen, som har en prestationsgrad på 93,4 procent består av 78 procent kvinnor. Trenden att kvinnor har högre prestationsgrad genomsyrar utbildningsutbudet och gäller inom samtliga utbildningsområden. Kvinnor har högre prestationsgrad oavsett om utbildningen ges på distans eller på campus, och gäller på både grundnivå eller avancerad nivå. Män har dock högre prestationsgrad på naturvetenskapligt basår.

Prestationsgraden vid Stockholms universitet läsåret 2023/24 är lägre än snittet i riket, 76,8 procent jämfört med 82,3 procent i riket, vilket är relaterat till sammansättningen på lärosätets utbildningsutbud.⁴ Stockholms universitet har det i särklass högsta antalet helårsstudenter på grundnivå samt på fristående kurser av svenska lärosäten läsåret 2023/24, studentgrupper som generellt har lägre prestationsgrad.

Utfallet av helårsstudenter och den ökade prestationsgraden innebär att Stockholms universitet 2024 redovisar en överproduktion om 28,9 mnkr inklusive ersättning för decemberprestationer. År 2022 och 2023 underproducerade Stockholms universitet jämfört med tilldelat takbelopp och var nära att nå maximalt anslagssparande. Lärosätet har därför vidtagit en rad åtgärder för att höja utbildningsvolymen så som omfördelning av interna takbelopp och förändringar i interna regelverk för överproduktion, vilket har gett resultat (läs mer i kapitlet Ekonomisk utveckling och finansiell redovisning).

Examina

Stockholms universitet utfärdade 6 835 examina 2024, vilket är en ökning med tre procent jämfört med föregående år, se tabell 4. Detta är det högsta antal examina som utfärdats från lärosätet under ett enskilt verksamhetsår. Kandidatexamina utgjorde 43 procent av utfärdade examina, följt av yrkesexamina som utgjorde 35 procent av utfärdade examina. Majoriteten av utfärdade yrkesexamina utgjordes av lärarexamina.

Tabell 4. Antal utfärdade examina 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Typ av examen	2022			2023			2024		
	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Masterexamen	1 168	64	36	1 190	61	39	1 187	63	37
Magisterexamen	215	56	44	238	62	38	304	57	43
Yrkesexamen*	2 482	77	23	2 453	77	23	2 401	79	21
Kandidatexamen	2 669	65	35	2 771	64	36	2 937	63	37
Högskoleexamen	2	50	50	8	50	50	6	83	17
Totalt	6 536	69	31	6 660	68	32	6 835	68	32

Källa: Ladok.

* Med yrkesexamen avses juris kandidatexamen/juristexamen, sjukhusfysikerexamen, socionomexamen, studie- och yrkesvägledarexamen, lärarexamen, civilekonomexamen, psykoterapeutexamen och psykologexamen.

Mer än två tredjedelar av de som avlade examen 2024 var kvinnor, vilket är en högre andel än andelen kvinnor i studentpopulationen i stort. Att examinationsgraden var högre för kvinnor kan delvis förklaras av att utbildningar som leder till yrkesexamen, där kvinnor utgör en hög andel av studentpopulationen, generellt har en högre genomströmning. Som framgår av tabell 4 varierar könsfördelningen beroende på vilken typ av examen det rör sig om.

⁴ Nationella jämförelser enligt uppgifter hämtade från Universitetskanslersämbetets statistikdatabas. Observera att Universitetskanslersämbetets statistik redovisas läsårsvis och nationella jämförelser avser därför läsåret 2023/24 till skillnad från ovanstående uppgifter om prestationsgrad som avser kalenderår.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning vid Stockholms universitet består av såväl poänggivande som icke poänggivande utbildningar.

Under 2024 var Skolverket återigen den enskilt största uppdragsgivaren och Rektorsprogrammet den största poänggivande utbildningen som gavs på verkets uppdrag. En annan stor utbildning på uppdrag av Skolverket är Lärarlyftet, en utbildning som ger lärare möjlighet att komplettera sin legitimation med fler behörigheter. Ett ytterligare exempel är uppdragsutbildning inom företagsekonomi, bland annat de så kallade executive MBA-utbildningarna, som ges på uppdrag av företag och organisationer som vidareutbildning åt anställda.

Som framgår av tabell 5 har trenden med ett ökat antal helårsstudenter inom uppdragsutbildning fortsatt; antalet helårsstudenter inom poänggivande uppdragsutbildning har ökat med åtta procent sedan 2023, och med 16 procent sedan 2022.

Tabell 5. Antal helårsstudenter och helårsprestationer 2022–2024 i poänggivande uppdragsutbildning, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2022			2023			2024		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Helårsstudenter	306	83	17	329	85	15	354	85	15
Helårsprestationer	229	84	16	263	85	15	276	87	13

Källa: Ladok.

Bland de icke-poänggivande utbildningarna återfinns bland annat olika sorters ledarskapsutbildningar avseende resiliens och hållbarhet. Under 2024 anordnades bland annat en utbildning för företagsledare där deltagarna får tillgång till den senaste forskningen om hållbar utveckling och stöd i att utveckla sina företag hållbart, och en utbildning för fackliga ledare med fokus på att bygga facklig kapacitet för en rättvis klimatomställning.

Den ekonomiska omfattningen av universitetets uppdragsutbildning redovisas i kapitlet Ekonomisk utveckling och finansiell redovisning.

Läro- och förskolläro-utbildning

Stockholms universitet har landets största läro-utbildning. Med sina tio olika program – och över trettio ämnen och institutioner involverade – är läro-utbildningen sammantaget även en av lärosätets största utbildningar. Läro-utbildningarna som finansieras inom ramen för takbeloppet uppgick under året till 3 849 helårsstudenter, varav 78 procent kvinnor. Läro-utbildningar som finansieras via anslag 2:64 (vidareutbildning för lärare och kompletterande läro- och förskolläro-utbildning för utlandsutbildade lärare) och uppdragsutbildning (Lärarlyftet) ingår inte i denna siffra.

Antagningstalen till läro-utbildningarna vid universitetet sjönk från 1 958 studenter 2023 till 1 856 under 2024. Av de totalt 1 856 antagna var 77 procent kvinnor. Den negativa trenden med färre antagna till förskolläro-programmet håller i sig, med 24 procent färre antagna än 2023. Störst minskning har emellertid antagningen till yrkesläro-programmet och kompletterande pedagogiska utbildning (KPU) som har minskat med 28 respektive 25 procent jämfört med 2023.

Antagningen till specialläro-programmet ökade med 15 procent och antagningen till specialpedagogprogrammet ökade med 21 procent jämfört med 2023.

För grundläro-programmet med inriktning mot arbete i fritidshem, grundläro-programmet med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, grundläro-programmet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6, samt ämnesläro-programmet med inriktning mot

arbete i grundskolans årskurs 7-9 och gymnasiet har antagningen varit snarlik det föregående året.

Under 2024 har alla lärarutbildningarna vid Stockholms universitet, med undantag för yrkeslärarprogrammet, genomgått en granskning inom ramen för universitetets kvalitetssystem för utbildning. Arbetet med att analysera resultaten har påbörjats och fortsätter kommande verksamhetsår. Yrkeslärarprogrammet kommer att granskas nästkommande år.

Kompletterande pedagogisk utbildning, KPU

Stockholms universitet anordnade under 2024 tre olika sorters KPU: KPU som leder till ämneslärarexamen (90 högskolepoäng), KPU för forskarutbildade inom matematik, naturvetenskap och teknik (90 högskolepoäng) och en kortare KPU som leder till grundlärarexamen (75 högskolepoäng med förhöjd studietakt). De olika sorternas KPU lyder under olika förordningar och är därmed separata utbildningar. Under 2024 hade programmen 99 helårsstudenter, varav 47 procent kvinnor, vilket är en marginell minskning med två procent jämfört med 2023.

Inom försöksverksamheten med en kortare KPU som leder till grund- eller ämneslärarexamen (Förordning 2021:1336) anordnar lärosätet idag endast den kortare KPU:n med inriktning grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6, i ämnena matematik, naturvetenskap och teknik. För att antas till programmet krävs slutförd yrkesexamen eller generell examen på grundnivå. Antalet helårsstudenter uppgår 2024 till tio, varav 75 procent kvinnor. År 2024 antogs vid Stockholms universitet tolv studenter, varav 67 procent kvinnor, i jämförelse med 2023 då 15 studenter antogs. Fem av de som antogs 2024 hade en civilingenjörsexamen och för övrigt fanns en spridning av examen så som masterexamen i husdjursvetenskap, arkitektur, sjuksköterskeexamen, och masterexamen i naturvetenskap. Av de tolv som antogs påbörjade tio utbildningen och sex av dessa slutförde utbildningen i december 2024.

Under våren 2024 beslutade Stockholms universitet att utöka delaktigheten i försöksverksamheten med en kortare KPU som leder till grund- eller ämneslärarexamen genom att även inrätta en KPU om 60 högskolepoäng som leder till ämneslärarexamen med inriktning mot franska, spanska och tyska. Utbildningen ska starta höstterminen 2025.

Sommarkurser inom lärarutbildningen

Under sommaren 2024 anordnade universitetet 14 sommarkurser som är relevanta för att studenter snabbare ska nå lärarexamen eller som möjliggör kompetensutveckling eller vidareutbildning för obehöriga lärare. Satsningen på sommarkurser har vid Stockholms universitet utgjorts av befintliga kurser som annars läses under höst- eller vårterminer i ordinarie lärarutbildningar, av kurser som efterfrågas för kompetensutveckling av yrkesverksamma lärare och av kurser ämnade att stärka lärarstudenters förmåga att genomgå sin lärarutbildning. Utbudet av sommarkurser har under perioden 2018–2022 ökat successivt. År 2023 var antalet kurser oförändrat och 2024 har antalet kurser minskat med en kurs jämfört med 2022 och 2023.

Syftet med satsningen på sommarkurser för lärarstudenter har varit att möjliggöra för studenter att nå en lärarexamen snabbare, ge behöriga lärare möjlighet att läsa in ytterligare ämnesbehörighet samt för kompetensutveckling av obehöriga lärare. På lärosätetsnivå uppskattas satsningens påverkan på studietiden vara försumbar, givet den stora majoritet kurser som ges under ordinarie terminstid och lärarutbildningens storlek. Det sommarkurserna kan ha bidragit till är en bättre genomströmning inom den nominella studietiden. Kursen *Akademiskt läsande och skrivande* ger till exempel studenterna kunskap om grundläggande teorier om lärande och träning i studiestrategier, studietekniker och kritiskt tänkande, som skapar förutsättningar för dessa

studenter att ta sig igenom utbildningen inom utsatt tid. Studenter inom vidareutbildning av obehöriga lärare och kompletterande lärar- och förskolläraryt utbildning för utlandsutbildade lärare är de studentgrupper för vilka satsningen har varit mest betydelsefull när det gäller att nå sin examen snabbare. Genom att läsa kurser även under sommaren har lärarstudenter kunnat slutföra kurser snabbare inom sin individuella studieplan.

Antal examina

Totalt utfärdades 1 404 examina under året från lärar- och förskolläraryt utbildningar som omfattas av mål om antal utfärdade examina, vilket innebär att Stockholms universitet har utfärdat totalt 5 604 yrkesexamina inom dessa utbildningar under perioden 2021–2024. Om man i statistiken även räknar med äldre lärarexamina så tillkommer ytterligare sammanlagt 624 examina under perioden och det totala antalet examina blir då 6 228 inom dessa utbildningar under perioden 2021–2024, varav 79 procent utfärdats till kvinnor. Stockholms universitet har således med råge uppnått regeringens mål om 5 510 utfärdade examina inom vissa lärarutbildningar under perioden 2021–2024. Som framgår av tabell 6 så har antalet utfärdade examina inom förskolläraryt utbildning, grundläraryt utbildningen F-3 samt ämnesläraryt utbildning (ej KPU) ökat 2024 i jämförelse med 2023. Däremot har antalet examina inom grundläraryt utbildning fritidshem, yrkesläraryt utbildning, ämnesläraryt utbildning (KPU) samt specialpedagog-/specialläraryt utbildning minskat något. Antalet examina inom grundläraryt utbildning 4-6 var oförändrat.

Tabell 6. Antal utfärdade examina inom vissa lärarutbildningar 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)*

Typ av examen	2022			2023			2024		
	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal examina	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Förskolläraryt utbildning	270	96	4	266	95	5	294	95	5
Grundläraryt utbildning fritidshem	118	60	40	102	55	45	92	62	38
Grundläraryt utbildning F-3	179	96	4	150	89	11	175	95	5
Grundläraryt utbildning 4-6	109	79	21	104	78	22	104	76	24
Yrkesläraryt utbildning	165	70	30	127	68	32	106	76	24
Ämnesläraryt utbildning (KPU)	65	51	49	64	55	45	59	58	42
Ämnesläraryt utbildning (ej KPU)	275	57	43	287	60	40	318	60	40
Specialpedagog-/ specialläraryt utbildning	233	91	9	261	91	9	256	94	6
Totalt	1 414	78	22	1 361	78	22	1 404	80	20

Källa: Ladok.

* Avser de lärarutbildningar som ska återrapporteras enligt regleringsbrevet.

Övningskolor och övningsförskolor

En central del i lärarutbildningarna är den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). För att höja kvaliteten inom VFU inleddes 2019 en gradvis övergång till en ny VFU-modell, den så kallade VFU-klustermodellen, baserad på universitetets Övningskoleprojekt (2012–2018). Ett VFU-kluster är en geografisk enhet bestående av flera skolor och förskolor inom en kommun, där ett stort antal lärarstudenter genomför sin VFU. Stockholms universitet samverkar med 14 kluster i åtta kommuner i länet. VFU-klustren varierar i storlek och utformning, men förenas av gemensamma kriterier och aktiviteter. Exempel på dessa aktiviteter är handledarutbildningar och studentseminarier. Stockholms universitet erbjuder dessutom medverkande VFU-kluster professionsutvecklande seminarier inom en rad olika ämnen. Under året har både antalet seminarier och antalet handledarutbildade ökat, vilket är positivt. Fördelarna med VFU-kluster är flera. Modellen skapar förutsättningar för VFU med hög kvalitet genom att främja samsyn mellan lärarutbildare och handledare kring studieresultat, progression och bedömning. Samverkan och

erfarenhetsutbyte stärks när handledare och studenter är verksamma inom samma kluster men i olika skolverksamheter. Studenter får också möjlighet att samarbeta med andra studenter, vilket ger ökad förståelse för yrkesrollens mångfacetterade karaktär.

Under 2024 har 334 helårsstudenter deltagit i verksamheten med övningskolor eller övningsförskolor inom ovannämnda VFU-kluster, varav 76 procent kvinnor.

Utbildning av pedagoger för elever med synskada respektive dövhet eller hörselskada

Stockholms universitet har ett särskilt uppdrag att tillgodose samhällets behov av pedagoger med specialisering mot undervisning av elever med synskada respektive dövhet eller hörselskada. Inom ramen för uppdraget för universitetet en kontinuerlig dialog med Specialpedagogiska skolmyndigheten kring vilka behov som finns av kompetens i specialskolan.

Stockholms universitet erbjuder som enda lärosäte i Sverige speciallärarutbildning med specialisering mot dövhet eller hörselskada respektive synskada. Det är en påbyggnadsutbildning på avancerad nivå för yrkesverksamma lärare i alla pedagogiska verksamheter som även erbjuds inom ramen för Skolverkets satsning Lärarlyftet. För att göra utbildning inom detta område tillgänglig för fler, ges en av de yrkesspecifika delkurserna inom respektive specialisering även som fristående kurs. En annan åtgärd för att göra utbildning inom området tillgänglig för lärare i hela landet har varit att i hög utsträckning erbjuda den på distans. Under 2024 antogs fyra studenter, samtliga kvinnor, till speciallärarprogrammet med specialisering mot dövhet och hörselskada, och fyra studenter, varav tre kvinnor, till speciallärarprogrammet med specialisering mot synskada.

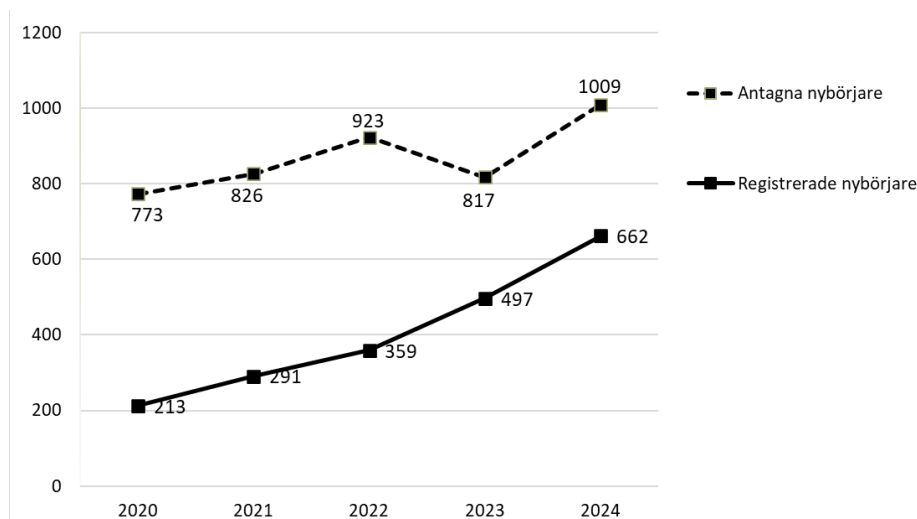
För att ytterligare utveckla lärarutbildning för dövas och hörselskadades behov erbjuder Stockholms universitet fristående kurser med särskilt fokus på lärarstudenter och redan verksamma lärare på alla nivåer inom skolväsendet: *Introduktionskurs i teckenspråk för lärarstudenter* och *Barns teckenspråk i förskoleåldern*. Båda kurserna har haft högt söktryck men låg genomströmning, vilket ses som indikation på ett stort behov och starkt intresse för att inhämta kunskaper om svenskt teckenspråk men lägre grad av motivation att slutföra kursen. Det är även möjligt att få en ämneslärarexamen i svenskt teckenspråk genom KPU vid Stockholms universitet.

Studieavgiftsbelagd verksamhet

Stockholms universitet erbjuder drygt 160 program och 1 160 fristående kurser på engelska, vilka utgör basen för rekrytering av studieavgiftsskyldiga studenter. Programutbudet på engelska består huvudsakligen av magister- och masterprogram.

Den studieavgiftsbelagda verksamheten fortsätter att öka i omfattning jämfört med tidigare år både när det gäller antalet registrerade nybörjare (figur 2) och antalet helårsstudenter (tabell 7). Jämfört med år 2023 har antalet antagna ökat med 24 procent och antalet registrerade har ökat med 33 procent. Drygt 60 procent av de antagna registrerar sig.

År 2024 uppgår antalet helårsstudenter inom den studieavgiftsbelagda verksamheten till 694, varav 63 procent kvinnor, se tabell 7 respektive tabell 30 i tabellbilagan.

Figur 2. Antal antagna och registrerade nybörjare inom studieavgiftsbelagd verksamhet 2020–2024*

Källa: NyA och Ladok.

* Uppgifterna avser nybörjare, vilket innebär att antagna till kurser inom program exkluderats liksom registrerade på program från och med termin 2 och fortsättningsregistrerade på kurs. Andel kvinnor år 2024 är 61 procent av antalet antagna och 61 procent av registrerade nybörjare.

Tabell 7. Antal helårsstudenter och helårsprestationer i studieavgiftsbelagd verksamhet 2022–2024

	2022	2023	2024
Helårsstudenter	427	525	694
Helårsprestationer	361	436	591

Källa: Ladok.

För information om könsfördelning och antal helårsstudenter och helårsprestationer per fakultet och område, se tabell 30 i tabellbilagan.

Antalet tredjelandsstudenter som deltog i utbildning inom ett utbytesavtal uppgick till 435, varav 66 procent kvinnor, vilket är en minskning med 61 personer jämfört med 2023 (läs mer om studentmobilitet inom olika utbytesavtal i kapitlet Gemensamt för verksamhetsgrenarna).

För tredje gången tillämpades separat antagning till sex masterprogram inom företagsekonomi och 99 studenter antogs, varav 73 procent kvinnor. Den separata antagningen har underlättat planeringen för institutionen.

Den studieavgiftsbelagda verksamheten bidrar till mer varierade studentgrupper och innebär att svenska studenter får ökade möjligheter till internationalisering på hemmaplan. Verksamheten leder vidare till ökat söktryck vilket bedöms bidra till ökad kvalitet i utbildningen.

Under 2024 har Stockholms universitet tecknat en överenskommelse med Migrationsverket om samverkan avseende avbrottsrapportering och möjlighet till tvååriga uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning. Enligt uppgifter från Migrationsverket sökte och beviljades flertalet ett tvåårigt uppehållstillstånd.

Antalet ansökningar om återbetalning minskade jämfört med tidigare år. Det är vanligare att män begär återbetalning. Orsaken är, liksom tidigare år, nästan uteslutande att studenterna fått avslag på ansökan om uppehållstillstånd eller att besked om uppehållstillstånd dröjt så länge att det varit för sent att påbörja studierna. En anledning till minskningen är att färre sökanden från Pakistan och Bangladesh blivit antagna. Dessa stod tidigare för en stor andel av ansökningarna.

Utbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning

Kompletterande juristutbildning

Stockholms universitet anordnar kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk juristutbildning. Utbildningen omfattar 120 högskolepoäng och leder till en svensk juristexamen. Antagning till utbildningen sker en gång per år.

Antalet sökande har ökat något jämfört med 2023 och uppgick till 213 höstterminen 2024, se tabell 8. Höstterminen 2024 antogs 21 studenter, varav 19 påbörjade utbildningen, att jämföra med 14 som påbörjade utbildningen 2023. Tidigare år har flera av de antagna på grund av bristande språkkunskaper i svenska haft svårt att klara utbildningen. Antagningstalet har därför sänkts och dessutom har svårighetsnivån på det språktest som utgör ett av urvalskriterierna höjts för att de som antas ska ha bättre förutsättningar att slutföra utbildningen. Detta utvärderas fortlöpande. Antalet registrerade nybörjare minskade till följd av detta 2023, men har ökat igen 2024, se tabell 8.

Tabell 8. Antal sökande, antagna, registrerade nybörjare och helårsstudenter inom kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk juristutbildning 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2022			2023			2024		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Sökande	177	47	53	198	54	46	213	56	44
Antagna	19	79	21	15	60	40	21	67	33
Registrerade nybörjare	19	79	21	14	64	36	19	63	37
Helårsstudenter	39	79	21	32	81	19	26	73	27

Källa: NyA och Ladok.

Under 2024 tog 22 studenter, varav 82 procent kvinnor, ut en juristexamen. Det kan jämföras med 2023 då 18 studenter, varav 78 procent kvinnor, tog examen. Utbildningen följs inte upp separat eftersom kompletteringsstudenterna läser tillsammans med studenterna på det reguljära juristprogrammet men kurserna följs upp på sedvanligt sätt genom kursvärderingar.

Av studentgruppen som påbörjade utbildningen 2022 har elva personer tagit examen, samtliga kvinnor, och två har formellt avbrutit utbildningen, båda män. Av studentgruppen som påbörjade utbildningen 2023 har en man formellt avbrutit studierna. Det finns olika orsaker till avhoppen och till att studenter hamnar efter i utbildningen, exempelvis långa pendlingsavstånd eller att studierna blir alltför betungande på grund av att studenten samtidigt arbetar och har familj. Bristande språkkunskaper spelar, som framgår ovan, också en roll. Under våren 2023 genomfördes en kartläggning av studenterna på kompletteringsutbildningen och de som hamnat efter erbjöds studievägledning. Den visade att studenterna antingen arbetade heltid eller bedrev andra studier, vilket gjorde att de inte hade någon direkt avsikt att ta upp studierna i nuläget. En ny genomströmningskontroll kommer att genomföras 2025.

Stockholms universitet kan vidare konstatera att många studenter, liksom tidigare år, är personer med svensk gymnasieutbildning som gått en juristutbildning utomlands. Andelen studenter med svensk gymnasieutbildning av de antagna under 2023 var ovanligt hög, 86 procent. År 2024 är andelen 47 procent. Av dessa är 78 procent kvinnor. Det är fortfarande en stor andel vilket gör att det kan ifrågasättas om syftet med utbildningen, integration, uppfylls.

Kompletterande lärar- och förskollärarytutbildning

Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Malmö universitet, Umeå universitet och Örebro universitet har möjlighet att anordna kompletterande utbildning för

personer med avslutad utländsk lärar- och förskolläraryt utbildning eller annan utbildning som kan anses relevant för svensk skola. Stockholms universitet har samordningsansvaret. Den kompletterande utbildningen är individuellt utformad till både innehåll och omfång, och kan maximalt omfatta 120 högskolepoäng. Utbildningen kan leda till legitimation (enligt beslut från Skolverket) eller till en lärar- eller förskollärarexamen, men syftet kan även vara att studenten ska få kunskap om svensk skola och förskola.

Antagning till utbildningen sker två gånger per år. Antalet antagna har ökat något under 2024 jämfört med 2023, se tabell 9. Trots att antalet sökande har gått ner 2024 så har antalet behöriga sökande ökat med 38 procent jämfört med 2023, vilket bedöms bero på universitetets arbete med att förtydliga ansökningsprocessen till utbildningen.

Tabell 9. Antal sökande, antagna, registrerade nybörjare och helårsstudenter inom kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk lärar- och förskolläraryt utbildning 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2022			2023			2024		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Sökande	618	83	17	383	88	12	344	83	17
Antagna	107	85	15	79	86	14	98	87	13
Registrerade nybörjare	88	89	11	69	90	10	89	88	12
Helårsstudenter	181	89	11	128	90	10	113	87	13

Källa: NyA och Ladok.

Under 2024 tog 29 studenter, varav 79 procent kvinnor, ut en lärarexamen. Under året gjorde 14 studenter, samtliga kvinnor, studieavbrott. Den vanligaste anledningen till avbrott är svårigheter att kombinera studier med arbete, men även långa pendlingsavstånd eller att man erhållit lärarlegitimation under studietiden förekommer.

Majoriteten av studenterna som studerar mot förskola och grundskolans tidigare år kompletterar för att erhålla en lärarlegitimation enligt Skolverkets beslut. Studenterna har en kontaktperson som följer upp deras studier i inledningen av och under den kompletterande utbildningen. Efter slutförda studier får studenterna även besvara en enkät med frågor om utbildningens innehåll, upplägg och relevans. I övrigt följs utbildningen upp på sedvanligt sätt med kursvärderingar efter varje kurs.

Under 2024 genomfördes även en nationell uppföljning av studenters synpunkter och erfarenheter av utlandsutbildade lärares vidareutbildning. Respondentgruppen utgörs både av personer som slutfört men också som avbrutit eller inte påbörjat utbildningen mellan åren 2017 och 2022. Bland respondenterna finns 72 olika utbildningsländer representerade, ett stort antal olika undervisningsämnen och ett brett spektrum av yrkeslivserfarenheter. Trots den stora variationen av kompletteringsbehov och individuella studieplaner var en majoritet av de tillfrågade nöjda eller mycket nöjda med den kompletterande utbildningen. De flesta var nöjda med sin verksamhetsförlagda utbildning, och flera respondenter uttrycker att skillnaderna i läraryrket i olika länder blir tydlig under dessa perioder, som till exempel lärarens roll i klassrummet, hur man planerar undervisningen efter elevernas behov och kontakt med vårdnadshavare. En relativt stor andel, 40 procent, av de som avbrutit studierna uppgav att det var fel beslut. Många studenter kombinerar studierna med arbete och familj, och efterfrågar studier på deltid eller distans. Flera studenter efterfrågar även mer kunskap om det svenska regelverket och om bedömning och betygssättning, något som av naturliga skäl inte ingått i deras tidigare utbildning, men som är centralt för att kunna verka som lärare och förskollärare i Sverige.

Trots godkända betyg i svenska på gymnasienivå har många studenter inte tillräckliga förkunskaper i svenska när de påbörjar sina studier. Universitetet som erbjuder förberedande kurser i svenska inom ramen för utbildningen gör bedömningen att satsningen på en språktermin

bidrar till ökad genomströmning. Vid Stockholms universitet infördes från 2017, vid behov, en inledande språkintrödningstermin samt kurser i akademisk litteracitet för studier på svenska i den första terminens kurser vilket bidrog till att öka genomströmningen från 67 procent höstterminen 2016 till 78 procent höstterminen 2019.

Kompletterande socionomutbildning/utbildning i socialt arbete

Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet och Malmö universitet anordnar kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk socionomutbildning/utbildning i socialt arbete. Även Södertörns högskola har möjlighet att anordna kompletterande utbildning men har ännu inte startat upp sådan. Stockholms universitet samordnar utbildningsinsatserna.

Antagning till utbildningen vid Stockholms universitet sker en gång per år. Det är fortsatt många sökande som inte uppfyller behörighetskraven. I syfte att utbildningen skulle bli mer attraktiv för motiverade behöriga sökande gjordes utbildningen om till ett program som leder till socionomexamen från år 2022. Antalet behöriga sökande ökade under 2022 men återgick till samma lägre antal under 2023 som innan utbildningen gjordes om. År 2024 ökade antalet behöriga sökande med 125 procent jämfört med 2023. Åtta antogs till, och påbörjade, utbildningen, se tabell 10.

Tabell 10. Antal sökande, antagna, registrerade nybörjare och helårsstudenter inom kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk socionomutbildning 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2022			2023			2024		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Sökande	78	81	19	44	77	23	58	74	26
Antagna	8	100	0	4	100	0	8	88	13
Registrerade nybörjare	2	100	0	4	100	0	8	88	13
Helårsstudenter	2	97	3	3	100	0	7	94	6

Källa: NyA och Ladok.

Tidigare påtalade orsaker till avbrott är bristande språkkunskaper och svårigheter att kombinera studier med arbete. Framförallt det första skälet kvarstår. I den nybörjarenkät som studenterna besvarar återkommer frekvent svaret att det som motiverar dem att läsa utbildningen är att den leder till en socionomexamen och därefter ett arbete inom det professionella fältet socialt arbete. Studenter som antagits innan 2022 bedöms ha haft lägre motivation att läsa färdigt utbildningen eftersom kurspaketet inte ledde till någon examen. Huvudlärare och mentor för programmet bekräftar att de nya studenterna har en hög studiemotivation och relevanta förkunskaper. Att utbildningen leder till examen kommer fortsatt att lyftas fram i arbetet med att förbättra marknadsföringen av utbildningen och nå ut till behöriga sökande och potentiella framtida studenter.

Stockholms universitet arbetar med uppföljning av programmet på olika sätt. Utöver det sedvanliga sättet att följa upp utbildning genom kursvärderingar, har studenterna också en mentor som de diskuterar och följer upp sina studier med. Studenterna får även besvara en nybörjarenkät och en enkät vid examen. Huvudlärare och mentor för kompletteringsstudenterna arbetar tillsammans med kollegor på ordinarie socionomprogramms första termin för att främja studenternas utveckling inom akademiskt skrivande och därigenom stimulera till bättre språkkunskaper. Förutom vissa svårigheter med svenska språket har studenterna på den kompletterande utbildningen även mer begränsade kunskaper om svenska samhällets och välfärdsstatens organisering än sina medstudenter på ordinarie socionomprogram. Via mentorsträffar ges vägledning om hur studenterna kan utöka och förbättra sina grundkunskaper.

Ingen student har anmält studieavbrott under året. Av de sammanlagt sex studenter som antagits under 2022 och 2023 är fem fortsatt aktuella i utbildningen (samtliga kvinnor). Under 2024 har en student blivit klar med sina studier (kvinna).

Uppföljningen av tidigare examinerade studenter visar att alla, med något enstaka undantag, har arbete inom fältet socialt arbete. Studenterna uppger att de varit mycket nöjda med utbildningens innehåll och upplägg där vissa kurser läses separat och vissa kurser läses ihop med studenterna på ordinarie socionomprogram. Att läsa kurser tillsammans med studenter på ordinarie socionomprogram har bland annat varit stimulerande för studenternas språkutveckling och förmåga att uttrycka sig på svenska, både när det gäller begrepp som anknyter till professionen och i vardaglig kommunikation. Att läsa kurser enskilt har erbjudit möjligheter att ställa frågor och diskutera skillnader mellan förutsättningar för socialt arbete i Sverige och de länder som studenterna utbildat sig i tidigare. Denna respons har bekräftat att utbildningens utformning fått avsedd effekt, och att avsiktligt varva enskilda kurser med samlästa kurser fyller sitt syfte.

Särskilda uppdrag

Kulturskoleklivet

Stockholms universitet har i uppdrag att utveckla och ge utbildning med relevans för kulturskolan. Målgruppen för universitetets satsning är personer med gedigna konstnärliga färdigheter och erfarenheter. Målgruppen kan delas in i två kategorier; de som har högskoleutbildning från det konstnärliga området och vill arbeta i kulturskola men saknar pedagogisk utbildning och behöver didaktisk kompetens inom sitt ämnesområde, och de som redan arbetar i kulturskola och har behov av någon typ av fortbildning.

Kulturskoleklivet sker i nära samverkan med Stockholms konstnärliga högskola (SKH) och till viss del även med Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI). Lärosätena samverkar kring kurspaket och marknadsföring samt anordnar gemensamma seminarier. Inom ramen för satsningen kan man utbilda sig till Kulturskolepedagog genom att läsa ett kurspaket om totalt 90 högskolepoäng. Det går även att läsa enskilda kurser inom utbudet. Kurserna ges på kvarts- eller halvfart för att vara tillgängliga för yrkesverksamma, men kan kombineras för den som vill studera på heltid. Det går att ansöka om validering av reell kompetens samtidigt som man söker till kurs. Åtgärder för att tillgängliggöra kursutbudet ytterligare är att ett par kurser ges helt på distans och ett antal kurser har inslag av fjärrundervisning.

Under 2024 gav Stockholms universitet sju kurser på mellan 7,5 och 15 högskolepoäng inom ramen för Kulturskoleklivet. Kurspaketet rymmer kurser inom kulturskoledidaktik samt relevanta ämnesfördjupande och ämnesdidaktiska kurser. Därutöver erbjuds valbara specialiseringskurser, som är ämnesövergripande eller ämnesspecialiserade. Tillsammans med tidigare konstnärlig utbildning eller konstpedagogisk erfarenhet, ger de god kompetens för att undervisa i kulturskolan. I samarbete med Stockholms konstnärliga högskola erbjuds inriktningar inom drama/teater, film och media, cirkus och dans. I samarbete med Umeå universitet erbjuds inriktningen bild och form.

Sedan föregående år har universitetet riktat utbildningarna på ett nytt sätt och satsat på att utöka antalet sommarkurser. Universitetet har också intensifierat arbetet med kommunikation och marknadsföring. Det kan konstateras att åtgärderna gett resultat. År 2024 uppgår antalet helårsstudenter inom kulturskolan till 15, en ökning med 48 procent jämfört med 2023, se tabell 11. Kurserna har fokus på att studenterna ska lära sig att utveckla en egen pedagogisk verksamhet. Praktiskt pedagogiskt och konstnärligt arbete varvas med reflektion samt vetenskapligt skrivande och läsande. Kurserna är praktiktäna och i samverkan med kulturskolor i regionen, främst i Stockholms stad, ges studenterna möjlighet till auskultation och eget ledarskap. Innehållet i Kulturskoleklivet byggs dels på en analys av kulturskolornas behov utifrån

kompetensdialoger, dels på vidareutveckling och anpassning av kurser inom kandidatstrukturen i huvudområdet de estetiska ämnenas didaktik.

Tabell 11. Antal helårsstudenter inom Kulturskoleklivet 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2022			2023			2024		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Helårsstudenter	7	95	5	10	84	16	15	79	21

Källa: Ladok.

Lärosätet har genomfört en enkätundersökning samt uppföljande intervjustudie om dans i kulturskola. Studien bidrar till förståelsen för de ämnesdidaktiska frågor som kurser inom Kulturskoleklivet vid Stockholms universitet adresserar samt viktig information om vilken typ av fortbildning kulturskolans pedagoger har behov av.

Under 2024 har lärare och forskare vid Stockholms universitet fortsatt arbeta med det nystartade *Svenskt nätverk för kulturskolelateral forskning*. Nätverket ger kontakter som bland annat bidrar till att utveckla och förbättra kvaliteten i Kulturskoleklivets kurser.

Utöver undervisning har anvisade medel använts till validering av reell kompetens, koordinering och utveckling av satsningen, samverkan och marknadsföring.

Ett nytt avtal för praktiksamverkan har tagits fram tillsammans med Kulturskolan Stockholm. Som ett led i det samarbetet har lärare vid universitetet bland annat fungerat som ledare för litteratursamtal med pedagoger vid Kulturskolan Stockholm.

Tolk- och översättarutbildning

Enligt regleringsbrevet ska Stockholms universitet erbjuda tolk- och översättarutbildning och konferenstolkutbildning vid behov. Dessutom ska universitetet erbjuda högskoleutbildning i teckenspråk och tolkning.

Antalet registrerade studenter på tolk- och översättarutbildningarna 2024 framgår av tabell 12.

Tabell 12. Antal registrerade på tolk- och översättarutbildningar 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)*

Utbildning	2022			2023			2024		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Översättarutbildningar	168	62	38	236	72	28	214	75	25
Konferenstolkutbildning	21	29	71	12	67	33	21	67	33
Teckenspråkstolkutbildning	86	93	7	80	91	9	79	87	13
Övrig tolkutbildning**	135	60	40	144	68	32	94	70	30
Totalt	410	66	34	472	74	26	408	76	24

Källa: Ladok.

*Antal avser unika registrerade individer som är förstagångs- eller fortsättningsregistrerade under året.

**I statistiken ingår utbildning till tolk i offentlig sektor som genomförs vid Lunds universitet med finansiering från Stockholms universitet.

Tolkning i offentlig sektor gavs på Stockholms universitet under 2024 i språken arabiska, dari, persiska, ryska, somaliska och ukrainska. Vid Lunds universitet gavs tolkning i offentlig sektor med språken arabiska, dari och persiska. Under året har universitetet arbetat med att utveckla nya, fristående kurser i tolkning i offentlig sektor, som främst vänder sig till redan yrkesverksamma tolkar som behöver kontinuerlig fortbildning.

Universitetet ger sedan 2013 ett kandidatprogram i teckenspråk och tolkning. Utbildningen fyller ett viktigt behov av akademiskt utbildade teckenspråkstolkare. En nyhet under 2024 har varit att den vetenskapliga grunden för utbildningen kunnat stärkas ytterligare och utvecklas genom att en gästforskare och en gästprofessor som forskar i teckenspråkstolkning har kunnat knytas till programmet för ett respektive två år. Under 2024 hade programmet totalt 33 helårsstudenter, varav 84 procent kvinnor. Prognos för totalt antal helårsstudenter inom teckenspråk och tolkning för år 2025, 2026 respektive 2027 är 43, 45 respektive 49 helårsstudenter inom avräkningsbara kurser enligt regleringsbrev för 2025.

Stockholms universitet erbjöd 2024 både ett kandidat- och ett masterprogram samt flera fristående kurser i översättning. Antalet studenter på översättarutbildningarna låg relativt stabilt under året. Kandidatprogrammet i språk och översättning hade fortsatt ett gott söktryck. Utbildningen till översättare i offentlig sektor gavs inom språken arabiska, persiska, och somaliska.

Utbildning i vissa ämnen

Stockholms universitet har i uppdrag att erbjuda utbildning i ämnena finska, lettiska, litauiska, portugisiska, svenskt teckenspråk och strålningsbiologi.

Antalet sökande till ämnet finska har minskat något under 2024, men både antalet sökande och antalet erbjudna platser (antalet antagna) ligger på en stabilt hög nivå, se tabell 13. Även antalet helårsstudenter har minskat något i jämförelse med 2022 och 2023, se tabell 14, men ligger fortfarande på en betydligt högre nivå än åren dessförinnan. Prestationsgraden har ökat jämfört med de senaste åren, vilket tyder på att ämnets långsiktiga arbete med att öka genomströmningen har gett resultat och att rätt studenter har hittat till rätt kurser.

Det finns ett stort intresse för kurser i finska som främmande språk på nybörjarnivå, men relativt få studenter fortsätter sina studier efter första terminen. Såväl campusförelagd undervisning som distansundervisning ingår i utbudet av kurser i finska som främmande språk.

Utbildning avsedd för studenter med finska som modersmål eller med mycket goda kunskaper i språket erbjuds både i form av progressionskurser och som fristående fortbildningskurser, främst för att tillgodose det stora nationella behovet av lärare och andra experter inom ämnet. Kurser för finskspråkiga erbjuds numera endast som distanskurser.

Intresset för studier i lettiska och litauiska håller i sig och antalet antagna har ökat jämfört med 2023, se tabell 13. Antalet helårsstudenter ligger stabilt på ungefär samma nivå som 2023, men prestationsgraden har ökat något, se tabell 14, vilket är en positiv utveckling.

Övergången till att ge kurser i lettiska och litauiska på distans har resulterat i en bredare rekryteringsbas då studenter från såväl andra delar av Sverige än Stockholm som andra länder deltar i högre utsträckning. Även antalet studenter som har lettiska eller litauiska som modersmål eller arvspråk har ökat, och det finns en viss andel lettiska och litauiska modersmållärare som vill utbildas sig. Stockholms universitet har dessutom, i samarbete med universiteten i Mainz, Kaunas och Tartu, utvecklat ett mastersprogram i sociolingvistik. Genom samarbetet breddas rekryteringsbasen och studentantalet ökar, något som bedöms bidra till ökad kvalitet. Universitetet kan även notera att övergången från programmet till forskarutbildning är relativt hög.

Tabell 13. Antal behöriga sökande och antagna till utbildning i vissa ämnen 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Ämne	2022		2023		2024	
	Antal sökande	Antal antagna	Antal sökande	Antal antagna	Antal sökande	Antal antagna
Finska	1 645	521	1 558	559	1 128	495
varav kvinnor/män (%)	68/32	70/30	63/37	63/37	65/35	67/33
Lettiska	416	249	497	210	475	235
varav kvinnor/män (%)	52/48	53/47	41/59	49/51	47/53	45/55
Litauiska	332	174	448	197	419	222
varav kvinnor/män (%)	48/52	45/55	36/64	44/56	44/56	48/52
Gemensamma kurser, lettiska och litauiska	61	32	94	45	79	43
varav kvinnor/män (%)	41/59	44/56	44/56	38/62	57/43	42/58
Portugisiska	466	155	859	217	979	180
varav kvinnor/män (%)	58/42	56/44	60/40	59/41	60/40	58/42
Strålningsbiologi*	29	15	38	15	35	10
varav kvinnor/män (%)	76/24	60/40	71/29	60/40	49/51	50/50
Svenskt teckenspråk	2 131	779	2 400	795	2 368	799
varav kvinnor/män (%)	89/11	89/11	89/11	87/13	88/12	87/13

Källa: NyA

* Uppgift för 2023 har rättats.

Utbudet av kurser i portugisiska omfattar allt från kurser på nybörjarnivå till masternivå. Vid Stockholms universitet finns ämnet även på forskarnivå. De flesta kurserna ges på engelska i kombination med portugisiska, vilket gör dem tillgängliga för internationella studenter. Antalet sökande har ökat stadigt mellan 2022 och 2024, se tabell 13. En stor majoritet av studenterna läser fortfarande endast en termin, och studenterna på termin 1 utgör cirka 80 procent av helårsstudenterna. Få tar en examen med portugisiska som huvudområde, vilket är ett mönster som syns för många språk.

Inom ämnet strålningsbiologi gav Stockholms universitet två kurser 2024, *Grundläggande strålningsbiologi* och *Strålningsbiologi och cellulär toxicologi*, båda på avancerad nivå. Antalet helårsstudenter ligger på samma nivå som 2023, se tabell 14. Studentgruppen utgörs huvudsakligen av studenter som läser kurserna inom olika program, men även ett antal utbytes- och fristående kursstudenter. Antalet sökande och antagna är i realiteten något högre än vad som framgår av tabell 13 eftersom programstudenterna inte söker kurserna via antagningssystemet NyA.

Under 2024 har intresset för kurser i svenskt teckenspråk fortsatt att vara stort. Antalet helårsstudenter ligger kvar på samma nivå som under 2023, se tabell 14. Sedan 2020 har universitetet erbjudit kvällskurser på distans med olika inriktningar inom teckenspråk, och dessa fortsätter under 2024 att ha det högsta söktrycket bland de tillgängliga kurserna i ämnet. Eftersom universitetet har i uppgift att erbjuda teckenspråkskurser till studenter i hela Sverige, är distanskurserna av stor betydelse, och de lockar många studenter till universitetet. Kurserna planeras att fortsätta framöver. År 2022 var genomströmningen låg, men den har ökat under 2023 och 2024 tack vare lärarnas medvetna insatser, där kursstrukturen delvis reviderades och studenter motiverades att genomföra examinationer. Många studenter deltar i distansstudier på kvällstid av personligt intresse men har lägre motivation för att ta högskolepoäng, vilket tidigare har lett till att många avstått från examinationer och därmed sänkt genomströmningen för både kurserna och ämnet som helhet. De vidtagna åtgärderna har visat önskad effekt under 2024. Tabellerna visar endast kurser inom huvudområde teckenspråk.

Tabell 14. Antal helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningar i vissa ämnen 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)*

Ämne	2022		2023		2024	
	Hst	Hpr	Hst	Hpr	Hst	Hpr
Finska	120	65	97	55	92	57
varav kvinnor/män (%)	69/31	73/27	65/35	67/33	68/32	71/29
Lettiska	19	13	20	14	19	14
varav kvinnor/män (%)	59/41	60/40	54/46	59/41	47/53	50/50
Litauiska	13	9	18	13	19	15
varav kvinnor/män (%)	51/49	51/49	51/49	57/43	62/38	72/28
Gemensamma kurser, lettiska och litauiska	8	6	5	4	4	3
varav kvinnor/män (%)	75/25	77/23	66/34	70/30	77/23	88/13
Portugisiska	50	27	56	29	54	29
varav kvinnor/män (%)	61/39	68/32	63/37	66/34	55/45	55/45
Strålningsbiologi**	3	2	4	4	4	3
varav kvinnor/män (%)	88/12	57/43	80/20	92/8	73/27	78/22
Svenskt teckenspråk	102	47	105	75	104	70
varav kvinnor/män (%)	88/12	94/6	86/14	89/11	87/13	89/11

Källa: Ladok.

* Avser endast utbildning inom ramen för takbeloppet.

** Uppgift för 2023 har rättats.

Särskilda åtaganden

Test i svenska för universitets- och högskolestudier

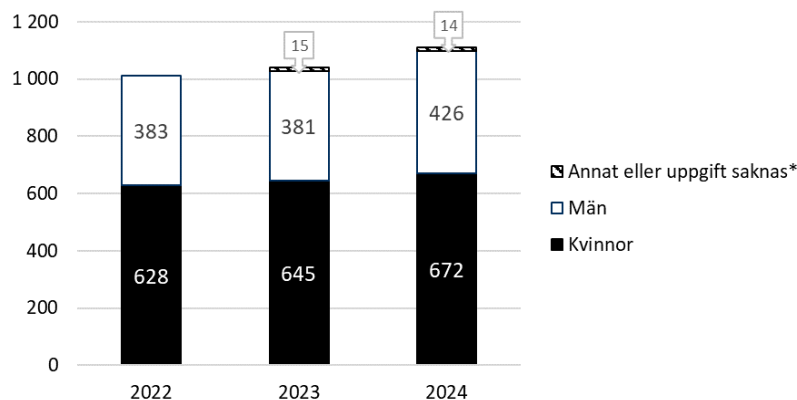
Sedan 2002 har Stockholms universitet haft regeringens uppdrag att ansvara för konstruktion, utveckling och samordning av det behörighetsgivande testet i svenska för universitets- och högskolestudier (Tisus). Testets målgrupp är personer med utländsk gymnasieexamen som vill studera vid svenska universitet och högskolor men saknar behörighet i svenska. Testet består av tre provdelar: läsförståelse, skriftlig färdighet och muntlig färdighet.

Tisus hölls vid sju svenska lärosäten våren och hösten 2024: Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Lunds universitet, Malmö universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet och Uppsala universitet. Göteborg har tillkommit som ny provort från och med 2024. Tisus hölls på ytterligare 94 provorter världen över under 2024.

Sammanlagt deltog 1 112 testtagare i Tisus 2024, se figur 3. Majoriteten, 68 procent, av testtagarna skrev Tisus i Sverige, av vilka Stockholms universitet tog emot flest.

Av de som skrev Tisus 2024 var 59 procent under 25 år. Liksom tidigare år var det fler kvinnor än män som skrev testet. Könsfördelningen speglar den nationella trenden att fler kvinnor söker sig till högre studier.

Det var 45 procent av testtagarna som fick godkänt på Tisus 2024. Av kvinnorna fick 44 procent godkänt och av männen 47 procent. Sammantaget var det 37 procent av testtagarna som fick underkänt på testet och 18 procent som fick rest på ett av delproven, vilket innebär underkänt på en provdel och möjlighet att vid två kommande provtillfällen göra om endast den underkända provdelen.

Figur 3. Antal testtagare i Tisus 2022–2024

Källa: Egen databas. Uppgift om kön baseras på testtagarens egen uppgift i anmälan, då många testtagare saknar svenskt personnummer.

*År 2024 har nio testdeltagare uppgett kön "annat" och fem testdeltagare har ej angett kön.

Godkännandegraden är relativt stabil och brukar ligga mellan 45–55 procent vid varje provtillfälle. Kraven för godkänt i de olika provdelarna är satta i samråd med en referensgrupp med representanter från Skolverket, behörighetsgivande kurser i svenska från olika lärosäten samt konstruktionsgruppen för nationella provet i svenska och svenska som andraspråk 3 i gymnasiet.

Pedagogiskt stöd till studenter med funktionshinder i studiesituationen – nationellt uppdrag

Stockholms universitet är samordnare för det nationella anslaget för riktat pedagogiskt stöd till studenter med varaktig funktionsnedsättning som upplever funktionshinder i studiesituationen. I åtagandet ingår att samla in uppgifter om lärosätenas kostnader för det riktade stödet, och därefter fördela de nationella medel som anvisas för detta ändamål. De kostnadsuppgifter som universitetet samlar in avser personella, pedagogiska insatser i studiesituationen för studenter med varaktig funktionsnedsättning som av sitt lärosäte beviljats riktat pedagogiskt stöd. I tabell 15 redovisas kostnader för de pedagogiska stödinsatser som ingår i redovisningen.

Tabell 15. Anvisade medel och kostnader för riktade pedagogiska stödåtgärder 2022–2024, mnkr

	2022	2023	2024
Anvisade nationella medel	44,1	44,7	48,5
Kostnader			
Utbildningstolkning	45,5	52,9	55,5
Övriga pedagogiska stödåtgärder	74,1	81,6	76,9
Summa kostnader*	119,6	134,5	132,4
Underskott vid lärosätena**	47,2	61,1	57,0

Källa: Rapportering från lärosätena.

* Kostnader för 2022–2023 är uppdaterade till faktiska kostnader, medan de för 2024 delvis är beräknade.

** Avser kostnader utöver de 0,3 procent av anslaget på grundnivå och avancerad nivå som lärosätena avsätter.

Av de anvisade nationella medlen för 2024 fördelades 43,4 mnkr under våren utifrån uppgifter om lärosätenas underskott för 2023. Lärosätenas totala underskott 2023 uppgick till 61,1 mnkr, vilket gav en kostnadstäckning på 71 procent. Redovisning för år 2024 visar på ett trendbrott, där lärosätenas underskott för första gången på många år minskar. De totala beräknade kostnaderna för 2024 är också lägre än de faktiska kostnaderna för 2023. En sannolik bakomliggande orsak

till att kostnaderna inte ökar i samma takt som de gjort senaste åren, trots ökat antal studenter med stöd, är att många lärosäten under året arbetat aktivt för att effektivisera det riktade stödet och dra ner på kostnader.

Stockholms universitet använder delar av de nationella medlen till resurser för arbetet med digitalt svenskt teckenspråkslexikon och för universitetets samordningskostnader. Kostnaden för lexikonverksamheten uppgick 2024 till 4,8 mnkr (4,9 mnkr 2023) och samordningskostnaderna till 1,6 mnkr (2,3 mnkr 2023). Inom ramen för samordningsansvaret har en konferens, webinarier och introduktionsdagar för lärosätenas samordnare anordnats.

Som framgår av tabell 16 har 35 950 studenter beretts tillgång till riktat pedagogiskt stöd under 2024, en ökning med 10 procent jämfört med 2023. För första gången sedan statistik började föras är dyslexi/specifika läs- och skrivsvårigheter inte största funktionsnedsättningsområde. Störst är istället neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), som ökar med 17 procent jämfört med 2023, och utgör 41 procent av studentpopulationen som beretts tillgång till stödresurser. Ökningen inom NPF hänger troligtvis samman med det ökade antalet diagnoser. En annan delförklaring kan vara att endast primär funktionsnedsättning anges. Om en student har flera nedsättningar sätts den där mest stöd behövs som primär. Det bidrar med stor sannolikhet till att NPF ökar på bekostnad av andra funktionsnedsättningsområden, då NPF ofta kräver fler stödåtgärder än de vanligaste komorbida tillstånden.

Tabell 16. Antal studenter med funktionshinder i studiesituationen som beretts tillgång till stödresurser 2022–2024 vid svenska lärosäten, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2022			2023*			2024*		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Studenter med dyslexi/specifika läs- och skrivsvårigheter	12 980	68	32	13 086	69	31	14 090	70	30
Studenter med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar	10 706	66	34	12 498	67	33	14 622	68	32
Studenter med psykisk ohälsa	2 931	80	20	3 163	80	20	3 129	79	21
Studenter med nedsatt rörelseförmåga	677	70	30	614	66	34	567	67	33
Studenter med synnedsättning	402	59	41	384	58	42	403	59	41
Studenter med hörselnedsättning – utan utbildningstolkning	339	72	28	339	71	29	337	71	29
Studenter med utbildningstolkning – teckenspråks- och/eller skrivtolkning	197	76	24	194	82	18	171	78	22
Studenter med andra varaktiga begränsningar av funktionsförmågan	2 182	76	24	2 510	76	24	2 631	77	23
Totalt	30 414	69	31	32 788	70	30	35 950	70	30

Källa: Rapportering från lärosätena.

*Uppgifter för år 2023 och 2024 avser studenter med tillgång till stödinsatser under vår-, sommar- och höstterminen. I tidigare års uppgifter har ett antal lärosäten rapporterat uppgifter per kalenderår, vilket då även inkluderar stödinsatser från höstterminen föregående år, då höstterminen avslutas först nästkommande kalenderår. Detta innebär att statistiken för 2023 och 2024 inte är helt jämförbar med den för 2022.

Flera förbättringar för studenter med riktat pedagogiskt stöd har genomförts vid landets lärosäten under året. Södertörns högskola och Högskolan i Kristianstad har exempelvis frångått upplägget med en-till-en-mentorer, där en student är mentor åt en annan student. Istället har ett antal studenter, som varit uppskattade mentorer, fått utbildning och arbete som mentor till flera studenter. Förändringen har ökat möjligheten att kvalitetssäkra stödet och bidragit till större likvärdighet. Stockholms universitet har arbetat med att utveckla ett eget skrivtolkningsprogram i syfte att säkerställa leverans av stödet skrivtolkning i undervisning för studenter som är döva eller hörselskadade. Slutligen kan Umeå universitets övergång till tekniska lösningar gällande anteckningsstöd nämnas, vilket minskat beroendeställningen och ökat självständigheten för de studenter som tidigare fick hjälp av medstudenter med anteckningar.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Stockholms universitet är ett universitet i hög grad präglat av fri grundforskning och fri forskning inriktad mot tillämpningar. Att professorer, lektorer och biträdande lektorer är verksamma inom såväl forskning som utbildning ger förutsättningar för högsta kvalitet inom båda dessa områden. Utbildningen på forskarnivå ska utbilda framtidens forskare men även kvalificerade medarbetare till näringsliv och offentlig sektor.

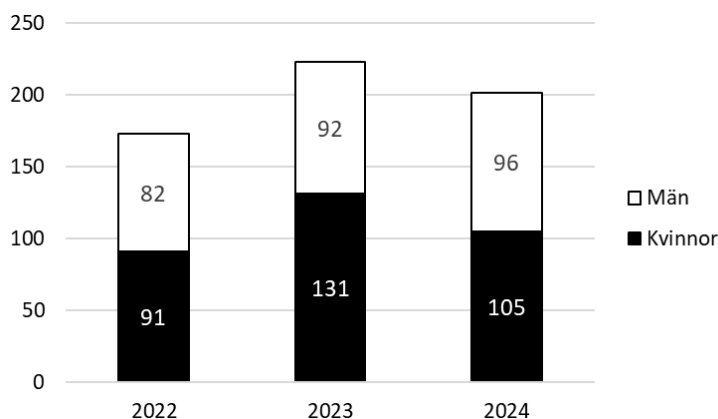
Utbildning på forskarnivå

Utbildningen på forskarnivå vid Stockholms universitet omfattar närmare 1 300 aktiva forskarstuderande inom närmare 150 ämnesinriktningar vid ett femtiotal institutioner från samtliga fakulteter. Målet för universitetets utbildning på forskarnivå är att utbilda framtidens ledande forskare för akademien och för samhället i stort. Forskarutbildningen bidrar på ett avgörande sätt till försörjningen av kvalificerad kompetens inom företag, organisationer, offentlig sektor och kulturvärlden på såväl nationell som internationell nivå. Forskarutbildningen utgör också en rekryteringsbas för akademisk forskning inom och utom landet. En god forskarutbildning är dessutom en viktig faktor för att attrahera framstående forskare och lärare till universitetet. Universitetet har genom sin storlek och sina starka forskningsmiljöer goda förutsättningar att kunna bedriva forskarutbildning av högsta kvalitet. Stockholms universitet erbjuder en god arbetssituation för doktoranderna, där det utöver förutsättningarna för utbildning i anslutning till breda och starka forskningsmiljöer, ingår goda anställningsförhållanden och en bra arbetsmiljö.

Antagning

År 2024 antogs 201 nya doktorander, varav 52 procent kvinnor, vilket innebär en nedgång jämfört med föregående år då 223 doktorander nyantogs.

Figur 4. Antal nyantagna till utbildning på forskarnivå 2022–2024

Källa: Ladok.

För uppgift om fördelning mellan områden och fakulteter, se tabell 31 i tabellbilagan.

År 2023 gjordes sannolikt en utökad rekrytering av doktorander efter den neddragning av rekryteringen som genomfördes under 2022 för att få en ekonomi i balans. Flera institutioner prioriterade då också, delvis som en följd av besparingarna, anställning av postdoktorer framför antagning av doktorander då detta innebär ett kortare anställningsåtagande. Då 219 doktorander

nyantogs år 2020 och 201 år 2021 ter sig 2024 som ett relativt genomsnittligt år avseende antagning till utbildning på forskarnivå.

Genomsnittlig nettostudietid

I tabell 17 redovisas genomsnittlig nettostudietid för doktorsexamen och licentiatexamen för år 2024 jämfört med de två föregående åren. Nettostudietiden för såväl doktors- som licentiatexamen är ungefär densamma för kvinnliga och manliga doktorander. Trenden ser av tabell 17 ut att gå mot längre nettostudietid för doktorsexamen, men går man ytterligare några år tillbaka var nettostudietiden år 2018 4,5 år, 2019 4,6 år och 2020 4,7 år. Möjligen kan pandemin ha påverkat nettostudietiden något under 2022 och 2023.

Tabell 17. Genomsnittlig nettostudietid (år) för doktorsexamen respektive licentiatexamen 2022–2024

Typ av examen	2022			2023			2024		
	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män
Doktorsexamen	4,5	4,4	4,5	4,5	4,4	4,5	4,6	4,6	4,7
Licentiatexamen	3,3	3,4	3,2	3,3	3,4	3,2	3,4	3,6	3,3

Källa: Ladok.

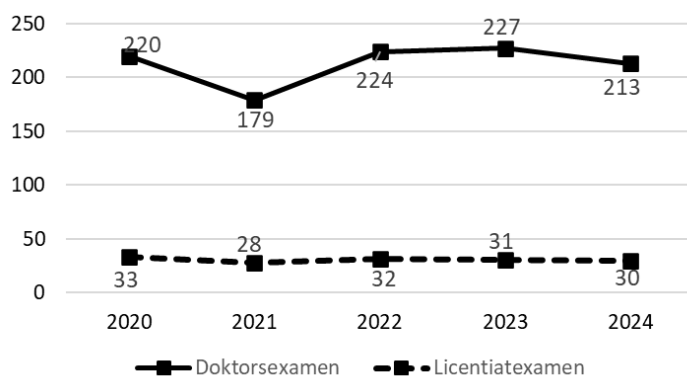
Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts då efterrapportering förekommer.

För uppgift om nettostudietiden per fakultet och område, se tabell 32 i tabellbilagan.

Examina

År 2024 utfärdades 213 doktorsexamina och 30 licentiatexamina, vilket är en liten nedgång jämfört med föregående år då det utfärdades 227 doktorsexamina och 31 licentiatexamina. Antalet licentiatexamina är stabilt men sjunkande över tid då allt färre avslutar sina studier med licentiatexamen samt då en licentiatexamen alltmer sällan ses som ett nödvändigt steg på vägen mot en doktorsexamen. Av de nytexaminerade doktorerna år 2024 var 48 procent kvinnor, medan 33 procent var kvinnor av de nytexaminerade licentiaterna.

Figur 5. Antal doktorsexamina respektive antal licentiatexamina 2020–2024

Källa: Ladok.

För uppgift om könsfördelning och antal examina per fakultet, se tabell 33 i tabellbilagan.

Forskning

Inom Stockholms universitet bedrivs såväl fri grundforskning som oberoende tillämpad forskning. Universitetet har ett långsiktigt perspektiv på verksamheten, inklusive riktade forskningssatsningar, för att säkra och utveckla både bredd och djup i forskningen. Läraranställningar vid universitetet (biträdande lektorer, lektorer och professorer) är därför fullt finansierade av statsanslag. Universitetet arbetar målmedvetet med ämnesmässigt breda utlysningar av läraranställningar. Dessa annonseras öppet och internationellt för att institutionerna ska kunna bygga upp starkast möjliga forskningsmiljöer med högt meriterade sökande. Konkurrensen om läraranställningarna vid Stockholms universitet är vanligtvis mycket stor och många lärare kommer närmast från en anställning i ett annat land, vilket bygger upp internationella och mångfacetterade miljöer.

Stockholms universitet har identifierat sammanlagt sexton profilområden som alla rymmer stark forskning, många forskare – ofta från flera institutioner – och har betydande bredd. Dessutom finns ett stort antal framstående forskargrupper och enskilda starka forskare inom en mångfald av discipliner. Forskarna söker de samarbeten och arbetsätt som bäst gynnar kunskapsutvecklingen, vilket ger goda förutsättningar att driva projekt vid den absoluta forskningsfronten. Universitetets forskare anlitas ofta i statliga utredningar, medverkar i media, lämnar remissvar på lagförslag och ingår i flera Nobelkommittéer och internationella expertorgan.

Öppen vetenskap

Stockholms universitet vidareutvecklar sitt centrala stöd för hållbar öppen vetenskap genom ramverk och infrastruktur för korrekt hantering, lagring, tillgängliggörande och bevarande av forskningsresultat och forskningsdata. Detta inkluderar forskningsstödande tjänster, institutionsbesök, webinarier och en poänggivande doktorandkurs i öppen vetenskap. Det strategiska arbetet med öppen vetenskaplig kommunikation har stärkts, bland annat genom produktionen av en film som kan användas för informations- och diskussionsändamål.

Universitetet har reviderat sin policy, inklusive plan för öppen vetenskap med ansvarsfördelning, i enlighet med de senaste uppdateringarna i Färdplan för öppen vetenskap, utarbetad av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF), samt nya *Nationella riktlinjer för öppen vetenskap*, utvecklade av Kungliga biblioteket på uppdrag av regeringen. Universitetet är representerade och aktiva i Vetenskapsrådets referensgrupper för öppen tillgång till forskningsdata och EU-kommissionens initiativ det europeiska öppna forskningsmolnet EOSC. Lärosätet representerar även SUHF i EOSC-sammanhang och har där haft ett nära samarbete med Vetenskapsrådet.

Stockholms universitet är första svenska lärosätet att underteckna *The Barcelona Declaration on Open Research Information*, som syftar till att etablera öppenhet som standard för forskningsinformation, inklusive tjänster och system som används. Lärosätet har en ledande roll i BIBSAM-konsortiet för avtal om öppen publicering och är aktivt i flera nationella sammanhang kring öppen tillgång. I linje med överenskommelsen *The Coalition for Advancing Research Assessment (CoARA)* arbetar Stockholms universitet med att reformera sina interna system för forskningsutvärdering och meritering och bidrar aktivt till utvecklingen på både nationell och internationell nivå. Lärosätet är delaktigt i arbetet med att skapa ett *National Chapter Sweden* och medverkar i fyra av fem nybildade nationella arbetsgrupper. Grupperna ska leverera konkreta resultat inom två år för att stödja implementeringen av avtalet i nationell kontext. Lärosätet har tagit fram en lokal handlingsplan för att anpassa sina strategier, organisation och bedömningsprocesser till CoARAs principer.

Tillsammans med nordiska lärosäten deltar Stockholms universitet i att skapa ett kapacitetscenter för diamant⁵ öppen tillgång, som utan vinstintresse ska möjliggöra forskardriven, avgiftsfri publicering av tidskrifter och böcker. Det nordiska samarbetet inom öppen vetenskap stärks ytterligare genom ett förlagssamarbete mellan Stockholms universitet och Norges teknisk-naturvetenskapelige universitet (NTNU) samt Norges arktiske universitet (UiT), där representanter från dessa universitet är ledamöter i förlagskommittén för Stockholm University Press från 2024.

Forskningsrön

Nedan följer ett axplock av forskningsrön som publicerats eller presenterats av universitetets forskare under året.

Under augusti och september genomfördes forskningsexpeditionen North of Greenland till norra Grönland och det intilliggande Norra ishavet, med syftet att studera olika aspekter av den frusna ytan på jorden (kryosfären) samt att undersöka hur mycket och hur fort inlandsisen på Norra Grönland kan bidra till den globala havsnivåhöjningen. Den insamlade datan kommer att ge ny kunskap om vad som sker när smältande glaciärer möter havet och blir till havsvatten, vilket är viktigt för att kunna ta fram scenarier för hur mycket den globala havsnivån kommer att stiga i takt med ett varmare klimat.

Forskare vid Stockholms universitet har utvecklat porösa kristaller från granatäppleextrakt som kan fånga in och bryta ner läkemedelsmolekyler från kommunalt avloppsvatten. Forskningen publiceras i den vetenskapliga tidskriften Nature Water.

Förändringar i grundvattnets kemi kan uppstå innan jordbävningar och användas för att förutspå dem. Det visar en ny studie där forskare tittat på förhållanden på Island. Studien är publicerad i tidskriften Nature Communications Earth & Environment.

De fyra svenska referensglaciärerna fortsätter att krympa. Resultaten av de årliga mätningarna av glaciärernas massbalans visar att Storglaciären, Rabots glaciär, Rivgojehhki och Moarhmmáglaciären har minskat rejält. Det rör sig om de största minskningarna sedan de systematiska mätningarna påbörjades.

Gravitoner, gravitationens kvantpartiklar, har tidigare ansetts omöjliga att observera. Nu har forskare vid Stockholms universitet kommit fram till hur de kan upptäckas med hjälp av kvantsensorteknik.

Exoplaneten 55 Cancri e har troligen en atmosfär som domineras av koldioxid eller kolmonoxid, visar en ny studie som är publicerad i Nature. Tidigare har man spekulerat i att planeten saknar atmosfär, men med hjälp av nya observationer från rymdteleskopet James Webb har forskare från bland annat Stockholms universitet kunnat studera atmosfären runt den jordlika stenplaneten.

Forskning pågår världen över för att hitta material som kan ersätta kemikalien bisfenol A och därmed undvika de hälsoskadliga effekterna av kemikalien. Forskare vid bland annat Stockholms universitet har publicerat en studie i tidskriften Nature om lignin (en grupp ämnen som ingår i växternas cellväggar och idag oftast är en biprodukt inom pappers- och massaindustrin). I studien har forskarna lyckats utveckla en ny metod att dela upp lignocellulosa (träråvara) i olika fraktioner så det skapas en icke toxisk biobaserad plast som skulle kunna ersätta bisfenol A. Fraktioneringen gör även att textilfiber bildas, som i sin tur kan användas för tillverkning av textil.

---

⁵ Alternativet "diamant" betyder publicering med öppen tillgång där ingen publiceringsavgift erläggs till tidskriften eller förlaget, dvs. det är gratis både att publicera och att läsa.

Exponering för ogräsmedlet linuron, som bland annat används vid produktionen av sojaböner, kan leda till förändringar av DNA genom flera generationer. Det visar en ny studie från Stockholms universitet genomförd på grodor. Bland annat hittades förändringar i barnbarns hjärnor och testiklar, som kan leda till förändringar i tillväxt, ämnesomsättning och fortplantningsförmåga.

När malariaparasiten kommer in i kroppen efter ett bitt av en infekterad Anopheles-mygga, måste den först infektera och föröka sig i levern för att kunna sprida sig till blodet, där den orsakar svåra symptom och över 600 000 dödsfall per år. Med hjälp av den senaste genforsknings teknologin har forskare vid Stockholms universitet för första gången lyckats kartlägga genuttrycket vid malariainfektion i levern. Forskningen som publicerats i Nature Communications, ger ny kunskap som öppnar för effektivare läkemedel och vacciner i framtiden.

Med avancerad metodik har forskare kunnat avslöja på cellnivå hur inflammationshärdarna vid sjukdomen multipel skleros, MS, utvecklas. De nya resultaten presenteras i tidskriften Cell av forskare från Stockholms universitet och Karolinska Institutet.

En ny studie om kommunikation mellan människor och hästar respektive hundar visar att både människan och de andra djuren använder hälsningar för att initiera social interaktion och närvaro. Alla inblandade arter tar initiativ till att hälsa och svarar på varandras initiativ. Genom att inkludera djurs systematiska kommunikativa handlingar i undersökningar av socialt liv och samarbete får vi kunskap om hur förståelse både inom och över artgränser uppnås, vilket kan påverka hur människor ser på andra arter på planeten.

Forskare vid bland annat Stockholms universitet har med hjälp av årsringar i träd rekonstruerat jetströmmens variationer i Europa under de senaste 700 åren, något som också kan förbättra möjligheten att förutsäga framtida klimat. Mycket forskning har på senare år fokuserat på hur jetströmmen påverkas till följd av den globala uppvärmningen. Det är svårt att dra slutsatser med bara 60 års data, en rekonstruktion som går tillbaka 700 år är därför mycket användbar.

En undersökning av 1700-talets nya våg av ordböcker och uppslagsverk visar att ordboken utmanade etablerade ideal för hur studier skulle gå till. Genom att uppmuntra läsarna att följa sin egen nyfikenhet, läsa i vilken ordning de ville, minnas tillfälligt, glömma och återvända när det behövdes, avvek ordböckerna från ideal om disciplinerade studier, som hävdade att "sann" kunskap var djupt införlivad i individen. Genom att lova en genväg till kunskap eldade ordboken också på själva diskussionen om vad kunskap och lärande var.

Ett forskningsprojekt har undersökt hur familjer i socialt utsatta områden rör sig och reser i vardagen. Trots närhet till samhällsservice, bra tillgång till kollektivtrafik och väl utbyggd gång- och cykelinfrastruktur framkom olika sociala och ekonomiska faktorer som bidrog till bristande jämlikhet gällande familjers mobilitet i vardagen. Ekonomiska, sociala och kulturella faktorer som att inte ha tillgång till körkort (framförallt bland kvinnor) eller bil, begränsad kunskap och vilja att cykla samt höga kostnader för kollektivtrafik är faktorer som begränsar familjer i socialt utsatta områden i deras vardagsmobilitet.

Sepsis är en livshotande sjukdom som kan vara svår att diagnosticera och bota. Forskare vid Stockholms universitet och Karolinska Institutet har i en studie visat att man genom att tillämpa maskininlärningsmetoder på digitala journaler kan dela in patienter i olika subgrupper baserat på bland annat riskfaktorer. Det gör det enklare att ge varje patient skraddarsydd behandling och kan öka överlevnadsgraden.

För att motverka en tilltagande skolsegregation har vissa kommuner aktivt börjat styra skolornas elevsammansättning. I en fallstudie har forskare följt effekterna av ett sådant beslut för en skola i en mellanstor svensk kommun. Resultatet visar hur skolledares och lärares tro på en skola för alla och arbete med social och pedagogisk inkludering ledde till bättre skolprestationer, både för elever med svenska som modersmål och elever med svenska som andraspråk.

Att chefer ofta kommer från familjer med hög socioekonomisk status är känt sedan tidigare i ledarskapsforskningen. Men hemmiljö och attityder i familjer spelar också en viktig roll. Det visar en ny studie vid Stockholms universitet. Ickeauktöritär uppfostran och en positiv inställning till utbildning är faktorer som ökar chansen för barn från familjer med lägre socioekonomisk status att få en ledarposition senare i livet.

En studie av de europarättsliga förutsättningarna att reglera strömmingsfisket för att främja det kustnära fiskets intressen respektive miljön visar att Sverige har ett större utrymme att reglera fisket än vad som tidigare antagits. Detta har betydelse för regleringsarbetet på området, såväl inom Sverige som inför förhandlingar i EU.

Urval av framgångsrika nationella och internationella ansökningar

Forskare vid Stockholms universitet har varit framgångsrika med ansökningar hos såväl nationella som internationella forskningsfinansiärer. Det största enskilda bidraget erhöles från forskningsrådet Formas där Stockholms Resilienscentrum beviljades 60 mnkr fördelat på fyra år för sin ansökan *PLATE: Svenskt forskningscentrum för resilienta måltider*. Från Riksbankens jubileumsfond beviljades Institutionen för lingvistik 53 mnkr för forskningsprogrammet *Ekonom från det förflutna: Analys och dekryptering av historiska skrifter*.

Inom det europeiska ramforskningsprogrammet Horisont Europa beviljades totalt cirka 225 mnkr. De största bidragen till enskilda forskare ges inom Europeiska forskningsrådets utlysningar (ERC) och här fick åtta av universitetets forskare sina ansökningar beviljade: fem Starting Grants, två Consolidator Grants, och även ett mycket omfattande så kallat Synergy Grant där forskare vid Fysikum i grupp med kollegor från två lärosäten i Tyskland erhöles nästan 10 miljoner euro (varav 40 mnkr till Stockholms universitet) för det sexåriga projektet *Open 2D Quantum Simulator*.

Sammantaget är det dock hos Wallenbergstiftelserna, Sveriges största privata forskningsfinansiär, som Stockholms universitet haft de största framgångarna med inte mindre än 453 mnkr beviljade inom olika utlysningar. Bland annat har sex nya Wallenberg Scholars utsetts med femåriga bidrag om 18–20 mnkr vardera, och åtta befintliga Scholars har fått likaledes femåriga förlämningsbidrag. Ytterligare sex forskare har beviljats femåriga bidrag inom utlysningen Projekt av hög vetenskaplig potential om sammanlagt 175 mnkr. Exempel som kan lyftas fram här är projektet *Chiral geminal diboronates: Unique single-carbon linchpins for expansion of the chemical space* vid Institutionen för organisk kemi samt projektet *Making and breaking of molecular bonds* vid Fysikum (35 mnkr vardera).

Horisont Europa

Stockholms universitet har enligt regleringsbrevet ett uppdrag att redovisa relevanta insatser som vidtagits för att bidra till de mål som anges i den nationella strategin för svenskt deltagande i Horisont Europa. I enlighet med rekommendationen i forskningsfinansiärernas förslag till den nationella strategin *Kraftsamling för Horisont Europa* har Stockholms universitet tagit fram målsatta strategier för det egna deltagandet i ramprogrammet. *Översiktlig plan för Stockholms universitets deltagande i ramprogrammet Horisont Europa 2021–2027* utgör grunden för planeringen av de insatser som universitet gör för att bidra till lärosätets och de nationella målen för deltagande i Horisont Europa. Utifrån utfallet halvvägs in i ramprogrammet, perioden mellan 1 januari 2021 och 30 juni 2024, beräknas universitetets deltagande öka något och en ökning av totalt erhållna beviljade medel jämfört med det tidigare ramprogrammet Horisont 2020 kan också förutses.

Stockholms universitet arbetar aktivt med att informera, ge stöd och undanröja hinder för att forskarna ska skriva konkurrenskraftiga ansökningar till Horisont Europa. Under 2024 har

universitetet bland annat fortsatt arbetet med att systematiskt sprida information om Horisont Europa inte minst genom interna nyhetsbrev. Universitetet organiserar också riktade informationsmöten för forskare och gör institutionsbesök för att nå ut med information och möjligheter inom ramprogrammet. Under året anordnade lärosätet ett seminarium på temat Europeiska forskningsrådet (ERC) och för andra året genomfördes, i samarbete med Ragnar Söderbergs stiftelse som medfinansiar, ett ERC-boot camp där juniora forskare fick stöd och återkoppling på sina ERC-ansökningar. För Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) anordnade lärosätet inom europeiska universitetsalliansen Civi s flera informationstillfällen och frågestunder (Q&A:s) och MSCA-möjligheter presenterades även under ett seminarium om finansieringsmöjligheter för postdoktorala vistelser vid universitetet. För femte året i rad genomförde Civi s dessutom en insats för att matcha handledare och potentiella postdoktorkandidater vid de olika universiteten i universitetsalliansen och Civi s utlyste även främjelsemedel för att initiera samarbetsprojekt.

Stockholm trios gemensamma Brysselkontor syftar till att främja lärosätenas ökade deltagande i olika EU-finansierade forsknings- och innovationsprogram med fokus på Horisont Europa. Utöver det löpande arbetet genomförde kontoret i Bryssel under 2024 en tredje omgång av EU-kursen för forskare med begränsad kunskap om EU-finansiering. Från Stockholms universitet deltog sex forskare. En annan viktig del av Brysselkontorets verksamhet handlar om proaktivt påverkansarbete. Under året har Stockholm trio varit delaktigt i diskussionen, nationellt och internationellt, om utformningen av nästa ramprogram, FP10, samt lämnat svar till tre utlysta samråd från EU-kommissionen. Läs mer om Stockholm trio i kapitlet Samverkan med det omgivande samhället.

Uppdragsforskning

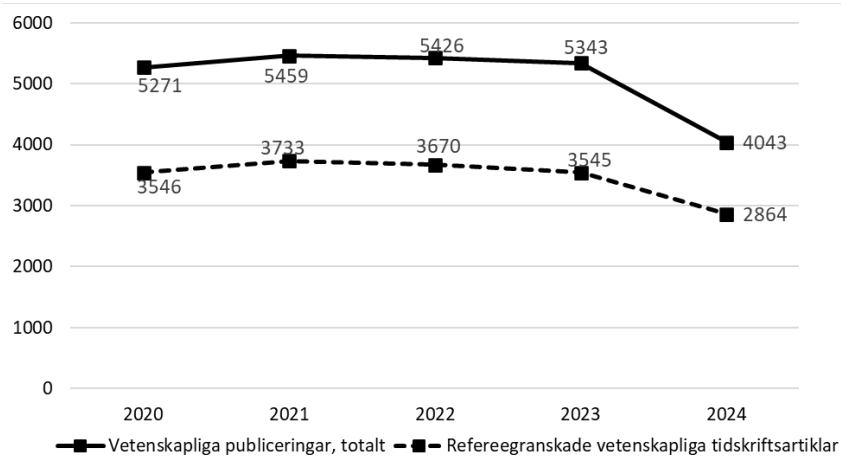
Uppdragsforskning är ett av de mest omedelbara sätten att nyttiggöra forskning och samverka med det omgivande samhället, såväl nationellt som internationellt. Uppdragsforskningen står för en förhållandevis liten del av verksamheten vid universitetet. Uppdragsgivarna är såväl nationella som internationella aktörer.

Stockholms universitet har ett antal pågående och påbörjade uppdragsforskningsprojekt där uppdragsgivarna är internationella aktörer. En del av dessa uppdrag har under föregående år upphandlats av EU:s institutioner och byråer. Universitetet har under 2024 jämfört med 2023 fått färre nya eller förnyade uppdrag från EU:s institutioner och byråer samt aktörer utanför EU-sfären.

Uppdragsgivare inom uppdragsforskning, utöver EU-organ, är främst nationella myndigheter (till exempel Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Jämställdhetsmyndigheten samt flera länsstyrelser), inhemska och utländska företag. Miljöövervakningen utgör en viktig del av uppdragsverksamheten.

Publiceringar

Publicering av forskningsresultat, och då särskilt med peer review-granskning (refereegranskning), är ett vanligt mått på kvalitet i forskningen. Antal publikationer inom forskningen är också ett viktigt prestationsmått. I figur 6 nedan anges det totala antalet vetenskapliga publiceringar av forskare vid Stockholms universitet de senaste fem åren, samt delmängden refereegranskade tidskriftsartiklar under samma period. Nedgången från 2023 till 2024 – 2 864 refereegranskade tidskriftsartiklar och 4 043 publikationer totalt år 2024, jämfört med 3 545 refereegranskade tidskriftsartiklar och 5 343 publikationer totalt år 2023 – beror till stor del på eftersläpning i inrapporteringen. Även vid tidigare årsskiften har avsevärda nedgångar noterats men dessa har efterhand upphämtats genom kompletterande inrapportering.

Figur 6. Antal refereegranskade tidskriftsartiklar och antal vetenskapliga publiceringar totalt inklusive populärvetenskapliga 2020–2024

Källa: DiVA.

Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts på grund av förändrad utsökning samt då det finns en eftersläpning i registreringen. Eftersläpningen innebär att statistiken för 2024 inte är att betrakta som komplett.

För information om vetenskapliga publiceringar per fakultet och område, se tabell 34 i tabellbilagan.

Samverkan med det omgivande samhället

Deltagande och aktivt engagemang i samhället är en viktig och naturlig del i Stockholms universitets verksamhet. Både i utbildning och forskning sker kontinuerlig samverkan med det omgivande samhället. Genom samverkan och nyttiggörande av forskningsresultat och kunskapspridning bidrar universitetets forskare och studenter till nya lösningar på både globala och lokala samhällsutmaningar.

Samverkansorganisation

Av högskolelagen framgår att samverkan ska utgå från ett ömsesidigt utbyte och resultera i att den kunskap och kompetens som finns vid universitetet kommer samhället till nytta. Uppdraget förverkligas vid Stockholms universitet genom en lång tradition av samhällsengagemang. Som ett lärosäte i huvudstaden präglas universitetets verksamhet av starka relationer till huvudstadsregionens olika funktioner och en öppenhet inför det omgivande samhället.

I universitetets strategier betonas att samverkan är en del av verksamhetens utveckling och inbegriper en interaktion där flöden av idéer, problemställningar, kunskap och resurser mellan universitetet och externa aktörer leder till ömsesidig utveckling. I strategierna betonas även vikten av att dessa samverkansformer utvecklas. Genom att verka för öppna dialoger och skapa förutsättningar för kunskapsutbyten, innovativa lösningar på problem och ökad förståelse för hur forskningsresultat utvecklar ny kunskap kan universitetet påverka samhället i en positiv riktning samtidigt som utbildningen och forskningen drivs framåt.

Samverkansarbetet vid universitetet utgör en integrerad del av kärnverksamheten. Det betyder att ansvaret för universitetets samverkansarbete i första hand ligger på de institutioner och centrumbildningar där forskningen och utbildningen bedrivs. Därutöver finns inom universitetsförvaltningen ett centralt samverkansstöd som är integrerat med forsknings- och innovationsstöd. På fakultetsnivå finns också stöd för samverkan med externa partners inom utbildning och forskning.

Samhällsengagemang och kunskapspridning

Ett brett engagemang hos lärare, forskare och studenter vid universitetets institutioner, centra och vetenskapsområden bidrar till att nyttiggöra forskningsresultat. Tillsammans med externa aktörer inom såväl privat som offentlig sektor samt civilsamhället medverkar universitetet till att hitta lösningar på de utmaningar som finns i samhället.

Klimatkrisen, ekonomiska utmaningar nationellt och globalt, pågående krig i Ukraina och Mellanöstern, liksom hot mot demokrati och öppenhet, är exempel på områden där universitetet bidragit med sin kunskap. Det kan handla om expertkunskaper i media eller som sakkunniga i utredningar. Under året har det också skett många val i världen där flera fått mycket uppmärksamhet, däribland i USA och inom EU. Dessa har engagerat experter från universitetet. Framväxten av AI-teknologier har exploderat under året och påverkar samhället i snabb takt och även här bidrar universitetet med kunskap.

Många av universitetets forskare deltar i öppna föreläsningar och poddar som syftar till att tillgängliggöra forskning för en bred allmänhet. Ett exempel är Bildningsmagasinet Anekdot och Bildningspodden vid Stockholms universitet i samverkan med Kungliga Vitterhetsakademien, Norstedts Förlag och Riksbankens jubileumsfond. Bildningspodden har sedan starten publicerat 188 avsnitt inom humanvetenskap på vitt skilda teman som exempelvis fiskar, Karl den XII likfärd och Marie Curie. Bildningspodden har etablerat sig som en av Sveriges största

vetenskapspoddar. Under 2024 initierades också rektorssatsningen Forum för språk och litteratur, som bland annat syftar till att synliggöra universitetets breda och djupa kompetens inom språkområdet för en bredare allmänhet. Forumet har inlett ett framgångsrikt samarbete med Tranströmerbiblioteket, som anordnar programpunkter med språkfokus.

Akademien för ekonomistyrning i staten (AES) är ett nätverk av forskare som tillsammans med praktiker arbetar för att initiera, skapa och förmedla kunskap om ekonomi- och verksamhetsstyrning i offentlig sektor. Genom Företagsekonomiska institutionen är AES en plattform för att skapa och sprida kunskap. Forskare inom ekonomistyrning, revision, strategiarbete och organisation från flera lärosäten möter praktiker som arbetar med interna styrprocesser vid olika typer av myndigheter. I januari 2024 anordnade AES sin årliga ”forskardag” där cirka 140 personer deltog på plats eller genom distansdeltagande.

Ett annat exempel är att Stockholms universitet under året har beviljats observatörsstatus i FN:s miljöorgan, United Nations Environment Programme (UNEP). Det ökar möjligheterna att kunna delta i och påverka vid internationella möten om hållbarhetsfrågor.

Stockholms universitet har för tredje året i rad fått i uppdrag av regeringen att stå värd för ett nationellt antagningsprov för ukrainska medborgare som vill studera på ukrainska universitet. Provet skrevs år 2024 av 167 ukrainska 16–17-åringar, varav 47 procent kvinnor, som på grund av kriget befinner sig i Skandinavien.

Samverkan inom utbildning och forskning

Samverkan inom utbildning

Flera utbildningar vid universitetet har verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som en del av utbildningen. Exempel är lärarprogrammet och socionomprogrammet, där teori och praktik knyts samman genom VFU. Även andra utbildningar erbjuder möjligheter till praktik, till exempel kan studenter vid vissa naturvetenskapliga institutioner genomföra praktikarbeten inom ramen för sin utbildning. Detsamma gäller även icke-professionsutbildningar inom humaniora och samhällsvetenskap. Samverkan sker då med aktörer inom såväl privat som offentlig verksamhet. Gästföreläsare bjuds också in till utbildningarna för att bidra med aktuell expertis och förankra utbildningar i praktiska tillämpningar.

Varje år genomförs även arbetsmarknadsdagar där arbetsgivare bjuds in för att träffa studenter. Utöver det organiserade universitetet i april ett arbetsmarknadsforum som syftade till dialog mellan lärare och utbildningsansvariga vid universitet och arbetsgivare om hur universitetet möter upp till förväntningar och framtida behov hos arbetsgivare. Det första tillfället var riktat till Stockholms stad som arbetsgivare. Diskussioner fördes om gemensamma utmaningar och möjligheter kopplade till utbildningar, livslångt lärande och kompetensförsörjning.

Skolsamverkan och aktiviteter riktade till skolor

Samverkan för bästa skola (SBS) är ett regeringsuppdrag som leds av Skolverket. Det syftar till att möta bristande kunskapsresultat i skolan, måluppfyllelse i förskola och förskoleklass, kvalitet och likvärdighet. Nationellt forsknings och utvecklings center (FoU) SBS leds av universitetet, som samordnar sju lärosätens gemensamma FoU-stöd till Skolverket och medverkande skolhuvudmän. Det innebär bland annat att bidra med kompetensutveckling för Skolverket, samordna lärosätenas utvecklingsinsatser samt bygga ny kunskap med relevans för uppdraget. Under 2024 har universitetet inom ramen för sitt uppdrag arbetat med flera skolhuvudmän, skolor och förskolor. Bland annat har sju heldagsseminarier genomförts där Skolverket samlat personal från ett urval av medverkande SBS-huvudmän.

Det årligt återkommande ForskarFredag vid det Naturvetenskapliga området genomfördes i september. Det är en vetenskapsfestival med ett stort utbud av forskarpresentationer, dialoger och prova-på-experiment. Under ForskarFredag deltar merparten av institutionerna vid det Naturvetenskapliga området. Evenemanget vänder sig till de som går i årskurs nio och gymnasiet, samt till intresserad allmänhet.

Vetenskapens Hus drivs gemensamt av Stockholms universitet och KTH och inspirerar och sprider kunskap till elever och lärare i grundskolan och gymnasiet inom naturvetenskap, teknik och matematik. Under senare år har ett ökat fokus riktats mot att förmedla dessa vetenskapliga discipliners nödvändighet för en omställning till ett hållbart samhälle. Syftet är att öka och bredda rekryteringsbasen till universitetsutbildningar inom naturvetenskap, teknik och matematik. Detta görs främst genom aktiviteter i laboratorier vid AlbaNova universitetscentrum och i Naturens Hus i Bergianska trädgården.

Centrumbildningar – arenor för forskningssamverkan med omgivande samhälle

Inom universitetet finns många olika centrumbildningar. Centrumen involverar ofta flera ämnen och institutioner liksom externa parter, men kan också vara specialiserade forskningsinstitut. Här lyfts centrumbildningar som har omfattande inslag av samverkan med omgivande samhälle.

Stockholm Resilience Centre (SRC) har som uppgift att förstå hur människor och natur kan leva och utvecklas inom planetens gränser. Under våren ledde SRC, inom programmet Fairtrans, landets första nationella medborgarråd om klimatet, för en rättvis och hållbar omställning i Sverige. Under sommaren samlade centret artist- och eventbranschen för klimatmötet Greentopia. SRC har även erhållit medel för att starta ett forskningscentrum för måltider, PLATE. Där finns möjlighet för olika aktörer att samlas för att förstå och utveckla måltidens roll för att öka beredskap, hållbarhet och konkurrenskraft.

Stockholm Center for Commercial law (SCCL) har som främsta uppgift att främja forskning och forskarutbildning inom affärsjuridiken. SCCL är en etablerad nod för forskning och kunskapsöverföring till det omgivande samhället inom fältet. För närvarande arbetar cirka 25 forskare vid SCCL som gör det till Nordens ledande forskningscentrum inom fältet med ett nätverk av lärosäten, institutioner, organisationer och myndigheter.

Inom universitetets centrum för cirkulära och hållbara system (SUCCeSS), skapas en samarbetsplattform för att lösa vår tids stora utmaningar inom hållbar framtid. Centret samverkar med beslutsfattare, industri och det omgivande samhället på nationell och internationell nivå för att komma framåt både smartare och effektivare.

Östersjöcentrum har i uppdrag att stärka och synliggöra universitetets forskning om havet. Vid centret samarbetar forskare, omvärldsanalytiker och kommunikatörer för att öka kunskapen om havet och förbättra samhällets åtgärder mot olika miljöproblem. Östersjöcentrum tillhandahåller tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet den vetenskapliga basen för projektet Ekosystembaserad havsförvaltning Stockholms skärgård. Syftet är att i praktiken genomföra ekosystembaserad förvaltning av havet på regional nivå. Projektet samlar aktörer från många delar av samhället.

Universitetsövergripande strategiska partnerskap

Universitetsalliansen Stockholm trio är ett samarbete mellan Stockholms universitet, Karolinska Institutet och KTH. Under 2024 har samarbetet inom alliansen framför allt handlat om de fem prioriterade områdena utbildning, Stockholm Trio for Sustainable Actions, forskningsinfrastruktur, internationalisering samt fysiska mötesplatser och fysiska kommunikationer. Några exempel på aktiviteter är att det gemensamma masterprogrammet i biostatistik och datavenskap har startat och att en utlysning om medel för tvärvetenskapliga samarbeten inom utbildning och

forskning har genomförts. Därutöver har ett antal olika evenemang hållits både i Stockholm och i Bryssel och de tre lärosätena inom Stockholms trios har haft gemensamma möten rörande flera av de prioriterade områdena med bland annat Stockholms stad, Region Stockholm och Utbildningsdepartementet. Läs mer om Stockholms trios gemensamma Brysselkontor i kapitlet Forskning och utbildning på forskarnivå.

Universitetet har även ett centralt partnerskapsavtal med Stockholms stad. Partnerskapet är inriktat på tre fokusområden: Klimat och miljö, Social hållbarhet samt Konst och kultur. Ett närmare samarbete med Kulturförvaltningen inom Stockholms stad har initierats under året, vilket har lett till att området Konst och kultur blir en tydligare del i det centrala partnerskapet. Stockholms stad beslutade under hösten om en ny klimathandlingsplan och ett arbete har påbörjats för att stödja genomförande av planen med forskningsbaserad kunskap.

Under 2024 har två stora forskningsprogram beviljats 23 mnkr vardera från Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte). Det ena programmet handlar om socialtjänstens arbete med brottsprevention och det andra om framtidens sociala arbete med substansmissbruk. Forskare från Kriminologiska institutionen och Institutionen för socialt arbete leder arbetet och samverkan kommer att ske med Socialförvaltningen och Socialtjänsten i Stockholms stad.

Inom konst- och kulturområdet beslutades om ett digitaliseringsprojekt kopplat till Stadsteaterns arkivfinansiering under året. Samtidigt slutfördes ett flerårigt samarbete med Marionetteatern samt ett projekt med fokus på migration och forskningskommunikation tillsammans med Kulturhuset Stadsteatern Vällingby Husby.

Stockholms universitet har ett centralt samverkansavtal med Region Stockholm. Årligen genomförs en utlysning av forskningsmedel från Region Stockholm till forskare vid Stockholms universitet med syfte att fördjupa samverkan kring frågeställningar av gemensamt intresse. Utlysningen har under året fokuserat på fem tematiska områden: Life Science, Psykisk hälsa, Digitalisering, Klimat och samhällsplanering samt Kultur. Nio projekt har beviljats medel för perioden 2025–2027.

Inom ramen för universitetets centrala samverkansavtal med Dramaten har lärosätet sedan 2022 deltagit som akademisk part i det EU-finansierade projektet Sustainable Theatre Alliance for a Green Environmental Shift (STAGES). Under STAGES Forum, i oktober, medverkade forskare från universitetet i föreläsningar, panelsamtal, och openlabs där hållbar scenkonst diskuterades.

Innovationer bidrar till att nyttiggöra forskning till omgivande samhälle

Stockholms universitets förmåga att generera och utveckla nya idéer bygger på den forskning och utbildning som bedrivs och universitetets bredd inom olika discipliner. Förutom nydanande kunskap som resultat av forskning är utbildning vid Stockholms universitet det andra stora bidraget till Sveriges innovationskraft.

Vid universitetet finns ett samlat innovationsstöd som består av Innovationskontoret (som är en del av universitetsförvaltningen), SU Holding AB och Drivhuset Stockholm för studentinnovationer. Dessa aktörer ger ett samlat stöd för att främja nyttiggörande av idéer, forskningsresultat och kunskap från Stockholms universitet. Innovationsstödet verksamhet finansieras delvis med särskilda anslag från regeringen som under 2024 uppgick till drygt 6 mnkr.

Innovationsstödet utgörs av uppsökande verksamhet och tidig rådgivning, kombinerat med inspirations- och seminarieaktiviteter och affärsutveckling genom universitetets holdingbolag.

Innovationskontoret har under året utvecklat kompetens kring tidig innovationsfinansiering och EU:s innovationssystem och ger rådgivning kring tidiga externa finansieringsmöjligheter i

innovationsprocessen och stöd i framtagande av proof-of-concept ansökningar och ansökningar till exempelvis Vinnova.

Universitetet disponerar medel för validering för tillämpning (VFT). Medlen används för att verifiera forsknings- och kunskapsbaserade idéer genom till exempel immaterialrättsligt skydd, marknadsundersökningar och affärsutveckling. Innovationskontoret har under året tillsammans med SU Holding och Drivhuset utvecklat en gemensam process för hantering av VFT-medel. Innovationskontoret har också arbetat för med tydligare information till verksamheten för att öka kunskapen om det stöd som erbjuds forskare, något som gett effekt i form av ett ökat antal rådgivningar under hösten.

Innovationskontoret har under året tagit fram en innovationshandlingsplan för universitetet. I den framgår att det samlade innovationsstödet bland annat ska:

- vara en attraktiv partner för externa innovationsstödjande aktörer i Stockholmsregionen,
- arbeta för ett hållbart samhälle i enlighet med Agenda 2030, och
- bidra till såddfinansiering för att skapa incitament för nyttiggörande och innovation.

Under 2024 har SU Holding genomfört ett antal aktiviteter inom den så kallade förinkubatorn, för att skydda och affärsutveckla forsknings- och kunskapsbaserade idéer. Aktiviteterna har bidragit till ekonomisk utveckling och kvalitetsförbättringar i innovationsprojekten. Insatserna har huvudsakligen fokuserat på att säkerställa skydd av immateriella tillgångar och andra former av immaterialrätt. SU Holding har även stärkt den affärsutvecklande rådgivningen till forskningsbaserade innovationsprojekt. Den ekonomiska utvecklingen i dessa innovationsprojekt har också analyserats med avseende på framtida kapitalbehov och utvärderats inför potentiella investeringar från SU Holding.

Drivhuset Stockholm har under året genomfört den årliga idétävlingen Impact Cup med fokus på hållbara lösningar, i samverkan med Karolinska Institutet, Södertörns högskola och Stockholms stad. Under året har Drivhuset coachat drygt 160 studenter i deras idéutveckling samt deltagit vid Startup Day 2024 och flera andra studentinriktade event för att stärka kopplingen mellan akademi och entreprenörskap.

Tabell 18 visar flödestal för idéer inom innovationsstödet verksamhet. Från 2024 redovisas könsuppdelad statistik. Antalet rådgivningar varierar över åren, där årets antal totala rådgivningar motsvarar 198. Antalet idéer från studenter, 169, är det högsta från de senaste redovisade åren, medan antalet idéer från forskare är något färre än förra året. Bland forskarna är det en lägre andel kvinnor (34 procent) än män (66 procent), som inkommit med idéer för rådgivning, medan motsvarande fördelning för studenter är mycket jämn. Eftersom universitetet ännu inte har någon tidsserie med könsuppdelade statistik går det ännu inte att se några trender.

Förändringar i innovationskontorets verksamhet med en bredare rådgivning än tidigare gör att det finns rådgivningar som inte redovisas i tabellen, som är avgränsad till antal nya idéer 2024. Innovationskontoret ger nu också stöd kring tidig innovationsfinansiering, till exempel avseende så kallade proof of concept som erbjuds av exempelvis European Research council (ERC) och mycket tidig affärsrådgivning.

Tabell 18. Flödestal idéer inom Innovationsstödet 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)*

	2022	2023	2024		
			Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Antal inkomna idéer för rådgivning**	207	147	198	48	52
<i>från forskare</i>	44	47	43	34	66
<i>från studenter</i>	163	100	169	51	49
Idéer som fått verifieringsstöd***	29	23	27	30	70
<i>från forskare</i>			20	25	75
<i>från studenter</i>			7	43	57
Idéer som antagits till företagsinkubator	18	7	13	18	82
Idéer som fått investeringsstöd av SU Holding	9	4	2	17	83

Källa: Eget register.

* Från 2024 redovisas könsuppdelad statistik.

**Idéer definieras som innovationsstödet inflöde där en eller flera idébärare under ett strukturerat rådgivningsmöte presenterat ett innovationsprojekt som har potential att nyttiggöras.

***Med verifiering avses en affärsidé som utreds vidare för att säkerställa och verifiera förutsättningar och möjlighet till nyttiggörande. Statistik uppdelad på forskare och studenter saknas för åren 2022–2023.

Gemensamt för verksamhetsgrenarna

Vid universitetet bedrivs verksamhet som är gemensam för verksamhetsgrenarna, det vill säga som inte på något enkelt sätt kan hänföras till antingen forskning, utbildning eller samverkan utan som görs med koppling till två eller alla dessa.

Kvalitetsarbete

Stockholms universitets kvalitetsarbete vilar på en väl förankrad kvalitetskultur som utmärks av ett reflekterande och kritiskt kunskapssökande liksom av ett förmedlande och försvar av etablerad kunskap. Kvalitetsutveckling av kärnverksamheten bygger på kollegiala samtal inom institutionerna och på dialog mellan institutioner, fakulteter, vetenskapsområden och universitetsledning samt externa samverkansparter. För utbildningens del deltar även studentrepresentanter i dessa dialoger.

En hörnsten i universitetets kvalitetsarbete är att lärare ska ägna sig åt både utbildning och forskning och därigenom medvetet bidra till kvalitetssäkring och utveckling av all kärnverksamhet. För att åstadkomma hög kvalitet i verksamheten är rekrytering och befordran av lärare några av de viktigaste processerna inom universitetet.

Den övergripande styrningen av kvalitetsarbetet är tillitsbaserad och dialoginriktad och bygger på en ömsesidig koppling mellan kvalitetspolicyn, de övergripande strategierna med tillhörande åtgärdsplaner och kvalitetssystemets utformning.

I kvalitetsarbetet inom utbildning och forskning har det blivit tydligt att dialogerna är både uppskattade och kraftfulla instrument för att fånga upp institutionsnära kvalitetsfrågor, sprida goda exempel och synliggöra behov av insatser från fakulteter, vetenskapsområden och universitetsledning.

Utbildning

Universitetets kvalitetssystem för utbildning omfattar olika delområden och rymmer ett antal centrala kvalitetssäkrande aktiviteter, till exempel kursutvärdering, utbildningsgranskning och kvalitetsdialog. Dessa universitetsgemensamma aktiviteter är granskande och utvecklande och syftar till att säkerställa utbildningarnas kvalitet.

Under året avslutades 30 utbildningsgranskningar inom det humanvetenskapliga området och 11 inom det naturvetenskapliga området, varav 25 granskningar avsåg grundnivå och avancerad nivå och 16 granskningar avsåg forskarutbildningsämnen. I merparten av granskningarna beslutades om rekommendationer och/eller nödvändiga åtgärder. Nödvändiga åtgärder rörde främst utveckling av rutiner för bedömning och betygssättning av självständigt arbete och säkerställande av att studenter ges möjlighet att uppnå samtliga examensmål i sin utbildning. Andra åtgärder rörde aktiviteter för ökad genomströmning på forskarnivå, underlättande av samordningen av program som genomförs av flera institutioner samt framtagande av rutiner för att stärka jämställdhets- och likabehandlingsarbetet. Under året har områdesnämnderna även godkänt åtgärdsredovisningar för tidigare granskade utbildningar.

De årliga kvalitetsdialogerna mellan rektor/prorektor och vicerektorer/dekan har genomförts och resultaten har redovisats för Områdesövergripande rådet och Rektors beredning för universitetsövergripande utbildningsfrågor och system för kvalitetssäkring. På central nivå omhändertas frågor som är av universitetsgemensam natur, till exempel sådana som rör justeringar av systemet för utbildningsgranskningar inför nästa cykel och utbildningsfrågor som aktualiseras av samarbetet inom den europeiska universitetsalliansen Civism, i vilken Stockholms

universitet ingår. De allra flesta frågor som uppstår i till exempel utbildningsgranskningarna omhändertas dock av kollegiala organ på områdesnivå.

När det gäller universitetets interna kvalitetssäkringsarbete har ett internt arbete initierats för att se över och vidareutveckla universitetets kvalitetssystem för att i större utsträckning gagna kärnverksamheten och stödja kvalitetsutvecklingen. Detta då de interna utbildningsgranskningarna har visat sig vara resurskrävande, framför allt på områdesnivå. Samtidigt har de även resulterat både i en bättre överblick och en avsevärt fördjupad insikt i kvalitet och kvalitetsarbete inom utbildningsverksamheten på hela universitetet.

Utvärdering

Universitetskanslersämbetet beslutade i lärosätessgranskningen av kvalitetsgranskningen 2021 att ge universitetet omdömet ”Godkänt kvalitetsarbete med förbehåll”. I december 2023 lämnade universitetet utifrån förbehållen in en åtgärdsredovisning för bedömningsområdena Student- och doktorandperspektiv samt Arbetsliv och samverkan. Under året har universitetet fortsatt arbetet med åtgärder utifrån granskningen och bland annat genomfördes universitetets första Arbetsmarknadsforum, en universitetsgemensam alumnundersökning har utarbetats och en rapport angående genomförande av en universitetsgemensam examensenkät har tagits fram. Universitetskanslersämbetet beslutade utifrån vidtagna åtgärder den 11 mars 2024 att ge Stockholms universitet det samlade omdömet ”godkänt kvalitetssäkringsarbete”. Universitetet uppfyller således samtliga bedömningsområden för kvalitetssäkringsarbete som Universitetskanslersämbetet utarbetat.

Stockholms universitet avlämnade i februari 2024 en åtgärdsredovisning till Universitetskanslersämbetet avseende den tematiska utvärderingen av arbetet med att främja och bredda rekryteringen till högre utbildning. Åtgärdsredovisningen föranleddes av Universitetskanslersämbetets beslut i februari 2022 att ge Stockholms universitet graderade rekommendationer för att utveckla arbetet. Universitetskanslersämbetet beslutade därefter i november 2024 att Stockholms universitet har tagit tillvara rekommendationerna i sitt arbete med breddad rekrytering.

Vidare har Stockholms universitet i januari 2024 avlämnat en självvärdering till Universitetskanslersämbetet rörande styrning och organisering samt genomförande och resultat av universitetets samverkan. Detta föranleddes av Universitetskanslersämbetets tematiska utvärdering av hur universitet och högskolor skapar förutsättningar för samverkan med det omgivande samhället. Universitetskanslersämbetet beslutade i oktober 2024 att ge universitetet rekommendationer för att utveckla arbetet genom att klargöra samspel och ansvarsfördelning kring samverkan inom universitetet, utveckla mer heltäckande arbetssätt för uppföljning, dokumentation och återkoppling av resultat av samverkan samt att på ett tydligare sätt involvera samverkansparter i arbetet med samverkan. Stockholms universitet ska senast inom två år lämna in en åtgärdsredovisning utifrån beslutade rekommendationer.

Avslutningsvis har Stockholms universitet deltagit i Universitetskanslersämbetets samordnade granskning av uppdragsutbildning, där universitetet även valdes ut till den fördjupade granskningsfasen. Rapport över den samordnade granskningen kom i juni 2024, men resulterade inte i enskilda omdömen för de olika lärosätena.

Forskning

Forskningen vid Stockholms universitet kvalitetssäkras genom såväl vetenskapssamfundets inneboende processer med sakkunniggranskning som genom interna strategier, processer, rutiner, regelverk och stödfunktioner. Kvalitetsarbetet vilar i grunden på universitetets kvalitetskultur med kollegial dialog, tillitsbaserad styrning och peer review. Den externa granskningen är närvarande i flertalet arbetsprocesser såsom vid ansökning av externa bidrag, vetenskaplig

publicering, rekrytering och befordran samt vid universitetets egeninitierade fokusutvärderingar. Vidare kvalitetssäkras verksamheten genom granskningar initierade av tredje part såsom exempelvis Vetenskapsrådets tematiska utvärderingar av forskning.

Inom ramen för kvalitetssäkringssystemet för forskning sker även en regelbunden uppföljning av forskningsverksamheten. Detta genom återkommande indikatorrapporter dels på central nivå, dels på institutionsnivå. Den centrala rapporten diskuteras inom både Områdesövergripande rådet och inom universitetsstyrelsen, medan de institutionsvisa indikatorrapporterna utgör diskussionsunderlag i återkommande kvalitetsdialoger om forskning i vilka ansvariga från institution, fakultet och områdesledning medverkar. Dialogerna följer en treårscykel. Under perioden 2021–2023 har samtliga av universitetets institutioner genomgått kvalitetsdialoger. Under 2024 har inga kvalitetsdialoger om forskning genomförts. Detta beror dels på att områdesledningarna, som ansvarar för dialogerna, till del varit nya och därför genomfört ordinarie institutionsbesök, dels på att universitetet har utvärderat de första tre årens arbete för att anpassa systemet. Som ett resultat av utvärderingen har en ny handläggningsordning för kvalitetssystemet för forskning tagits fram, vilken reglerar systemets olika delar och formerna för dialogernas genomförande. Vidare syftar handläggningsordningen till att säkerställa att systemet inkluderar former för återkoppling och lärande.

Att värna lärarnas och forskarnas tid för forskning är centralt i Stockholms universitets kvalitetssäkringssystem för forskning. Detta, i kombination med den omfattande externa granskning som sker i det löpande arbetet, har föranlett ett beslut att endast genomföra ytterligare extern granskning när det på förhand har identifierats ett tydligt behov. Dessa ytterligare granskningar görs genom så kallade fokusutvärderingar, vilka är egeninitierade utvärderingar som genomförs med hjälp av externa granskare. Under 2024 har fokusutvärderingar för en institution redovisats. Rapportens slutsatser och rekommendationer är föremål för diskussion och uppföljning på såväl institutions- som områdesnivån och ett åtgärdsarbete kopplat till rekommendationerna i rapporterna är påbörjat.

Personal och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är ett löpande arbete som innebär att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla den kompetens verksamheten behöver för att nå sina mål på kort och lång sikt.

Kompetensförsörjning av lärare och forskare

Anställning av lärare är de enskilt viktigaste beslut som fattas inom universitetet. Processerna för lärarrekruteringar ska följas och utvecklas så att de är internationellt anpassade och leder till starkast möjliga rekryteringar.

Både det naturvetenskapliga och humanvetenskapliga området har generellt fortsatt goda möjligheter att attrahera många kvalificerade sökande till sina utlysningar och att rekrytera starka kandidater. Det finns dock vissa variationer mellan institutioner och ämnen. Den ekonomiska osäkerheten, med till exempel ökande lokal- och pensionskostnader, skapar också en större försiktighet för långsiktiga kostnader vilket gör att färre rekryteringar görs än tidigare. Framförallt påverkar detta meriteringsanställningarna. I förlängningen finns risker för möjligheten att upprätthålla en jämn och stark kompetensförsörjning.

Inom det humanvetenskapliga området finns fortsatta utmaningar avseende rekrytering av lärare till de didaktiska ämnena. Det är en utmaning som funnits under längre tid och beror bland annat på ett kraftigt ökat utbildningsuppdrag från regeringen kombinerat med ett begränsat antal disputerade personer inom dessa discipliner. Tillströmningen till forskarutbildningen är dock god

och därför förväntas detta lösas på sikt när ämnena får en bredare rekryteringsbas. Därutöver kan det vara svårare att rekrytera lärare till vissa specialistämnen, till exempel inom språk samt juridik med fokus på nationell lagstiftning där det finns färre välmeriterade kandidater. Inom dessa områden är antalet sökande ofta begränsat, vilket kan innebära en större utmaning för universitetet att hitta rätt kompetens. För att underlätta kompetensförsörjningen fortsätter området med sitt framgångsrika mentorskapsprogram där juniora forskare sammanförs med mer seniora mentorer.

Inom det naturvetenskapliga området finns tendenser till svårigheter att lösnemässigt kunna konkurrera med andra lärosäten, framförallt internationellt men till viss del även nationellt. För närvarande påverkar det dock inte kompetensförsörjningen i någon större utsträckning. Som ett led i kompetensförsörjningen av lärare fortsätter arbetet med att stärka både forsknings- och undervisningsmiljöer. Detta sker bland annat genom strategiska rekryteringsstöd från området, förutsatt att institutionerna själva genomför strategiska satsningar, exempelvis genom att finansiera utrustning eller anställningar av postdoktorer och/eller doktorander. Ett annat viktigt initiativ är riktade satsningar från olika forskningsfinansiärer där medel för att genomföra lärarekryteringar kan erhållas. Detta möjliggör för institutionerna att erbjuda attraktiva rekryteringspaket som också omfattar finansierade anställningar av doktorander och postdoktorer.

Som ett led i Stockholms universitets arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare för forskare fattade rektor i december 2023 beslut om att ansöka om Europeiska kommissionens utmärkelse *HR Excellence in Research Award*. Utmärkelsen HR Excellence in Research Award innebär att ett lärosäte dels uppfyller många av de högt ställda EU-kraven på en ansvarsfull och professionell arbetsgivare, dels har åtagit sig ett kontinuerligt kvalitetsarbete. Inom ramen för detta arbete har universitetet genomfört en behovsanalys under året. Analysen har sedan, utifrån identifierade förbättringsbehov, mynnat ut i en handlingsplan med sex punkter som utgör grunden för den ansökan som skickats till EU-kommissionen i december 2024. Om ansökan godkänns har universitetet fem år på sig för att genomföra punkterna i handlingsplanen.

Kompetensförsörjning av verksamhetsstödet

För att Stockholms universitet ska kunna bedriva högkvalitativ forskning och utbildning på ett hållbart och ansvarsfullt sätt behövs ett effektivt och sammanhållet verksamhetsstöd, vilket förutsätter god kompetensförsörjning.

Universitetet har generellt fortsatt goda möjligheter att kompetensförsörja verksamhetsstödet, med vissa undantag. Det finns framförallt utmaningar med att rekrytera teknikspecialister inom IT, där det är svårt att hitta kvalificerade kandidater inom infrastruktur och IT-säkerhet. Rekryteringsprocesserna tar generellt längre tid och färre personer söker anställningarna. Universitetet har bland annat arbetat mer aktivt med att söka upp kandidater till dessa anställningar. Även inom andra yrkeskategorier finns utmaningar att hitta kompetens för att arbeta med digital utveckling, exempelvis med administrativa stödsystem, AI och sociala medier.

Kompetensförsörjning av akademiska och administrativa ledare

Även kompetensförsörjningen av akademiska och administrativa ledare har hög prioritet. Stockholms universitet ska verka för ett gott och starkt ledarskap på alla nivåer och inom alla verksamhetsområden.

Stockholms universitet ger program och utvecklingsinsatser inom chefs- och ledarskap med syfte att stärka processerna för god kompetensförsörjning av chefer. Under hösten 2024 startade Stockholms universitets chefsprogram för 13:e året i rad. Syftet med programmet är att stärka och stödja chefer i deras uppdrag, erbjuda dem möjligheter att utveckla det egna ledarskapet samt öka kunskapen om det ansvar och de befogenheter som chefsuppdraget innebär. Under året har ett

nytt moment om hållbart ledarskap tillförts programmet där fokus ligger på arbetsbelastning och återhämtning för chefer.

Biträdande lektors andel av forskande och undervisande personal

Stockholms universitet har inte uppnått regeringens mål om fyra procent biträdande lektorer av den forskande och undervisande personalen under perioden 2021–2024. År 2024 utgörs 45 heltidsekvivalenter av biträdande lektorer av totalt 2 182 för samtlig forskande och undervisande personal, vilket motsvarar 2,1 procent. Detta innebär att andelen biträdande lektorer av den forskande och undervisande personalen för perioden 2021–2024 är 2,3 procent. Av de biträdande lektorerna är 45 procent kvinnor och 55 procent män 2024.

Meriteringsanställningarna⁶ vid Stockholms universitet ökade under perioden 2008–2020 med mer än 200 procent. Sedan 2020 har universitet dock systematiskt arbetat med ekonomi i balans utifrån de stora verksamhetsunderskott som funnits och återhållsamhet har gällt kring rekryteringar. Det har lett till en minskning av antalet anställda totalt och bland annat påverkat antagningen av nya doktorander och nyrekryteringen av biträdande lektorer. Biträdande lektorer ska enligt universitetets lokala kollektivavtal i huvudsak bedriva forskning medan undervisningsdelen i normalfallet inte ska omfatta mer än 30 procent av årsarbetstiden, till skillnad från lektorer där undervisningsdelen i normalfallet ska omfatta högst 70 procent av årsarbetstiden. På många institutioner med omfattande utbildningsuppdrag och behov av undervisande personal anses anställningsformen därför vara dyr. Antalet nyrekryterade biträdande lektorer gick ner med 60–70 procent år 2021 och 2022 jämfört med 2020 men därefter har en återhämtning skett och 2024 är antalet nyrekryterade biträdande lektorer i nivå med 2020. Universitet fortsätter arbetet för att uppnå målet om fyra procent biträdande lektorer.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron vid Stockholms universitet uppgick 2024 till 2,6 procent, mätt som andel av tillgänglig arbetstid. Det innebär att den totala sjukfrånvaron har minskat med 0,1 procentenheter jämfört med 2023, se tabell 19. För kvinnor minskar sjukfrånvaron med 0,3 procentenheter medan den ökar något för män. Sjukfrånvaron ökar bland anställda under 29 år, minskar i åldersgruppen 30–49 år och är oförändrad för anställda över 50 år.

Precis som tidigare år är sjukfrånvaron högre bland kvinnor än män. Andelen långtidssjuka minskade under 2024 jämfört med 2023.

I normalfallet följer sjukfrånvaron vid Stockholms universitet den genomsnittliga sjukfrånvaron vid andra statliga lärosäten i Sverige, och jämfört med staten i stort ligger lärosätena ungefär en procentenhet lägre. Tidigare analyser har visat att en förklaringsfaktor till det kan vara att sjukfrånvaron hos lärare och forskare ligger på en lägre nivå än för administrativ personal.

Tabell 19. Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid för åren 2022–2024

	2022	2023	2024
Anställda –29 år	1,9	1,5	1,6
Anställda 30–49 år	3,2	2,9	2,7
Anställda 50 år–	3	2,8	2,8
Kvinnor	3,9	3,5	3,2
Män	1,9	1,8	1,9
Totalt	3	2,7	2,6
Varav långtidssjuka (60 dagar eller mer)	56,7	60,3	60,0

Källa: Beslutsstödsystem 2024 och Arbetsgivarverket 2022–2023 (båda systemen hämtar data från Primula).

⁶ Meriteringsanställningar innefattar forskarassistenter, biträdande lektorer och postdoktorer.

Arbetsmiljö, lika villkor, jämställdhet och jämställdhetsintegrering

Arbetsmiljö och lika villkor

Under året har en seminarierie genomförts som belyste olika aspekter som kan påverka hur vi har det på jobbet. Samtliga medarbetare har erbjudits att delta, och följande ämnen har behandlats: Återhämtning i arbetet, stress och tidiga signaler, inkluderande arbetsklimat, hjärnvänliga arbetsplatser och neuropsykologiska funktionsnedsättningar (NPF) i arbetslivet samt klimakteriets påverkan på hälsa och prestation. Varje ämne har haft seminarier som riktar sig till medarbetaren och som riktar sig till chefen, där respektive roll och ansvar har presenterats.

En nyckelgrupp för att kunna bedriva ett systematiskt arbetsmiljö- och lika villkorsarbete i samverkan med medarbetarna är de lokala råden, som finns vid varje institution och förvaltningsavdelning och består av institutions- respektive förvaltningsavdelningsledningen samt valda representanter för medarbetarna. För att ge de lokala råden praktiskt stöd i deras arbete har en utbildning tagits fram som de lokala råden genomför löpande. Utbildningen fokuserar på det praktiska, systematiska arbetsmiljö- och lika villkorsarbetet och innefattar även konkreta verktyg och stödmaterial för att skapa förutsättningar för att kunna arbeta systematiskt med dessa frågor.

Under våren har resultaten av en medarbetarundersökning som gjordes hösten 2023 gällande trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande särbehandling presenterats för hela lärosätet. Kopplat till det har olika utbildningsåtgärder vidtagits med syfte att främja en god social och organisatorisk arbetsmiljö.

Stockholms universitet har även under året deltagit i arbetet med Academic Pride. Academic Pride består av flera lärosäten i Stockholmsområdet och deras studentkårer, och syftar till att belysa hbtqia+ frågor inom högskolesektorn. Årets aktiviteter bestod av ett panelsamtal på Pride House med temat ”Transpersoners rättigheter, demografi och tillgång till vård i Sverige från 1972 till idag”, där forskare från Stockholms universitet medverkade. Slutligen deltog universitet tillsammans med studentkårer och andra lärosäten inom Academic Pride i Prideparaden.

Jämställdhetsintegrering

Åtgärder för jämställdhetsintegrering

Stockholms universitets jämställdhetsarbete fortgår genom ett antal aktiviteter i styrdokumentet *Handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2023–2026*.

Arbetet utgår från *Strategier för Stockholms universitet 2023–2026*, där fokus är att ta tillvara de resurser som medarbetare och studenter med olika bakgrund, livssituation och kompetens tillför arbets- och studiemiljön samt att medarbetare och studenter bemöts likvärdigt och på ett respektfullt sätt. Handlingsplanen är därför främst inriktad mot att stärka och utveckla jämställdhetsperspektivet i rekryterings- och meriteringsprocesserna, att motverka en sned fördelning av sociala och administrativa arbetsuppgifter, att förbättra studie- och arbetsmiljön för doktorander samt att motverka studenters könsbundna studieval. De övergripande målen för aktiviteterna är att:

- kvinnor och män ska ha samma möjligheter till akademiska karriärer och andelen kvinnliga professorer ska fortsätta att öka,
- doktorandernas sjukfrånvaro ska ligga på samma nivå som annan akademisk personal samt andelen doktorander som fullföljer sin forskarutbildning ska öka, samt
- fler män ska välja att gå utbildning i kvinnodominerade yrkesutbildningar samt fler män ska fullfölja påbörjad utbildning i kvinnodominerade yrkesutbildningar så att könsbalansen på arbetsmarknaden på sikt ska minska.

Under året har Stockholms universitet avslutat ett arbete med att samla in resultat om doktoranders studie- och arbetsmiljö från den universitetsövergripande medarbetarundersökningen som genomfördes 2021–2023. Några av huvudresultaten för att öka genomströmningen på forskarnivå och utveckla doktorandernas arbetsmiljö är att stärka introduktionen till utbildning på forskarnivå, att skapa en inkluderande arbetsmiljö för doktoranderna och balans mellan arbets- och privatliv samt att stärka det förebyggande arbetet mot trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling.

Stockholms universitet genomförde vidare under 2022/23 pilotprojektet Forum för doktorander för att utveckla studie- och arbetsmiljön för doktorander samt att doktorander ska bli klara med sin utbildning i tid och må bra på vägen. Aktiviteter har inkluderat mentorskapsprogram, karriärträffar och skriparträffar. Forum för doktorander har mottagits väl av deltagarna i projektet och det sammantagna resultatet är att det uppfyller sitt syfte, vilket 2024 resulterade i ett beslut om att permanenta verksamheten vid det humanvetenskapliga området.

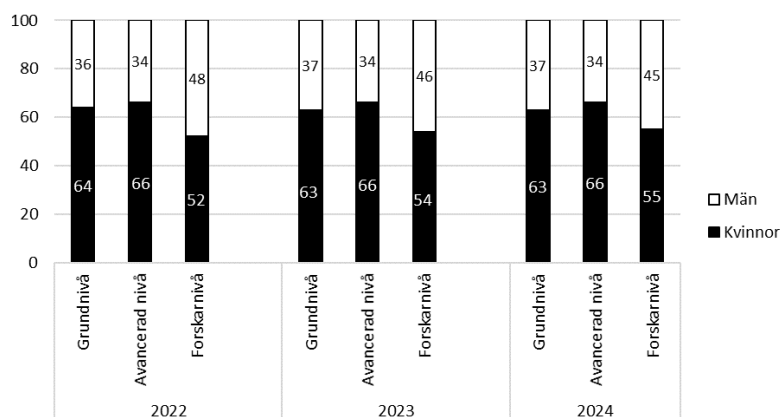
Könsfördelning

Fördelningen mellan kvinnor och män bland studenter har varit relativt konstant de senaste tre åren. Det kan noteras i figur 7 att andelen kvinnor på grundnivå och avancerad nivå är 63 procent (som andel av helårsstudenter) medan andelen kvinnor på forskarnivå är 55 procent 2024. Att kvinnor är i majoritet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå har en stark koppling till könsbundna studieval.

Skillnader kan dock noteras mellan de två vetenskapsområdena. Nittio procent av studenterna på grundnivå och avancerad nivå finns inom det humanvetenskapliga vetenskapsområdet och där är andelen kvinnor 65 procent. Inom det naturvetenskapliga vetenskapsområdet är könsfördelningen mycket jämn, kvinnorna utgör 50 procent. På forskarnivå är det en jämnare fördelning av antalet studerande mellan humanvetenskapligt och naturvetenskapligt vetenskapsområde, och där finns också en jämnare könsfördelning mellan kvinnor och män. Vid det naturvetenskapliga vetenskapsområdet är andelen kvinnor bland doktoranderna 50 procent, jämfört med 58 procent vid det humanvetenskapliga vetenskapsområdet.

Universitetet har inte analyserat orsakerna till att det relativt sett är generellt färre kvinnor än män som söker sig vidare till forskarutbildning inom humanistiskt-samhällsvetenskapligt område.

Figur 7. Andel kvinnor och män i procent bland studenter på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå 2022–2024

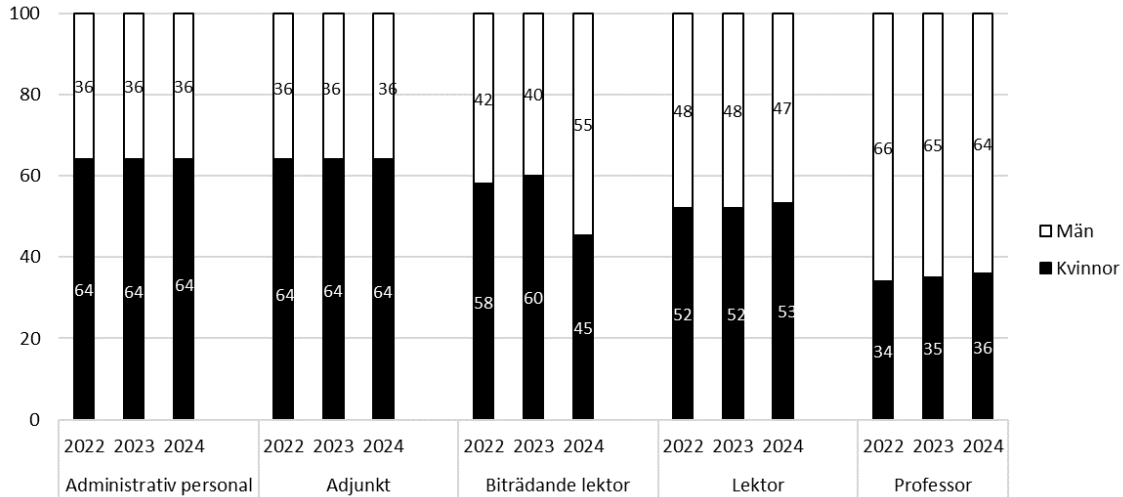

Källa: Ladok.

Av figur 8 framgår att det inom några personalkategorier är stor obalans mellan andelen män och kvinnor; bland administrativ personal och bland adjunkter är det ett underskott av män medan

situationen är den omvända bland professorer. I personalgrupperna lektorer och biträdande lektorer råder det dock i stort sett balans. Precis som för studenter kan på personalområdet inte heller noteras några stora förändringar i könsbalansen från år till år. Sett över en längre period kan dock noteras att andelen kvinnor bland professorerna har en uppåtgående trend.

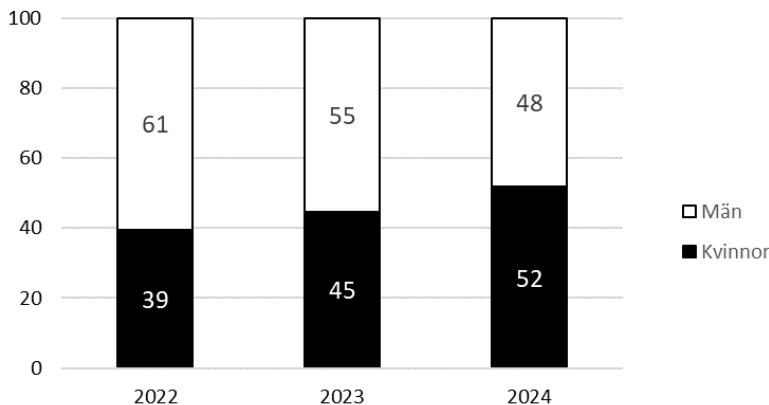
Figur 8. Andel kvinnor och män i procent bland lärare och administratörer (årsarbetskrafter) 2022–2024

Källa: Beslutsstödsystem.

Regeringen har som mål att universitetet ska verka för jämn könsfördelning vid rekrytering av professorer. I figur 9 noteras att andelen kvinnor bland nyanställda professorer ökat under de tre senaste verksamhetsåren för att år 2024 utgöra 52 procent. Det är för tidigt att dra slutsatsen att arbetet med att stärka och utveckla jämställdhetsperspektivet i rekryterings- och meriteringsprocesserna bidragit till denna uppgång men för att ökningen av kvinnor bland professorerna ska bibehållas kommer inriktningen för jämställdhetsarbetet ligga fast.

Figur 9. Andel kvinnor och män i procent bland nyanställda professorer 2022–2024

Källa: Beslutsstödsystem.

Fördelning av forskningsmedel

Universitetets forskningsresurser används till största delen till löner för lärare och doktorander. Processerna för rekrytering av dessa personalgrupper är därför centrala för jämställdhet vid

lärosätet. Det är beslut om utlysningar, rekryteringsprocesser och anställningar som är universitetets enskilt viktigaste när det gäller beaktande av jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel. Under senare år har universitetet vidtagit en rad åtgärder när det gäller dessa processer, till exempel en utbildning av lärarförslagsnämnder kring jämställdhetsaspekter vid lärarrekruterings- och rekryteringsprocesser, ändrade instruktioner till sakkunniga, transparenta och jämställda rekryteringsprocesser för doktorander samt att nyckeltal systematiskt ska följas upp.

Inom ramen för jämställdhetsintegreringen avser universitetet därför fortsatt stärka och utveckla jämställdhetsperspektivet i rekryterings- och meriteringsprocesserna och att motverka en sned fördelning av sociala och administrativa arbetsuppgifter.

Webbportal för studenthälsa

Stockholms universitet, Linköpings universitet och Universitets- och högskolerådet ansvarar för en webbportal i syfte att öka den digitala samordningen av studenthälsovården vid universitet och högskolor. En styrgrupp med representanter från ansvariga myndigheter och Sveriges förenade studentkårer träffas regelbundet och ansvarar för att uppdraget följs. Sedan januari 2024 har Linköpings universitet samordningsansvar för och den sammankallande rollen i styrgruppen.

I januari 2024 lanserades portalen för landets samtliga studenter och i augusti lanserades studenthälsornas medarbetares del av portalen, kallad Navet. Andra områden som har prioriterats under året är marknadsföring av portalen, publicering och kvalitetssäkring av texter, samt framtagande av självhjälpsmanualer för studenter.

Studentinflytande

Stockholms universitet prioriterar ett nära samarbete med studenterna, för utbildningarnas och hela universitetets utveckling. Under 2024 fortsatte implementeringen och uppdateringen av styrdokumentet *Regler för studentinflytande*, av vilket framgår universitetsgemensamma regler och rutiner för studentinflytande, avseende till exempel ansvar, organisering och uppföljning. På initiativ av Rektors beredning för universitetsgemensamma utbildningsfrågor och system för kvalitetssäkring (Rebus) har exempelvis ersättningsnivåerna för studentrepresentanter förtydligats och höjts för att kompensera för de senaste årens inflation.

Universitetets organisation med kontaktpersoner för studentinflytande har även stärkts genom fortsatt etablering av ett nätverk som skapats i nära samverkan med Stockholms universitets studentkår (SUS). Exempel på årets teman i nätverket har varit behovet av tydliggörande av uppdrag för kontaktpersoner, ersättningsnivåer för studentrepresentanter och erfarenhetsutbyte kring goda exempel. SUS har också alltid en stående punkt på dessa möten.

För att öka kännedomen om studentinflytande och bidra till implementeringen har utökad och tydligare information publicerats på universitetets webbplats. Denna information berör till exempel förlängning av anställning som doktorand vid förtroendeuppdrag, exempel på uppgifter för SUS kontaktpersoner inom universitetet, SUS nya administrativa system samt goda exempel från student- och doktorandråd och institutioner.

Internationalisering

Under 2024 har Stockholms universitets arbete kring internationalisering stärkts ytterligare och utvecklingsarbete pågår inom flera delar av verksamheten. Den möjlighet som digitala lösningar erbjuder har medfört att fler inom universitetet kan bli involverade i internationella frågor. En balans mellan fysiska och digitala möten med utländska samarbetspartners har etablerats och det internationella arbetet underlättas av täta digitala kontakter.

Internationaliseringsarbetet vid universitetet påverkas av den geopolitiska utvecklingen i Europa och i övriga delar av världen. Ett förstärkt och ännu närmare samarbete med universitet i andra länder är, till viss del på grund av just detta, fortsatt viktigt samtidigt som utmaningar i frågor om internationella samarbeten alltmer blivit en del av det vardagliga arbetet. Under året har Stockholms universitet inlett arbetet med att se över behovet av stöd inom verksamheten gällande ansvarsfull internationalisering, och detta arbete kommer fortsätta under 2025.

Internationaliseringsarbetet sker till stor del vid institutionerna inom ramen för den utbildning och forskning som bedrivs, samtidigt som universitetsövergripande aktiviteter såsom samarbeten, projekt, delegationsresor och seminarier förstärker och kompletterar deras arbete. Ett urval av de universitetsövergripande aktiviteterna beskrivs nedan.

Det universitetsövergripande projektet för att etablera gemensamma rutiner och processer för internationell mobilitet som lanserades 2020 nådde under 2024 en viktig milstolpe då det digitala systemet *Mobility Online* för första gången användes för ansökningsprocessen till universitetets utbytesplatser. Både urvalsprocessen för de centrala utbytesavtalen och institutionernas utbytesavtal görs nu i systemet och används av både studenter, institutioner och handläggare vid universitetets International Office. Arbetet för att etablera motsvarande process för inresande utbytesstudenter till universitetet har inletts.

Den pilot som inleddes under 2023 gällande att Stockholms universitet fungerar som nationellt programkontor för Minor Field Studies-programmet, ledde till att 210 stipendier fördelades till 27 svenska lärosäten under 2024. Vid Stockholms universitet har elva av stipendierna fördelats och MFS-stipendierna reste ut på sina fältstudier under höstterminen 2024. I slutet av året ingick Stockholms universitet en överenskommelse med Sida om finansiering på totalt 52 mnkr för programmet och att universitetet fortsätter som nationellt samordnande programkontor under ytterligare fyra år. Det innebär att Stockholms universitet bidrar till att Minor Field Studies-programmet både kan få en stabil grund för kommande år och att antalet stipendier till studenter kan öka.

Strategiska internationaliseringsprojekt, partnerskap och allianser

Det strategiska partnerskapet mellan Stockholm trio och Tokyos universitet är inne på sitt sjunde år. I maj arrangerades ett möte med forskare vid Tokyos universitet om forskningsfinansiering i Japan. I oktober arrangerades, med Karolinska Institutet som värd, den sjunde interdisciplinära workshopen inom ramen för samarbetet. Workshopen var delvis i hybrid-format så att forskare vid Tokyos universitet kunde delta på distans. I februari arrangerades ett seminarium i syfte att förbereda studenter och unga forskare inför planerade vistelser i Japan. Seminariet var ett samarbete mellan Stockholm trio och Japans ambassad i Stockholm.

Partnerskapet med Helsingfors universitet har under året löpt vidare genom fördjupat samarbete kring Östersjöforskning och arktisk forskning samt regelbundna möten mellan universitetsledningarna.

Europauniversitetsalliansen European Civic University Alliance (Civis) har under 2024 fördjupat och breddat sitt samarbete genom undertecknande av ett alliansavtal som understryker intentionerna att samarbeta långsiktigt inom forskning och utbildning. Ett stort fokus läggs alltså på att utveckla gemensamma utbildningsprogram inom fem tematiska områden, bland annat en transdisciplinär masterutbildning inom klimat, miljö och energi som leds från Stockholms universitet. Under 2024 har Civis också tagit initiativ till forskningssamarbeten och studentledda projekt genom särskilda utlysningar. Därtill har satsningar gjorts för att förstärka utbildningssamarbeten och samarbeten mellan open labs via specialinriktade utlysningar. I september kungjordes bildandet av CIVIS Association, en utländsk juridisk person, till vilken allianslärosätena kan ansöka om medlemskap. Förhoppningen är att CIVIS Association ska förstärka Civis profil och underlätta för samarbete.

Internationella nätverk, samarbeten och besök

Stockholms universitet var den 10–14 juni värd för ACCESS Forum 2024 tillsammans med KTH. Vid konferensen samlade ACCESS – Academic Collaboration Chile Sweden – där 15 svenska och chilenska universitet deltar, 250 forskare, forskningsfinansiärer och regeringsrepresentanter från de båda länderna för samarbete och diskussioner med fokus på fem av FN:s hållbarhetsmål. Chilenska ambassaden deltog i genomförandet av konferensen som även gästades av Chiles president Gabriel Boric Font.

Den 26–28 juni stod Stockholms universitet värd för årsmötet och det årliga rektorsseminariet inom nätverket Universities from the Capitals of Europe, UNICA. Temat för rektorsseminariet var ”Strengthening the Africa – Europe Cooperation: The Role of University Networks” och talarlistan inkluderade talare från bland annat Europeiska Kommissionen, rektorer, studenter och organisationer både från Afrika och EU.

Inom Stockholms universitets engagemang i nätverket Scholars at Risk (SAR) arrangerades i februari i Rom en workshop om alternativa karriärvägar, där inbjudna talare från FN-organ som livsmedelsprogrammet WFP, organisationen för migrationsfrågor IOM och livsmedels- och jordbruksorganisationen FAO samt enskilda organisationer som Amnesty International, Save the Children och den italienska humanitära organisationen CESVI berättade om karriärmöjligheter för internationella forskare. Eventet arrangerades av Università di Padova i samarbete med Stockholms och Göteborgs universitet, Svenska Rominstitutet samt svenska ambassaden. Under oktober välkomnades en vietnamesisk SAR-forskare till Centrum för Globala Asienstudier för en 12-månaders placering.

Universitetet deltar även i ett antal projekt inom ramen för Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning (STINT) med fokus på hållbarhetsfrågor. I maj deltog Stockholms universitet i South Africa – Sweden University Forum (SASUF), en årlig konferens som arrangeras i samarbete mellan universitet i Sverige och Sydafrika. 2024 års konferens arrangerades i ett samarbete mellan Lunds universitet, Malmö universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet.

Ett annat exempel är nätverket Nordic Centre Fudan, som syftar till att initiera och driva samverkan mellan nordiska och kinesiska universitet, där Islands universitet tog över ordförandeskapet 2024 och stod värd för det årliga mötet i oktober. Fem studenter från Stockholms universitet deltog i sommarkursen ”Business and innovation in China” vid Nordic Center Fudan.

Stockholms universitet ingår i arbetsgruppen CASI som är ett samarbete om ansvarsfull internationalisering mellan Stockholms universitet, Karolinska Institutet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Uppsala universitet och KTH. Under året har ett antal webinarier anordnats av arbetsgruppen, däribland en paneldiskussion på temat exportkontroll och produkter med dubbla användningsområden, som Stockholms universitet medarrangerade.

Under 2024 har Stockholms universitet, på central nivå, tagit emot ett 20-tal internationella besök från universitet i andra länder, ambassader i Stockholm samt andra utländska delegationer.

Student- och personalmobilitet

Stockholms universitet har drygt 1 000 utbytesavtal med universitet i över 50 länder och av dessa avtal är cirka 60 universitetsövergripande och övriga på institutionsnivå. En övervägande del av studentmobiliteten sker inom ramen för programmet Erasmus+. Inom arbetet för ökad mobilitet är Civis givetvis en viktig plattform för ökad lärar-, personal- och studentmobilitet. Antalet utresande utbytesstudenter har ökat något under året medan antalet inresande utbytesstudenter i stort sett varit oförändrat. Antalet inresande utbytesstudenter till Stockholms universitet är fortfarande betydligt fler än utresande utbytesstudenter, se tabell 20 och 21. Universitet arbetar på olika sätt för att minska obalansen och för att få fler studenter att delta i utbyten och praktik

utomlands, till exempel genom ökade informationsinsatser, webinarier och med hjälp av universitetets utbytesambassadörer.

Tabell 20. Antal inresande studenter i utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom olika utbytesavtal 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2022			2023			2024		
	Inresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Inresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Inresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Erasmus	1 250	64	36	1 147	64	36	1 200	66	34
Nordplus	31	84	16	13	62	38	7	100	0
Övriga	426	65	35	499	70	30	451	67	33
Totalt	1 707	64	36	1 659	66	34	1 658	66	34

Källa: Ladok.

Tabell 21. Antal utresande studenter i utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom olika utbytesavtal 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

	2022			2023			2024		
	Utresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Utresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Utresande	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Erasmus	452	71	29	443	71	29	583	67	33
Nordplus	3	67	33	3	33	67	2	50	50
Övriga	316	68	32	314	64	36	347	61	39
Totalt	771	70	30	760	68	32	932	65	35

Källa: Ladok

Hållbar utveckling och miljöarbete

Stockholms universitet ska präglas av en tydlig och utvecklad hållbarhetsprofil som bidrar till en hållbar utveckling, främst genom forskning och utbildning, men också genom att minska det egna miljö- och klimatavtrycket. Universitetet har åtagit sig att vara koldioxidneutralt senast 2040. Universitetets klimatfärdplan beskriver målsättningar och åtgärdsförslag för att minska koldioxidutsläppen och stärka universitetets bidrag till ett hållbart och resurseffektivt samhälle.

Universitetets miljöarbete bygger på kraven i miljöledningsförordningen och miljöledningsstandarden ISO 14001. Under 2024 tilldelades universitetet ett förnyat ISO-certifikat efter en framgångsrik omcertifieringsrevision. Revisionen resulterade i positiva omdömen om universitetets miljöarbete och för tredje året i rad identifierades inga avvikelser. Det centrala miljöarbetet har under året skett i nära samarbete med aktörer som fastighetsägare, resebyrå och andra lärosäten. Särskilt fokus har lagts på att implementera och informera om klimatfärdplanen inom universitetet samt stärka arbetet med internt återbruk.

Universitetet har som ambition att minska utsläpp från flygresor med fem procent årligen mellan 2019 och 2025. Universitetet följer sina utsläpp med hjälp av uppföljningsverktygen Klimatverktyget och Flygappen. I Klimatverktyget redovisas utsläppsberäkningar för universitetets totala utsläpp uppdelat på olika kategorier medan Flygappen redovisar utsläpp från flygresor och annan flygdata på såväl institutions- som central nivå. De samlade utsläppen från flygresor följs upp tertialvis utifrån universitetets mål. Under 2024 minskade utsläppen från flyg med 35 procent jämfört med 2019. Det innebär att universitetet överträffar sin målsättning för tjänsteresor med råge.

Hållbarhetsutmaningarna kräver samverkan med både andra lärosäten och det omgivande samhället. Universitetet deltar därför aktivt i nätverk och samarbeten inom miljö- och hållbarhetsområdet. Under 2024 påbörjades ett konkret samarbete med universitetets största hyresvärd, Akademiska hus, baserat på en avsiktsförklaring avseende hållbarhetsfrågor som signerades 2023. Fem arbetsgrupper har under 2024 arbetat inom fokusområdena: energianvändning, byggnader, resor, avfallshantering och grönt campus. Inom Stockholm trio-

samarbetet har arbetsgruppen Stockholm Trio for Sustainable Actions (STSA) som mål att stärka de tre lärosätenas förmåga att bidra med kunskap för en hållbar samhällsomställning samt möjliggöra utbildning och forskning över fakultetsgränser i samarbete med stad, region, ideella organisationer och näringsliv. Ett aktuellt projekt med Stockholms stad syftar till att skala upp forskningsbaserad kunskap och stödja stadens Miljöprogram 2030. Universitetet är dessutom en av värdarna för Lärosätenas klimatnätverk som arbetar med koldioxidneutralitet inom högskolesektorn. Nätverket utvecklar gemensamma riktlinjer och verktyg för hållbart ledarskap, byggnader, inköp, utbildning och tjänsteresor, med stöd från Vinnova och Formas.

Universitetet har sedan länge en stark utbildnings- och forskningsprofil inom klimat, miljö och hållbarhet. Den framgångsrika forskning och utbildning som bedrivs på området spänner över både human- och naturvetenskapliga discipliner på såväl institutioner som centrumbildningar. Årligen beviljas ett flertal forskare med fokus på klimat, miljö och hållbarhet, i hård konkurrens, medel från nationella bidragsgivare och stiftelser och från det europeiska forskningsrådet (ERC). Förutom att komma samhället till gagn i ett bredare perspektiv utgör denna forskning en lika naturlig som viktig del i universitetets strävan att nå högt ställda mål och åtaganden inom miljö- och hållbarhetsområdet.

Universitetets utbildning inom klimat, miljö och hållbarhet erbjuder redan idag ett stort antal utbildningsprogram och fristående kurser. Utöver detta har universitetet arbetat med att bredda utbudet av tvärvetenskapliga utbildningar som tar sig an de komplexa utmaningar som samhället står inför. Ett exempel på detta är den ovan nämnda transdisciplinära masterutbildningen inom universitetsalliansen Civis. Från hösten 2024 erbjuder universitetet även en masterutbildning med inriktning mot miljöhumaniora. Programmet är det första av sitt slag i Sverige och ska ge studenter nya ingångar till och fördjupad förståelse för miljö- och hållbarhetsarbete genom att utforska föränderliga relationer mellan människa, djur och natur.

Systematiskt säkerhetsarbete

Utvecklingen av säkerhetsarbetet fortsätter vara en aktuell fråga inte minst på grund av omvärldsläget och regeringens ökade krav på säkerhetskompetens inom universitetsstyrelsen.

Under slutet av 2023 och början av 2024 förstärktes säkerhetsfunktionen med nödvändiga resurser för att möta behoven inom säkerhetsskydd, kris- och kontinuitetshantering. Detta har under året inneburit en ökad förmåga att stötta verksamheterna inom dessa kritiska områden.

Bland annat mot bakgrund av säkerhetsfrågornas komplexa karaktär och många beröringspunkter har universitetet under året inrättat en samordningsgrupp för universitetets säkerhetsarbete. Samordningsgruppen arbetar med strategiska säkerhetsfrågor av olika natur, vilket inkluderar verksamhetsskydd, dataskydd och informationssäkerhet.

En förnyad säkerhetsskyddsanalys har påbörjats och en styrgrupp för detta arbete har tillsatts bestående av universitetsdirektören, vicerektörerna samt säkerhetsskyddschefen för att säkerställa att arbetet med analysen prioriteras och följer gällande krav.

Under året har säkerhetsfunktionen gjort en inventering av det systematiska säkerhetsarbetet och ett antal förbättringsområden har identifierats som tas upp i säkerhetsplanen för kommande år.

Informationssäkerhetsarbete

Universitetet har under flera år identifierat bristande informationssäkerhet som en hög risk i sin riskanalys, och lärosätet har med utgångspunkt i sitt uppdrag arbetat aktivt med att stärka det systematiska IT- och informationssäkerhetsarbetet inom universitetet.

Det förändrade säkerhetsläget, både nationellt och internationellt, ställer dock delvis nya krav på kunskap om och beredskap för hot och risker hos statliga myndigheter, och inte minst vid lärosätena, vars verksamhet i hög grad bygger på öppenhet och samverkan. Stockholms universitet följer omvärldsutvecklingen och säkerhetsarbetet utgår ifrån en aktuell och verksamhetsanpassad risk- och sårbarhetsanalys. Hotbilden väntas inte minska i närtid.

Styrning av informationssäkerhetsarbetet

I slutet av år 2023 genomfördes en risk och sårbarhetsanalys som legat till grund för prioriteringar i arbetet inom IT- och informationssäkerhet under året. I slutet av år 2024 gjordes en förnyad risk och sårbarhetsanalys som kommer att ligga till grund för prioriteringar under kommande år.

För att tydliggöra roller och ansvar för en säker informationshantering fastställde rektor år 2023 en informationssäkerhetspolicy. Ytterligare förtydliganden avseende ansvar för informationssäkerhetsarbetet har gjorts under 2024 i samband med revidering av Besluts- och delegationsordning för Stockholms universitet.

Under 2024 har en universitetsövergripande informationsinventering och informationsklassning genomförts och i och med detta betraktas projektet ”Etablering av systematiskt informationssäkerhetsarbete och resultatstyrning” (ESIR) vara avslutat. Den genomförda informationsinventeringen och informationsklassningen omfattar även forskningsdata. Projektet har pågått sedan 2021 och initierades efter att det konstaterats att det fanns brister i lärosätets informationssäkerhetsarbete vilket också framkommit i flera av internrevisionens granskningar. Syftet med projektet var att stärka den interna styrningen och kontrollen av det systematiska informations- och IT-säkerhetsarbetet och efterlevnaden av dataskyddsförordningen inom hela universitetet. Arbete pågår för att anpassa modellen och arbetssättet som togs fram inom projektet till att övergå i löpande arbete där institutioner och avdelningar återkommande genomgår informationsinventering och efterföljande informationsklassning.

Säkerheten i kritiska IT-system har höjts på olika sätt under året för att hantera brister som internrevisionen uppmärksammat. Rutiner för regelbunden genomgång av existerande behörigheter i ekonomisystemet Raindance samt i databasen SUKAT, som hanterar universitetskonton och ger tillgång till en mängd olika tjänster, har tagits fram och implementerats. Vidare har tvåfaktorsautentisering för systemadministratörer med höga behörigheter i SUKAT införts. Tvåfaktorsautentisering planeras även implementeras för systemadministratörer för andra centrala system som hanterar infrastruktur.

Lärosätet har inte gjort någon utvärdering av det egna informationssäkerhetsarbetet genom något analysverktyg.

Kompetenshöjning

Den snabba förändringstakten i omvärlden ställer ständigt nya krav på kompetensutveckling av lärosätets personal och inte minst på IT-personalen. Bland annat har en föreläsningsserie för medarbetare vid IT-avdelningen genomförts och en metodik för att arbeta med cybersäkerhetsrisker har utvecklats. I syfte att förbättra säkerhetskulturen och därigenom skapa ett mer robust försvar gentemot olika former av angrepp (till exempel Ransomware-attacker) genomgår samtliga medarbetare en obligatorisk webbaserad IT-säkerhetsutbildning. Utbildningen sker i form av korta kursmoduler som skickas ut kontinuerligt med e-post. Hittills har närmare 30 000 kursmoduler genomförts av lärosätets medarbetare.

Intern styrning och kontroll

Stockholms universitet har under 2024 arbetat systematiskt med intern styrning och kontroll i enlighet med förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Det innebär att säkerställa en god intern miljö, att förebygga att verksamheten utsätts för oegentligheter, att genomföra riskanalys, att vidta åtgärder i enlighet med riskanalysen samt att systematiskt följa upp och bedöma om den interna styrningen och kontrollen varit betryggande.

I anslutning till att årsredovisningen undertecknas ska ledningen lämna en bedömning av den interna styrningen och kontrollen. I årsredovisningen ska även en övergripande beskrivning av arbetet med intern styrning och kontroll redovisas. Till stöd för bedömningen finns universitetets årsrapport om intern styrning och kontroll, dnr SU FV-3106-24.

Inom universitetet ska det finnas en process som med rimlig säkerhet säkerställer att universitetet uppnår verksamhetens mål och förebygger att verksamheten utsätts för korrupcion, otillbörlig påverkan, bedrägerier och andra oegentligheter. Vidare ska verksamheten bedrivas effektivt, enligt gällande rätt och enligt de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen och därtill redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt. Universitetet ska även hushålla väl med statens medel.

Ansvar för en fungerande intern styrning och kontroll ligger i alla chefers ansvar och är en del av ledningen av universitetet. Processen är integrerad i universitetets ordinarie planerings- och uppföljningsprocesser. Även system för kvalitetssäkring samt rutiner och kontroller är integrerade i verksamheten.

Intern miljö

En god intern miljö är en förutsättning för en betryggande intern styrning och kontroll. Det kan handla om värdegrund, hur verksamheten organiseras och hur ansvar och befogenheter fördelas. Det kopplas till organisationens ledarskap, etik och integritet. Det är de interna förutsättningarna som påverkar universitetets förmåga att fullgöra sina uppgifter och nå målen enligt kraven för verksamheten.

Organisationsstrukturen vid universitetet beslutas av universitetsstyrelsen och i arbetsordningen fastställs vilka uppdrag beslutande organ inom universitetet har. Besluts- och delegationsordningen aktualitetsgranskas årligen i likhet med övriga centrala styrdokument. Att den akademiska friheten ska främjas och värnas är en allmän princip inom universitetet, vilket också framgår av högskolelagen (1992:1434). Inom universitetet finns en långvarig tradition av berednings- och beslutsprocesser som utgår från kollegialt inflytande. Det är centralt för att upprätthålla akademisk integritet och kvalitet samt skapar förutsättningar för en styrning som har tydlig verksamhetsanknytning och en hög legitimitet i förhållande till överordnad nivå och till kollegiet.

Universitetets strategier för 2023–2026 anger inriktningen och den övergripande visionen för universitetet och dess prioriteringar. Strategierna visar vägen för de kommande åren inom fyra strategiska områden. Strategierna, med tillhörande åtgärdsplaner, utgör universitetets verksamhetsplanering.

Kommunikation och informationsspridning av styrdokument är en väsentlig del av den interna miljön. Det sker kontinuerligt en diskussion i den löpande verksamheten, i beredande och

beslutande organ samt i olika chefsforum om innehåll, spridning och efterlevnad av styrdokument.

Arbetsmiljön är central för den interna miljön. Vid universitetet finns ett centralt råd för arbetsmiljö och lika villkor (RALV). Rådet är rådgivande till rektor och ett forum för samverkan. Vid varje institution/motsvarande finns även lokala råd för arbetsmiljö och lika villkor. Universitetet undersöker systematiskt arbetsmiljön i syfte att fånga upp och förebygga risker för ohälsa hos universitetets medarbetare. Det sker exempelvis genom årliga utvecklingssamtal, centrala medarbetarundersökningar och arbetsmiljöronder.

En annan komponent i den interna miljön är kompetensutveckling och kompetensförsörjning av medarbetare och chefer. När det gäller kompetensutveckling finns möjligheter för chefer och medarbetare att kompetensutvecklas genom att delta i universitetets internutbildningar och livs- och karriärprogram.

Kompetensförsörjning, som är del av den interna miljön, är en av universitetets viktigaste frågor. Det är av största vikt att rätt kompetens rekryteras både inom kärn- och stödverksamheten. På övergripande nivå bedöms det finnas goda möjligheter till kompetensförsörjning av verksamheten, men det finns utmaningar inom vissa discipliner och yrkesgrupper (läs mer om kompetensförsörjning i kapitlet Gemensamt för verksamhetsgrenarna).

Oegentligheter

Universitetets ledning ansvarar för att processen för intern styrning och kontroll förebygger att verksamheten utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter som kan få konsekvenser för universitetets anseende eller verksamhet.

Universitetet arbetar löpande med detta och det finns regler för att förhindra mutor och jäv vid universitetet. Nyanställda vid universitetet får i sin introduktion information om vikten av en god förvaltningskultur. Det finns även en attestordning avseende ekonomiska transaktioner där det framgår vilka som har attesträtt och vilka beloppsgränser som gäller för attesterna. Utöver detta finns en visselblåsarfunktion där det är möjligt att anmäla missförhållanden.

Risikanalys och riskåtgärder

Under året har universitetet arbetat med den universitetsövergripande risikanalys som gällt 2023–2024, som beslutades av universitetsstyrelsen i december 2022 och reviderades avseende riskvärderingar i september 2023, dnr SU FV-4253-22.

Arbetet med att ta fram risikanalysen föregicks av en intern process under hösten 2022 och utgick från universitetets strategier. Riskanalysen bestod av totalt nio risker där fyra bedömdes vara högrisker och fem bedömdes vara medelrisker.⁷

Under det första kvartalet 2023 utarbetades riskåtgärder av respektive vetenskapsområde samt universitetsförvaltningen. Riskåtgärderna har följts upp och riskerna och riskåtgärderna har löpande utvärderats. Riskanalysen och åtgärdsplanerna för perioden slutade gälla vid årsskiftet 2024–2025 och i årsrapporten avseende intern styrning och kontroll görs en slutuppföljning av arbetet.

Under året har verksamheten parallellt arbetat med att ta fram den universitetsövergripande risikanalys som gäller för perioden 2025–2026. Den beslutades av styrelsen i november 2024, dnr

---

⁷ Riskernas sannolikhet och konsekvens värderas på en fyrgradig skala. När sannolikhet och konsekvens multipliceras framgår riskvärdet. Risker med ett riskvärde på 1–6 bedöms vara lågrisker, risker med ett riskvärde mellan 7–11 bedöms vara medelrisker och risker med ett riskvärde på 12 eller högre är högrisker.

SU FV-2807-24. Riskanalysen för 2025–2026 har föregåtts av en intern beredningsprocess och riskåtgärder kommer att utarbetas under det första kvartalet 2025. Riskanalysen består av totalt elva risker där två bedöms vara högrisker, tre bedöms vara medelrisker och övriga lågrisker.

Revisionsgranskningar

Universitetets verksamhet granskas av Stockholms universitets internrevision samt av Riksrevisionen. Internrevisionens uppgift är att granska den interna styrningen och kontrollen och rapporterar direkt till universitetsstyrelsen. Riksrevisionen granskar bland annat hur statliga medel används. Granskningarna, tillsammans med förslag till förbättringar, utgör en viktig del i arbetet med att säkerställa en god intern styrning och kontroll och att löpande förbättra verksamheten. Genomförda interna och externa granskningar, vidtagna åtgärder samt uppföljning av dessa för att hantera riskområden visar inte på att några sakförhållanden föreligger som innebär att den interna styrningen och kontrollen inte är betryggande som helhet.

Sammanfattande bedömning

Sammantaget har det inte framkommit något som tyder på att det finns brister i processen för den interna styrningen och kontrollen, den bedöms fungera i allt väsentligt. Uppföljning av risker och riskåtgärder har skett systematiskt och riskvärderingen har kontinuerligt bedömts. Bedömningen utgår från universitetet som helhet. Det innebär att det under året kan ha framkommit förhållanden som behöver åtgärdas men inga så väsentliga att det påverkar bedömningen som helhet för universitetet.

Viktigt att notera är att oavsett hur den interna styrningen och kontrollen är utformad kan den inte ge en absolut försäkran om att verksamhetens mål nås. Den kan inte heller garantera att fel eller oegentligheter inte uppkommer. En god intern styrning och kontroll kan endast ge en betryggande säkerhet.

Utifrån ovanstående gör Stockholms universitet den sammanvägda bedömningen att den interna styrningen och kontrollen vid universitetet varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Ekonomisk utveckling och finansiell redovisning

Stockholms universitets ekonomiska utfall för 2024 uppgick till 35 mnkr. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppvisade ett underskott på 42 mnkr medan forskning och utbildning på forskarnivå uppvisade ett överskott på 77 mnkr.

Övergripande

Ekonomisk utveckling

Utfallet för 2024 blev ett överskott om 35 mnkr, vilket kan jämföras med förra årets underskott om 60 mnkr. Utfallet fördelade sig på ett underskott om 42 mnkr för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och ett överskott om 77 mnkr för forskning och utbildning på forskarnivå, vilket innebär att utfallen inom universitetets båda verksamhetsgrenar förbättrats jämfört med föregående år.

Universitetets intäkter ökade 2024 med 373 mnkr vilket motsvarar 6,1 procent och kan jämföras med en ökning om 156 mnkr 2023 vilket motsvarar 2,6 procent. Det är framför allt anslagsintäkterna som ökat, främst beroende på pris- och löneomräkningen, men även ökningarna av bidrags- och avgiftsintäkter har varit betydande. Kostnaderna ökade med 278 mnkr vilket motsvarar 4,5 procent och kan jämföras med ökningen 2023 som var 294 mnkr, motsvarande 3,4 procent. Den största kostnadsökningen 2024 avsåg personalkostnader, där lönerevisionen och de ökade pensionskostnaderna haft stor påverkan på utfallet.

Tabell 22. Ekonomisk utveckling för Stockholms universitet 2022–2024

Ekonomisk utveckling, totalt (mnkr)	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter			
Anslag	3 732	3 767	3 961
Avgifter och andra ersättningar	456	492	550
Bidrag	1 766	1 784	1 900
Finansiella intäkter	19	86	91
Summa intäkter	5 973	6 129	6 502
Verksamhetens kostnader			
Personal	4 070	4 124	4 367
Lokaler	896	974	1 005
Övrig drift	827	872	880
Finansiella kostnader	14	27	26
Avskrivningar	178	193	189
Summa kostnader	5 985	6 189	6 467
Transfereringar			
Erhållna medel	387	439	377
Lämnade bidrag	-387	-439	-377
Kapitalförändring	-11	-60	35

Källa: Raindance.

Intäkter

Stockholms universitets anslag enligt regleringsbrevet för utbildning och forskning uppgick 2024 till 3 889 mnkr, vilket var en ökning med 121 mnkr jämfört med 2023. Ökningen består av 68 mnkr högre takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt 53 mnkr ökad basresurs för forskning och utbildning på forskarnivå. I förändringen ingår pris- och löneomräkning av anslagen med 3,50 procent, vilket motsvarar 132 mnkr. Detta innebär att anslaget enligt regleringsbrevet bortsett från pris- och löneomräkningen minskade med 10 mnkr. Till stor del beror anslagsminskningen på den generella besparingen i statsförvaltningen som för Stockholms universitet innebar en indragning om 19 mnkr. I regleringsbrevet finns därutöver anslag för universitetets särskilda åtaganden, som uppgår till 117 mnkr.

Av anslaget för utbildning på grundnivå och avancerad nivå avsåg 33 mnkr medel hänförliga till EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF), vilket var 4 mnkr lägre än 2023. Dessa medel får användas för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

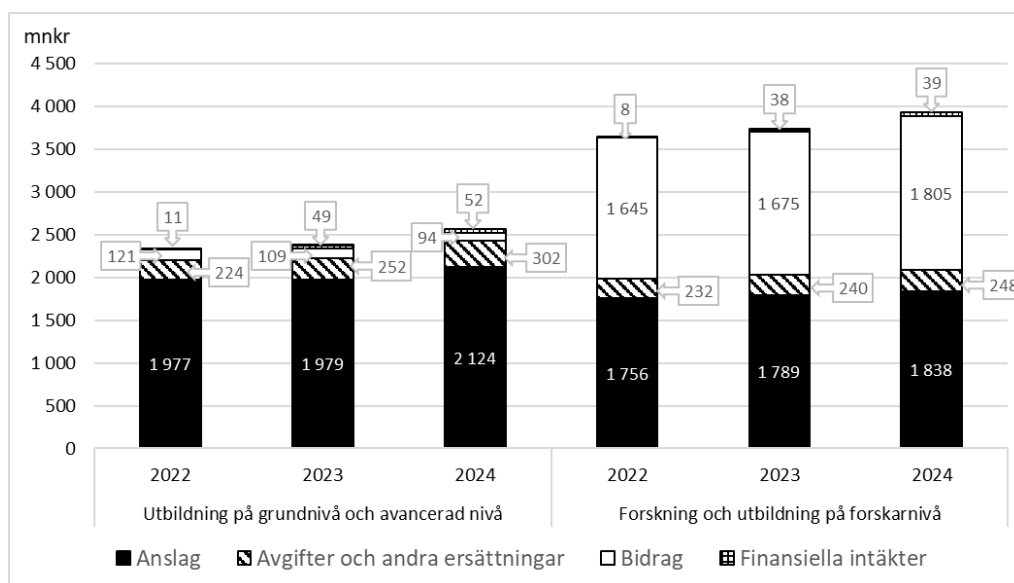
Universitetets faktiska anslagsintäkter, efter avräkningar, uppgick till 3 961 mnkr, vilket var en ökning med 194 mnkr jämfört med 2023. Universitetet överproducerade mot takbeloppet med 29 mnkr, en förbättring jämfört med 2023 då universitetet underproducerade med 27 mnkr.

Intäkterna från avgifter och andra ersättningar ökade 2024 med 58 mnkr jämfört med 2023, en ökning som motsvarar 12 procent, vilket är en högre ökning än året innan. Uppdragsintäkterna steg med 19 mnkr, motsvarande 8 procent, varav uppdragsutbildningen stod för 7 mnkr och uppdragsforskningen för 12 mnkr. Andra avgiftsintäkter som ökat jämfört med 2023 är framför allt intäkter för studieavgiftsbelagd verksamhet och bostadsuthyrning.

Bidragsintäkterna ökade under året med 116 mnkr vilket motsvarar 6,5 procent. Förändringen är ett netto av fortsatt minskade bidragsintäkter inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå och ökade intäkter inom forskning och utbildning på forskarnivå. Minskningen av bidragsintäkter inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå avser delvis medel som från och med 2024 omfördelats och nu tilldelas universitetet direkt i form av anslag istället för som bidrag. Därutöver finns även en viss minskning av bidragsintäkter inom lärarutbildningen. De oförbrukade bidragsmedlen, det vill säga externa bidragsmedel som inbetalats men ännu inte tagits i anspråk, har för första gången på flera år minskat. Dessa uppgick vid utgången av 2024 till 1 800 mnkr, vilket är en minskning om 3,5 procent.

Räntan hos Riksgälden för in- och utlåning har sedan maj 2024 sänkts stegvis, från 4 procent till 2,75 procent vid årets slut. Detta har inneburit att finansnettot succesivt minskat under året, men då räntenivån låg kvar på den högre nivån en stor del av 2024 blev utfallet ändå något högre än 2023. Universitetet har ett betydande kapital hos Riksgälden och de finansiella intäkterna uppgick 2024 till 91 mnkr, vilket var en ökning med 5 mnkr jämfört med 2023. För utbildning på grundnivå och avancerad nivå innebär det en intäkt om 52 mnkr och för forskning och utbildning på forskarnivå blev intäkten 39 mnkr.

Figur 10 visar utvecklingen av de olika intäktsslagen 2022–2024, uppdelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå. Utfallet för respektive verksamhetsgren beskrivs mer utförligt senare i avsnittet.

Figur 10. Intäktslag fördelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå 2022–2024

Källa: Raindance.

Kostnader

Personalkostnaderna har ökat med 243 mnr, vilket motsvarar 5,9 procent, och uppgick 2024 till 4 367 mnr. Antalet årsarbetskrafter har varit ungefär detsamma som 2023 och lönekostnaderna ökade med 96 mnr, motsvarande 3,9 procent. Utöver löner avsåg de största kostnadsökningarna pensioner, som ökade med 91 mnr, motsvarande 16 procent och årets avsättning till semesterlöneskulden som ökade med 27 mnr. Även kostnaden för arbetsgivaravgifter har ökat.

Lokalkostnaderna uppgick 2024 till 1 005 mnr, vilket var en ökning med 31 mnr jämfört med 2023, motsvarande 3,2 procent. Ökningen avser främst indexuppräknningen av befintliga hyreskontrakt som enligt avtal styrs av konsumentprisindex (KPI) i oktober året innan. Inför 2024 var KPI 6,5 procent. Indexuppräknningen möttes dock till viss del av att universitetets lokalyta minskade vilket inneburit en dämpning av hyresökningen. Även kostnader för städning har minskat jämfört med året innan, då ett nytt avtal slutits.

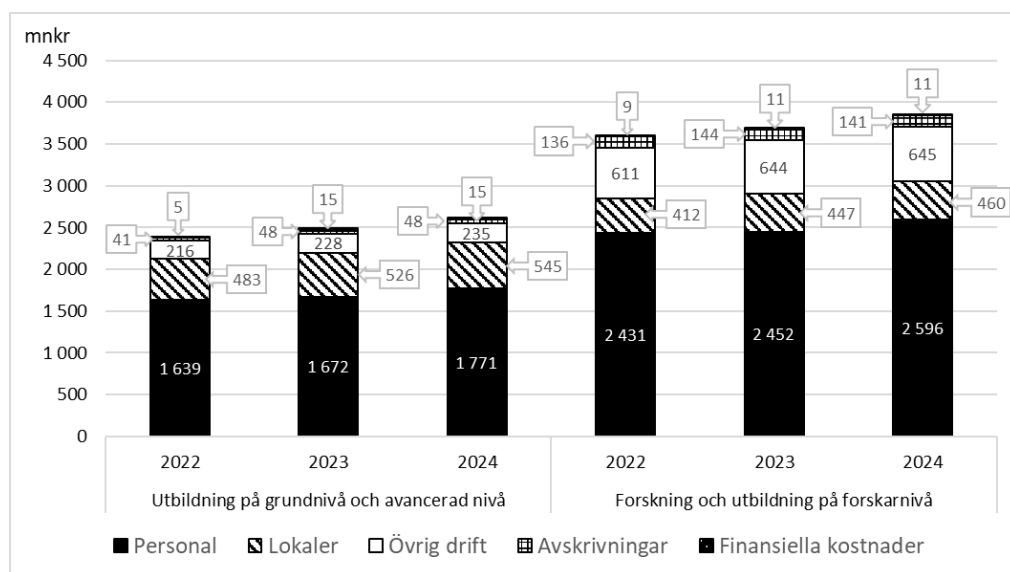
Driftskostnaderna ökade 2024 med 8 mnr till 880 mnr, vilket motsvarar en knapp procent. Inköp av datorlagrad information inom externt finansierade projekt stod för en stor del av ökningen, liksom ökade kostnader för datatjänster och serviceavtal. Kostnadsökningarna beror på prishöjningar och nya avtal. Kostnaderna för konsulttjänster har minskat, liksom resekostnaderna som fortfarande är något lägre än före pandemin trots de prisökningar som varit.

De finansiella kostnaderna uppgick 2024 till 26 mnr, vilket var 1 mnr lägre än 2023. Räntan hos Riksgälden har sänkts stegvis under 2024 samtidigt som universitetets lån som tagits upp för investeringar minskat. För utbildning på grundnivå och avancerad nivå innebär det en kostnad om 15 mnr och för forskning och utbildning på forskarnivå blev kostnaden 11 mnr.

Kostnaderna för avskrivningar uppgick till 189 mnr, vilket var en minskning med 3 mnr jämfört med 2023. Minskningen avser främst lägre avskrivningar inom den bidragsfinansierade forskningen. Kostnaden inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå var 48 mnr och för forskning och utbildning på forskarnivå 141 mnr.

Figur 11 visar fördelningen av kostnader på olika kostnadslag åren 2022–2024, uppdelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå.

Figur 11. Kostnadslag fördelat på utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt forskning och utbildning på forskarnivå 2022–2024

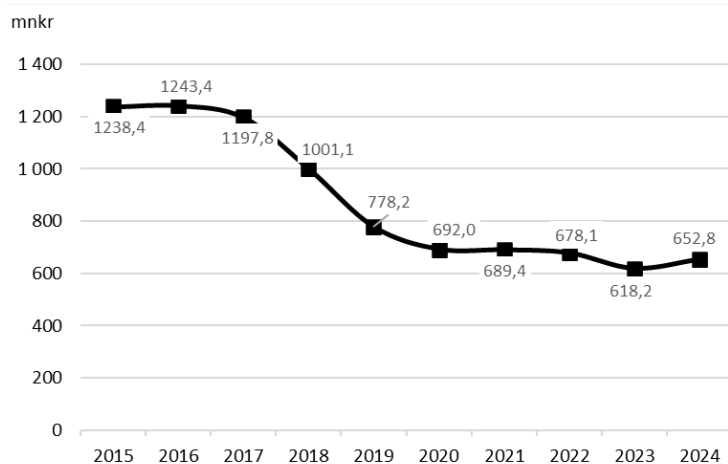

Källa: Raindance.

Myndighetskaptal⁸

Stockholms universitets ackumulerade myndighetskaptal, inklusive årets resultat, var vid utgången av 2024 653 mnkr. De åtgärder som vidtagits för att nå ekonomi i balans till 2023 har haft en resultatförbättrande effekt och kapitalminskningen har de senaste åren dämpats för att 2024 vända till en kapitalökning. Universitetet har också en förbättrad kontroll över ekonomin och har skapat goda förutsättningar för att fortsatt nå ett balanserat resultat framöver. Myndighetskapitalets utveckling under den senaste tioårsperioden redovisas i figur 12. Hur myndighetskapitalet är fördelat per verksamhetsgren redovisas under respektive avsnitt.

Figur 12. Myndighetskapitalets utveckling 2015–2024

Källa: Raindance.

⁸ Med myndighetskapital avses i denna text ackumulerad kapitalförändring, vilket innebär totalt myndighetskapital enligt balansräkningen förutom statskapital utan avkastningskrav, donationskapital och resultatandelar i hel- och delägda företag.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Ekonomisk utveckling utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Verksamheten utbildning på grundnivå och avancerad nivå gjorde ett underskott om 42 mnkr 2024, vilket är en förbättring med 60 mnkr jämfört med 2023 års underskott om 102 mnkr. Intäkterna uppgick till 2 572 mnkr och har därmed ökat med 7,7 procent jämfört med föregående år. Kostnaderna uppgick till 2 614 mnkr, vilket var en ökning med 5,0 procent.

Av tabell 23 framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå under perioden 2022–2024. Tabellen följs av en översiktlig analys av Stockholms universitets intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen 2024.

Tabell 23. Intäkter, kostnader och ackumulerat myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2022–2024

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 977	1 979	2 124
Avgifter och andra ersättningar	224	252	302
Bidrag	121	109	94
Finansiella intäkter	11	49	52
Summa intäkter	2 333	2 387	2 572
Verksamhetens kostnader			
Personal	1 639	1 672	1 771
Lokaler	483	526	545
Övrig drift	216	228	235
Finansiella kostnader	5	15	15
Avskrivningar	41	48	48
Summa kostnader	2 385	2 489	2 614
Transfereringar			
Erhållna medel	51	79	72
Lämnade bidrag	-51	-79	-72
Kapitalförändring	-52	-102	-42
Akkumulerat myndighetskapital	582	480	438

Källa: Raindance.

Intäkter

Anslagsintäkterna för verksamhetsgrenen uppgick 2024 till 2 124 mnkr, vilket är en ökning med 145 mnkr jämfört med 2023. Takbeloppet enligt regleringsbrevet ökade med 68 mnkr jämfört med 2023 och uppgick till 2 032 mnkr. Förändringen avser främst ett netto av den generella pris- och löneomräkningen om 69 mnkr samt en neddragning av anslaget med anledning av den generella besparingen i statsförvaltningen om 10 mnkr. Därutöver höjdes ersättningen för natur-

och teknikutbildningar och även ett antal andra mindre förändringar genomfördes som påverkade anslaget.

Universitetet överproducerade 2024 med 29 mnkr mot takbeloppet, att jämföra med 2023 då universitetet underproducerade med 27 mnkr. Förbättringen beror på fler helårsstudenter och en förbättrad prestationsgrad. Eftersom överproduktionen rymdes inom universitetets anslagssparande från tidigare underproduktion ökade årets anslagsintäkter med 29 mnkr. Totalt avräknades 2 061 mnkr mot takbeloppet och universitetet har efter 2024 kvar ett anslagssparande på 151 mnkr, som kan användas vid eventuell överproduktion kommande år.

Anslaget för universitetets särskilda åtaganden uppgick i regleringsbrevet till 117 mnkr, vilket var en ökning med 6 mnkr. Utöver pris- och löneomräkning avser ökningen ökade nationella medel för stöd till studenter med funktionshinder samt helårseffekt av den satsning på sjukhusfysikerutbildningen som inleddes 2023. Då anslagsposten för teckenspråk och tolkning avräknas utifrån årets prestationer, blev utfallet 13 mnkr lägre än anslagsramen på grund av återbetalning av underprestation. Återbetalningen var ungefär lika stor som 2023. Intäkterna för universitetets särskilda åtaganden blev därmed totalt 104 mnkr.

Den del av anslaget som transfereras till andra lärosäten uppgick 2024 till 41 mnkr, vilket var en minskning med 16 mnkr jämfört med 2023. Minskningen beror på att det i utfallet 2023 ingick en extra transferering av nationella medel för stöd till studenter med funktionshinder på grund av en förändring av periodicitet i utbetalning av dessa medel.

Avgiftsintäkterna 2024 uppgick till 302 mnkr, en ökning med 50 mnkr motsvarande 20 procent. Det är framför allt studieavgifter som ökat då antalet registrerade avgiftsskyldiga studenter varit högre 2024 än 2023. Även intäkter från konferenser och utbildningar samt intäkter av bostadsuthyrning har ökat. Uppdragsintäkterna, som ingår i avgiftsintäkterna ökade med 7 mnkr, fördjupning avseende uppdragsverksamheten se eget avsnitt.

Bidragsintäkterna inom verksamhetsgrenen uppgick 2024 till 94 mnkr, vilket var en minskning med 14 mnkr jämfört med 2023 motsvarande 13 procent. Minskningen avser främst bidragsintäkter från Kammarkollegiet och Skolverket, där en del av minskningen från Kammarkollegiet avser medel som universitetet tidigare fått som bidragsintäkt men som 2024 flyttats till universitetets anslag.

Kostnader

Personalkostnaderna inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till 1 771 mnkr, vilket var en ökning med 99 mnkr relativt 2023 års utfall, motsvarande 5,9 procent.

Lönekostnaderna 2024 har ökat med 34 mnkr, det vill säga 3,2 procent. Kostnaden för årets avsättning till semesterlöneskulden har ökat med 11 mnkr jämfört med 2023 och uppgick till 9 mnkr. Kostnader för pensioner har ökat med 54 mnkr och arbetsgivaravgifterna inklusive särskild löneskatt ökade med 23 mnkr, främst till följd av löneökningarna.

Lokalkostnaderna uppgick till 545 mnkr, en ökning med 19 mnkr, motsvarande 3,6 procent. Förändringen består främst av ett netto av indexuppräknningar av avtal och minskade ytor.

Driftskostnaderna ökade med 7 mnkr till 235 mnkr, vilket motsvarar 3,2 procent.

Resekostnaderna har ökat något med knappt 1 mnkr till 14 mnkr. Kostnaderna för köp av datatjänster ökade också jämfört med 2023, medan kostnaden för konsulttjänster minskade.

Fördelningen på olika intäkts- och kostnadslag åskådliggörs i figur 10 och 11.

Uppdragsverksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Med uppdragsverksamhet avses här uppdragsutbildning och beställd utbildning. Tabell 24 visar hur intäkterna och kostnaderna för uppdragsverksamheten inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå fördelar sig på olika intäkts- och kostnadsposter.

Universitetets uppdragsverksamhet på utbildningssidan utgjorde 4 procent av de totala intäkterna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, vilket var lika stor andel som föregående år. Intäkter och kostnader för uppdragsverksamheten uppgick 2024 till cirka 102 mnkr vardera, jämfört med en omslutning på 95 mnkr förra året. Kostnadsökningen avsåg främst löner och arbetsgivaravgifter.

Skolverket är fortfarande den största uppdragsgivaren inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå, och stod 2024 för 81 procent av intäkterna inom uppdragsutbildningen. Uppdragsintäkterna från myndigheten ökade med 11 mnkr 2024, till 83 mnkr.

Tabell 24. Intäkter och kostnader för uppdragsverksamheten inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2022–2024

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå: Uppdragsutbildning (mnkr)	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter			
Avgifter och andra ersättningar	91	95	102
Summa intäkter	91	95	102
Verksamhetens kostnader			
Personal	46	46	51
Lokaler	5	5	6
Övrig drift	41	44	44
Finansiella kostnader	0	0	0
Avskrivningar	0	0	0
Summa kostnader	91	95	101

Källa: Raindance.

Myndighetskapital för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Det ackumulerade myndighetskapitalet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick vid utgången av 2024 till 438 mnkr och har därmed minskat med 9 procent jämfört med föregående år. Under den senaste tioårsperioden (2015–2024) var kapitalet som högst 2017 och uppgick då till 832 mnkr. Kapitalet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå har, med något mindre undantag, minskat årligen de senaste tio åren.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Intäkter och kostnader forskning och utbildning på forskarnivå

Verksamheten forskning och utbildning på forskarnivå gjorde ett överskott om 77 mnkr 2024, vilket är en resultatförbättring med 35 mnkr jämfört med 2023. Omslutningen har ökat med 190 mnkr och intäkterna uppgick till 3 930 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 5 procent. Kostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå ökade med 4,1 procent och uppgick 2024 till 3 853 mnkr.

Av tabell 25 framgår intäkter och kostnader samt den ekonomiska utvecklingen för forskning och utbildning på forskarnivå under perioden 2022–2024. Tabellen följs av en översiktlig analys av Stockholms universitets intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen 2024.

Tabell 25. Intäkter, kostnader och ackumulerat myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå 2022–2024

Forskning och utbildning på forskarnivå (mnr)	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter			
Anslag	1 756	1 789	1 838
Avgifter och andra ersättningar	232	240	248
Bidrag	1 645	1 675	1 805
Finansiella intäkter	8	38	39
Summa intäkter	3 640	3 742	3 930
Verksamhetens kostnader			
Personal	2 431	2 452	2 596
Lokaler	412	447	460
Övrig drift	611	644	645
Finansiella kostnader	9	11	11
Avskrivningar	136	144	141
Summa kostnader	3 599	3 700	3 853
Transfereringar			
Erhållna medel	336	360	305
Lämnade bidrag	-336	-360	-305
Kapitalförändring	41	42	77
Ackumulerat myndighetskapital	96	138	215

Källa: Raindance.

Intäkter

De största intäktsslagen inom verksamhetsgrenen är anslag, som 2024 utgjorde 47 procent av de totala intäkterna, och bidrag, som utgjorde 46 procent. Anslagens andel har minskat med en procentenhet medan bidragens andel ökat lika mycket. Anslagsintäkterna ökade med 49 mnr jämfört med 2023, vilket motsvarar 2,8 procent. Ökningen avser framför allt förändringen enligt regleringsbrevet som bestod av pris- och löneomräkning och en neddragning av anslaget med anledning av den generella besparingen i statsförvaltningen om 9 mnr. Den del av anslaget som har transfererats vidare 2024 var 4 mnr högre än året innan vilket innebär att universitetets anslag minskat motsvarande.

Avgiftsintäkterna ökade med 8 mnr. Ökningen avser främst uppdragsverksamheten.

Bidragsintäkterna ökade med 130 mnr, vilket motsvarar 7,8 procent. Detta är en högre ökningstakt än förra året. De oförbrukade forskningsbidragen har minskat med 59 mnr motsvarande 3,3 procent. Ökningen av bidragsintäkter tillsammans med minskningen av oförbrukade bidragsmedel tyder på att universitetet ökat verksamheten inom fler av de projekt där bidrag tidigare beviljats vilket är positivt.

Av bidragsintäkterna svarade forskningsråden för 38 procent vilket gjorde dem till den största kategorin av bidragsgivare. Finansieringen från Vetenskapsrådet fortsatte att öka 2024 och Vetenskapsrådet var fortsatt den enskilt största finansiären som stod för 28 procent av de totala bidragsintäkterna. Bidragsintäkterna från olika stiftelser uppgick till 357 mnkr och utgjorde 19 procent av de totala bidragsintäkterna under 2024. Inom kategorin stiftelser var Knut och Alice Wallenbergs stiftelse fortsatt den största finansiären och bidrog med 197 mnkr, vilket var 22 mnkr mer än 2023.

Kostnader

Personalkostnaderna inom forskning och utbildning på forskarnivå uppgick till 2 596 mnkr 2024, vilket var en ökning med 143 mnkr, motsvarande 5,9 procent, jämfört med 2023.

Lönekostnaderna ökade med 51 mnkr vilket motsvarar 3,4 procent. Även pensionskostnader, arbetsgivaravgifter samt årets avsättning till semesterlöneskulden har ökat.

Lokalkostnaderna uppgick till 460 mnkr, en ökning med 13 mnkr motsvarande 2,8 procent. Ökningen 2024 avser främst ett netto av indexuppräknningen av befintliga kontrakt samt minskade lokalytor.

Driftskostnaderna uppgick till 645 mnkr, vilket var på samma nivå som 2023. De bidrags- och uppdragsfinansierade driftkostnaderna inom verksamhetsgrenen har dock ökat med cirka 13 mnkr medan de anslagsfinansierade driftkostnaderna minskat med lika mycket. Detta innebär att en större andel av driftskostnaderna finansierats med externa medel än förra året. Kostnader för exempelvis konsulttjänster, resor och representation har minskat medan kostnader för datorlagrad information, laboratorieutrustning och serviceavtal är exempel på några av de kostnader som ökat.

Fördelningen på olika intäkts- och kostnadslag åskådliggörs i figur 10 och 11.

Uppdragsverksamhet inom forskning och utbildning på forskarnivå

Universitetet bedriver viss forskning på uppdrag av statliga myndigheter och företag inom det privata näringslivet. Uppdragsforskningen utgjorde nästan 4 procent av de totala intäkterna för forskning och utbildning på forskarnivå och uppgick 2024 till 152 mnkr, vilket var en ökning med 12 mnkr jämfört med föregående år. På kostnadssidan avsåg ökningen främst löner, resor och konferenser.

Skolverket är den enskilt största uppdragsgivaren inom uppdragsforskningsverksamheten och svarade för 60 mnkr av uppdragsintäkterna, motsvarande 40 procent. Det var en ökning med 6 mnkr jämfört med föregående år. Även SIDA och Havs- och vattenmyndigheten var relativt stora uppdragsgivare, med 18 respektive 12 procent av uppdragsintäkterna. Tabell 26 visar hur intäkterna och kostnaderna för uppdragsverksamheten inom forskning och utbildning på forskarnivå fördelar sig på olika intäkts- och kostnadsposter.

Tabell 26. Intäkter och kostnader för uppdragsverksamheten inom forskning och utbildning på forskarnivå 2022–2024

Forskning och utbildning på forskarnivå: Uppdragsforskning (mnkr)	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter			
Avgifter och andra ersättningar	138	140	152
Summa intäkter	138	140	152
Verksamhetens kostnader			
Personal	71	70	76
Lokaler	12	11	11
Övrig drift	54	57	63
Finansiella kostnader	0	0	0
Avskrivningar	1	1	1
Summa kostnader	138	139	151

Källa: Raindance.

Myndighetskapital för forskning och utbildning på forskarnivå

Det ackumulerade myndighetskapitalet för forskning och utbildning på forskarnivå uppgick vid utgången av 2024 till 215 mnkr, vilket var en ökning med 56 procent jämfört med föregående år. Under den senaste tioårsperioden (2014–2024) var kapitalet som högst 2016 och uppgick då till 437 mnkr för att sedan minska fram till 2021 då kapitalet var nere i 55 mnkr. Åren 2022 och framåt har kapitalet inom forskning och utbildning på forskarnivå ökat.

Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet

Anslagsmedel får tas i anspråk för samfinansiering av projekt eller liknande verksamhet inom ramen för universitetets verksamhetsområden, om ändamålet med anslaget inte hindrar detta. Av tabell 27 framgår i vilken omfattning anslagsmedel använts för att samfinansiera bidragsfinansierad verksamhet under åren 2022 till 2024. Anslagsmedel som använts för att samfinansiera bidragsverksamheten har ökat 2024 jämfört med tidigare år som en konsekvens av högre intäkter inom bidragsverksamheten.

Tabell 27. Anslagsmedel som samfinansierat bidragsfinansierad verksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive forskning och utbildning på forskarnivå 2022–2024

Samfinansiering av bidragsfinansierad verksamhet	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			Forskning och utbildning på forskarnivå		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Anslagsmedel som använts för att samfinansiera bidragsverksamhet (mnkr)	3,3	4,0	6,4	154,0	176,4	190,1
Andel av den totala finansieringen i bidragsverksamheten (%)	2,6	3,5	6,3	8,6	9,5	9,5

Källa: Raindance.

Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex

Stockholms universitet har medgivande från regeringen att förvalta donationsmedel i aktier och andra värdepappersfonder. Den genomsnittliga avkastningen för medel i förhållande till marknadsindex framgår av tabell 28.

Tabell 28. Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex under åren 2022–2024

Avkastning för donationsmedel i förhållande till marknadsindex	2022	2023	2024
Genomsnittlig avkastning för donationsmedel (%)	-17,4	10,0	6,1
Marknadsindex (%)	-13,2	9,6	6,2

Källa: Index OMRX Bond All 1–3 Y och OMX Stockholm Total Return Index.

Donationernas sammanlagda marknadsvärde 2024-12-31 var 93,4 mnkr varav 49,5 mnkr (53 procent) var placerade i aktiefonder och 43,9 mnkr (47 procent) i räntefonder. Medlen förvaltas diskretionärt av SEB. Under 2024 har universitetet mottagit en större donation från Ingalill Liljamaas testamentsfond på ca 73 mnkr, vars ändamål är att i första hand främja verksamheten som ska bedrivas inom den Juridiska institutionen.

Donationens kostnader för förvaltningen har varit 0,1 mnkr till externa förvaltare.

Finansiell redovisning

Alla ekonomiska uppgifter i den finansiella redovisningen är hämtade ur Raindance.

Resultaträkning

(tkr)	Not	År 2024	År 2023
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	3 961 069	3 767 402
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	550 072	491 894
Intäkter av bidrag	Not 3	1 899 614	1 783 854
Finansiella intäkter	Not 4	91 121	86 273
Summa intäkter		6 501 876	6 129 423
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	-4 366 891	-4 124 124
Kostnader för lokaler	Not 6	-1 005 203	-973 788
Övriga driftskostnader	Not 7	-879 882	-871 996
Finansiella kostnader	Not 8	-26 075	-26 831
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 12–14	-189 240	-192 604
Summa kostnader		-6 467 291	-6 189 343
Verksamhetsutfall		34 585	-59 920
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		60 242	71 599
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		165 430	164 512
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	Not 9	151 688	202 893
Lämnade bidrag	Not 10	-377 360	-439 004
Saldo transfereringar		0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	Not 11	34 585	-59 920

Balansräkning

(tkr)	Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	Not 12	4 590	4 505
Summa immateriella anläggningstillgångar		4 590	4 505
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 13	181 279	206 203
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 14	572 980	631 376
Pågående nyanläggningar	Not 15	9 237	15 311
Summa materiella anläggningstillgångar		763 496	852 890
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	Not 16	6 088	5 088
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 17	92 348	23 565
Summa finansiella anläggningstillgångar		98 436	28 653
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		0	2 042
Summa varulager m.m.		0	2 042
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		30 586	27 736
Fordringar hos andra myndigheter	Not 18	114 558	112 100
Övriga kortfristiga fordringar	Not 19	2 758	1 670
Summa kortfristiga fordringar		147 902	141 506
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		273 497	266 154
Upplupna bidragsintäkter		451 862	436 938
Övriga upplupna intäkter		27 774	30 798
Summa periodavgränsningsposter	Not 20	753 133	733 890
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	Not 21	-164 025	-192 030
Summa avräkning med statsverket		-164 025	-192 030
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 22	2 303 098	2 466 487
Kassa och bank	Not 23	27 036	2
Summa kassa och bank		2 330 134	2 466 489
SUMMA TILLGÅNGAR		3 933 666	4 037 945

KAPITAL OCH SKULDER		2024-12-31	2023-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital		18 093	17 391
Donationskapital		89 426	89 426
Balanserad kapitalförändring		618 203	678 123
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		34 585	-59 920
Summa myndighetskapital	Not 24	760 307	725 020
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 25	8 019	7 993
Avsättningar för avhjälpande av miljöskador	Not 26	2 689	2 689
Övriga avsättningar	Not 27	21 856	22 718
Summa avsättningar		32 564	33 400
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 28	575 735	631 084
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 29	138 277	141 334
Leverantörsskulder		140 216	155 785
Övriga kortfristiga skulder	Not 30	78 774	60 439
Summa skulder m.m.		933 002	988 642
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		294 406	305 801
Oförbrukade bidrag	Not 31	1 800 171	1 866 337
Övriga förutbetalda intäkter		113 216	118 745
Summa periodavgränsningsposter	Not 32	2 207 793	2 290 883
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		3 933 666	4 037 945

ANSVARSFÖRBINDELSER		2024-12-31	2023-12-31
Åtaganden lokalfrågor			
Om universitetet beslutar att inte fullfölja projekten äger avtalsparten rätt att fakturera samtliga nedlagda kostnader för projekten.		6 217	12 072
Totalt belopp vid 100 procents fakturering av förgäveskostnader inklusive hyror		6 217	12 072

Förändring av ansvarsförbindelser per 31 december 2024 jämfört med 2023 beror främst på att omfattning av ombyggnationsprojekt för att bättre anpassa lokaler till verksamheten har minskat.

Anslagsredovisning

Anslag, tkr	Ingående överföring sbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrevet	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disp belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning							
16:02:009 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (a)	179 700	2 032 470	0	0	2 212 170	-2 061 373	150 797
001 Takbelopp (a)	179 700	2 032 470	0	0	2 212 170	-2 061 373	150 797
001 Takbelopp (a)	179 700	1 999 741	0	0	2 179 441	-2 028 644	150 797
002 Takbelopp RRF (a)		32 729	0	0	32 729	-32 729	0
16:02:010 Forskning och utbildning på forskarnivå (a)	0	1 856 651	0	0	1 856 651	-1 856 651	0
004 Basresurs (a)	0	1 856 651	0	0	1 856 651	-1 856 651	0
16:02:065 Särskilda medel till universitet och högskolor (a)	12 897	116 922	0	-12 305	117 514	-104 286	13 228
008 Nationellt resurscentrum i kemi (a)	0	1 527	0	0	1 527	-1 527	0
009 Tol- och översättarutbildning (a)	0	23 599	0	0	23 599	-23 599	0
010 Särskilda uppgifter rörande svenska som andraspråk och svenskundervisning för invandrare (a)	0	9 440	0	0	9 440	-9 440	0
011 Stöd till studenter med funktionshinder inkl. teckentolkning (a)	0	48 489	0	0	48 489	-48 489	0
012 Utveckling av lärarutbildningen för dövas och hörselskadades behov (a)	0	2 664	0	0	2 664	-2 664	0
028 Idébanksmedel (a)	0	1 000	0	0	1 000	-1 000	0
043 Lärarutbildning i minoritetsspråk (a)	0	2 354	0	0	2 354	-2 354	0
056 Medel till sjukhusfysikerutbildningen (a)	0	1 512	0	0	1 512	-1 512	0
096 Medel för studenthälsa (a)	0	6 264	0	0	6 264	-6 264	0
102 Teckenspråk och tolkning (a)	12 897	20 073	0	-12 305	20 665	-7 437	13 228
Summa totalt	192 597	4 006 043	0	-12 305	4 186 335	-4 022 311	164 025

a = ramanslag.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (ramanslag)

Av takbeloppet finansieras 32 729 tkr av EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF).

Stockholms universitet hade 2024 en överproduktion mot takbeloppet som uppgick till 28 903 tkr inklusive decemberprestationer. Överproduktionen täcktes genom att anslagssparande från tidigare år utnyttjades. Utgående anslagssparande 2024 uppgick till 150 797 tkr och ligger sålunda under 10 procent av tilldelat takbeloppet. Inom anslagsposten avser 24 429 tkr medel för en särskild satsning på livslångt lärande och 24 426 tkr har avräknats mot anslagsposten.

Forskning och utbildning på forskarnivå (basresurs)

Stockholms universitet har ett bemyndigande med anledning av medlemskapet i den ideella föreningen Ebrains att besluta om en årlig medlemsavgift på högst 350 tkr under 2022–2025. Under 2024 har universitetet betalat 10 000 EUR i medlemsavgift, vilket motsvarade 116 tkr.

Särskilda medel till universitet och högskolor (anslag 2:65)

Ap.11 Stöd till studenter med funktionshinder inklusive teckentolkning. För information om användning av medlen, se nationellt uppdrag i kapitlet utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Ap.28 Idébanksmedel - Medlen har utbetalats till SU Holding och redovisas som statskapital i balansräkningen.

Ap.102 Teckenspråk och tolkning - Medlen har disponerats för avsedd verksamhet. Årets tilldelning var 20 073 tkr och 7 437 tkr har avräknats mot anslagsposten. Medel under anslagsposten som inte har utnyttjats för helårsstudenter under 2024 och som inte har rymts inom tillåtet anslagssparande har återbetalats.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med regleringsbrev och förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring (FBF) samt förordningen (1993:1153) om redovisning av studier med mera vid universitet och högskolor.

Redovisningen vid universitetet följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till FÅB:en.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari eller om detta är en lördag eller söndag, närmast föregående vardag. Brytdagen för 2024 var den 3 januari 2025.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 100 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Undantag från vissa bestämmelser enligt regleringsbrev för universitet och högskolor 2024, bilaga 1

- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om redovisning mot anslag enligt 12 § anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.
- Vidare medges undantag från 7 § anslagsförordningen (2011:223) på så sätt att lärosätet får överföra överproduktion till ett värde av högst 15 procent av takbeloppet såväl som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst 10 procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.
- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av vissa väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska i stället lämna uppgifter enligt tabell 2 i avsnitt 3 Väsentliga uppgifter där det även framgår vilka styckkostnader i enlighet med 3 kap. 1 § andra stycket förordningen om årsredovisning och budgetunderlag som myndigheterna ska redovisa.
- Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av
  - låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och
  - beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.
- Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen enligt 2 kap. 4 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.

- Universitet och högskolor medges undantag från 2 kap. 1 § första stycket och 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar enligt följande. En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statliga givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.
- Vidare medges Stockholms universitet rätt att förvalta donationsmedel i aktier och andra värdepapper enligt 12 § första stycket donationsförordningen (1998:140). Universitetet får även uppdra åt någon annan att placera dessa medel i enlighet med 12 § andra stycket. Universitetet ska i årsredovisningen redovisa hur avkastningen har utvecklats i förhållande till marknadsindex.
- Universitet och högskolor medges undantag från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet. Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder, förutom finansiella anläggningstillgångar, har värderats till anskaffningsvärde. Finansiella anläggningstillgångar har portföljvärderats.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar utgörs främst av anskaffningar avseende förvärvade licenser samt rättigheter, oftast dataprogram. Aktivering kan ske om anskaffningsvärdet överstiger 100 tkr och den nyttjandeperioden är minst fem år.

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr och med en nyttjandeperiod på minst tre år redovisas som anläggningstillgång. Anläggningstillgångar skrivs av enligt följande avskrivningstider:

- 3 år Datorer och kringutrustning.
- 5, 10 och 15 år Kontorsmaskiner och utrustning, inventarier, fordon med mera.
- 5 år, 10 år Inredning.
- 10 år, 20 år Byggnadsinventarier och förbättringsutgift annans fastighet.
- 10 år, 25 år Fartyg och skepp.
- 3, 5, och 10 år Övriga inventarier.

För konstföremål tillämpas ingen avskrivning.

Av ESV:s föreskrifter till 5 kap. 1 § FÅB framgår att om en sammansatt anläggningstillgång har betydande delar eller komponenter som förväntas förbrukas i annan takt än den totala tillgången, ska komponenterna delas upp och skrivas av var för sig utifrån respektive komponents nyttjandeperiod. För universitetet kan detta vara tillämpligt när det gäller anläggningstillgångar inom fartyg och skepp samt anläggningar inom forskningsinfrastruktur. Stockholms universitet bedömer att befintliga anläggningstillgångar, som skulle kunna falla under tillämpningen av komponentavskrivning, inte innehåller komponenter som förväntas förbrukas i annan väsentlig takt än den totala tillgången.

Stockholms universitet är enligt förordning (2000:606) om myndigheters bokföring skyldig att i ett inventarieregister registrera de tillgångar som bedöms vara stödbegärliga, men som inte ska redovisas som anläggningstillgångar (det vill säga har ett värde under 25 tkr). Under 2022 flyttades dessa tillgångar till ett särskilt register innehållande enbart stödbegärliga inventarier med ett anskaffningsvärde under 25 tkr.

Finansiella anläggningstillgångar

Värdepapper har portföljvärderats till verkligt värde. I de fall nedskrivning behöver göras i samband med denna värdering sker detta efter individuell prövning till det lägsta av bokfört värde och marknadsvärde.

Under finansiella anläggningstillgångar redovisas aktier och aktieägartillskott i Stockholms universitet Holding AB. Vid värderingen av aktier och andelar i hel- eller delägda företag har anskaffningsvärdemetoden tillämpats i enlighet med 5 kap. 7 § i FÅB.

Anskaffningsvärdemetoden innebär att en anläggningstillgång redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet motsvaras av det ackumulerade kapital som staten har tillfört företaget. Nedskrivning kan bli aktuellt att göra om statens tillförda kapitaltillskott har förbrukats (5 kap. 7 § FÅB). Om det egna kapitalet i bolaget understiger myndighetens värde av bolaget under balansposten andelar i hel- och delägda företag ska anskaffningsvärdet fastställas till det lägre beloppet.

Fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Osäkra fordringar har bedömts individuellt. I de fall faktura eller motsvarande handling inkommit efter fastställd brytdag eller där fordrings- eller skuldbeloppet inte är känt vid brytdagen, redovisas beloppet som periodavgränsningspost.

Periodavgränsningsposter

Periodiseringar innebär att kostnader och intäkter hänförs till det år som de avser. I allt väsentligt har periodiseringar skett för till exempel leverantörsfakturor, semesterlöneskuld, avgifter samt intäkter som värderats utifrån nedlagda kostnader efter prövning av fordrans giltighet mot finansierare. Beloppsgränsen för periodiseringar uppgår till 100 tkr.

Utländska valutor

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas enligt balansdagens kurs. Behållning på EUR-konto per den 31 december 2024 har värderats till balansdagens kurs.

Externmedelsfinansierade projekt

I den löpande redovisningen bokförs inbetalda medel för bidragsprojekt (förskott) som en skuld till finansieraren. Kostnader som avser projektet ska bokföras löpande när de uppstår. För bidragsfinansierade projekt bokförs vid varje månadsslut intäkter motsvarande månadens kostnader, vilket medför att de bidragsfinansierade projekten som löper under året har ett resultat på noll kronor. Vid bokslutet redovisas oförbrukade bidrag under periodavgränsningsposter på skuldsidan i balansräkningen. Alla bidragsprojekt kontrolleras årligen för att fastställa att de har ett underliggande kontrakt med dispositionstid för medlen efter den 31 december.

I de fall kostnaderna under året har varit större än inbetalda medel har universitetet en fordran på finansieraren, och denna bokförs på tillgångssidan i balansräkningen under periodavgränsningsposter.

I uppdragsprojekt bokförs intäkter och kostnader löpande under året. För uppdragsprojekt som pågår över årsskiftet bokförs resultatet som periodiseringspost på tillgångs- respektive skuldsidan i balansräkningen. Uppdragsprojekt som slutförts under året resultatförs.

Transfereringar

Universitetet redovisar transfereringar enligt ESV:s rekommendationer. Som transfereringar redovisas bland annat stipendier och lämnade bidrag samt de intäkter som erhållits för att finansiera transfereringarna, där antingen givaren till universitetet och/eller mottagaren från universitetet är en statlig part.

Avstämning av mellanhavanden med andra statliga myndigheter

Vid inrapportering till statsredovisningen ska varje transaktion till annan statlig myndighet kunna särredovisas. Erhållna bidrag och avgifter samt givna bidrag och köp ska redovisas och stämmas av med varje statlig motpart för belopp överstigande 1 000 tkr. För fordringar och skulder över årsskiftet gäller att belopp över 100 tkr ska stämmas av. Stockholms universitet har i sin kodsträng en unik kod för varje myndighet och en gemensam kod för samtliga övriga motparter för att kunna särskilja dessa transaktioner. Efter årets avstämning med andra statliga myndigheter har universitetet inga oförklarade differenser.

Fullkostnadsmodell

Universitetet tillämpar lönebaserad fördelning av indirekta kostnader, det vill säga den modell som Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har rekommenderat lärosäten att använda.

Stockholm universitets redovisningsmodell säkerställer tillämpning av SUHF-modellen och gällande redovisningsprinciper.

Övriga väsentliga uppgifter

Stockholms universitet Holding AB

Ägandet av Stockholms universitet Holding AB övergick per den 1 januari 1998 från Närings- och handelsdepartementet till Stockholms universitet. Bolaget äger helt eller delvis aktier i 32 bolag, varav två dotterbolag, två intressebolag och 28 bolag, där innehavet är mindre än 20 procent.

Förvaltning av stiftelser

I enlighet med Stiftelselagen (1994:1220) bröts de fonder och samförvaltade donationer som är att betrakta som stiftelser och därmed egna juridiska personer ut ur universitetets redovisning den 1 januari 1997. Utanför universitetet redovisning finns 120 anknutna stiftelser vilka avger separata årsredovisningar i enlighet med stiftelselagen.

Marknadsvärdet på det förvaltade kapitalet uppgår till 689 670 tkr per den 31 december 2024. Bidrag och stipendier som beviljats under 2024 är 20 575 tkr. Totalavkastningen 2024 på stiftelsernas kapital var 9,7 procent. Förvaltningen av universitetets stiftelser regleras av en placeringspolicy som fastställs av universitetsstyrelsen vid behov av förändring. Det förvaltade kapitalet bestod vid utgången av året av svenska aktiefonder 38 procent, utländska aktiefonder 18 procent och ränteplaceringar 44 procent.

Universitetet handhar förvaltningen av stiftelserna. Ersättning från stiftelserna uppgår till 1 927 tkr (1 375 tkr 2023) för att täcka förvaltningskostnaderna. Kostnaderna har ökat för 2024 då universitetet ersätts för hantering av donationsstipendierna.

Noter till resultat- och balansräkning

(Belopp i tkr)

NOT 1 INTÄKTER AV ANSLAG	2024	2023
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 123 703	1 978 690
Forskning och utbildning på forskarnivå	1 837 366	1 788 712
Summa intäkter av anslag*	3 961 069	3 767 402

* Lämnade bidrag finansierade med statsbudgetmedel uppgår till 60 242 tkr och redovisas under transfereringar i resultaträkningen och som statskapital gällande idébanksmedel till SU Holding.

NOT 2 INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR	2024	2023
Intäkter enligt regleringsbrev		
Uppdragsforskning	152 065	140 111
Uppdragsutbildning	99 911	91 014
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	88 836	60 247
Upplåtande av bostadslägenhet	45 005	36 966
Högskoleprovet	15 238	13 131
Beställd utbildning	1 622	3 883
Summa	402 677	345 352
Intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen		
Övriga intäkter 4§ **	29 357	21 717
Resurssamordning	26 620	24 091
Konferenser	19 807	16 899
Konsulttjänster	14 950	18 212
Lokaler	11 551	10 838
Rikstest m.m.	2 331	2 282
Kompendier	33	101
Summa	104 649	94 140
Kopior allmänna handlingar enl 15§ avgiftsförordningen***		
Kopior allmänna handlingar enl 15§ avgiftsförordningen	73	67
Summa	73	67
Övriga intäkter ****		
Övriga intäkter inkl. vidarefakturering**	39 016	50 462
Skadestånd och försäkringsersättningar	1 488	12
Diverse övrigt material	936	1 194
Sponsring	658	506
Realisationsvinst vid avyttring av anläggningstillgångar	575	161
Summa	42 673	52 335
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar*	550 072	491 894

*Intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med 58 178 tkr vilket främst beror på ökade intäkter från studieavgiftsskyldiga studenter, uppdragsverksamheten samt bostadsuthyrning.

**2024 har noten justerats och erhållit en ny rad för övriga intäkter 4§ under rubriken intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen. En konsekvens av denna omklassificering föranleder att övriga intäkter minskades med ett belopp om 17 mnkr och dessa intäkter flyttades till intäktsslagen intäkter av övriga avgifter enligt 4§ (10,4 mnkr), konsulttjänster (5,4 mnkr), lokaler (0,8 mnkr) samt konferenser (0,4 mnkr). Jämförelsetalen 2023 har justerats med samma princip och 15,5 mnkr har flyttats från övriga intäkter till övriga avgifter 4§ (9,4 mnkr), konsulttjänster (5,4 mnkr), lokaler (0,6 mnkr) samt konferenser (0,1 mnkr).

***Noten har fått en ny rubrik kopior allmänna handlingar enl 15§ avgiftsförordningen för 2024 och 2023.

****Rubriken övriga intäkter har tydliggjorts med flera rader för 2024 och 2023.

Särredovisning av tjänsteexport	2024	2023
Intäkter	105 587	80 685

Från och med 2017 särredovisar universitetet intäkter av tjänsteexport enligt rekommendation från Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR). Tjänsteexport är sådana tjänster som inom eller utom riket tillhandahålls till avnämare i utlandet. Förändringen mellan åren av tjänsteexport avser främst ökning av intäkter från utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter.

NOT 3 INTÄKTER AV BIDRAG	2024	2023
Bidragsintäkter per finansiärgrupp		
Forskningsråd	715 505	685 586
Övriga statliga myndigheter	397 841	365 965
Svenska stiftelser och ideella föreningar	357 484	310 086
EU-program	216 179	203 553
Organisationer liknande forskningsråd	59 374	66 170
Utländska finansiärer utom Norden	56 551	33 675
Sektorsorgan	37 838	53 865
Svenska företag	27 481	29 393
Nordiska finansiärer	18 715	24 015
Regioner	11 237	11 126
Kommuner	799	420
Statliga bolag	610	0
Summa intäkter av bidrag*	1 899 614	1 783 854

* Ökningen mellan åren är betydande avseende bidragsmedel från forskningsråd vilket beror på ökade bidrag från FORMAS, Rymdstyrelsen och VINNOVA. Även bidragsintäkter av finansiärgrupp övriga statliga myndigheter som inkluderar bidrag från exempelvis Kammarkollegiet, KTH och Linköpings universitet har ökat. Ökningen av bidrag från svenska stiftelser och ideella föreningar beror på ökade bidrag från Wallenbergsstiftelser och MISTRA.

NOT 4 FINANSIELLA INTÄKTER	2024	2023
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	88 242	80 474
Övriga finansiella intäkter	2 879	5 799
Summa finansiella intäkter*	91 121	86 273

*Ökningen av finansiella intäkter beror främst på högre ränteintäkter som en konsekvens av att räntenivån fortfarande var hög och det har skett en successiv sänkning från 4 procent till 2,75 procent i slutet av året. Universitetet har också haft en högre behållning på räntekontot i samband med erhållande av donationsmedel Liljamaa som har bidragit till högre ränteintäkter.

NOT 5 KOSTNADER FÖR PERSONAL	2024	2023
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och avgifter	2 752 554	2 634 950
- varav arvode till styrelse, kommittéer och ej anställd personal	10 259	8 099
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier och avgifter	1 548 849	1 420 192
Övriga personalkostnader (t.ex. företagshälsövård, traktementen, kurs- och konferensavgifter)	65 488	68 982
Summa kostnader för personal*	4 366 891	4 124 124

*Ökningen beror främst på högre löner, avgifter och pensionspremier som en konsekvens av lönerevisionen 2024.

NOT 6 KOSTNADER FÖR LOKALER	2024	2023
Hyrer exklusive mediakostnader	932 555	897 528
Mediakostnad (el, värme, gas, kyla, vatten)	23 244	22 773
Lokalvårdskostnad (extern utförd), renhållning, bevakning och övriga lokalkostnader	49 404	53 487
Summa kostnader för lokaler*	1 005 203	973 788

* Hyreskostnaderna ökade mellan 2024 och 2023 med 31,4 mnkr vilket förklaras av avtalsenlig indexuppräknning. Den faktiska kostnadsökningen var dock lägre än indexuppräknningen till följd av att universitetet frånträtt lokaler och omförhandlade hyresavtal. Minskningen av lokalvårdskostnaden förklaras av minskade kostnader för städning.

NOT 7 ÖVRIGA DRIFTKOSTNADER	2024	2023
Konsulttjänster	168 421	175 147
Material	138 677	138 952
Resor	111 961	113 193
Övriga tjänster	126 127	128 230
Böcker, tidskrifter och övriga publikationer	85 662	76 663
Data-tjänster	89 837	83 062
Övriga driftskostnader	114 123	118 089
Reparationer och underhåll	45 074	38 660
Summa övriga driftskostnader*	879 882	871 996

*Ökningen mellan åren är störst inom böcker, tidskrifter och övriga publikationer vilket främst beror på ökade kostnader avseende datorlagrad information. Även datatjänster har ökat i kostnad vilket förklaras av prishöjningar. Reparationer och underhåll ökar på grund av förnyade avtal. Däremot har kostnader för konsulttjänster minskat.

NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER	2024	2023
Räntekostnader på räntekonto i Riksgäldskontoret	22 165	22 996
Övriga finansiella kostnader	3 910	3 835
Summa finansiella kostnader	26 075	26 831

NOT 9 ÖVRIGA ERHÅLLNA MEDEL FÖR FINANSIERING AV BIDRAG	2024	2023
Medel från EU:s institutioner	51 569	56 151
Medel från internationella organisationer	39 679	61 624
Knut och Alice Wallenbergs stiftelse	22 016	41 700
Riksbankens Jubileumsfond	19 737	24 914
Medel från övriga	10 714	10 039
Marianne och Marcus Wallenbergs stiftelse	2 886	1 858
Engquists stiftelse	1 295	2 032
Stiftelsen för strategisk forskning	1 236	541
RMC cancerfonder	1 034	734
Medel från privata företag	899	1 067
Medel från kommuner och regioner	623	527
Göran Gustafssons Stiftelse	0	607
Torsten och Ragnar Söderbergs stiftelse	0	1 099
Summa övriga erhållna medel för finansiering av bidrag*	151 688	202 893

* Minskningen avser transfereringar från internationella organisationer främst från Storbritannien. Även transfereringar från Knut & Alice Wallenberg minskar.

NOT 10 LÄMNAD E BIDRAG	2024	2023
Bidrag till statliga myndigheter	-172 659	-189 426
Bidrag till övriga länder för konsumtion	-78 572	-116 037
Lämnade bidrag internationella organisationer	-54 050	-62 331
Övriga lämnade bidrag	-38 671	-36 413
Stipendier	-33 408	-34 797
Summa lämnade bidrag*	-377 360	-439 004

* Minskningen av transfereringar till statliga myndigheter avser främst riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionshinder och beror på en ändring avseende periodicitet som ökade transfereringarna 2023. Transfereringar till internationella organisationer och övriga länder minskar framför allt inom EU, Storbritannien samt USA.

NOT 11 ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	2024	2023
Anslagsfinansierad verksamhet	33 411	-60 421
Avgiftsfinansierad verksamhet	1 174	501
Resultatandelar från hel- och delägda företag	0	0
Summa årets kapitalförändring	34 585	-59 920

Kapitalförändring per område	Balanserad kapitalförändring (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	482 578	-42 654	439 924
Uppdragsverksamhet	-2 254	548	-1 706
Summa	480 324	-42 106	438 218
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	99 622	76 065	175 687
Uppdragsverksamhet	38 257	626	38 883
Summa	137 879	76 691	214 570
Summa totalt	618 203	34 585	652 788

Kapitalförändringen redovisas enligt bilaga 1 i regleringsbrevet för universitet och högskolor. Stockholms universitet redovisar anslagsfinansierad verksamhet och bidragsfinansierad verksamhet inom de två verksamhetsgrenarna utbildning på grundnivå och avancerad nivå och forskning och utbildning på forskarnivå. För avgiftsbelagd verksamhet avseende beställd utbildning, uppdragsutbildning och uppdragsforskning, redovisas kapitalförändringen i ovanstående not under de båda rubrikerna Uppdragsverksamhet.

NOT 12 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	2024-12-31	2023-12-31
Rättigheter och andra immateriella tillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	14 414	14 626
Årets anskaffningar	1 614	579
Årets försäljningar/utrangeringar	-1 507	-791
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	14 521	14 414
Ingående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-9 909	-9 329
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-1 529	-1 368
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar/nedskrivningar	1 507	788
Utgående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-9 931	-9 909
Utgående bokfört värde	4 590	4 505

NOT 13 FÖRBÄTTRINGSUTGIFTER PÅ ANNANS FASTIGHET	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	619 461	612 942
Årets anskaffningar*	14 798	5 937
Pågående förbättringsutgifter årets anskaffningar	0	2 973
Årets försäljningar/utrangeringar	-8 256	-2 391
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	626 003	619 461
Ingående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-413 258	-375 810
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-38 177	-39 837
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar/nedskrivningar	6 711	2 389
Utgående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-444 724	-413 258
Utgående bokfört värde	181 279	206 203

* Årets anskaffningar och utrangeringar har ökat pga. ombyggnationer av Arrheniuslaboratoriet och universitetsbiblioteket.

NOT 14 MASKINER, INVENTARIER, INSTALLATIONER	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 955 901	1 872 403
Årets anskaffningar	92 918	123 486
Årets försäljningar/utrangeringar	-44 648	-39 988
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 004 171	1 955 901
Ingående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-1 324 525	-1 211 075
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-149 534	-151 399
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar/nedskrivningar	42 868	37 949
Utgående ackumulerade avskrivningar/nedskrivningar	-1 431 191	-1 324 525
Utgående bokfört värde	572 980	631 376

NOT 15 PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR	2024-12-31	2023-12-31
Ingående anskaffningsvärde	15 311	13 274
Årets anskaffningar	106 286	135 437
Färdigställda anläggningar	-112 360	-133 400
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde*	9 237	15 311

*Minskning av pågående nyanläggningar förklaras av färre nyanskaffningar.

NOT 16 ANDELAR I HEL- OCH DELÄGDA FÖRETAG

Universitetet (som del i rättssubjektet staten) företräder staten i dess ägande av 100 procent av Stockholms universitets Holding AB (3 000 aktier, nominellt värde 300 tkr). Företaget är ej börsnoterat. Andelarna, motsvarande 5 275 tkr, har erhållits från Näringsdepartementet enligt beslut 20 december 1997. Därmed har inte universitetet något anskaffningsvärde för aktierna.

Stockholm universitet Holding AB innehar följande aktier 2024-12-31:

100% Success AB

100% SU Inkubator AB

33% Trio Impact Invest AB (fd KTH Education AB)

30% VCS Case Maker AB

Stockholms universitets Holding AB äger också aktier i ytterligare 28 företag. Innehavet i varje företag är mindre än 20 procent.

Bokfört värde	2024-12-31	2023-12-31
Statskapital (från Näringsdepartementet)	5 088	4 088
Kapitaltillskott	1 000	1 000
Summa andelar i hel- och delägda företag	6 088	5 088

NOT 17 ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV*	2024-12-31	2023-12-31
Aktie- och räntefonder	92 348	23 565
Summa långfristiga värdepappersinnehav	92 348	23 565

*Innehav av aktier- och räntefonder har ökat och avser placering av donationsmedel Liljamaa på ca 70 000 tkr. Långfristiga värdepapper redovisas till verkligt värde, marknadsvärde.

NOT 18 FORDRINGAR HOS ANDRA MYNDIGHETER	2024-12-31	2023-12-31
Kundfordringar hos andra myndigheter	46 261	42 946
Fordran mervärdesskatt	63 162	66 756
Övriga fordringar hos andra myndigheter	5 135	2 398
Summa fordringar hos andra myndigheter	114 558	112 100

NOT 19 ÖVRIGA KORTFRISTIGA FORDRINGAR	2024-12-31	2023-12-31
Förskott till anställda	485	701
Övriga kortfristiga fordringar	2 273	969
Summa övriga kortfristiga fordringar*	2 758	1 670

* Ökningen av kortfristiga fordringar avser fakturerade men ej levererade varor per den sista december 2024.

NOT 20 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2024-12-31	2023-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	195 899	196 247
Övriga förutbetalda kostnader	77 598	69 907
Summa förutbetalda kostnader	273 497	266 154
Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	83 189	74 526
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	368 673	362 412
Summa upplupna bidragsintäkter	451 862	436 938
Upplupna uppdragsintäkter	26 409	30 179
Övriga upplupna intäkter	1 365	619
Summa övriga upplupna intäkter	27 774	30 798
Summa periodavgränsningsposter	753 133	733 890

NOT 21 AVRÄKNING MED STATSVERKET	2024-12-31	2023-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-192 030	-163 441
Redovisat mot anslag	4 022 311	3 840 001
Anslag som tillförts räntekonto	-4 006 043	-3 879 761
Återbetalning av anslagsmedel	11 737	11 171
Summa avräkning med statsverket*	-164 025	-192 030

* Universitetet uppvisar ett anslagssparande på grund av tidigare underproduktion inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. I årets anslagssparande ingår överprestation på 28 903 tkr samt ej nyttjat anslag inom teckenspråk och tolkning för 2024 på 12 635 tkr. Under 2024 har universitetet återbetalat ej nyttjat anslag inom teckenspråk och tolkning med 11 737 tkr.

NOT 22 BEHÅLLNING RÄNTEKONTO I RIKSGÄLDSKONTORET	2024-12-31	2023-12-31
Behållning på universitetets räntekonto	2 303 098	2 466 487
Summa behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2 303 098	2 466 487
Beviljad räntekontokredit enligt regleringsbrev.	0	0

NOT 23 KASSA OCH BANK	2024-12-31	2023-12-31
Banktillgodohavande avseende fondförvaltning	1 092	1
Övriga banktillgodohavanden (EUR-kontot)	25 944	1
Summa kassa och bank*	27 036	2

* Eurokontot används främst till att koordinera bidragsmedel som ska transfereras vidare till flera lärosäten som deltar i projekt. Under 2024 har medel ansamlats för att betalas under 2025. Ökning av banktillgodohavanden avseende fondförvaltningen 2024 (T&R Söderbergs och Liljamaas) som har en större behållning på sina konton än tidigare år.

NOT 24 MYNDIGHETSKAPITAL

Universitetet redovisar en positiv kapitalförändring om 34 585 tkr (-59 920 tkr), vilket motsvarar 0,54 procent (0,97 procent) av verksamhetens kostnader om 6 467 292 tkr (6 189 343 tkr).

Myndighetskapital per verksamhetsområde	2024-12-31	2023-12-31
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	438 218	480 324
Forskning och utbildning på forskarnivå	214 570	137 879
Kapital, donationskapital och resultatandelar i hel- och delägda företag	107 519	106 817
Summa myndighetskapital	760 307	725 020

	Statskapital*	Donationskapital**	Resultatandelar i hel- och delägda företag	Balanserad kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående Balans 2023	17 391	89 426	0	642 621	35 502	-59 920	725 020
A. Ingående balans 2024	17 391	89 426	0	642 621	35 502	-59 920	725 020
Föregående års kapitalförändring	0	0	0	-60 421	501	59 920	0
Årets kapitalförändring	702	0	0	0	0	34 585	35 287
B. Summa årets förändring	702	0	0	0	0	34 585	35 287
C. Utgående balans 2024	18 093	89 426	0	582 200	36 003	34 585	760 307

* År 1997 erhöll Stockholms universitet 5 275 tkr i statskapital utan avkastningskrav. Från och med 2020 redovisas resultatandelar i hel- och delägda företag enligt anskaffningsvärdemetoden och redovisas under statskapital. Från och med 2019 ingår konst från Statens Konstråd i statskapital. Värdet uppgick per 31 december 2024 till 12 005 tkr.

** Donationskapital avser invärderad konst.

NOT 25 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE	2024-12-31	2023-12-31
Ingående avsättning pensioner	7 993	5 839
Årets pensionskostnad	3 946	5 560
Årets pensionsutbetalningar	-3 920	-3 406
Utgående avsättningar för pensioner och liknande avsättningar	8 019	7 993

NOT 26 AVSÄTTNINGAR FÖR AVHJÄLPANDE AV MILJÖSKADOR	2024-12-31	2023-12-31
Ingående avsättning för avhjälpande av miljöskador	2 689	2 689
Årets avsättningar för avhjälpande av miljöskador	0	0
Summa utgående avsättningar för avhjälpande av miljöskador	2 689	2 689

Stockholms universitet tar det finansiella ansvaret, i enlighet med 13 §, första stycket punkt 1 i strålskyddslagen (1988:220), för radioaktivt avfall från de åtta slutna strålkällor som finns i universitetets verksamhet. Samtliga källor är aktuella för avveckling tidigast om 20–30 år.

NOT 27 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR	2024-12-31	2023-12-31
Ingående omställningsmedel	22 718	24 116
Årets förändring	-3 512	-1 398
Utgående omställningsmedel	19 206	22 718
Ingående avsättning tvister	0	0
Årets avsättning avseende tvister	2 650	0
Utgående avsättning avssende tvister	2 650	0
Summa utgående övriga avsättningar	21 856	22 718

NOT 28 LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET*	2024-12-31	2023-12-31
Lån vid årets början	631 084	671 391
Under året upptagna lån	65 935	93 615
Årets amortering	-121 284	-133 922
Summa lån i Riksgäldskontoret vid årets slut	575 735	631 084

Beviljad låneram enligt regleringsbrev. 640 000 725 000

* Lånebehovet har minskat med 55 mnkr jämfört med 2023 som en konsekvens av lägre investeringar under 2024.

NOT 29 KORTFRISTIGA SKULDER TILL ANDRA MYNDIGHETER	2024-12-31	2023-12-31
Skuld till Skatteverket (arbetsgivaravgifter m.m.)	76 767	69 240
Skuld mervärdesskatt	11 218	17 116
Leverantörsskulder	50 292	54 978
Summa kortfristiga skulder till andra myndigheter*	138 277	141 334

* Skulderna har minskat förutom skuld till Skatteverket som avser högre arbetsgivaravgifter som en konsekvens av högre decemberlöner som inkluderade den retroaktiva lönen efter lönerevisionen.

NOT 30 ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER	2024-12-31	2023-12-31
Personalens källskatt	64 806	56 756
Avräkning valutakonton	13 313	2
Övrigt	655	3 681
Summa övriga kortfristiga skulder*	78 774	60 439

*Ökningen av övriga kortfristiga skulder beror på personalens källskatt där lön som betalades ut i december innehöll retroaktiv lön avseende sista kvartalet. Även att Eurokontot främst används till att koordinera bidragsmedel som ska transfereras vidare till flera lärosäten som deltar i projekt.

NOT 31 OFÖRBRUKADE BIDRAG	2024-12-31	2023-12-31**
Forskningsråd	950 142	952 338
EU-program	297 155	335 972
Svenska stiftelser och ideella föreningar	241 391	254 948
Övriga statliga myndigheter	147 293	160 810
Utländska finansiärer	50 738	60 144
Sektorsorgan	32 391	32 656
Bidrag från enskilda personer	27 415	1 663
Finansiärer av rådskaraktär	14 949	14 229
Svenska företag, affärsdrivande verk	10 144	7 220
Nordiska finansiärer	9 075	22 051
Anknutna stiftelser	8 293	9 134
Högskolor och universitet	7 114	13 107
Kommuner och regioner	4 071	2 065
Summa oförbrukade bidrag*	1 800 171	1 866 337

* Minskningen mellan åren består främst av minskade oförbrukade bidragsmedel från EU:s ramprogram, svenska stiftelser och ideella föreningar samt övriga statliga myndigheter. För privata personer har det skett en ökning av oförbrukade bidragsmedel med 25 000 tkr.

** Noten för 2023 har korrigerats för att överensstämma med rätt belopp av oförbrukade bidrag per bidragsgivare avseende nordiska finansiärer, svenska företag och affärsdrivande verk, högskolor och universitet samt utländska finansiärer.

Därtöver har noten korrigerats med anledning av de höga utfall av oförbrukade bidrag från enskilda personer 2024 som redovisats på en ny rad samt att beloppet om 1 663 tkr har reducerats från svenska och affärsdrivande verk avseende 2023.

Den genomsnittliga årliga ökningen av oförbrukade bidrag har varit 6,8 procent under de fem senaste åren. År 2024 har det varit en minskning med 3,6 procent medan det var en ökning med 8,4 procent år 2023. Till den bidragsfinansierade verksamheten finns framtida avskrivningskostnader knutna till ett värde av 163 769 tkr.

Specifikation av oförbrukade bidrag	2024-12-31	2023-12-31
Bidrag från annan statlig myndighet	1 136 939	1 158 912
Bidrag från icke statliga organisationer eller privata personer	565 999	681 826
Oförbrukade donationer	97 233	25 599
Totalt oförbrukade bidrag	1 800 171	1 866 337

Förbrukningstakt för oförbrukade bidrag från statlig givare:

	2024-12-31	Inom 3 mån.	3–12 mån.	1–3 år
Förbrukning oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet	1 136 939	285 869	851 070	0

Beräkningen har gjorts i enlighet med rekommendationer från HfR för schablonberäkning av omsättningshastigheten, vilket enligt denna metod är 1,0. Förbrukningstakten för bidragsverksamheten med statlig finansiering bedöms sammantaget vara linjär.

NOT 32 PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna semesterlöneskulder inkl. lönekostnadspålägg	253 437	229 865
Upplupna löneskulder inkl. lönekostnadspålägg	21 330	54 700
Övriga upplupna kostnader	19 639	21 236
Summa upplupna kostnader	294 406	305 801
Oförbrukade bidrag, statliga	1 136 939	1 158 912
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	663 232	707 425
Summa oförbrukade bidrag	1 800 171	1 866 337
Förutbetalda intäkter	60 982	45 421
Förutbetalda uppdragsintäkter, statliga	38 537	51 448
Förutbetalda uppdragsintäkter, utomstatliga	13 697	21 876
Summa förutbetalda intäkter	113 216	118 745
Summa periodavgränsningsposter*	2 207 793	2 290 883

* Minskningen beror på lägre oförbrukade bidrag bland annat inom EU-program men också lägre förutbetalda uppdragsintäkter samt lägre upplupna lönekostnader på grund av avslutade löneförhandlingar under 2024.

Redovisning av avgiftsfinansierad verksamhet 2024

Verksamhet, tkr	Över-/underskott t.o.m. 2022	Över-/underskott 2023	Intäkter 2024	Kostnader 2024	Över-/underskott 2024	Akkumulerat över-/underskott, utgående 2024
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning	131	0	1 622	-1 622	0	131
Yrkehögskolan, KY m.m.	0	0	0	0	0	0
Uppdragsutbildning	-4 724	-450	99 911	-99 363	548	-4 626
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	14 055	-11 166	88 836	-91 217	-2 381	508
Övrigt	0	0	0	0	0	0
Summa	9 462	-11 616	190 369	-192 202	-1 833	-3 987
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	6 274	950	152 065	-151 439	626	7 850
Summa	6 274	950	152 065	-151 439	626	7 850
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet			15 238	-21 750		
Tillhandahållande av bostadslägenheter enligt förordningen (2022:1515) om möjlighet för universitet och högskolor att tillhandahålla bostäder*			45 005	-46 637		
Tillhandahållande av bostadslägenheter enligt äldre bestämmelser i förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning**			0	0		
Tillhandahållande av bostadslägenheter enligt regeringsbeslut U2022/02259**			0	0		
Forskningsinfrastruktur enligt förordningen (2022:1378) om avgifter för forskningsinfrastruktur			0	0		
Övrigt			0	0		
Summa			60 243	-68 387		

* Stockholms universitet har beslutat att upplåta lägenheter till utbytesstudenter, fritt resande programstudenter, doktorander och gästforskare. Universitet hyr 635 lägenheter och har en belägningsgrad under terminerna med 93 procent. Under 2024 hyrdes drygt 530 bostäder ut till studenter och till gästforskare hyrdes ca 90 bostäder ut under våren och drygt 115 under hösten. Under sommaren tillkom 24 forskarbostäder, hyresvärd Akademiska Hus. Omsättningen är betydligt högre tack vare etablering av ett studentområde med 152 bostäder under november 2023 och ett forskarområde med 24 delningsbostäder.

Verksamheten är till 100 procent avgiftsfinansierad och intäkterna uppgick till 45 005 tkr medan kostnaderna landade på 46 637 tkr. Enligt prognosen för 2025 kommer universitet att upplåta 720 lägenheter varav 85 avser nyetablering med belägningsgrad på 95 procent under terminerna. Verksamheten kommer att vara avgiftsfinansierad till 100 procent. De prognostiserade intäkterna kommer att uppgå till 54 292 tkr (3 327 tkr för nyetablering) respektive kostnader 52 414 tkr (4 026 tkr för nyetablering).

** Från och med 1 januari 2023 hyrs bostäder endast ut enligt förordningen (2022:1515).

Stockholms universitets disponibla ackumulerade överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten för 2024 uppgår till 3 863 tkr.

Universitetet har de senaste åren vidtagit åtgärder för att minska överskottet i den avgiftsfinansierade verksamheten, framför allt inom uppdragsverksamheten. Under 2024 har uppdragsutbildning och uppdragsforskning uppvisat ett totalt överskott om 1 174 tkr. Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter har genererat ett underskott om 2 381 tkr. Befintlig fördelningsmodell för den studieavgiftsbelagda verksamheten kommer att revideras under 2025 för att säkerställa att intäkter och kostnader allokeras korrekt.

Enligt 25 § Avgiftsförordningen (1992:191) ska myndigheten lämna förslag till disposition till regeringen om överskottet uppgår till mer än 10 procent. För den avgiftsfinansierade verksamheten uppgår det ackumulerade överskottet i förhållande till omsättning till 1,1 procent.

Redovisning av takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2024

Tabell 1. Redovisning av antal helårsstudenter (hst) och helårsprestationer (hpr)

Utfall avseende perioden 2024-01-01–2024-12-31

Utbildningsområde	Utfall hst LLL	Utfall hst exkl. LLL	Utfall hpr	Hst ersättning (tkr)	Hpr ersättning (tkr)	Utfall total ersättning (tkr)
Humaniora	97	7 422	4 909	266 688	114 710	381 398
Juridik	31	2 648	2 326	95 026	54 143	149 170
Samhällsvetenskap	90	9 104	7 366	326 112	170 542	496 654
Naturvetenskap	41	3 827	2 647	237 818	135 679	373 496
Teknik	5	1 916	1 557	118 099	79 451	197 550
Vård	18	568	527	37 681	29 860	67 541
Medicin	0	719	602	51 642	52 612	104 254
Undervisning	36	1 136	1 062	50 552	48 375	98 927
Verksamhetsförlagd utb.	0	526	519	32 170	30 801	62 971
Övrigt	13	1 502	1 302	73 564	51 462	125 025
Summa	331	29 367	22 817	1 289 351	767 635	2 056 986
Takbelopp (tkr)						2 032 470
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)						24 516

En del av utbildningen har finansierats med medel hänförliga till EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RRF).

Tabell 2. Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)	
Årets takbelopp	2 032 470
+ Ev. ingående anslagssparande	179 700
Summa (A)	2 212 170
B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för hpr från december föregående budgetår	4 387
Utfall total ersättning enligt tabell 1	2 056 986
+ Ev. ingående överproduktion	
Summa (B)	2 061 373
Summa (A-B)	150 797
Tabell. Anslagssparande	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	150 797
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet	
Utgående anslagssparande	150 797
Tabell. Överproduktion	
Total utgående överproduktion	
- Ev. överproduktion över 15 % av takbeloppet	
Utgående överproduktion	0

Ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter

Nedan visas ersättningar, förmåner och övriga uppdrag för universitetsstyrelsens ledamöter. Ersättningar och förmåner redovisas för budgetåret 2024. Enligt regeringsbeslut utgår arvode till de externa ledamöterna med 28 000 kronor per år t.o.m. 2024-09-30 och fr.o.m. 2024-10-01 med 36 500 kronor per år. Till suppleanter utgår ingen ersättning. Till ordförande utgår arvode med 66 000 kronor per år t.o.m. 2024-09-30 och fr.o.m. 2024-10-01 med 86 000 kronor per år.

Namn	Övriga uppdrag	Belopp
Externa ledamöter		
Justitierådet Helena Jäderblom, ordförande <i>(fr.o.m. 2024-10-01)</i>	Inga uppdrag	28 700
Förre justitierådet Mats Melin, <i>(ordförande t.o.m. 2024-09-30)</i>	Inga uppdrag	44 000
Rektor Astrid Söderbergh Widding, professor	Aarhus universitet Nobel Group Interests AB Nobel Prize Outreach AB Nobelhuset AB	1 711 037
Robert Bergqvist, senior ekonom	Statistiska centralbyråns insynsråd	30 900
Erik Brandsma, verkställande direktör	Setra Group AB Circular Gastronomy AB	30 900
Christina Gellerbrant Hagberg, generaldirektör <i>(t.o.m. 2024-09-14)</i>	Arbetsgivarverket	14 000
Sanne Houby-Nielsen, styresman	Inga uppdrag	30 900
Fredrik Jurdell, stadsdirektör <i>(fr.o.m. 2024-10-01)</i>	Stockholms stadshus AB Stockholmsregionens Europakontor AB Ecologidea AB	12 200
Tiit Land, universitetsrektor	Inga uppdrag	30 900
Ingela Lindh, f.d. stadsdirektör <i>(t.o.m. 2024-09-30)</i>	Fastighetsägarna Sverige Aktiebolag Anders Bodin Fastigheter AB John Mattson Fastighetsföretagen AB Musikaliska Nybrokajen AB Stockholm Urban Advisors AB In&Ut Reda AB Kungliga Operan AB	18 700

Anna Rathsman, civilingenjör (fr.o.m. 2024-10-01)	EISCAT AB Rymdstyrelsen	12 200
Tuula Teeri, Senior Advisor	AFRY AB	30 900
Verksamhetsföreträdare		
Stefan Helgesson, professor	Inga uppdrag	0
Lena Mäler, professor	Inga uppdrag	0
Yvonne Svanström, professor	Inga uppdrag	0
Studentrepresentanter		
Hermela Embaye, vice kårsordförande/ kårsordförande (fr.o.m. 2024-07-01)	AB Frescatihallen	10 800
Victor Nygren, vice kårsordförande (fr.o.m. 2024-09-19)	Inga uppdrag	10 800
Karl Sigfrid, doktorand	Inga uppdrag	30 900
Disa Ahlblom-Berg, kårsordförande (t.o.m. 2024-06-30)	Inga uppdrag	14 000
Alicia Dickner, vice kårsordförande (t.o.m. 2024-06-30)	AB Frescatihallen	14 000
Victor Heinonen (kårsordförande 2024-07-01 – 2024- 09-05)	Inga uppdrag	0
Gruppsuppleanter för verksamhetsföreträdare		
Martin Jakobsson, professor	Inga uppdrag	0
Jane Reichel, professor	Svenska institutet för europapolitiska studiers insynsråd	0
Gruppsuppleanter för studentrepresentanterna		
Nima Nikaein	Inga uppdrag	6 100

Tabellbilaga

Tabell 29. Antal helårsstudenter och helårsprestationer samt prestationsgrad (%) per område och fakultet inom ramen för takbeloppet 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Område/fakultet	2022			2023			2024		
	Antal hst	Antal hpr	Prestations-grad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestations-grad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestations-grad (%)
Humanvetenskapliga området	25 536	19 812	78	25 706	19 890	77	26 599	20 826	78
varav kvinnor/män (%)	66/34	68/32	80/72	66/34	67/33	80/73	65/35	67/33	81/74
<i>Humanistiska fakulteten</i>	8 961	6 252	70	9 130	6 269	69	9 437	6 552	69
varav kvinnor/män (%)	67/33	70/30	73/63	67/33	70/30	72/63	66/34	70/30	73/63
<i>Juridiska fakulteten</i>	2 569	2 252	88	2 627	2 331	89	2 726	2 367	87
varav kvinnor/män (%)	66/34	67/33	89/85	67/33	68/32	89/88	67/33	68/32	88/85
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	14 007	11 308	81	13 949	11 290	81	14 436	11 907	82
varav kvinnor/män (%)	65/35	67/33	84/75	64/36	66/34	83/77	64/36	66/34	85/79
Naturvetenskapliga området*	3 215	1 939	60	3 209	1 935	60	3 087	1 991	65
varav kvinnor/män (%)	51/49	55/45	65/56	51/49	54/46	64/57	49/51	52/48	68/61
Övriga**							13	-	-
varav kvinnor/män (%)							69/31	-	-
Totalt	28 751	21 752	76	28 915	21 825	75	29 699	22 817	77
varav kvinnor/män (%)	64/36	67/33	79/70	64/36	66/34	78/71	64/36	66/34	80/72

Källa: Ladok.

*Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

**Avser de utresande utbytesstudenter som ej är knutna till någon institution.

Tabell 30. Antal helårsstudenter och helårsprestationer samt prestationsgrad (%) per område och fakultet inom ramen för studieavgiftsbelagd verksamhet 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Område/fakultet	2022			2023			2024		
	Antal hst	Antal hpr	Prestations-grad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestations-grad (%)	Antal hst	Antal hpr	Prestations-grad (%)
Humanvetenskapliga området	349	294	84	444	364	82	611	519	85
varav kvinnor/män (%)	60/40	61/39	85/83	63/37	66/34	85/76	63/37	65/35	87/81
<i>Humanistiska fakulteten</i>	36	30	84	43	39	90	50	40	79
varav kvinnor/män (%)	73/27	75/25	87/77	63/37	66/34	94/83	68/32	68/32	79/78
<i>Juridiska fakulteten</i>	31	29	93	38	36	95	45	36	81
varav kvinnor/män (%)	79/21	76/24	90/104	69/31	81/19	110/59	53/47	57/43	87/74
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	283	236	83	363	289	80	516	443	86
varav kvinnor/män (%)	57/43	57/43	84/82	63/37	64/36	81/77	63/37	65/35	88/82
Naturvetenskapliga området*	78	67	86	80	72	90	83	72	87
varav kvinnor/män (%)	55/45	56/44	88/84	61/39	61/39	90/89	60/40	65/35	94/77
Övriga**							0	-	-
varav kvinnor/män (%)							100/0	-	-
Totalt	427	361	85	525	436	83	694	591	85
varav kvinnor/män (%)	59/41	60/40	86/83	63/37	65/35	86/78	63/37	65/35	88/80

Källa: Ladok.

*Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

**Avser de utresande utbytesstudenter som ej är knutna till någon institution.

Tabell 31. Antal antagna till utbildning på forskarnivå per område och fakultet 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Område/fakultet	2022			2023			2024		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Humanvetenskapliga området	90	60	40	120	58	43	81	56	44
<i>Humanistiska fakulteten</i>	34	56	44	40	65	35	24	79	21
<i>Juridiska fakulteten</i>	7	71	29	5	60	40	4	25	75
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	49	61	39	75	53	47	53	47	53
Naturvetenskapliga området*	83	45	55	103	60	40	120	50	50
Totalt	173	53	47	223	59	41	201	52	48

Källa: Ladok.

*Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

Tabell 32. Genomsnittlig nettostudietid (år) för doktorexamen respektive licentiatexamen per fakultet 2022–2024

Fakultet	2022			2023			2024		
	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män	Totalt	För kvinnor	För män
Humanistiska fakulteten									
Doktorexamina	4,5	4,3	4,8	4,8	4,7	4,9	5,0	4,5	5,8
Licentiatexamina	3,0	-	3,0	2,2	2,2	-	2,9	3,2	2,5
Juridiska fakulteten									
Doktorexamina	3,9	4,6	2,5	4,7	4,7	4,9	5,3	6,7	4,3
Licentiatexamina	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samhällsvetenskapliga fakulteten									
Doktorexamina	4,6	4,5	4,7	4,5	4,3	4,6	5,2	5,2	5,2
Licentiatexamina	-	-	-	4,0	4,3	3,6	-	-	-
Naturvetenskapliga fakulteten									
Doktorexamina	4,4	4,3	4,4	4,3	4,3	4,3	4,2	4,3	4,2
Licentiatexamina	3,3	3,4	3,3	3,2	3,2	3,2	3,5	3,6	3,4
Totalt									
Doktorexamina	4,5	4,4	4,5	4,5	4,4	4,5	4,6	4,6	4,7
Licentiatexamina	3,3	3,4	3,2	3,3	3,4	3,2	3,4	3,6	3,3

Källa: Ladok.

Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts då efterrapportering förekommer.

Tabell 33. Antal licentiat- och doktorsexamina per område och fakultet 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Område/fakultet	2022			2023			2024		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Humanvetenskapliga området									
<i>Doktorsexamina</i>	110	51	49	122	52	48	100	58	42
<i>Licentiatexamina</i>	2	-	100	7	86	14	9	22	78
Humanistiska fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	38	55	45	37	51	49	55	58	42
<i>Licentiatexamina</i>	2	-	100	2	100	-	9	22	78
Juridiska fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	3	67	33	10	70	30	8	50	50
<i>Licentiatexamina</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samhällsvetenskapliga fakulteten									
<i>Doktorsexamina</i>	69	48	52	75	51	49	37	59	41
<i>Licentiatexamina</i>	-	-	-	5	80	20	-	-	-
Naturvetenskapliga området*									
<i>Doktorsexamina</i>	114	43	57	105	42	58	113	40	60
<i>Licentiatexamina</i>	30	50	50	24	50	50	21	38	62
Totalt									
<i>Doktorsexamina</i>	224	47	53	227	48	52	213	48	52
<i>Licentiatexamina</i>	32	47	53	31	58	42	30	33	67

Källa: Ladok.

*Tillika Naturvetenskapliga fakulteten

Tabell 34. Antal vetenskapliga publiceringar totalt inklusive populärvetenskapliga, per område och fakultet 2022–2024

Område/fakultet	2022	2023	2024
Humanvetenskapliga området	3 093	3 069	2 360
<i>Humanistiska fakulteten</i>	1 208	1 091	752
<i>Juridiska fakulteten</i>	283	290	168
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	1 600	1 686	1 440
Naturvetenskapliga området*	2 333	2 274	1 683
Totalt	5 426	5 343	4 043

Källa: DiVA.

Uppdatering av tidigare års uppgifter har gjorts på grund av förändrad utsökning samt då det finns en eftersläpning i registreringen. Eftersläpningen innebär att statistiken för 2024 inte är att betrakta som komplett.

*Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

Tabell 35. Andel disputerade lärare per område och fakultet 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Område/fakultet	2022			2023			2024		
	Andel disputerade	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Andel disputerade	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Andel disputerade	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Humanvetenskapliga området	86	49	51	87	49	51	88	50	50
<i>Humanistiska fakulteten</i>	81	56	44	82	55	45	83	56	44
<i>Juridiska fakulteten</i>	86	50	50	84	52	48	88	52	48
<i>Samhällsvetenskapliga fakulteten</i>	90	45	55	91	45	55	92	46	54
Naturvetenskapliga området*	99	29	71	100	30	70	100	31	69
Totalt	89	45	55	89	45	55	90	46	54

Källa: Beslutsstödsystem.

*Tillika Naturvetenskapliga fakulteten.

Tabell 36. Antal årsarbetskrafter inom vissa personalkategorier 2022–2024, med uppgift om andel kvinnor och män (%)

Yrkesgrupp	2022			2023			2024		
	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Antal	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)
Biträdande lektor	52	58	42	46	60	40	45	45	55
Adjunkt	154	64	36	153	64	36	131	64	36
Lektor	729	52	48	723	52	48	708	53	47
Professor	521	34	66	532	35	65	546	36	64
Administrativ och teknisk personal	1 644	64	36	1 667	64	36	1 712	64	36

Källa: Beslutsstödsystem.

Styrelsebeslut

Styrelsen för Stockholms universitet har vid sammanträde idag, den 19 februari 2025, fastställt och undertecknat årsredovisning för budgetåret 2024.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Styrelse

Helena Jäderblom
ordförande

Hans Adolfsson
rektor

Robert Bergqvist

Erik Brandsma

Hermela Embaye

Stefan Helgesson

Sanne Houby-Nielsen

Martin Jakobsson

Fredrik Jurdell

Victor Nygren

Tiit Land

Anna Rathsmann

Karl Sigfrid

Yvonne Svanström

Tuula Teeri

Handläggare:
Karin Fürstenbach
Planeringschef

Budgetunderlag för Stockholms universitet, perioden 2026–2028

Statliga universitet och högskolor inom Utbildningsdepartementets ansvarsområde ska lämna budgetunderlag till regeringen enligt ett särskilt direktiv (U2022/03651) senast den 22 februari. Universitetsstyrelsen vid Stockholms universitet har den 19 februari 2025 beslutat om universitetets budgetunderlag för perioden 2026–2028 (universitetsstyrelsens protokoll nr 1 2025).

Innehållsförteckning

Urval av strategiska utmaningar	2
1. Inledning	3
2. Strategiska utmaningar	3
2.1. Övergripande	3
2.2. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	4
2.3. Forskning	6
2.4. Forskningsinfrastruktur	9
2.5. Övriga utmaningar	11
3. Medlemskap i forskningssamarbete som kräver särskilt bemyndigande	12
4. Ekonomisk utveckling	12
5. Tabellbilaga	15

Urval av strategiska utmaningar

Sammanfattningsvis bedömer universitetet att det är särskilt angeläget att regeringen:

Övergripande

- Ökar långsiktigheten i utbildningsuppdrag och forskningsfinansiering.
- Avskaffar produktivitetsavdraget för anslag till forskning och högre utbildning.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

- Bibehåller nuvarande nivå på Stockholms universitets takbelopp.
- Höjer ersättningsbeloppen för språkutbildning.
- Höjer det nationella pedagogiska stödet med 12 mnkr fr.o.m. 2026.
- Höjer den direkta ersättningen till studentkåren.

Forskning

- Undantar basresursen i den nya konkurrensbaserade modellen för fördelning av det direkta forskningsanslaget, på motsvarande sätt som strategiska forskningsområden och andra öronmärkta medel.
- Verkar för fri forskning genom att höja de direkta fria forskningsanslagen till lärosätena.
- Säkerställer att Vetenskapsrådets medel för fria projektbidrag inte minskar till följd av öronmärkta satsningar.

Forskningsinfrastruktur

- Samordnar e-infrastruktur inom en ny eller existerande myndighet.
- Verkar för nationell samordning och kostnadseffektivitet i övergången till öppen vetenskap.
- Finansierar MAX IV direkt genom statsanslaget.
- Säkerställa finansiering av en ny svensk forskningsisbrytare för att ersätta Oden och stärka svensk polarforskning.

Övriga utmaningar

- Förändrar uppdraget till Akademiska hus.

1. Inledning

Genom sitt breda utbildningsutbud och internationellt framstående forskning bidrar Stockholms universitet på ett signifikant sätt till samhällets utveckling och kompetensförsörjning.

Stockholms universitet är ett framstående forskningsuniversitet som kännetecknas av både grundforskning och tillämpad forskning. Stockholms universitet har en stark och stabil position bland de största forskningsutförarna inom humanvetenskap och naturvetenskap. Exempelvis var universitetet år 2023 den mest frekventa mottagaren av Vetenskapsrådets projektbidrag inom forskningsämnesområdena samhällsvetenskap och humaniora, och den tredje mest frekventa mottagaren inom naturvetenskap. Stockholms universitet har vidare varit framgångsrikt vid konkurrens om prestigefyllda forskningsmedel från exempelvis Wallenbergstiftelserna och ERC.

Stockholm universitet är även Sveriges största lärosäte sett till antal helårsstudenter. Kärnan i utbildningsutbudet utgörs av programutbildningar, men universitetet har också ett mycket brett utbud av fristående kurser som erbjuder studenter möjligheter att utforma en egen examen. Campusförlagd utbildning dominerar utbildningsutbudet men universitetet erbjuder även distansutbildning på såväl del- som heltid och såväl dag- som kvällstid. Genom sitt breda flexibla utbildningsutbud kan universitetet bidra till livslångt lärande och en förbättrad matchning mot de behov som finns på arbetsmarknaden för att möta framtidens utmaningar. Universitetet värnar de grundläggande akademiska värdena autonomi och akademisk frihet.

2. Strategiska utmaningar

Nedan följer ett antal prioriterade strategiska utmaningar som Stockholms universitet särskilt vill lyfta fram för 2026–2028.

2.1. Övergripande

Lärosätet välkomnar regeringens satsning på höjda ersättningsbelopp för humaniora, samhällsvetenskap och juridik som aviserades i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) och för naturvetenskap och teknik som aviserades i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1). Höjningarna bidrar till att bromsa den urholkning av resurserna för högre utbildning som pågått under en längre tid och som hotar förutsättningarna att bedriva en utbildning av hög kvalitet. Universitetets önskan är att denna positiva utveckling fortsätter.

Ökad långsiktighet i utbildningsuppdrag och forskningsfinansiering

En förutsättning för hög kvalitet i forskning och utbildning är att lärosätena har ett reellt handlingsutrymme och ges ett helhetsansvar för verksamheten. En forskningspolitik för excellens bör vara långsiktig och stabil samt ge lärosätena eget utrymme att planera och genomföra verksamheten. Stockholms universitet förespråkar därför en större förutsägbarhet i anslagsfördelningen. Tillfälliga satsningar eller fluktuationer av det direkta forskningsanslaget mellan åren innebär en ryckighet som försvårar planeringen av verksamheten och motverkar kostnadseffektivitet.

Avskaffat produktivetsavdrag för forskning och högre utbildning

Universitetens kärnuppgifter – undervisning och forskning – har inte samma möjligheter till effektivisering som administrativa uppgifter. Effektiviseringar påverkar istället den lärarledda tiden, forskningsanknytningen av utbildningen och forskarnas tillgängliga tid för forskning. Det är därför inte rimligt att det ställs samma krav på produktivetsökning och effektivisering av universitetens verksamhet som inom andra sektorer. Olika satsningar har de senaste årtiondena till viss del motverkat urholkningen, men istället för ökad kvalitet och möjlighet att uppnå syftena med satsningarna behöver medlen till stor del användas för att upprätthålla kvalitet i redan befintlig verksamhet. Regeringen bör därför avskaffa produktivetsavdraget för forskning och högre utbildning.

2.2. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Bibehållet takbelopp

Stockholms universitet erbjuder idag ett brett utbud av kurser och program för såväl omställning som livslångt lärande och har goda möjligheter att möta efterfrågan på utbildning inom ramen för omställningsstudiestödet.

Universitetet välkomnar regeringens aviserade satsningar på STEM-området, men anser att denna satsning inte bör göras på bekostnad av andra utbildningsområden. Sverige behöver utbildade personer inom många olika discipliner; inte minst behövs tvärvetenskapligt samarbete för att lösa utmaningar inom olika delar av samhället. Akademin kan här bidra till bl.a. god läsförmåga hos befolkningen, ekonomisk och hållbar utveckling, samt det stabila demokratiska samhället, vilket behövs för att kunna dra nytta av den tekniska utvecklingen. Kompetensbrist finns inte minst inom skolväsendet. Stockholms universitet bedriver Sveriges största lärarutbildning och svarade läsåret 2023/24 för 15 procent av landets lärarexamina. Att säkra skolans kompetensförsörjning är av högsta prioritet för universitetet, som idag genom en mängd olika utbildningsformer bidrar till att öka antalet examinerade lärare.

Samtidigt som det råder brist på nyutbildade personer förändras arbetsmarknaden snabbt och behovet av fortbildning och vidareutbildning inom alla samhällsområden ökar. Stockholms universitet har här, utifrån sitt breda utbildningsutbud och stora utbud av fristående kurser, en unik möjlighet att bidra till att yrkesverksamma ges goda möjligheter till kompetensutveckling i det livslånga lärandet. Mycket av den utbildning som behövs för omställning, fortbildning och vidareutbildning av yrkesverksamma är fristående kurser på distans och deltid. Den sortens vidareutbildning för yrkesverksamma har inte sällan låg prestationsgrad, och om prestationsgraden utgör underlag för omfördelningar av universitetens takbelopp eller bedömning av universitetets kvalitet riskerar det att undergräva omställningen. Stockholms universitet efterlyser en tydlighet och långsiktighet i politiken och resurstilldelningen som gör att sådan samhällsviktig utbildning även fortsatt kan prioriteras och utvecklas.

I betänkandet *Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning* (SOU 2024:81) föreslås höjda antagningskrav till lärar- och förskollärarytbildningen samt ett ökat fokus på ämneskunskaper, praktisk metodik och kognitionsvetenskap i utbildningarna. Utredningen föreslår vidare omfattande resursförstärkningar i form av höjda ersättningar per student, i syfte att höja kvaliteten i förskolläraryt- och lärarutbildningarna. Stockholms universitet vill betona att dessa förstärkningar är helt avgörande för att det fortsatt ska gå att bedriva en utbildning av hög kvalitet, trots de minskade studentvolymerna som utredningen beräknar bli följden av de höjda antagningskraven.

Universitetet ser positivt på det kommande professionsprogrammet för förskollärare, lärare och rektorer i skolväsendet som planeras införas under 2025. Stockholms universitet har, med sin omfattande lärarutbildning och vana av att erbjuda kompetensutvecklingsinsatser inom skolområdet, stora möjligheter att bidra med utbildning inom en rad områden kopplade till professionsprogrammet. För att undvika undanträngningseffekter, som riskerar att ställa nybörjarplatser mot yrkesverksammas behov av kompetensutveckling, behövs en beredskap att höja universitetets takbelopp i takt med att lärares intresse för att delta i professionsprogrammet ökar.

Höjda ersättningsbelopp för språkutbildning

Stockholms universitet ser positivt på att Universitetskanslersämbetet fått i uppdrag att kartlägga och analysera förutsättningarna för att bedriva småspråk, och hoppas att denna genomlysning kan leda till bättre ekonomiska förutsättningar för språkutbildningarna. Den låga ersättningen till kurser inom humaniora har gjort det allt svårare att genomföra språkutbildningar av hög kvalitet. Den aviserade höjningen av ersättningsbeloppet för humaniora är ett välbehövligt tillskott, men inte tillräckligt för språkutbildningarna. Precis som i laborativ undervisning behöver studentgrupperna inom språk vara små och behovet av lärarledd undervisning liknar till stor del det inom naturvetenskap. Stockholms universitet anser att samtliga språk ska kunna avräknas mot utbildningsområdet Övrigt. Reformen skulle inte innebära någon kostnadsökning för staten om det inte åtföljs av ett utökat takbelopp, men en väsentlig kvalitativ förstärkning för studenter på landets språkutbildningar.

Praktisk estetisk verksamhet och kulturskoleklivet

Det pågår en översyn av den praktiska-estetiska verksamheten vid Stockholms universitet. Diskussioner pågår med andra lärosäten om möjliga samarbeten för att utveckla den praktisk-estetiska verksamheten i lärarutbildningarna. Detta kan också komma att påverka universitetets deltagande i kulturskoleklivet fr.o.m. 2026. Lärosätet avser att återkomma till regeringen med en särskild skrivelse i frågan.

Höjning av de nationella medlen för riktat pedagogiskt stöd

Stockholms universitet är samordnare för det nationella anslaget för riktat pedagogiskt stöd till studenter med varaktig funktionsnedsättning som upplever funktionshinder i studiesituationen. Lärosäten kan söka medel för kostnader kopplade till personellt, riktat pedagogiskt stöd som överstiger 0,3 procent av lärosätets takbelopp. De nationella medlen täcker dock bara riktat personellt stöd medan exempelvis kostnader för handläggning av ärenden, tekniska hjälpmedel och lokaler inte täcks. Flertalet lärosäten avsätter därför betydligt mer än 0,3 procent av sitt anslag för kostnader som inte täcks av de nationella medlen. Sammantaget är den ofinansierade kostnaden för denna verksamhet vid lärosätena betydande.

Ökningen av studenter som behöver riktat pedagogiskt stöd mattas inte heller av, och allt fler studenter är i behov av mer omfattande stöd. År 2024 betalades medel ut för att täcka lärosätenas äskanden för personellt, riktat pedagogiskt stöd gällande 2023 och kostnadstäckningen uppgick till 71 procent.

Efter samråd med övriga lärosäten införs inför 2025 ytterligare begränsningar gällande vad lärosätena får ta med i redovisningen. Förhoppningen är att begränsningarna kan leda till kostnadseffektivisering, men risken finns att åtgärden endast ökar de kostnader som respektive lärosäte behöver täcka av de ordinarie anslagen för utbildning på grundnivå och

avancerad nivå. Begränsningarnas förväntade effekt, och det faktum att Svenskt teckenspråkslexikons verksamhet inte längre belastar de nationella medlen från 2025, innebär att en mindre ökning av medel än vad som aviserats i föregående budgetunderlag fordras. För att kunna erbjuda kostnadstäckning till lärosätena beräknas de nationella medlen behöva räknas upp med cirka tolv miljoner kronor år 2026. Som nämnts ovan har dock lärosätena utöver de kostnader som täcks av de nationella medlen betydande kostnader som finansieras inom ordinarie ram då de faller utanför områdena för de nationella medlen. Om lärosätenas kostnader skulle kompenseras fullt ut skulle betydligt mer medel behöva tillskjutas.

Höjning av den direkta ersättningen till studentkåren

Ett aktivt studentinflytande är en viktig del i lärosätenas kvalitetsarbete och vid kårobligatoriets avskaffande infördes statligt stöd för att säkra det. Det direkta statliga stödet för studentinflytande är dock inte tillräckligt för de behov som finns och om den tillfälliga förstärkningen av medel för studentinflytande enligt tidigare avisering fasas ut från 2026 förvärras situationen ytterligare. I likhet med övriga lärosäten finansierar Stockholms universitet delar av studentkårens arbete med studentinflytande från sitt statsanslag och Stockholms universitets studentkår (SUS) har framfört att ett ökat behov av stöd föreligger. Att universitetet går in och medfinansierar studentkårens verksamhet innebär dels att medel som är avsedda för forskning och utbildning används till studentinflytande, och dels att kåren hamnar i en beroendeställning till lärosätet, vilket är principiellt olyckligt för kårens självständiga roll. Stockholms universitet anser därför att det vore mycket olyckligt att ta bort förstärkningen av det direkta statliga stödet, det bör snarare permanentas och ökas i förhållande till dagens nivå för att garantera ett fortsatt oberoende studentinflytande.

2.3. Forskning

Den forskning som bedrivs vid universitet och högskolor är avgörande för samhällets kunskapsuppbyggnad, tillgången till pålitliga fakta och möjligheten att möta utmaningar på bred front. Stockholms universitet välkomnar regeringens satsning på forskning och innovation som presenterades i propositionen *Forskning och innovation för framtid, nyfikenhet och nytta* (prop. 2024/24:60). Det är i grunden positivt med dessa ökade satsningar. Stockholms universitet vill dock lyfta några risker som blir tydliga i den presenterade politiken.

Risk för försämrade planeringsförutsättningar

Av regeringens satsningar på forskning riktas en betydande majoritet (75 procent) av de nya forskningsmedlen till offentliga forskningsfinansiärer. Denna utveckling innebär att det direkta forskningsanslagets andel av den totala forskningsfinansieringen fortsätter att minska. Universitet och högskolor har länge påtalat att detta begränsar lärosätenas handlingsutrymme och förutsättningar för långsiktig planering. En minskad andel direkta forskningsmedel innebär utmaningar kring medfinansiering och minskar möjligheterna till forskardrivna initiativ, inklusive interna strategiska satsningar.

En ökad andel direkta forskningsmedel skulle ge lärosätena bättre möjligheter att självständigt och strategiskt hantera deltagande i EU-projekt (ansökningar och delfinansiering), vilket i sin tur skulle kunna stärka Sveriges deltagande i EU:s ramprogram. Den återkommande kritik som framförts av hela universitets- och högskolesektorn mot den

långvariga minskningen av de direkta forskningsmedlens andel av de totala forskningsanslagen har inte hörsammats, vilket är beklagligt.

I propositionens förslag saknas en koppling till utbildningens (inkl. forskarutbildningens), behov. I den nya konkurrensbaserade modellen garanteras lärosätena forskningsanknytningsmedel, en s.k. basresurs per helårsstudent. Denna mekanism förväntas dock endast tillämpas på ett fåtal lärosäten, eftersom tilldelningen höjs först när ett lärosäte faller under denna lägstanivå. Genom att forskningsanknytning i utbildningen inte ingår i modellen finns en risk för negativa konsekvenser, särskilt för lärosäten med många studenter och ett stort behov av att integrera utbildning och forskning. Detta försämrar förutsättningarna för att utveckla en verksamhet där utbildning och forskning samverkar och stärker varandra. Stockholms universitet menar därför att basresursen bör undantas från omfördelningen på motsvarande sätt som medel för strategiska forskningsområden (SFO-medlen) undantas. Detta ligger även i linje med de principer som gällde 2009 då den kvalitetsbaserade fördelning av forskningsanslaget först infördes.

I propositionen ges Vetenskapsrådet en central roll i implementeringen av den nya konkurrensbaserade modellen för fördelning av det direkta forskningsanslaget. Vetenskapsrådet ska arbeta med att ta fram indikatorer för bibliometri och externa medel, samt med viktningen av olika ämnesområden för att kompensera för variationer i tillgången på externa medel. Detta arbete blir både viktigt och komplext, med många oklarheter som behöver lösas och som kan få stor betydelse för modellens utformning. Det är exempelvis svårt att se hur den nya indikatorn för strategisk rekrytering ska utformas och mätas. Bedömningarna måste ta hänsyn till variationer över tid, särskilt eftersom kontinuerlig nyrekrytering inte är möjlig. Resurser för karriärutveckling behöver också säkerställas för att stödja hållbara och långsiktiga satsningar på strategisk rekrytering inom akademien.

Stockholms universitet konstaterar att förslaget till den nya modellen, det vill säga den kvalitetsbaserade tilldelningsmodell som presenterades i Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) och vidareutvecklades i Forskning och innovation (prop. 2012/13:30), vid den tiden var tydligare beskriven. Oklarheterna i den nya modellen medför en betydande ovisshet för lärosätena och försvårar strategisk planering och utveckling för att förbereda för den nya modellen.

Risk för minskade medel till fria projekt

Regeringen framhåller i propositionen att svensk forskning förlorar sin spets och att landets konkurrenskraft försämras. Stockholms universitet vill i detta sammanhang understryka att forskningsgenombrott ofta är oförutsägbara, kan ta decennier och ibland lägga grunden för nya forskningsinriktningar. Risktagande och misslyckanden är en naturlig del av forskningsprocessen och kan inte mätas med traditionella parametrar. Det saknas också en etablerad metod för att värdera banbrytande forskning, vilket påpekas i OECD-rapporten [Effective policies to foster high-risk/high-reward research, 2021](#), som förslaget bygger på.

Det är oklart vilken påverkan de nya resurserna och uppdragen som aviseras i propositionen kommer att ha på redan tilldelade medel till forskningsfinansiärerna. Universitetet vill understryka vikten av att satsningen på banbrytande forskning inte påverkar Vetenskapsrådets ordinarie arbete med projektansökningar inom myndighetens ämnesråd, råd och kommittéer. Dessa fria projektbidrag som fördelas i konkurrens efter noggrann kvalitetsbedömning, är avgörande för forskningens kvalitet.

Propositionens många tematiska satsningar innebär en minskad andel icke-öronmärkta medel. Det starka fokuset på STEM-områdena, som bland annat återspeglas i det stora antalet tematiska satsningar i propositionen, riskerar att påverka lärosätenas ämnesmässiga bredd. Detta kan särskilt försämra förutsättningarna för tvärvetenskapliga samarbeten, humaniora och samhällsvetenskap, samt begränsa möjligheterna att fritt utveckla starka forskningsmiljöer.

För att Sverige ska kunna upprätthålla en internationellt konkurrenskraftig forskning som svarar mot samhällets kunskapsbehov krävs kontinuitet, bredd samt anslag som lärosätena själva har möjlighet att disponera. Det är positivt att regeringen vill främja vetenskapligt risktagande, men detta förutsätter även fria, icke-öronmärkta forskningsmedel.

Risk för ökad administration

Universitetet vill påminna om regeringens intentioner att minska den administrativa bördan vid lärosätena. Det stora antalet tematiska satsningar, konkurrensutsättningen av medel, detaljerade utlysningar samt uppföljningar kommer att öka administrationen för såväl finansierare som lärosäten.

I relation till satsningen på excellenscenter finns en risk för ökad överbyggnad och administration vid inrättandet av centrumbildningar. Vidare ska nuvarande strategiska forskningsområden (SFO) utvärderas och nya SFO:er införs; forskningsfinansierarna får i uppdrag att regelbundet utvärdera SFO:erna som underlag för beslut om fortsatt finansiering. Den ökade andelen externa medel i förhållande till de direkta forskningsmedlen medför att lärare och forskare behöver avsätta ännu mer tid för bidragsansökningar. I Universitetskanslersämbetets rapport [Akademisk frihet i Sverige](#) kopplas den stora tidsåtgången för ansökningar om forskningsmedel både till upplevelser av begränsningar i den akademiska friheten och till en växande administrativ börda.

Sammantaget står den aviserade politiken i tydlig kontrast till regeringens uttalade avsikt att minska administrativa uppgifter och begränsa utvärderingarnas inverkan på den administrativa bördan.

Stockholms universitet vill betona vikten av tillit till att lärosäten själva kan utforma system som främjar forskning och utbildning av hög kvalitet. Genom samarbete mellan akademien, forskningsfinansierare och andra aktörer finns möjlighet att omsätta satsningarna på ett ansvarsfullt sätt och skapa en gemensam utveckling som stärker forskningens roll i samhällsutvecklingen.

Nordita – nordiskt engagemang

Stockholms universitet noterar med tillfredsställelse förslaget i propositionen om medel för Nordita, Nordiska institutet för teoretisk fysik. Detta möjliggör för Stockholms universitet att säkra och utveckla Nordita till gagn för svensk forskning – förutsatt att Vetenskapsrådet fortsatt finansierar den internationellt attraktiva programverksamheten. Stockholms universitet ser dock ett värde i att det specifikt nordiska samarbetet inom Nordita bevaras och önskar därför att regeringen verkar för ett fortsatt nordiskt engagemang i Nordita.

2.4. Forskningsinfrastruktur

Stockholms universitet anser att det krävs en långsiktigt stärkt finansiering och skarp prioritering av nationell forskningsinfrastruktur, understött av ett utökat handlingsutrymme och ansvar för universitet och högskolor. Forskningsinfrastruktur kräver betydande finansiella resurser och det är viktigt att dessa används på bästa sätt genom att ställas mot varandra och prioriteras utifrån forskningens behov. Ökade kostnader för deltagande i internationell infrastruktur, bland annat på grund av ofördelaktiga växelkurser, begränsar dessutom ytterligare utrymmet för infrastrukturfinansiering.

Stockholms universitet har tagit en ledande roll i det nationella samverkansprojektet SESAM, (SvEnsk SAMverkan för tillgång till labinfrastruktur) som syftar till ett bättre utnyttjande av forskningsinfrastruktur. Universitetet har där lett arbetet baserat på förordningen rörande avgifter för forskningsinfrastruktur liksom arbetet rörande offentlighet och sekretess, där ett för Sveriges lärosäten anpassat uppslagsverk tagits fram, samt rörande immaterialrätt. Vidare verkar universitetet för ett utvidgat regionalt samarbete om infrastrukturåtgärder i region Stockholm–Uppsala, bland annat inom materialforskningen där regionen måste säkerställa lokal infrastruktur för att effektivt kunna bidra till och utnyttja MAX IV och European Spallation Source (ESS). Stockholms universitet har under en följd av år, i samarbete med andra lärosäten, med sjukvården i Stockholm och nu också med företag, arbetat för att utveckla medicinsk strålningsvetenskap i regionen. Detta kommer nu att bära frukt i och med att Stockholm trio planerar ett Center of Excellence for Precision Radiotherapy inom KI:s Campus Solna. En infrastruktur med strålbehandlingsutrustning kommer vara en del av centret och för detta projekteras nu två bunkrar. Målet med detta centrum är att forskning i Sverige rörande strålterapi åter ska bli internationellt ledande och att denna forskning ska komma landets cancerpatienter till nytta.

Samordning av e-infrastruktur inom en ny eller existerande myndighet

Stockholms universitet anser att organisation och finansiering av e-infrastruktur ska vara den mest prioriterade infrastrukturfrågan. Det sker en stark utveckling inom artificiell intelligens (AI) och "big data", där Sverige tack vare unika nationella register har goda förutsättningar att utnyttja denna teknik. Detta tillsammans med forskningsdatas ökade betydelse kräver en påskyndad utveckling av e-infrastruktur och att dess finansiering i Sverige stärks.

Dagens uppdelning av för forskningen relevant e-infrastruktur på ett stort antal aktörer är ineffektiv och innebär att den stora resurs av forskningsdata som genereras i Sverige inte utnyttjas på ett optimalt sätt. Stockholms universitet noterar med tillfredsställelse den utredning som nu initierats under ledning av professor Pär Weihed. Stockholms universitet vill understryka betydelsen av att man finner en lösning som har potential att hantera all typ av data, inkluderande hälsodata. Universitetet har svårt att se att detta kan ske på annat sätt än genom en samordning inom en existerande myndighet, eller genom skapande av en ny. Problemet rörande samordning och organisation av e-infrastruktur har diskuterats under lång tid, det måste lösas i närtid.

Nationell samordning och kostnadseffektivitet i övergången till öppen vetenskap

Öppen vetenskap bidrar till att öka genomslaget för och nyttiggörandet av forskning, både inom forskarsamhället och bland allmänheten. Genom regeringens tidigare insatser har Sverige varit ett föregångsland inom övergången till öppen vetenskap. Dock behövs det kraftiga investeringar på lärosätena för att genomföra kulturförändringen. Stockholms

universitetet anser att regeringen ytterligare bör stärka de nationella insatserna för samordning och samverkan för den pågående övergången till öppen vetenskap. Sverige behöver även en tydlig strategi och finansiering för hur vi ska utveckla arbetet med det europeiska öppna forskningsmolnet EOSC och ansluta svenska forskningsdata och tjänster till det. Regeringen bör vidare säkerställa dels en kostnadseffektiv hantering av öppen tillgång, dels en nationell samordning för att forskningsutförande organisationer och forskningsinfrastrukturer ska kunna ge forskarna tillgång till adekvat stöd, kunskapshöjande insatser och tillförlitliga tekniska lösningar. Därtill behövs en omfördelning av resurser utifrån hur publiceringslandskapet förändras från att betala för läsning till att betala för publicering: investeringar och omfördelningar behöver göras för forskningsutförande och finansierande organisationer.

Infrastruktur för att stödja och möjliggöra korrekt hantering, lagring, tillgängliggörande och bevarande av forskningsdata kräver stora investeringar. Bland annat behöver universitetet fortsätta utveckla ett IT-tekniskt stöd för säker hantering av forskningsdata under hela forskningsprocessen. Utöver det tekniska stödet kommer det att behövas utbildad personal för hantering av detsamma. Ökande investerings- och driftkostnader relaterade till hantering och bevarande av forskningsdata kommer att få stor ekonomisk påverkan på forskningsverksamheten då dessa kostnader måste finansieras av det direkta forskningsanslaget i och med att forskningsfinansiärer inte tillåter att projektmedel finansierar datalagringskostnader. Om målet att omställningen kring hanteringen av forskningsdata ska vara genomfört fullt ut senast 2026 måste en ökad finansiering till.

Gällande öppen tillgång till monografier behöver arbetet intensifieras rejält för att målet om 100 procent öppen tillgänglighet år 2026 ska kunna nås. Då affärsmodellerna för monografier bygger på enstaka köp går det inte att flytta kostnaden från läsning till publicering. Att nå öppen tillgång via de kommersiella förlagen kommer att bli mycket kostsamt, speciellt för lärosäten med omfattande verksamhet inom humaniora och samhällsvetenskap. Om regeringens målsättning att nå 100 procent öppen tillgång till vetenskapliga monografier år 2026 ska kunna nås behövs det ekonomiska satsningar för att utveckla publiceringsinfrastrukturer och betala för publiceringskostnader hos de kommersiella förlagen. En utveckling av publiceringsinfrastrukturen för monografier som Stockholms universitet förespråkar och arbetar med är en modell för så kallad *Diamond open access*. Detta är en modell där infrastrukturen utvecklas utan kommersiella syften och där varken läsare eller författare betalar. Det finns EU-finansierade modeller för *Diamond open access* och Stockholms universitet har tillsatt en projektledare för att skapa en svensk nod för detta. Framgent behöver den svenska noden finansiering för att utvecklas.

Finansiering av MAX IV direkt från statsbudgeten

Sverige har i ESS och MAX IV gjort mycket stora finansiella åtaganden. Oaktat MAX IV:s stora betydelse bör det understrykas att denna infrastruktur, liksom ESS, är relevant endast för en begränsad del av svensk forskning. Vetenskapsrådets kostnader för MAX IV hotar idag att tränga ut prioriterad forskningsinfrastruktur inom andra områden. Stockholms universitet menar därför att driften av MAX IV bör finansieras direkt från statsbudgeten, förslagsvis via Vetenskapsrådet som ett öronmärkt tillskott på liknande sätt som för ESS. På så sätt säkras utvecklingen av MAX IV samtidigt som utrymme ges för annan högt prioriterad nationell forskningsinfrastruktur. Det tillskott som föreslås i propositionen är bra men löser inte problemet.

Stöd till ny svensk forskningsisbrytare för att ersätta Oden

Stockholms universitet förordar starkt en svensk efterföljare till Oden, och välkomnar det starka stöd och planerna för detta som regeringen framför i propositionen. Svensk polarforskning har med forskningsisbrytaren Oden som bas kommit att inta en internationellt ledande position och givet Arktis centrala betydelse för klimatets utveckling är forskningsfrågorna nu mer aktuella än någonsin. Oden har också gett Sverige ett betydande politiskt inflytande i frågor rörande polarområdena. En förutsättning för att Sverige ska kunna behålla och utveckla denna position är att Oden får en efterföljare då tillgången till, liksom möjligheten att utnyttja, andra länders forskningsfartyg är mycket begränsad. Som infrastrukturutredningen visar skulle alternativen till en nykonstruktion av en forskningsisbrytare innebära en avsevärd ambitionssänkning vad gäller svensk polarforskning, vilket skulle stå i motsats till den ökade ambitionen avseende polarforskning som propositionen uttrycker.

SciLifeLab – en fortsatt långsiktig finansiering

Stockholms universitet är en av de fyra grundarna av den nationella forskningsinfrastrukturen SciLifeLab vars övergripande vision är att möjliggöra banbrytande, tvärvetenskaplig forskning som annars inte vore möjlig att genomföra i Sverige samt att främja att forskningen leder till samhällsnytta. SciLifeLab har som nationellt nav för forskningsinfrastruktur i uppdrag att utveckla och tillgängliggöra avancerad teknologi och expertis för forskare från universitet och högskolor samt andra forskningsutövare i Sverige. Allt viktigare blir nu SciLifeLabs roll som ett nav för generering och analys inom data-driven livsvetenskap. Stockholms universitet välkomnar den satsning på SciLifeLab som aviseras i propositionen och vill understryka vikten av en fortsatt långsiktig finansiering av SciLifeLab direkt från statsbudgeten. För att SciLifeLab ska kunna behålla sin internationellt ledande ställning krävs ständig utveckling, nu bland annat av infrastruktur till gagn för miljövetenskap och biodiversitet, men även av sådan till gagn för exempelvis läkemedelsutveckling.

2.5. Övriga utmaningar

Förändra uppdraget till Akademiska Hus

Stockholms universitet har, liksom andra lärosäten, under lång tid påtalat problemet med den marknadshyressättning som Akademiska Hus AB tillämpar. Stockholms universitet vidtar flera åtgärder för att minska de höga lokalkostnaderna genom lokaleffektiviseringar och uppsägning av hyresavtal. Dessa åtgärder medför en risk att universitetet av kostnadsskäl inte har ändamålsenliga lokaler för utbildning och forskning.

Regeringen bör öppna för alternativa hyresmodeller för lärosäten, på samma sätt som man nu överväger sådana lösningar för vissa kulturinstitutioner. I den nyligen presenterade utredningen om ändamålsenlig hyresmodell för kulturinstitutioner (Ds 2024:32) föreslås exempelvis en intäktsjusterad hyra för fastigheter där det finns ett särskilt band mellan fastigheten och hyresgästen, som innebär att hyresgästen inte bör byta lokal. Den intäktsjusterade hyran skulle då innebära att regeringen beslutar om att tillämpa en särskild hyresmodell för berörd myndighet.

På samma sätt som i diskussionen om hyresmodellen för kulturinstitutionerna, handlar frågan om hyresnivån för lärosätena om ändamålsenligheten och rimligheten i att verksamheter ska betala marknadshyra för lokaler de är bundna till. Den grundläggande fråga som motiverat

översynen av kulturinstitutionernas hyresmodell är lika relevant för lärosätena; hyresmodellen bör vara hållbar och baseras på andra mål än rent affärsmässiga. Som jämförelse uppgick Akademiska Hus driftöverskott 2023 till 5,3 miljarder kronor, vilket är mer än dubbelt så mycket som det totala beloppet för beviljade fria projektbidrag från Vetenskapsrådet samma år, som var 2,5 miljarder kronor. Stockholms universitet anser att Akademiska Hus bör ges ett samhällsuppdrag att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler till en hyresnivå som tar hänsyn till verksamhetens särskilda funktion och lokalisering, med fokus på att stödja hög kvalitet i forskning och utbildning.

3. Medlemskap i forskningssamarbete som kräver särskilt bemyndigande

Stockholms universitet är medlem i den ideella föreningen Ebrains och är i enlighet med beslut i höständeringsbudgeten för 2022 bemyndigat att under perioden 2022–2025 besluta om en årlig medlemsavgift på högst 350 000 kronor till Ebrains. Medlemskapet kommer sägas upp före 1 mars 2025, varför Stockholms universitet inte behöver förlängt bemyndigande fr.o.m. 2026.

4. Ekonomisk utveckling

Det ekonomiska resultatet 2024 var ett överskott om 35 mnkr, vilket innebär att universitetet efter flera års systematiskt arbete åter har en ekonomi i balans. Utfallet är resultat av de åtgärder som vidtagits för att minska kostnaderna i kombination med att intäkterna ökat genom såväl ökade externa bidragsintäkter som överproduktion mot takbeloppet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

En ekonomi i balans är positivt för universitetet, men det har även inneburit konsekvenser för verksamheten. De senaste årens stora kostnadsökningar med anledning av höga indexuppräknningar av hyran, fördyrande ändringar i pensionssystemet och hög inflation som påverkat kostnaden för inköp av varor och tjänster har lett till att kostnaderna ökat mer än anslagsuppräknningen. I kombination med universitetets tidigare underskott inom verksamheten har det fått konsekvenser i form av minskat antal anställda, minskat resande och även lägre inköp av material och annan utrustning. Det minskade antalet anställda innebär mindre tid till forskning och tid med studenter samt lägre möjlighet till administrativt stöd till verksamheten. Även nu när inflationen har fallit tillbaka, pris- och löneomräkningen av anslaget är något högre och ekonomisk balans råder på helheten ligger kostnaderna på en avsevärt mycket högre nivå än tidigare, vilket fortsatt påverkar verksamheten negativt.

Utifrån de höjda ersättningsnivåerna för helårsstudenter och helårsprestationer inom för universitet viktiga utbildningsområden och den satsning på forskning som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen (2024/25:60) finns dock viss möjlighet till bättre ekonomiska förutsättningar framöver. Då ökningen av ersättningen för humaniora, samhällsvetenskap och juridik inte åtföljts av ökat takbelopp kommer den satsningen främst att få genomslag genom att det inom vissa delar av verksamheten kan läggas mer tid per student då antalet studenter minskar. För de områden, främst inom humaniora, som idag inte är ekonomiskt bärkraftiga kommer dock reformen inte att innebära att tiden med student kan ökas, utan främst att förbättrade förutsättningar ges för att kunna genomföra verksamheten. För flertalet av dessa ämnen räcker dock inte denna höjning, utan fler åtgärder behövs för ekonomiskt hållbara akademiska miljöer. Avseende de stora satsningar som planeras för forskning och infrastruktur är det oklart exakt hur medlen kommer att fördelas, hur

omfördelningar mellan åren kommer att slå mellan lärosäten samt hur stor del av de tillgängliga sökbara medlen som Stockholms universitet kommer att tilldelas. Det leder till hög osäkerhet i planering av verksamheten, men grundantagandet är att det på sikt kommer att stärka universitetets ekonomiska möjligheter att bedriva forskning.

Årets ekonomiska utfall blev som nämns ovan ett överskott om 35 mnkr, vilket är ett netto av ett underskott om 42 mnkr inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå och ett överskott om 77 mnkr inom forskning och utbildning på forskarnivå. Föregående år var resultatet ett underskott om 60 mnkr, ett netto av ett underskott om 102 mnkr inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå och ett överskott om 42 mnkr inom forskning och utbildning på forskarnivå. 2024 års överproduktion mot takbeloppet uppgick till 29 mnkr vilket var en förbättring jämfört med 2023 då universitetet underproducerade med 27 mnkr.

År 2024 uppgick intäkterna till 6 502 mnkr, vilket är en ökning med 372 mnkr motsvarande 6,1 procent jämfört med 2023. Kostnaderna ökade med 278 mnkr till 6 467 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 4,5 procent. Samtliga intäktslag ökade 2024 och framför allt påverkades intäktsidan positivt av ökade bidragsintäkter inom forskningen, ersättning för överproduktion mot takbeloppet samt fler studieavgiftsbetalande studenter. På kostnadssidan var det främst personalkostnader som ökade, ökningen var 243 mnkr vilket motsvarar 5,9 procent. Utöver löneökningar hänförliga till avtalsrörelsen blev kostnaden för pensioner och semesterlöneskuld avsevärt högre än 2023. Antalet årsarbetskrafter har efter de senaste årens stora minskningar varit i princip oförändrat, men jämfört med vid ingången av år 2022, då antalet årsarbetare började minska, har universitetet nu nästan 200 färre årsarbetare, vilket motsvarar 4 procents minskning. Universitetet har också utifrån arbetet med lokaloptimering lämnat lokaler, vilket innebar att ökningen av hyreskostnader 2024 till viss del dämpades.

Myndighetskapitalet¹ uppgår, inklusive årets kapitalförändring, till 653 mnkr, vilket motsvarar 10 procent av omsättningen. Långsiktigt bedöms myndighetskapitalet fortsatt ligga på den nivå som universitetsstyrelsen satt som mål, det vill säga mellan fem och tio procent av omslutningen. För att det målet ska nås behöver dock de neddragningar som gjorts permanentas och göras hållbara.

Prognos över universitetets ekonomi 2026–2028

Prognosen för kommande år utgår från en fortsatt strävan att ha en ekonomi i balans och visar trots den permanent högre kostnadsnivån på ett överskott de närmaste åren. Det föreligger skillnader mellan verksamhetsgrenarna och prognosen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå visar på underskott trots beräknade kostnadsreduktioner inom såväl personal- som driftkostnader. Samtidigt uppvisar verksamhetsgrenen forskning och utbildning på forskarnivå prognosticerade överskott utifrån förväntat ökade bidragsintäkter. För 2025 påverkas prognosen positivt av en återbetalning från Statens pensionsverk av tidigare för höga inbetalningar av premier, som påverkar utfallet med ca 15 mnkr jämnt fördelat mellan verksamhetsgrenarna. Myndighetskapitalet bedöms utifrån de prognostiserade utfallen öka med totalt 120 mnkr under perioden 2025–2028, för att 2028 uppgå till drygt 770 mnkr motsvarande 11 procent av universitetets intäkter.

Prognosen bygger på de planeringsförutsättningar som anges i budgetpropositionen för 2025 samt antagandet att universitetet nyttjar anslagssparande om totalt 150 mnkr under perioden

¹ Med myndighetskapital avses i denna text det balanserade kapitalet exklusive statskapital, donationskapital samt resultatandelar i hel- och delägda företag.

2025–2027. Efter att anslagssparandet nyttjats beräknas universitet vara i balans avseende utbildningsvolym kommande år. Den prognosticerade nedgången av intäkter utifrån att anslagssparandet nyttjats och takbeloppet minskar innebär dock även att kostnadsbesparingar behöver göras inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå (se nedan). I prognosen tas ingen hänsyn till eventuella tillskott av anslagsmedel utifrån forsknings- och innovationspropositionen, då inga belopp är kända. Kommande anslagstillskott förväntas också leda till ökade kostnader när medlen omsätts till forskning, varför de inte förväntas ha någon större resultatpåverkan.

Bidragsmedlen avseende forskning förväntas i prognosen öka utifrån den stora satsningen i forsknings- och innovationspropositionen på sökbara medel hos externa forskningsfinansiärer, där en del kan förväntas tillfalla Stockholms universitet. Då det är svårt att förutse hur mycket, är prognosen avseende bidragsintäkternas ökning försiktigt lagd, men en viss ökning är medräknad. Även dessa medel har dock begränsad resultatpåverkan då de kommer motsvaras av kostnadsökningar.

Avgiftsintäkterna har i prognosen räknats upp något mer än ordinarie pris- och löneuppräkning. Detta främst utifrån att antalet avgiftsskyldiga studenter har ökat kraftigt 2024 och antalet ansökningar till 2025 har fortsatt öka.

På kostnadssidan förväntas personalkostnaderna att fortsätta öka trots att personalstyrkan förväntas vara oförändrad. Eftersom det ekonomiska utrymmet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå minskar under perioden, prognosticeras undervisande personal att minska medan personalökningar väntas inom forskningen utifrån ökade bidragsintäkter. Utöver ordinarie förändringar med anledningen av lönerörelsen prognostiseras kostnaderna för pensioner fortsätta öka, även om det finns indikationer i Statens pensionsverks prognoser att det kommer att mattas av något år 2027. För 2025 påverkas prognosen positivt av att universitet de senaste åren betalat för höga pensionspremier, vilka förväntas återbetalas under året.

Lokalkostnadernas utveckling de närmaste åren är osäkra utifrån att universitet befinner sig i inledningen av ett lokaloptimeringsprojekt med syfte att minska universitetets lokaler och reducera hyreskostnaderna. Utifrån planeringen förväntas hyreskostnaderna minska kommande år då universitetet frånträder lokaler, men samtidigt kommer det att tillkomma kostnader för arbetet med lokaloptimeringen, exempelvis för ombyggnationer, ny inredning och projektledning. Den totala budgeten för projektet och ombyggnationen är ännu inte helt fastställd och det är även oklart om kostnader kommer att komma i form av tilläggshyror eller egna investeringar samt vad som kommer att klassificeras som drift och vad som ska läggas som avskrivningar inom projektet. Viss höjd har tagits för detta i kostnadsprognosen, men lokalkostnadsutvecklingen behöver utifrån detta ses som indikativ i det här läget, trots att hyreskostnaden förväntas sjunka.

Driftkostnaderna ökade endast marginellt 2024 och en viss återhållsamhet är inräknad även kommande år utifrån det fortsatt svåra ekonomiska läget. Kostnaderna kan dock komma att öka mer än prognos då det kan finnas behov att kompensera för uppskjutna investeringar samtidigt som lokaloptimeringsprojektet kan medföra kostnader även inom detta kostnadsslag.

Finansnettot utgår från beräkningar utifrån Riksbankens prognos i december 2024 och beräknas bli lägre framöver utifrån att räntorna sjunkit.

Låneramens storlek

Stockholms universitets låneram har de senaste åren utökats för att rymma de investeringar som gjorts vid nybyggnationen i Albano. Det beviljade låneutrymmet har dock inte nyttjats fullt ut då investeringarna blivit lägre än planerat, bland annat beroende på att investeringskostnaderna i Albano blivit lägre än väntat samt att vissa större fastighetsinvesteringar har senarelagts utifrån universitetets ekonomiska läge. Dessutom har några av de fastighetsinvesteringar som genomförts istället blivit hyrestillägg från Akademiska Hus och därmed inte påverkat universitetets lånebehov, något som är svårt att bedöma i förväg. Detta kommer också troligen att bli fallet när Askölaboratoriet byggs om, vilket innebär att behovet av låneram även 2025 kommer att bli lägre än tidigare planerat.

Stockholms universitet befinner sig som tidigare nämnts i inledningen av ett lokaloptimeringsprojekt med syfte att minska förhyrda ytor och reducera hyreskostnaderna samtidigt som lokalerna blir mer ändamålsenliga. Detta kommer att innebära kostnader för exempelvis ombyggnationer, ny inredning och projektledning. Den totala kostnaden för projektet och ombyggnationen är ännu inte helt fastställd och det är även oklart om kostnader kommer att komma i form av tilläggshyror eller egna investeringar. Utifrån detta är låneramsbehovet fortsatt osäkert, men beräknas öka 2026 för att sedan ligga kvar på denna högre nivå de kommande åren. Omfattningen av låneramsbehov är dock fortfarande ytterst osäkert och universitetet avser återkomma i kommande budgetunderlag med tydligare besked och kostnadsuppskattningar.

Låneramen hade vid utgången av 2024 nyttjats med 576 mnkr. Tilldelad låneram minskades under året från ursprungliga 700 mnkr till 640 mnkr, då universitetet lämnade tillbaka 60 mnkr på förfrågan från regeringen. Prognosen för nyttjandet av låneram 2025 uppgår till 625 mnkr och för 2026–2028 till 675 mnkr.

5. Tabellbilaga

Nedan redovisas de tabeller som universitetet enligt Direktiv till budgetunderlag för verksamheten vid statliga universitet och högskolor för budgetåren 2026–2028 ska inkomma med.

Tabell 1. Total budget

Total budget (tkr)	2024	2025	2026	2027	2028
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Anslag	4 022 311	4 164 525	4 139 006	4 122 190	4 082 190
Avgifter	550 071	580 000	585 000	595 000	605 000
Bidrag	1 899 614	1 990 000	2 020 000	2 060 000	2 100 000
Finansiella intäkter	91 121	54 000	53 000	53 000	53 000
Summa intäkter	6 563 118	6 788 525	6 797 006	6 830 190	6 840 190
Verksamhetens kostnader					
Personal	4 366 891	4 523 000	4 561 000	4 580 000	4 609 000
Lokaler	1 005 203	1 020 000	1 015 000	1 015 000	1 010 000
Drift/Övrigt	879 882	915 000	925 000	940 000	955 000
Avskrivningar	189 241	190 000	186 000	186 000	186 000
Finansiella kostnader	26 075	17 000	17 000	17 000	17 000
Summa kostnader	6 467 292	6 665 000	6 704 000	6 738 000	6 777 000
Verksamhetsutfall	95 826	123 525	93 006	92 190	63 190
Transfereringar	-61 242	-63 000	-63 000	-63 000	-63 000
Årets kapitalförändring/ årets resultat	34 584	60 025	30 006	29 690	190
Utgående myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	652 787	712 812	742 818	772 508	772 699
Utgående oförbrukade bidrag	1 800 171	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000

Tabell 2. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr)	2024	2025	2026	2027	2028
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Takbelopp	2 032 470	2 069 522	2 054 003	2 047 187	2 047 187
Beräknad avräkning (A)	2 061 373	2 129 522	2 104 003	2 087 187	2 047 187
Särskilda åtaganden (B)	104 286	114 382	114 382	114 382	114 382
Anslag (A+B)	2 165 660	2 243 904	2 218 385	2 201 569	2 161 569
Avgifter	301 808	348 000	351 000	357 000	363 000
Bidrag	94 392	95 000	95 000	95 000	95 000
Finansiella intäkter	52 196	31 000	30 000	30 000	30 000
Summa intäkter	2 614 057	2 717 904	2 694 385	2 683 569	2 649 569
Verksamhetens kostnader					
Personal	1 771 331	1 829 000	1 829 000	1 824 000	1 808 000
Lokaler	545 279	553 000	546 000	546 000	541 000
Drift/övrigt	234 840	245 000	245 000	240 000	230 000
Avskrivningar	48 271	49 000	48 000	48 000	48 000
Finansiella kostnader	14 485	9 000	9 000	9 000	9 000
Summa kostnader	2 614 206	2 685 000	2 677 000	2 667 000	2 636 000
Justering					
Transfereringar	-41 957	-44 000	-44 000	-44 000	-44 000
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	-42 106	-11 096	-26 615	-26 931	-29 931

Tabell 5. Lokalförsörjning

Redovisning av lokaler	2024	2025	2026	2027	2028
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Area, kvm LOA (exkl. student- och gästforskarbostäder)					
- föregående års utgång	288 512	285 475	283 977	276 881	276 881
- ökning under året	0	0	0	0	0
- minskning under året	-3 037	-1 498	-7 096	0	-8 920
- vid årets utgång (A)	285 475	283 977	276 881	276 881	267 961
Förbättringsutgift på annans fastighet (mnkr)	181	194	177	160	138
- nyinvesteringar	15	50	20	20	15
- avskrivningar	38	37	37	37	37
Lokalhyra (exkl. student- och gästforskarbostäder) (mnkr) (B)	889	900	895	895	890
Genomsnittlig hyra (kr/m² LOA)	3 114	3 169	3 232	3 232	3 321
Sammanställning av lokalkostn (exkl. student- och gästforskarbostäder) (mnkr) (C)	987	1 000	995	995	990
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)	3 457	3 521	3 594	3 594	3 695
Lärosätets totala kostnader (D)	6 467	6 665	6 704	6 738	6 777
Totala externa hyresintäkter	57	60	60	60	60
Justerade totala kostnader (D2)	6 411	6 605	6 644	6 678	6 717
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader	15,26%	15,00%	14,84%	14,77%	14,61%
Lokalkostnadens andel av justerade totala kostnader	15,39%	15,14%	14,98%	14,90%	14,74%

Tabell 6. Avgifter (tkr)

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat år 2025	Verksam- hetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten.						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Summa offentligrättslig verksamhet			0	0		
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Summa uppdragsverksamhet			0			
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och finansierar en bestämd del av verksamheten.						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Summa offentligrättslig verksamhet	-41 709	-4 800	22 500	26 000	-3 500	-50 009
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Summa uppdragsverksamhet	3 863	0	350 000	350 000	0	3 863

BESLUT

2025-02-19

Dnr SU FV-2732-24

Handläggare:
Malin Cederth Wahlström
Utredare
Rektors kansli

Ställning som studentkår 2025-07-01 – 2028-06-30

Stockholms universitet har mottagit tre ansökningar om att få ställning som studentkår vid universitetet under perioden 1 juli 2025 - 30 juni 2028. I 4 kap. 8 § högskolelagen (1992:1434) regleras att det är universitetets uppgift att besluta i frågan.

Ärendet var uppe för beslut vid universitetsstyrelsens sammanträde 25 november 2024, men bordlades då styrelsen önskade förtydliganden i beslutsunderlaget. De tre sökande studentkårerna har därefter inkommit med kompletterande skrivelser, som bifogas underlaget.

Ansökan om att få ställning som studentkår för den kommande treårsperioden har inkommit från:

- Studentkåren DISK ansöker om status som studentkår för verksamhetsområdet Institutionen för data- och systemvetenskap
- Föreningen ekonomerna ansöker om status som studentkår för verksamhetsområdet Företagsekonomiska institutionen, Nationalekonomiska institutionen, Statistiska institutionen samt Institutionen för ekonomisk historia och internationella relationer.
- Stockholms universitets studentkår ansöker om status som studentkår för verksamhetsområdet hela Stockholms universitet förutom Institutionen för data- och systemvetenskap. Stockholms universitets studentkår har även hävdad att universitetet med hänvisning till geografikriteriet kan bevilja Stockholms universitets studentkår kårstatus för hela universitetet.

En studentkårs uppgift är att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen och förutsättningarna för studier vid högskolan.

Bakgrund

Högskolelagen anger att ett verksamhetsområde för en studentkår inte får täcka mer än en högskola och ska sammanfalla med minst en organisatoriskt eller geografiskt begränsat område vid lärosätet. Flera studentkårer kan inte ha ställning som studentkår för samma eller överlappande delar av högskolans verksamhet. Studentrepresentanter som utses av en studentkår representerar även de studenter som inte är medlemmar i studentkåren.

Lärosätets beslut om ställning som studentkår kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH). ÖNH har avgjort ett fåtal ärenden rörande status som studentkår.

Perioden 1 juli 2022 – 30 juni 2025 är det dessa tre studentkårer som är verksamma vid Stockholms universitet:

- Studentkåren DISK – har Institutionen för data- och systemvetenskap som verksamhetsområde
- Föreningen ekonomerna – har Företagsekonomiska institutionen som sitt verksamhetsområde
- Stockholms universitets studentkår – har alla övriga institutioner som sitt verksamhetsområde samt äger även rätt att på central nivå, områdesnivå och fakultetsnivå representera samtliga universitetets studenter.

Förutsättningar för beslut

De tre studentkårer som har inkommit med ansökan bedöms uppfylla de krav som beskrivs i 4 kap. 9-14 § högskolelagen (1992:1434).

Två av ansökningarna omfattar överlappande verksamhetsområden, då både Föreningen ekonomerna och Stockholms universitets studentkår ansöker om status som studentkår för Företagsekonomiska institutionen, Nationalekonomiska institutionen, Statistiska institutionen samt Institutionen för ekonomisk historia och internationella relationer. ÖNH har i tidigare beslut kommit fram till att det är de konkurrerande studentkårernas medlemstal inom verksamhetsområdet som ska avgöra vilken sammanslutning som ska få ställning som studentkår, under förutsättning att de sökande organisationerna uppfyller kraven som beskrivs i högskolelagen.

Medlemsantal

ÖNH har i tidigare beslut angett att det är lärosätet som bestämmer vilka organisatoriska enheter som finns på universitet. I ett avgörande från ÖNH gällande ett överklagande om status som studentkår (reg.nr 25-257-13), som gällde just vad som var att ses som den minsta organisatoriska delen på Stockholms universitet angavs den vara institution.

I sina ansökningar har de tre sökande kårerna bifogat medlemsförteckningar, daterade i slutet av oktober 2024. I förteckningarna framgår även medlemmarnas institutionstillhörighet.

I listan nedan framgår det hur många medlemmar de båda konkurrerande studentkårerna har på respektive institution.

- Företagsekonomiska institutionen
    - o Föreningen ekonomerna: 1344 medlemmar
    - o Stockholms universitets studentkår: 552 medlemmar
  - Institutionen för ekonomisk historia och internationella relationer
-

- Föreningen ekonomerna: 68 medlemmar
- Stockholms universitets studentkår: 181 medlemmar
- Nationalekonomiska institutionen
  - Föreningen ekonomerna: 466 medlemmar
  - Stockholms universitets studentkår: 311 medlemmar
- Statistiska institutionen
  - Föreningen ekonomerna: 200 medlemmar
  - Stockholms universitets studentkår: 118 medlemmar

Sammantaget har Föreningen ekonomerna 2078 medlemmar på de fyra institutionerna. Rensat för personer som är studenter vid fler än en av de fyra institutionerna är medlemsantalet 1827 personer.

Sammantaget har Stockholms universitets studentkår 1162 medlemmar på de fyra institutionerna. Rensat för personer som är studenter vid fler än en av de fyra institutionerna är medlemsantalet 1087 personer.

Föreningen ekonomerna har störst antal medlemmar på alla institutioner förutom Institutionen för ekonomisk historia och internationella relationer.

I Stockholms universitetets organisation är inte de här fyra institutionerna att se som en samlad organisatorisk enhet. Den organisatoriska nivån över institution är fakultet och alla fyra institutioner ingår i den samhällsvetenskapliga fakulteten tillsammans med ytterligare 12 institutioner. Stockholms universitets bedömning är att varje institution bör bedömas separat baserat på medlemstal. Utfallet gällande de institutioner där det råder konkurrens skulle i så fall bli att Föreningen ekonomerna får ställning som studentkår för verksamhetsområdet som omfattar Företagsekonomiska institutionen, Nationalekonomiska institutionen samt Statistiska institutionen och att Stockholms universitets studentkår får ställning som studentkår för Institutionen för ekonomisk historia och internationella relationer.

Studentkåren DISK är den enda sammanslutningen som ansöker om ställning som studentkår för verksamhetsområdet Institutionen för data- och systemvetenskap. DISK föreslås att för den närmaste treårsperioden få fortsatt ställning som studentkår för det sökta verksamhetsområdet.

Vad Stockholms universitets studentkår har anfört om geografikriteriet föranleder inte någon annan bedömning.

Beslut

Universitetsstyrelsen beslutar, mot bakgrund av vad ovan anförts, att bevilja nedanstående studentsammanslutningar ställning som studentkår för perioden 2025-07-01 – 2028-06-30:

- Stockholms universitets studentkår, med hela universitetet som verksamhetsområde med undantag för Institutionen för data- och systemvetenskap samt Företagsekonomiska institutionen, Nationalekonomiska institutionen och Statistiska

institutionen. Stockholms universitets studentkår äger även rätt att på central nivå, områdesnivå och fakultetsnivå representera samtliga universitetets studenter.

- Föreningen Ekonomerna, med Företagsekonomiska institutionen, Nationalekonomiska institutionen och Statistiska institutionen som verksamhetsområde.
- Studentkåren DISK, med Institutionen för data- och systemvetenskap som verksamhetsområde.

Beslutet gäller under förutsättning att de beviljade studentkårerna uppfyller de krav som ställs i 4 kap. 9-14 §§ högskolelagen (1992:1434). Beslutet får återkallas om studentkåren inte längre uppfyller dessa krav, eller om studentkåren skriftligen ansöker om det. Studentkåren ska beredas tillfälle att yttra sig innan ett beslut om återkallelse fattas.

Föreskrifter om hur studentkåren ska redovisa sin verksamhet och sitt medlemsantal meddelas av rektor i separat skrivelse.

Anvisning om överklagande

Detta beslut kan överklagas till Överklagandenämnden för högskolan. Överklagandet ska ställas till Överklagandenämnden för högskolan, Box 7249, 103 89 Stockholm, men ges in till Stockholms universitet, Registrator, 106 91 Stockholm eller till registrator@su.se.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen anges det överklagade beslutet, den ändring av beslutet som begärs samt de skäl som åberopas för överklagandet.

Överklagandet ska ha inkommit till Stockholms universitet inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Stockholms
universitet

Placeringspolicy för stiftelser anknutna till Stockholms universitet

Typ av dokument	Policy
Beslutad av	Universitetsstyrelse
Beslutsdatum	2025-02-19
Dnr	SU FV-0360-25
Giltighetstid	2025-02-19 - tillsvidare
Ersätter dokument	Placeringspolicy för stiftelser anknutna till Stockholms universitet, dnr SU FV-2846-24 2024-09-20
Ansvarig förvaltningsavdelning	Ekonomiavdelningen
Ansvarig handläggare	Bertil George

Stockholms universitet förvaltar donerade medel för finansiering av forskning och utbildning vid universitetet i enlighet med av donatorer angivna villkor.

Denna placeringspolicy avser donationer som utgör stiftelser med anknuten förvaltning till Stockholms universitet enligt stiftelselagen (1994:1220).

Förmögenheten ska enligt stiftelselagen kap 2 § 4 placeras på ett godtagbart sätt.

Innehåll

1. Inledning
  - 1.1 Målsättning
  - 1.2 Syfte med placeringspolicyn
  - 1.3 Uppdatering och ändring placeringspolicyn
2. Ansvarsfördelning
  - 2.1 Löpande förvaltning
3. Förvaltningsprinciper
4. Placeringsregler
  - 4.1 Tillåtna tillgångsslag
  - 4.2 Portföljallokering
  - 4.3 Valutapolicy
5. Aktier
  - 5.1 Generella regler
  - 5.2 Derivat
  - 5.3 Benchmark
6. Räntebärande värdepapper
  - 6.1 Generella regler
  - 6.2 Benchmark
7. Alternativa placeringar
  - 7.1 Hedgefonder
    - 7.1.1 Derivat
    - 7.1.2 Benchmark
  - 7.2 Övriga alternativa placeringar
8. Likvida medel
9. Rapportering

10. Beredskapsplan

11. Externa kapitalförvaltare

1 Inledning

Stockholms universitet förvaltar donerade medel för finansiering av forskning och utbildning vid universitetet i enlighet med av donatorer angivna villkor. Denna placeringspolicy avser donationer som utgör stiftelser med anknuten förvaltning till Stockholms universitet enligt stiftelselagen (1994:1220).

1.1 Målsättning

Förmögenheten ska enligt stiftelselagen kap 2 § 4 placeras på ett godtagbart sätt. Vid bedömningen av godtagbar placering ska hänsyn tas till flera olika faktorer exempelvis:

- säkerhet och riskspridning
- trygghet mot nominella förluster
- inflationsskydd

Stiftelsernas kapital ska förvaltas så att en långsiktig real värdetillväxt i kombination med god direktavkastning uppnås.

1.2 Syfte med placeringspolicyn

Placeringspolicyn ska ange övergripande regler för hur kapitalförvaltningen för anknutna stiftelser ska bedrivas.

Policyn anger:

- Ansvarsfördelningen för kapitalförvaltningen
- Hur den strategiska tillgångsstrukturen ska vara beskaffad
- Vilka finansiella risker stiftelserna ska kunna ta samt hur riskerna ska begränsas
- Hur uppföljning och utvärdering av förvaltningen ska genomföras

1.3 Uppdatering och ändring placeringspolicy

Placeringspolicyn ska uppdateras när så erfordras med hänsyn till förändringar på de finansiella marknaderna eller andra förhållanden.

2 Ansvarsfördelning

Enligt Högskolelagen (1992:1434) har universitetsstyrelsen inseeende över universitetets alla angelägenheter och svarar för att dess uppgifter fullgörs. Då universitetet lyder under denna lag är universitetsstyrelsen stiftelsernas högsta organ.

Ansvarsfördelningen för stiftelser anknutna till Stockholms universitet regleras i dokumentet ”Arbetsordning vid Stockholms universitet”, dnr SU FV-1.2.1-2744-19, fastställd 2019-09-16.

2.1 Löpande förvaltning

Universitetsdirektören ansvarar enligt nedan:

- Ansvarar för den löpande förvaltningen av stiftelserna
- Ansvarar för att placeringspolicyn och placeringsrådets beslut efterlevs
- Är firmatecknare för stiftelserna

Universitetsdirektören är ledamot i placeringsrådet.

Ekonomiavdelningen utför den dagliga administrativa förvaltningen av stiftelserna. Där ingår:

- Bokföring och upprättande av årsredovisningar
- Utbetalning av bland annat stipendier och bidrag
- Upprättande och undertecknande av skatte- och inkomstdeklarationer för varje stiftelse
- Förvaltning av fastigheter som ingår i stiftelsers egendom
- Kontakter med Länsstyrelsen, Kammarkollegiet, Skatteverket, revisorer och handläggare vid institutioner inom universitetet
- Beredning av ärenden inför beslut av universitetsstyrelsen, rektor och förvaltningschefen
- Företräda stiftelserna externt enligt fullmakt från förvaltningschefen
- Deltagande i placeringsrådets möte och föredragning av aktuella frågor

Ekonomiavdelningen hanterar nya donationer som kommer till Stockholms universitet via gåvobrev och testamentariskt förordnande. I hanteringen ingår upprättande av olika handlingar och beslutsunderlag som krävs för att en stiftelsebildning ska kunna ske.

I juridiska frågor rådfrågar ekonomiavdelningen jurister vid Rättssekretariatet.

Ekonomiavdelningen bereder och rapporterar till placeringsrådet enligt följande

- Rapporterar avvikelser från placeringspolicyn
  - Sammanställer underlag för uppföljning av förvaltningsresultat
  - Avger rapportering om förvaltningsresultatet till placeringsrådet löpande.
  - Initierar och bereder uppdateringar av placeringspolicyn
  - Upprättar kravspecifikation och utvärderar externa förvaltare i samband med anlitande av ny förvaltare.
  - Föreslår val av och i förekommande fall avveckling av externa förvaltare
- Ekonomiavdelningen ska rapportera följande till styrelsen

- Årssammanställning för de samförvaltade stiftelserna. I denna rapportering ska ingå
  - a. förmögenhetens sammansättning, utveckling och marknadsvärde
  - b. väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter räkenskapsårets utgång
  - c. ekonomiavdelningens arbete
- Årsredovisning av de stiftelser som inte ingår i samförvaltningen. Samma rapportering som ovan.
- Placeringspolicyn som ska fastställas en gång per år.
- Dokumentet "Förvaltning av donationer och stiftelser vid Stockholms universitet" som ska fastställas en gång per år.

3 Förvaltningsprinciper

Kapitalförvaltningen ska handhas av Ekonomiavdelningen vid Stockholms universitet. Kapitalet ska placeras hos diskretionära förvaltare om inte särskilda skäl finns för annan placering, vilket ska meddelas styrelsen.

Den diskretionära förvaltningen ska ske hos en eller om möjligt flera förvaltare. Förvaltarna ska stå under Finansinspektionens tillsyn eller motsvarande för utlandet.

Placering i fastigheter och byggnader får endast ske i de stiftelser där stadgarna så medger.

Upptagande av lån för att finansiera placeringsverksamheten är inte tillåtet.

Placering av kapitalet ska ske på ett etiskt och miljömässigt godtagbart sätt. Placeringar ska göras i företag som följer kraven i de internationella konventioner och riktlinjer för miljö, mänskliga rättigheter och korruption. Exempel på internationella normer som ska följas av de bolag stiftelsernas förmögenhet investeras i är:

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
- OECD Riktlinjer för multinationella företag

- ILO:s kärnkonvention om rättigheter i arbetslivet
- Rio-deklarationen om miljö och utveckling
- FN:s konvention mot korruption

Investeringar ska väljas bort i bolag med produktion (inklusive utvinning) inom fossila bränslen. Investeringar får inte ske i företag där mer än fem procent av de totala intäkterna kommer från produktion av vapen, alkohol, tobak, spel, pornografi.

De diskretionära förvaltarna åläggs att granska sina investeringar i detta avseende.

4 Placeringsregler

4.1 Tillåtna tillgångsslag

Stiftelsernas kapital får placeras i följande tillgångsslag:

- Svenska räntebärande papper och garantiprodukter
- Utländska räntebärande papper och garantiprodukter
- Svenska aktier och aktierelaterade värdepapper (som t ex konvertibla skuldebrev, teckningsrätter, derivatinstrument på underliggande aktier eller kapital)
- Utländska aktier och aktierelaterade värdepapper (som t ex konvertibla skuldebrev, teckningsrätter, derivatinstrument på underliggande aktier eller kapital)
- Alternativa placeringar (se punkt sju för definition)
- Likvida medel (bankinlåning)
- Övriga värdepapper med god säkerhet (t ex reverser)

Placering får ske i värdepappersfonder vars placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med bestämmelserna i denna placeringspolicy och som står under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighets tillsyn.

4.2 Portföljallokering

Normalportföljen anger den totala portföljens strategiska, långsiktiga fördelning mellan tillgångsslag. Fördelning (uttryckt i SEK) ska gälla totalt för till Stockholms universitets anknutna förvaltade stiftelser.

Intervallen i tabellen nedan anger de limiter inom vilka tillgångsslagen får variera under kortare perioder, för att tillvarata möjligheter som ges av kortfristiga svängningar på de olika marknaderna.

Tillgångslag Portföljen totalt %	Normalvikt och limiter		
	Min	Normal	Max
- Räntebärande värdepapper	20	25	75
- Aktier	25	65	75
- Alternativa placeringar	0	10	20

Vid beräkning av portföljens värde och limiter ska portföljens tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde. Om limit överskrids ska tillgångar avyttras i motsvarande mån så snart det lämpligen kan ske, varvid nödvändig hänsyn tas till den risk som överskridande innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

4.3 Valutapolicy

Sker placeringar i utländska värdepapper ska valutarisken beaktas. Investeringar i hedgefonder som arbetar för att skapa en absolut avkastning i en utländsk valuta ska vara valutakurssäkrade till SEK (företrädesvis genom att förvaltaren ombesörjer valutasäkringen). Valutasäkring av utländsk valuta till svenska kronor får göras för övriga tillgångar. Resultat och positionsmätning ska inkludera valutasäkring.

5 Aktier

5.1 Generella regler

Av portföljens förvaltade medel får högst 75 procent och lägst 25 procent placeras i aktier. Under aktier innefattas även aktierelaterade instrument som förlagsbevis, konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätter till nyteckning, teckningsoptioner och del- eller teckningsrätter.

Aktieplaceringarna får endast ske i börsnoterade svenska och utländska aktier samt aktiefonder som står under Finansinspektionens tillsyn eller motsvarande utländsk tillsynsmyndighet och som är noterade på reglerad marknadsplats.

Placeringar i ett och samma aktiebolag får inte överskrida 15 procent av aktieplaceringarna. Röstvärdet eller kapitalet får inte överskrida 5 procent i ett och samma bolag. Vidare får högst 30 procent placeras i samma sektor enligt den övergripande nivån för GICS (Global Industry Classification Standard).

5.2 Derivat

Handel med derivatinstrument är endast tillåten på underliggande aktier eller kapital. Optioner ska främst användas för att minska risken i förvaltningen. Derivatinstrument kan även användas i syfte att effektivisera eller öka avkastningen i förvaltningen i enlighet med intentionerna i denna placeringspolicy. Handel med derivatinstrument får inte ske på sådant sätt att portföljen avviker eller efter inlösen (eller motsvarande) kommer att avvika från reglerna i denna placeringspolicy. Optionskontrakt ska vara standardiserade och föremål för handel på OM Stockholmsbörsen eller på motsvarande utländsk institution som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

5.3 Benchmark

Referensindex för utvärdering av den svenska aktieportföljen är OMX Stockholm Gross Index. MSCI World Index Total Return (SEK) ska användas som referensindex för utvärdering av den utländska aktieportföljen.

6 Räntebärande värdepapper

6.1 Generella regler

Av portföljens förvaltade medel får högst 75 procent och lägst 20 procent placeras i räntebärande placeringar och garantiprodukter. Högst 50 procent får utgöras av räntebärande instrument som emitterats i utländsk valuta av godkända emittenter. Högst 20 procent av räntebärande värdepapper får utgöras av andra värdepapper med god säkerhet, t ex reverser.

För att begränsa kreditrisken i portföljen sätts enhandslimiten för olika riskklasser. Vid placering i räntebärande värdepapper gäller följande limiten.

Kategori	Max andel per emittent/kategori	Max andel per emittent
Svenska staten eller av svenska staten garanterat värdepapper		100
Svenska eller utländska låntagare med långfristig rating om AAA alt Aaa	100	50
Svenska eller utländska låntagare med långfristig rating om lägst tex AA eller Aa2	50	50
Svenska eller utländska låntagare med långfristig rating om lägst tex BBB eller Baa2	25	25
Låntagare med kortfristig rating om A-1+ eller P-1	50	50

Ratingen enligt tabellen hänför sig till Standard & Poor´s eller Moody´s. Skulle låntagaren ha rating från både Standard & Poor´s och Moody´s krävs att minst en av dem ligger på angiven nivå.

Aktieindexobligationer får endast göras med svenska emittenter. Godkända emittenter för underliggande aktieindexobligationer är Handelsbanken, Kommuninvest och Svensk Exportkredit.

6.2 Benchmark

Referensindex för utvärdering av svenska placeringar ska vara OM Stockholmsbörsens obligationsindex, OMRX Bond All 1-3 y Index. För utländska placeringar ska JP Morgan Global Government Bond index användas.

7 Alternativa placeringar

7.1 Generella regler

Med alternativ investeringar avses investeringar som inte ryms inom tillgångsslagen räntebärande värdepapper eller aktier. Av portföljens förvaltade medel får högst 20 procent och lägst 0 procent placeras i alternativ placeringar.

De alternativa placeringarna indelas i följande kategorier:

- Hedgefonder
- Övriga alternativa investeringar

7.2 Hedgefonder

Placering är tillåten i hedgefonder som står under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighets tillsyn. Hedgefonder ska vara föremål för månadsvis handel (inlösen och köp) eller mer frekvent handel. För att sprida förvaltarrisken ska en enskild hedgefond inte utgöra mer än 5 procent av den totala portföljen. Hedgefonder kan användas i förvaltningen om de uppfyller policyns etiska och miljömässiga krav.

7.2.1 Derivat

Handel med derivatinstrument kan ingå som en naturlig del av den aktiva förvaltningen inom hedgefonder.

7.2.2 Benchmark

För hedgefonder ska OMRX Treasury Bill TR SEK +3,0 procentenheters avkastning per år användas.

7.3 Övriga alternativa placeringar

Investeringar i övriga alternativa tillgångsslag är tillåten i fonder. Investeringen ska säkerställas så att kapitalet kan avvaras under hela den avtalade bindningsperioden. En investering i tillgångsslaget ska ske efter dialog mellan placeringsrådet och den diskretionära förvaltaren. Varje enskild investering får inte utgöra mer än 5 procent av den totala portföljen. Övriga alternativa placeringar kan användas i förvaltningen om de uppfyller policyns etiska och miljömässiga krav.

Investeringar får ske i

- Fastighetsfonder
- Infrastrukturfonder
- Microlån

8 Likvida medel

Likvida medel definieras som medel på depåkonto och bankräkning. Likvida medel får ej placeras på fondkommissionärs checkräkning utan Förvaltningschefens medgivande. Det kapital som varje år beviljas att delas ut till destinatär i stiftelsen får endast placeras på inlåningskonto i bank under det år utbetalningen ska ske.

9 Rapportering

En utvärdering av portföljens resultat ska göras till Placeringsrådets möten eller oftare om marknadsläget så kräver.

Rapporteringen ska innehålla

- Resultat under perioden med jämförelse mot fastställda index
- Riskrapport i form av efterlevnad av restriktioner i placeringspolicyn
- Sammanställning (marknadsvärde) av total förmögenhet och uppdelning per tillgångsslag
- Förändringar i portföljens sammansättning med kommentarer

10 Beredskapsplan

I händelse av stora kursfall ska Placeringsrådet skyndsamt underrättas. Med stort kursfall avses mer än 10 procent på OMXS30 index på en vecka.

11 Externa kapitalförvaltare

Placeringsrådet fattar beslut om förvaltningsuppdrag i enlighet med placeringspolicyn.

Vid beslut av placeringsrådet att anlita extern förvaltare av hela eller delar av stiftelsernas tillgångar ska sådant uppdrag grundas på skriftligt avtal.

Förvaltarnas förmåga att uppnå god värdetillväxt och direktavkastning samt efterlevande av placeringspolicyns regler ska löpande utvärderas.